

# נוער חושב מחר 2

2025



תיכונים כותבים על חזון מדינת ישראל במאה ה-21

מה המליון שלי?



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

**ישראל באמת**

מאת: ליזה צרקוב | כיתה י' | בי"ס אוהל שם | רמת גן

ישראל של היום היא לא ישראל שהייתה פעם. בתחילת שנות האלפיים היה נראה כי סופה קרב ובא, ואז... הכול השתנה.

היום, אתה מתעורר בבוקר ומגלה עולם חדש. אתה קם, יוצא למטבח ושותה את הקפה החם שרק הרגע יצא מהמכונה. אוכל את ארוחת הבוקר, פותח את המחשב האישי שלך שאומר לך מה אתה צריך לעשות היום, שמראה לך את הדואר ומייעץ לך ללבוש משהו קל כי היום יהיה חם ויבש.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

לא משנה אם אתה גר בקומה 74 עם נוף לים במטרופולין תל אביב, או בבית יוקרתי באחת השכונות העתיקות והמסוגנות בירושלים. אם אתה גר בוילות הענקיות שמפוזרות בהרי הגליל או בקוטג' משפחתי ואיכותי באחת מהערים החדשות והמבטיחות של הנגב הצפוני והמרכזי. מה שחשוב זה שאתה גר פה, בישראל.

מיד אחרי שאתה מתעדכן במה שצפוי לך היום, אתה עובר להתעדכן בנעשה בעולם, במזרח התיכון ובארץ, בעזרת העיתון הטרי שמונח מאחורי דלתך, בדיוק כמו שהוא מונח מאחורי דלתותיהם של מיליוני אזרחים כמעט בכל ארץ במזרח התיכון, בשפה המתאימה לכל ארץ.

קשה להאמין שלא מזמן כל כך, עוד כשהיית נער צעיר, הרוחות כאן נשבו בכיוון אחר לגמרי.

כבר אחת עשרה שנה ישראל היא חלק מהאיחוד המזרח תיכוני (אמ"ת). שנתיים לאחר שרשרת הסכמי השלום עם מדינות ערב, ועדת פיתוח ארצות המזרח התיכון והאו"ם איחדו באופן רשמי את אחת עשרה המדינות: ישראל, פלסטין, מצרים, ירדן, סוריה, לבנון, כוויית, עיראק, איראן, ערב הסעודית וטורקיה (שרק לבסוף החליטה להצטרף לאמ"ת ולא לאיחוד האירופי). האמ"ת פתח דלתות רבות וכיוונים רבים חדשים לפיתוח וקידום המזרח התיכון.

היום קיים שיתוף פעולה בין-ממשלתי בין ארצות האיחוד, והדבר מביא לתנופה אדירה בתחומים רבים. החל מעניינים פוליטיים, ביטחוניים, ועד למדיניות חוץ של כל ארץ וארץ. בין השאר, גם ענפים חשובים אחרים משתפרים והולכים בזכות שיתוף הפעולה בין הארצות: מסחר, תעשייה, תחבורה, תירות ועוד רבים נוספים.

למשל, תחבורה: אתה יכול להגיע מתל אביב לקהיר למשל, בשעה וחצי של נסיעה במטרואל, הרכבת התחתית של המזרח התיכון. פרויקט תעבורתי כזה לא היה מעולם. זהו הישג עצום, לאפשר ליחידים לנוע, ללמוד ולעבוד באופן חופשי מעבר לגבולות, ולאפשר גם לעסקים ולכלכלות חדשות להירקם ולפרוח. אזרחי מדינת ישראל נהנים משפע אפשרויות וכיוונים שבהם יוכלו להתפתח ולהצליח. מגוון עצום של מקומות לימודים, עבודה, תירות ועוד הפכו לנגישים, ואיכות החיים רק עולה ועולה בעקבות זאת.

באחד הכנסים של ועדת התחבורה של האמ"ת, הוחלט להרחיב את המטרואל (שעד להקמת האיחוד המזרח תיכוני הייתה בשטח ישראל בלבד) לכל ארצות האיחוד. הרכבת

"טסה" במהירות עצומה בתעלות התת-קרקעיות בעזרת הדלק החדש, למרות זאת אינך מרגיש את התנועה המהירה להפליא, נדמה לך שאתה במטוס.

הכול הודות למדענים הישראליים, שמצאו נוסחה לניצול אפקטיבי של הנפט, תוך כדי צמצום זיהום האוויר והפחתה אדירה של נזקי איכות הסביבה. הדלק החדש הביא לפריצת דרך בתחום התחבורה העולמי, ובעזרת השיתוף במסחר ובתעשייה מתאפשר ניצול מרבי ויעיל של משאבי הנפט הרבים במזרח התיכון. כמו כן, יש להוסיף את ההכנסות הרבות ממחירת הדלק בשוק הבין-לאומי, שהן אחד הגורמים לעלייה ברווחים הכלכליים של ישראל ושל מדינות האיחוד.

## ...כבר אחת עשרה שנה ישראל היא חלק מהאיחוד המזרח תיכוני (אמ"ת)...

פרט לרווח המשותף של מדינות אמ"ת, כל מדינה ומדינה מרגישה בשנים האחרונות את ההקלה העצומה בדרכים; ואם בארצות המזרח התיכון המצב התחבורתי הפנימי רק משתפר והולך, אזי בישראל המצב כמעט אידיאלי: "...בסקר שנערך לאחרונה על ידי חברת סיקור עלה כי בהשוואה ל-5 השנים הראשונות של שנות האלפיים חלה ירידה של כ-87% במספר התאונות, ירידה של כ-95% במספר ההרוגים בתאונות וירידה של כ-90% במספר הנפגעים בתאונות הדרכים בשנה. מהסקר עלה כי התאונות בישראל נמצאות במגמת ירידה, ובסוף השנה הנוכחית צפויות לנו הפתעות משמחות, עד כמה שהן כבר יכולות להיות בתחום. בעקבות פירסום הסקר הסביר שר התחבורה אלמוג לובר את הגורמים העיקריים שהביאו לירידה ניכרת זו בריאיון...". ובכן, הגורמים למהפך היו רבים, אך הגורם שנחשב למרכזי ביותר הוא בניית המטרואל. כאמור, הרכבת התחתית הייתה כבר קיימת בישראל לפני כל יתר ארצות האיחוד. עם בנייתה, חלה ירידה במספר כלי התחבורה הנוסעים על הכביש, כי ההמונים העדיפו להגיע ליעדם באמצעי הזול, המהיר והנוח ביותר. עקב כך, חלה גם ירידה במספר התאונות ובעומס בתחבורה. רוב הילדים של היום אינם מבינים את המושג "פקקים בכבישים". גורם נוסף לכך היה שיפור התשתית התעבורתית בארץ. משרד התשתיות בשיתוף משרד התחבורה ביצעו פרויקט מדהים, שבו נוספו כבישים מהירים רבים, גשרים, מחלפים, תעלות ועוד, שהביאו לנסיעות נוחות ומהירות בכבישים. כמו כן, הוקצו תקציבים

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

לעירויות של המטרופולינים, כדי לבצע תיקוני והרחבת כבישיים עירוניים. בנוסף, הפיתוחים הטכנולוגיים איפשרו את שיפור המצב בדרכים על ידי המצאת מכונות חדישות ברמת בטיחות מרבית, וכן גם ההמצאה הישראלית הגאונית של הדלק העולמי החדש.

אתה ממשיך וקורא על הנושא המדובר בשנים האחרונות: "...ובעוד כשבועיים, כשתסתיים בניית מפעל המים במרכז עיראק, יותקנו צינורות מים מהמפעל ועד למרכז איראן וערב הסעודית. במקביל תחל הקמתם של מפעלי מים באיראן ובערב הסעודית. שלב זה צפוי לסיים את פרויקט המים, שנמשך כבר ארבע שנים, אשר בסיומו כל ארצות המזרח התיכון יקושרו למערכת מים אחת כללית...". ובכן, הפרוייקט המדובר הוא ה"מאי פרויקט". המים היו הסוגיה המרכזית במזרח התיכון זה שנים רבות. כשנתיים לאחר הקמתו, האיחוד המזרח תיכוני (אמ"ת) מינה ועדת מים, שמטרתה להרכיב תוכנית פיתוח לניצול מקורות המים, ולחלוקת המים בין הארצות, במסגרת שיתוף הפעולה לפיתוח הדדי של המזרח התיכון. היום, עשר שנים אחרי, נראה כי הבעיה הגיאוגרפית העיקרית שממנה סבלו מדינות המזרח התיכון במשך מאות שנים, בעיית המחסור במים, תבוא לפתרון עם סוף השנה הנוכחית. במסגרת ה"מאי פרויקט" נבנתה תשתית רחבה של צינורות מים, שמקשרת בין מקורות המים שבהם השתמשו המדינות כל השנים לכל מיני מטרות, ובין מפעלי המים המשוכללים והמודרניים ביותר שהוקמו בכל אחת ממדינות האיחוד, נוסף על מפעלים שכבר היו קיימים בהן (כדוגמת מפעלי "פרוייקט המאה ה-21 של מצרים"). מפעלים אלה מקשרים באמצעות מערך השקיה מסועף, בין שטחים נרחבים של אזורי מחייה ותעשייה ושל אדמות מדבר, האופייניות לרוב ארצות המזרח התיכון. "להפריח את השממה" הייתה אחת המטרות העיקריות של הפרוייקט. היום יש אין-ספור מרכזים עירוניים מיושבים חדשים ברחבי ארצות האיחוד, ורבים אחרים נמצאים כעת בשלבי התכנון והבנייה. לאחר שהתגברו על בעיות המים, אנו נהנים כעת מירידה מתונה בצפיפות האוכלוסין, משיעורי יישוב גבוהים יותר בכלל שטחי הארצות, ומאתרי תיירות זמינים ומקורות כלכליים חשובים חדשים. באשר לישראל עצמה - הנגב, שעד לפני השנים האחרונות היה האזור השומם ביותר בארץ, הפך לחבל ארץ מיושב ומתועש לתפארת. ערים צעירות ומיוחדות מושכות משפחות וצעירים רבים לעבור אליהן. אין פלא, ההשקעה נמוכה יחסית לרווח הצפוי בעתיד. הזדמנויות לכלליות רבות ניתנות למתיישבים החדשים, משום שערים חדשות דורשות כוח אדם רב מאוד. בסופו של דבר, רבים מעדיפים להתחיל דבר חדש במקום חדש לגמרי, ולהופכו לפרוייקט חייהם. אנשים אלה חלמו זה שנים על השינוי המיוחל מהשגרה המטרופולינית המודרנית, לחיים חדשים, עם נוף, עם סביבה ועם אוויר חדש...

עניין נוסף, עיקרי וחשוב מאוד, נמצא במגמת ירידה והפחתה בימים אלה, בעקבות הקמתן של הערים החדשות ופיתוח האזורים הבלתי מיושבים. הגידול המואץ של האוכלוסייה והתרכזותה בערים המרכזיות היה הגורם העיקרי לפגיעה באיכות הסביבה. בשנים עברו, צפיפות גבוהה ועומס על תשתיות לקויות הביאו לעוני, לתת תזונה ולתנאי תברואה

גרועים שגרמו להתפשטות מחלות. כעת, בעקבות העובדה שרבים עברו

מהמטרופולינים המרכזיים בכל מדינה, אל המיני-מטרופולינים

החדשים, מתאפשר ניהול יעיל יותר של פיתוח הערים, ופיקוח

ממוקד יותר על הבעיות האמורות לעיל. מסיבה זאת, הפגיעה

באיכות הסביבה מצטמצמת עם הזמן, וכן מהסיבה

שהדלק מזהם את האוויר הרבה פחות. כמו כן, "המרכז

הלאומי לחקר איכות הסביבה" ממשיך במחקריו, ומחבר

תוכניות למיניהן לשיפור האיכות הסביבה.

בימינו, המודעות לנזקי הסביבה היא גבוהה מאוד,

ומכאן מחקר רבים עובדים על מחקרים למיניהם. כמו

כן, בשנים האחרונות צוברת תאוצה הקמת חברות הביו-

טק, והרעיונות הביוטכנולוגיים החדשים צפויים לפתור

רבות מהבעיות האקולוגיות בארץ ובמזרח התיכון, ואף

לעבור את הגבולות ולהגיע לארה"ב ולאירופה. הפרוייקט

המרכזי העכשווי שאומץ על ידי ממשלת ישראל הוא הקמת

מפעלי טיהור בחופי הים. זהו פרוייקט ניסיוני, שמושתת על

ניצול מקורות קיימים לשם פירוק החומרים המזהמים את הים

ואת החופים. כלומר, המפעל יקבל אנרגיה מחומרי פסולת אורגניים,

ועיקר פעולתו יהיה פירוק החומרים הכימיים ופתרון הבעיה העיקרית בתחום,

שהיא הזיהום הנגרם משפכים המוזרמים דרך נחלים הנשפכים לים. היות שזהו פרוייקט

ניסיוני וחדש, לא כל המדינות יכולות להרשות לעצמן השקעה כזאת בארצן. אולם, חלק

ממדינות האמ"ת תומכות בפרוייקט זה, ועל כן הן הצטרפו לניסוי. טורקיה למשל, הקימה

כמה מפעלים כאלה לאורך חופי הים התיכון והים השחור, וערב הסעודית מצדה הקימה

מפעלים לאורך הים האדום והים הפרסי. בעתיד הקרוב אף צפויות להצטרף לניסוי,

בעקבות תמיכה כלכלית מהאמ"ת, איראן שתערוך ניסויים דומים בים הכספי, ומצרים

- בים התיכון ובים האדום. חשוב לציין, שישראל קיבלה רווח תחילי משמעותי במיוחד עקב

## ... ב ס ק ר

שנערך לאחרונה

על ידי חברת סיקור

עלה כי בהשוואה

ל-5 השנים הראשונות של

שנות האלפיים חלה ירידה

של כ-87% במספר התאונות,

ירידה של כ-95% במספר

ההרוגים בתאונות וירידה

של כ-90% במספר

הנפגעים בתאונות

הדרכים בשנה...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הפיתוחים הללו, ואם הניסויים יממשו את עצמם בהצלחה - אדי ישראל תצא נשכרת מאוד בסוף הפרוייקט.

ובכן, לא רק התחומים המדעיים קיבלו מנוף והתפתחו לכיוונים מעולם לא חלמנו עליהם. התחומים ההומניים, הסוציאליים והחינוכיים השתנו בלי היכר. הרמה של היום שוברת שיאים לעומת העבר. ישראל היא המובילה במזרח התיכון בתחומים אלה, שכן היא הייתה המדינה הדמוקרטית היחידה במזרח התיכון במשך זמן רב. היא צברה ניסיון במשך כל שנותיה, וכיום הגיעה להישגים מרחיקי לכת. בעוד המדינות האחרות במזרח התיכון רק מתחילות להתרגל לדמוקרטיה החדשות שלהם, ישראל היא כבר למודת לקחים, והתאימה את עצמה מכל הבחינות למשטר הדמוקרטי. היתרון בכך עצום: המדינות החדשות מתנסות לראשונה בכל המערכות והבעיות שמתלוות לדמוקרטיה, וישראל, שכבר עברה את השלבים הללו מזמן, משקיעה את כוחה ואת משאביה בהשגת המטרה החשובה: פיתוח. פיתוח של כל תחום אפשרי באופן היעיל ביותר.

לפני כ-7 שנים, הונהגה המסורת החדשה בבתי הספר בישראל. התלמידים לומדים במשך תשעה חודשים, ובחודש יוני הם יוצאים למסע השנתי, כל כיתה מישראל ואתה עוד שתי כיתות ממדינות ערב. במשך חודש שלם התלמידים מטיילים ברחבי המזרח התיכון, ולומדים להכיר את הסביבה שבה הם חיים. על פי עדות התלמידים, במסעות האלה הם לומדים את הדברים החשובים ביותר שצריך ללמוד במשך שנות הלימודים. זה מעין פרס לתלמידים ולמורים, בסופו של דבר החינוך בישראל הוא הטוב בעולם. בתחילת שנות האלפיים, רמת החינוך בישראל הייתה ירודה מאוד. המורים עברו מבחנים והתוצאות הראו שמאות מורים אינם מתאימים להוראה, על כן הוחלט לפטרם. ההחלטה על פיטורי מאות מורים עוררה סערה במדינה. תחילה היה נראה כי חוץ מאבטלה ומשביתות אין-ספור, ההחלטה לא שינתה דבר. אולם אחרי כשנתיים, ניתן היה לראות את התאוששות מערכת החינוך. המכה הקשה לימדה את מערכת החינוך לקח חשוב. מאז רק המורים הטובים ביותר משמשים בהוראה, ועקב כך רמת הלימודים רק עולה ועולה.

ישראל יודעת ומבינה היטב שתחום החינוך הוא התחום המועדף להשקעה. ככל שנסקיע עוד עכשיו, כך הפירות שנקטוף יהיו המובחרים ביותר. ואכן, זה בדיוק מה שקורה. ההשקעה בחינוך היא עצומה. ילדי ישראל נהנים מחינוך חינוך כל שנות חייהם. הם עוברים את השלבים הראשונים בחייהם, החל מגני הילדים ועד להיותם בוגרי אוניברסיטאות במערכת



החינוך הישראלי. עובדה היא שהדורות הצעירים הם ההבטחה לעתיד טוב בישראל, טוב יותר מאשר ההווה.

אפילו העיתון של היום יכול לשמש הוכחה מצוינת למצוינותו של החינוך בישראל. "למקום השני הגיעה טיילור סמית' מאנגליה, ואת המקום הראשון תפס מיקי נתני מישראל. כל אחד מהזוכים בחמשת המקומות הראשונים באולימפיאדת המתמטיקה העולמית לנוער יזכה במלגה, החל בשווי של 10,000 דולר למקום החמישי ועד ל-20,000 דולר למקום הראשון. מיקי

**...לפני כ-**

**7 שנים, הונהגה**

**המסורת החדשה**

**בבתי הספר בישראל.**

**התלמידים לומדים**

**במשך תשעה חודשים,**

**ובחודש יוני הם יוצאים**

**למסע השנתי, כל כיתה**

**מישראל ואתה עוד**

**שתי כיתות**

**ממדינות ערב...**

נתני, בן 17, תלמיד כיתה י"א בגימנסיה המדעית בנתניה, חזר והודה בכאום הניצחון למערכת החינוך הישראלית על כך שהביאה אותו עד הלום. כשחזר הביתה לישראל, אמר מיקי בהתרגשות בריאיון שנערך אתו, שאת 18,000 השקלים החדשים ישקיע בבנק הנוער הישראלי וינסה לא לבזבז הכול בבת אחת...". מלבד הישגים הנשגבים של תלמידי ישראל שמייצגים בכבוד את ישראל, ניתן להתרשם מהחינוך המעולה, בשבוע החינוך בישראל, שייערך בעוד שבועיים. במסגרת השבוע הזה, כל מוסדות החינוך בישראל יציגו בתערובות, בכנסים ובמפגשים את הפרוייקטים שעבדו עליהם במשך השנה, את התוצרים של הסדנאות הרבות שעברו ואת החומר הלימודי שרכשו התלמידים במהלך השנה. לישראל צפויים להגיע משלחות נוער ממספר רב של מדינות בעולם, וכן נציגים של מערכות החינוך בארצות למוניהן, כדי להתרשם וללמוד מן הרמה הגבוהה בישראל. מלבדם, גם כל אזרחי ישראל יוכלו להתרשם מהחינוך בישראל, וכמובן גם מביקורים מזדמנים בארץ, שכן עכשיו התיירות בישראל משגשגת ביותר.

בתקופה הזאת, בדיוק כפי שהפרחים פורחים, כך גם התיירות. הרוח האביבית הנעימה בישראל מושכת תיירים רבים מארבע כנפות התבל, כדי לבוא ולנוח מהחורף שחלף. מאז ומעולם ישראל הייתה ארץ ססגונית מבחינת האקלים והנוף. בתקופות שונות של השנה, אפשר להתחיל טיול חורפי בחרמון וליהנות מגלישה בשלג, משם להמשיך לאזור הגליל ולטייל לאורך הנהרות והנחלים שבין ההרים והעמקים. מיד אחר כך אפשר לטייל ברחבי

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

מישור החוף, ולבקר בערים המפותחות של מטרופולין השרון או של מטרופולין תל אביב הנודע. אי אפשר לוותר, כמוכן, על גולת הכותרת ולבקר בירושלים, בירת ישראל. זוהי חוויה יוצאת דופן, חוויה תרבותית שאין כמוה בעולם. כל שלוש הדתות הגדולות מתרכזות בה, וביקור מקיף בכל המוסדות הדתיים הללו היום, יגרום הנאה רבה ויעשיר מאוד את הידע האישי. ירושלים היא דוגמה לסובלנות בין העמים ובין הדתות, והסגנונות הרבים בעיר נותן לה עוצמה שאין כמותה. מלבד זאת, רק לפני שנים ספורות החלה המסורת של פסטיבל הדתות שנערך בקיץ בירושלים, ובזמן זה החוויה מגיעה לשיאה. פשוט לא ייאמן, שעוד לפני 30 שנה נראתה כאן, בישראל, שנאה בין לאומים ובין דתות. אחרי ירושלים, המומלץ ביותר הוא לרדת לים המלח, המקום הנמוך ביותר בעולם. אמנם, בתחילת שנות האלפיים ריחפה סכנה מוחשית מעל ים המלח, ורבים אף חזו שהים ייבש תוך כמה שנים. אך הודות להשקעת הכספים והמאמץ של אגודות ושל ארגונים לשמירת הסביבה מכל העולם, ים המלח ניצל, וכיום הוא אחד מחמשת המקומות המושכים ביותר בעולם.

המעבר ממרכז הארץ אל אזור הנגב הוא ברור לכל עין, אך למרבה ההפתעה הנגב הישראלי אינו מדבר סתם. זהו מדבר מיושב ומבטיח מאוד. אומרים שישראל היא הראשונה שהצליחה להתגבר על קשיי המדבר, והרי ההוכחה לפניכם. בעשור האחרון הושקעו משאבים רבים בפיתוח התיירות בארץ, הוקמו מרכזי תיירות רבים ואזורים נוספים הוכרו כשמורות טבע. בנגב בפרט ההשקעה הייתה אדירה. עד לא מזמן, רבים נטו להסכים עם הדעה הרווחת שהמדבר הוא מקום שומם ומשעמם, אך הנגב הוא התיקון לכך. כיום יש בנגב מאות אטרקציות כמו חוות, מאהלים, פינות חי-בר, מסלולי ג'יפים, סדנאות רחניות, אתרי עתיקות ושמורות טבעיות, שמושכים מאות אלפי תיירים מדי שנה. בסופו של הטיול, ניתן לרדת לאילת וליהנות ממזג אוויר קיצי ששורר שם כמעט לאורך כל ימות השנה. הארגון הטבעי הזה, שקיים בישראל, מעודד תכנון של אין-ספור מסלולי טיול שונים ומיוחדים. הנוף הישראלי והאקלים הנוח ביססו ענף כלכלי חזק בישראל, שמגלגל מיליוני שקלים מדי שנה, ומספק מקומות עבודה רבים למדי, בתחומים מגוונים כמו מלונאות, קנינות, מסעדות ועוד, למיליוני אזרחים.

הקמת האיחוד המזרח תיכוני מאפשר, כאמור, מעבר חופשי בין כל מדינות האיחוד, ותחום התיירות הוא אחד מהתחומים שמרוויחים מכך בגדול. כעת, יש אפשרות לטייל בישראל ובמזרח התיכון בבטחה, בניגוד למה שהיה צפוי שיקרה לפני כשני עשורים. מיליוני תיירים עוברים בין ארצות האיחוד במשך השנה, ומבקרים במאות האתרים שפזורים בארצות האזור. כך, מיקומה הגיאוגרפי של ישראל במפה העולמית גם תורם לה מבחינה תיירותית.

תמיד אפשר להתחיל בביקור ממושך במצרים, וממנו לעבור לפטרה שכירדן ולמכה בערב הסעודית, תוך עצירה רגועה בישראל. זהו אחד היתרונות של ישראל, שכן היא נהנית לא רק מהתיירות הפנימית, אלא גם מתיירות בין-לאומית בארצות האיחוד. מיותר לציין שהתיירות המשותפת באמ"ת, גם היא, פתחה הזדמנויות כלכליות רבות ומגוונות לאזרחי הארצות והן נהנות מרווח כלכלי עצום ומשיתוף פעולה פורה בין המדינות.

בעתיד הקרוב צפוי צעד נוסף שיתרום רבות לאיחוד מדינות המזרח התיכון, ולמעבר פשוט יותר לכלכלה כללית של האיחוד: יצירת מטבע חדש, שיהיה משותף לכל המדינות כתחליף למטבעות מקומיים. כך יהפוך המסחר הבין-מדיני באמ"ת נגיש וקל יותר לאזרחים רבים יותר. עוד יתרון יהיה צמצום הפערים החברתיים-כלכליים שעדיין קיימים בין המדינות. ועדת הכלכלה הבין-לאומית במזרח התיכון היא האחראית לנושא זה, והיא שתהפוך אותו מרעיון על הנייר, למטבע מוחשי ושימושי בקרב מיליוני התושבים בארצות האיחוד. היתרון ברעיון זה הוא, שבקביעת שערן של המטבע תוענק חשיבות רבה לערכו של השקל הישראלי. השקל הישראלי הוא מטבע יציב, שבשנים האחרונות התחזק מאוד ועבר את שווי הדולר. רבים חששו כי איחוד המטבע הישראלי עם מטבעות אחרים יביא לירידה בשער השקל, אך לפי תחקירים רבים עלה כי תוך שנים ספורות אחרי יצירת המטבע החדש, המטבע צפוי להיות החזק בעולם. כלומר ישראל לא תאבד ממון באיחוד המטבע, אלא אף תרוויח מכך, ויש אף הטוענים כי היא תרוויח יותר מכל שאר מדינות האיחוד, כי היא אחת המדינות המרכזיות והמובילות באמ"ת.

ישראל צועדת בראש לא רק במזרח התיכון אלא גם בעולם כולו. נוסף על התחומים המוזכרים, ישראל מובילה בעולם בעיקר בתחומי הפיתוח והמדע, מה שמושך משקיעים רבים מכל קצוות העולם. הוכחה לכך אפשר למצוא גם בעיתון הזה, בעמודים שכבר קראת, בנושאי האקולוגיה ושגשוג ענף הביו-טק בישראל. נוסף עליהם, מדע החלל הוא תחום מחקר שעבר מהפך בשנים האחרונות: בעקבות גילוי החיים על המאדים בתחילת שנות האלפיים, רבים גילו בענף זה עניין רב והיום הוא משגשג מתמיד. הגילויים החדשים

...יצירת מטבע

חדש, שיהיה

משותף לכל המדינות

כתחליף למטבעות

מקומיים. כך יהפוך המסחר

הבין-מדיני באמ"ת נגיש

וקל יותר לאזרחים

רבים יותר...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

של מצפה הכוכבים המרכזי בגבעתיים הקפיצו את ישראל מעלה, וצוות סוכנות החלל הישראלית הוא אחד מהצוותים היחידים בעולם שעומדים בראש תוכנית כיבוש החלל העולמית.

גם ענף הרפואה בישראל הוא אחד מאלה שמספקים חידושים ועדכונים שוטפים, ועל כן זוכה לחשיבות רבה בקרב ארגוני הרפואה והמדע בעולם.

"...לפי דבריו של ד"ר גדי ברקוביץ' בכנס הרפואה הישראלי שנערך בשבוע שעבר בהיכל המדע בתל אביב, הנוגדנים למחלות הסרטן יואחדו לנוגדן יחיד שיהיה יעיל בטיפול נגד כל סוג סרטן ידוע. זאת, לאחר מחקר של שנתיים וחצי, שבו ד"ר ברקוביץ' והצוות שלו במרכז לחקר הסרטן בדקו וחיששו מכנה משותף לסוגי הסרטן שפוגעים בבני האדם. בכך הוא אישר למעשה את המשך פיתוח התרופות נגד הסרטן. כמו כן, הועלו בכנס הצעות לייעול הדרך שבה ניתנת התרופה, ואחת ההצעות צברה פופולריות רבה: החלפת עירוי הדם שבו ניתן הנוגדן עד היום, בזריקה פשוטה שתהפוך לחיסון שניתן לכל תינוק שיולד. בריאיון למגאזין ה"סיינס" האירופי, אמרה ד"ר אנה דום, הוגת הרעיון, שהגורמים הרבים שסוכבים אותנו בחיי היום-יום ומגדילים את החשש לסרטן, הם שהובילו אותה לרעיון זה של חיסון. ידוע כי חיסון שניתן בימי חייו הראשונים של כל אדם ימנע כל סיכוי למחלה בעתיד, ויחסן את האדם נגד אותם הגורמים המסכנים. פיתוחו של ד"ר ברקוביץ' הופך את הרעיון לבר ביצוע, שהרי ריכוז הנוגדנים בחומר אחד הוא זה שמאפשר את ביצוע החיסון הפשוט. ד"ר דום אף הציגה את התוכנית לפיתוח הרעיון, שעליה עמלה כשנתיים, חצי שנה אחרי שהתפרסמה לראשונה תוכניתו של ד"ר ברקוביץ'... " כתבות כמו זו הייתה לעניין שבשגרה בעיתונים בשנים האחרונות. פיתוחים בתחומים: חקר הסרטן, בעיות לב, תרופות, בעיות נפש ופסיכולוגיה, ובתחומים רבים אחרים, שמביאים ליצירת אמצעי רפואה חדישים, מתפרסמים כל הזמן. תרומתם של מחקרים ופיתוחים אלה מתבטאת בכך שהם מביאים לתנופה אדירה באיכות החיים בישראל, ובאיכות הבריאות של בני האדם בעולם. כמו כן, ארגון ההנדסה הגנטית בישראל הוא מהמובילים בתחום הגנטיקה בעולם. לא פעם ולא פעמיים הביאו המדענים הישראליים לפריצות דרך בתחום הספציפי הזה. פעמים רבות הם הצליחו להגיע להישגים הנעלים ביותר ולסייע בקידום מחקרים למיניהם בהנדסה הגנטית בעולם. מדיניות ישראל לשתוף גורמים בין-לאומיים במידע ובפיתוחים שברשותה, מובילה לקידום העולם לקראת עידן חדש, ותורמת רבות לפתרון בעיות בין-לאומיות. זאת אחת הסיבות למעמדה המרכזי של ישראל בעולם כולו.

ישראל היא מדינה צעירה יחסית, שלא חוותה הרבה כל כך כמו שחוו מדינות ותיקות אחרות כמו צרפת, אנגליה או ארה"ב. אולם, למרות זאת היא מדינה משפיעה בעולם. הסיבה לכך טמונה כמובן לא במדינה עצמה, אלא בעם שיושב בה, בעם היהודי. העם היהודי קיים כבר יותר מאלפיים שנה, ובמשך כל אותן השנים השאיר חותם במקום שבו חי. והיום, בזכות הקשר המתמשך והיוצא דופן של העם היהודי לארץ ישראל, שקיים כבר יותר מאלפיים שנה, ישראל הפכה ללב לבו של העם היהודי. כאן התבססנו, התפתחנו, הגדרנו את עצמנו. הודות לכך

**...הגילויים**

**החדשים של**

**מצפה הכוכבים המרכזי**

**בגבעתיים הקפיצו את**

**ישראל מעלה, וצוות סוכנות**

**החלל הישראלית הוא**

**אחד מהצוותים היחידים**

**בעולם שעומדים בראש**

**תוכנית כיבוש החלל**

**העולמית...**

אנחנו יכולים כעת לסייע למדינות אחרות, ואכן התרומה של ישראל לעולם מתבטאת בדרכים אין-ספור, וזוהרת הרבה יותר משיעורנו בכלל האוכלוסייה. העם היהודי הוכיח כי ההדדיות היא המפתח, ואחרי שתרם ועזר לכולם, קיבל יחס שווה ממדינות העולם. ישראל, מצדה, היא שאיפשרה לעם היהודי להפוך לעם מוערץ בעולם, והוכיחה שיותר מהאדמה עצמה חשוב האדם שעומד עליה.

שנים רבות חלפו וכל הדברים שהיו פעם השתנו ועדיין משתנים. מאז הקמתה, מדינת ישראל ידעה ימים קשים. יחד עם זאת, היא גם זכתה ליהנות מהצלחות ומימים טובים. היא ניסתה וטעתה, לפעמים הצליחה, לפעמים נכשלה. היא שאפה לטוב, אך גם סבלה ונפגעה. היא איבדה הרבה בנות ובנים, ולמדה שבמלחמות אין מנצחים. היא הייתה הבית של כל היהודים, אף על פי שלא תמיד הם הרגישו בה בטוחים. אולם, חוסר הביטחון והפחד גרמו להם-לנו להבין שישראל תהיה שלנו לעולמים. הבנו שישראל תמיד תישאר אצלנו בלב, גם אם זה יהיה כרוך בהמון כאב.

אלפי שנים עברו, אלפי סדרי עולם השתנו, אך למרות הכול, ישראל מאז ומעולם הייתה שלנו, וכך גם תהיה בעתיד. בסופו של דבר, מצאנו את הפתרון האמיתי והיחיד. גילינו סובלנות כלפי בני לאומים אחרים, ולמדנו, אולי בדרך הקשה, שכל העולם אחים ולכל אחד יש רצונות אישיים. למדנו למצוא את הדרך שכולם יוכלו לצעוד בה, בלי הבדל דת, גזע

ומין. פתחנו את הדרך, את ישראל, לכל המבקשים, ויצרנו אחדות בין הלאומים. עברנו דרך ארוכה ומייגעת, אבל כעת אנו יודעים שאם ניתן לאחרים ליהנות ממה שיש לנו, הם ייתנו לנו גם ליהנות משלהם. השיתוף הבין-לאומי הוא המפתח היחיד להתקדמות, הרי מלחמות הן המעצור. ופולסטיין זאת זאת ההוכחה. נכון, בתחילה נראה כי סופה של ישראל קרב ובא, מסירת האדמות ותוכנית מפת הדרכים נראתה כטעות חמורה. נראה שזהו, הגענו לתחתית ואין דרך חזרה. ואז, הכול השתנה. לאט לאט, התגברנו מעט וראינו את הכול באור רב יותר. כבר לא כל כך רצינו לחזור, הבנו שזאת כלל לא הייתה טעות. התחלנו להבין מהי המציאות ויצאנו לדרך, חדשה ומשותפת, שלאורכה קטפנו הרבה פירות וכשפתאום נפלנו, מצאנו הרבה מאוד ידיים מושטות.

נכון, ישראל של היום היא בכלל לא ישראל שהייתה פעם. אבל בעצם... היא לא זרה או אחרת, היא אותה אחת רק בשינוי האדרת.

העיתון שברגע זה סיימת לקרוא נראה לך כמו אגדה, אבל אם רק תרצה לא כך הוא יהיה.

אתה קם מהספה, שלו ונינוח מתמיד, ועם חיוך על הפנים צועד לעבר העתיד.

אולי פעם לא האמנת, אבל כעת אתה מאמין בישראל החדשה ובאמ(“)ת.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## אוטופיה

מאת: עדי שרצר | כיתה ט' | ישיבת כפר גנים | פ"ת

השעון הורה חצות בטרמינל הנכנסים בשדה התעופה "בגין" בבית שמש. על ספה בקצה התחנה ישבה אישה בשנות ה-60 לחייה, סימני עייפות וקמטי דאגה רכים נראו על פניה, היא הייתה לבושה בחליפת עסקים מחויטת, על צווארה היה תליון מגן דוד ובידיה גיליון עיתון באנגלית, שבו העיפה מבט מפעם לפעם. לפתע הבחינה האישה בקול מוכר המדבר אליה באנגלית מהוקצעת. היא הסתובבה וחיכה קלות: "אפשר לעזור?" שאל הישראלי בטון היתולי, "הי, שלום..." "ענתה, כשהיא אומרת את ה"שלום" בעברית בעלת מבטא אמריקאי כבד. תוך כדי כך היא חיכה חיוך מתנצל שלמעשה נראה די מזויף, כמו כל המפגש, שלמציץ מהצד נדמה כמחזה עם שחקנים לא מאוד מוכשרים. אך זו הייתה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

המציאות, שטפחה על פניהם של המציצים בזוג המוזר, לא סרט ולא הצגה. הישראלי והתיירת היו אם וכן, והשיחה שהתקיימה ביניהם הייתה תוצאה של אי-נעימות הדדית, אי-נעימות שנבעה אולי מהשיחה שקיימו ביניהם אותה האם ואתו הבן שנים קודם לכן.

"חיכת הרבה זמן?" שאל אותה הישראלי, וקטע את השקט המעיק.

"לא" ענתה לו עניינית בטון חותר, והוסיפה "איפה החנית את המכונית? אני נורא עייפה והשעה כבר מאוחרת, קח אותי למלון".

הבן עמד ונראה כאילו הוא מתפתל בתוך עצמו, "היא לא תבין" הוא אמר בשקט לעצמו, "מה אמרת?" שאלה האם תוך כדי פיהוק.

"כלום" הוא אמר ודמם למשך כמה שניות. לאחר נשימה קלה המשיך בטון מתנצל, שעם שטף דיבורו התגנבו אליו ניצני גאווה, "בשנת 2015, פתח הישראלי בהסבר, "10 שנים אחרי שהגעתי לכאן", הוסיף בנימה אישית, "במסגרת כתיבת מגילת חוקי היסוד של הרפובליקה הישראלית, חוקקנו חוק שעבר במשאל עם אינטרנטי, שאסר נסיעה במכוניות פרטיות מזהמות כמעט לגמרי".

האם קטעה את דבריו ועשתה תנועה של מיאוס בידה: "אני באמת לא מבינה את המדינה הזאת, כנראה שחמישה עשר מליון יהודים ביחד זה די מסוכן".

הבן לא הגיב, הוא חייך חיוך מריר; לא היה לו מה לעשות, הוא כבר היה רגיל לעוקצנות הצינית של אמו, בעיקר כשזה נוגע לישראל וליהודים.

"מה קרה? שעמם לכם? הרי אתה קשקשת לי שצריך להפריח כאן שממה כשרצית לעלות לפני 20 שנה, זה לא סיפק לכם די תעסוקה? או אולי המדינה הזאת פרימיטיבית עד כדי כך שנוסעים פה על סוסים?" המשיכה האם בשטף דיבורה.

הישראלי שמר על טון בטוח ורגוע, וענה: "אימא, באמת אין לך מה לדאוג, את השממה הפרחנו ובישראל היו מכוניות בדיוק כמו בארה"ב, אלא שכאן הגענו למסקנה שנסיעה מרובה במכוניות פרטיות שפולטות עשן, כמו גם עישון סיגריות או הרס שטחים ירוקים, מזיקים לכלל הציבור, ולכן ויתרנו על חירות הפרט בנושאים מסוימים למען טובת הכלל".

"ומה, אנשים לא נוסעים פה ברכב?" המשיכה האם לשאול בעוקצנות; "לא צריך להגזים" הוא אמר, הפעם כבר בחיוך, "לכל אזרח מותרות 5 שעות נסיעה שבועיות במכונית, אבל רוב האנשים אינם מנצלים את זה, רק למעט מאוד ישראלים יש מכוניות פרטיות".



היא המשיכה לשאול, אבל נדמה היה כאילו השאלות שהחלו כעקיצות ציניות הפכו עם השיחה לעניין אמיתי, "אז איך בכל זאת אנשים עוברים כאן ממקום למקום?"

"אנחנו מאמינים שהליכה ברגל ורכיבה על אופניים בריאות יותר לגוף מאשר נסיעה במכונית..." היא מצמצת בעיניה כלא מאמינה, והוא המשיך מיד: "למרחקים גדולים יותר יש רכבות, רכבות תחתיות ורכבלים".

**...האם קטעה**

**את דבריו ועשתה**

**תנועה של מיאוס**

**בידה: 'אני באמת לא**

**מבינה את המדינה הזאת,**

**כנראה שחמישה עשר**

**מליון יהודים ביחד**

**זה די מסוכן'...**

את השיחה הפריעה הרכבת שהגיעה לרציף. שניהם עלו על הרכבת, הדיילת איחלה להם ערב טוב בעברית, בערבית ובאנגלית. "יש לכם כאן עדיין אנשים שעובדים בתור דיילים?" התפלאה האם, ונראה ששמחה למצוא הצדקה ולו מינורית לטענות שהטיחה בארץ הזאת לפני שנים, כשניסתה לשכנע את בנה לא לעלות אליה, "בארה"ב כבר מזמן החליפו רובוטים את האנשים שעוסקים בעבודות כאלה, הרובוטים עושים את העבודה זול ויעיל יותר" אמרה בטון מתנשא שיש בו מעין שמחה לאיד. "השאלה אם זה מספיק לך" ענה הבן בהתחכמות ישראלית אופיינית. חיוך של תמייה החל לעלות על שפתיה של האם, "למה בדיוק אתה מתכוון?" "רובוטים לעולם לא יוכלו לתת את מה שבני אדם נותנים" הוא ענה, "לרובוטים אין רגשות, גם לנו בישראל היו רובוטים ברכבות, הם גם ניקו לנו את הבתים וקטפו לנו את הפירות, בדיוק כמו באמריקה... אבל הגענו למסקנה שלא נכון לעשות את זה, ברפורמות הרפובליקניות ב-2015 ויתרנו גם על הרובוטים".

האם נראתה נבוכה והמומה יותר ויותר. עצם הביקור, ומה שבנה סיפר לה גרמו לה לתהות על המדינה ועל מנהגיה, שהיו זרים לה, ויותר מכל גרמו לה בושה, על שהכפישה את הארץ הזאת כה רבות. היא פלטה אנחת התפעלות קטנה, כחכחה בגרונה והתחילה לדבר הפעם, כבר בטון חברי, בהתעניינות כנה ולא בעוקצנות שאפיינה את תחילת השיחה: "אז בוקר אחד ב-2015 קמו 17 מיליון אזרחים בישראל והחליטו שהם לא מעשנים, לא נוסעים במכוניות, מוציאים את הרובוטים לפנסיה וחיים חיים טבעיים?"

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"לא מדויק" צחק הישראלי, "מה לא מדויק?" שאלה האם, "יש 18 מיליון אזרחים בישראל ולא 17" הוא צחק קלות, "האמת שכן" הוא המשיך, "מדינת ישראל הייתה במצב גרוע כל כך, שלא הייתה לנו ברירה אלא לעשות שינויים מרחיקי לכת. אם היית מגיעה לכאן ב-2005, הוא אמר, "רק לפני עשרים שנה" הוא נאנח, וצחק מין צחוק עצוב ולא מובן "היית רואה פה משהו שונה לגמרי, היית רואה חברה שסועה טובעת בשנאה עצמית, חברה שבה כל אדם דואג לעצמו ושוכח את חבריו, חברה שבה יש אזרחים שאין להם מה לאכול ומהצד האחר יש עשירים שבעים". הוא התעטש והמשיך: "את ודאי יודעת, מלחמה עקובה מדם התנהלה על האדמה הזאת, מלחמה שגבתה קורבנות רבים. אנשים רעים עם פצצות התפוצצו פה והרגו גברים, נשים וטף. מנהיגים מטורפים שעיוותו את הדת ואת עקרונות המוסר הסיתו המון משולהב שחונך להרג ולהרס. בשלוש מילים: המצב היה נורא. האנשים היו מיואשים, ונראה שאין פתרון, עד שאנשים קמו ואמרו 'די'. לאנשים פשוט נמאס. ביהודה ושומרון פרצה מלחמת אזרחים בין האזרחים הפלסטינים, שכנינו, לבין הטרוריסטים, שכנינו לשעבר, ובסופה קם מנהיג פלסטיני שנבחר בבחירות דמוקרטיות שקרא די להרג ולהרס, והוא בנה עם ראש ממשלת ישראל יחד את נוסחת הקסם שפתרה את הסכסוך אחת ולתמיד. הפלסטינים ויתרו, הישראלים ויתרו, והם הגיעו לקו אמצע הוגן, שמגשים את רוב שאיפותיהם של העמים: מדינה בלי גבולות, כל ערבי בעל אזרחות פלסטינית, כל יהודי בעל אזרחות ישראלית, חיים בארץ אחת עם שני בתי פרלמנט נפרדים ורשות מבצעת משותפת. אף יישוב ביהודה ושומרון לא נעקר, אף פיגוע לא התבצע, הפלסטינים קיבלו כסף רב, התשתיות שוקמו, ערים חדשות נבנו והכול נעשה על הצד הטוב ביותר. הכול התבצע לאט לאט, בשלב הראשון נכלאו כל החברים בארגוני הטרור, לאחר מכן הבנק הבין-לאומי שיקם את הערים, וכך נבנתה חברה פלסטינית חדשה ומתוקנת יותר שהשכילה לדעת לוותר. מה שהתבצע בחברה הפלסטינית היה מוזר מאוד, החברה הפלסטינית הצטמצמה מאוד עקב הגירה של אזרחים רבים בעת מלחמת האזרחים. בירדן, לדוגמה, הם מחצית מכלל האוכלוסייה, ובחרים ונבחרים לפרלמנט ולממשלה. אגב, ראש הממשלה של ירדן כיום הוא פלסטיני לשעבר. הפלסטינים שנשארו פה הקיאו מתוכם את הטרור, והיו מוכנים לכל פשרה שהוצעה להם. הם חיים בשקט ובביטחון בעריהם, זוכים לחינוך, לעבודה ולרווחה מהמתקדמים בעולם. הממשלה הפלסטינית עומדת בתיאום מלא עם הישראלית, וחוקים כלל ארציים נקבעים על ידי שני בתי הפרלמנט. ישראל והאוטונומיה שבתוכה היו לאות ולמופת, והגשימו את חזון הנביאים של 'גור זאב עם כבש'. לאחר שאנשים התפנו מהמלחמה, עברנו להתעסק בדברים החשובים באמת, וחוקקנו את רפורמות 2015".

האם הקשיבה, תוך שהיא משחקת בתליון שלה, ונראתה מרותקת. בינתיים הם הגיעו לתחנת כיכר ספרא. הם ירדו מהרכבת, הוא ליווה אותה למלון שבו התאכסנה, ועזר לה להתארגן בחדרה. הם קבעו שלמחרת, בשעה תשע בבוקר, הם יפגשו בבית קפה קטן ששמו "מומנט" במרכז ירושלים, ומשם יתחילו את הטיול. "תראי שם משהו מעניין", הבטיח לאמו המסוקרנת. האם נשקה על לחי בנה והם נפרדו לשלום.

למחרת הוא הגיע לבית הקפה, השעה הייתה שתי דקות לתשע. אמו הגיעה בשעה תשע ורבע, תוך כדי שיחה קולנית בוויזיופון הנייד שלה. היא נראתה מופתעת לראות את בנה יושב ומחכה לה כשעל השולחן כבר מונחות שתי כוסות ריקות. האם השתדלה לסיים את השיחה מהר והתיישבה מול בנה. היא נשקה לו ואמרה "בוקר טוב" רפה תוך כדי פיהוק עמוק. "רק עכשיו קמתי, הייתי בטוחה שלא תהיה פה כי קבענו לתשע ועכשיו רק תשע ורבע, האמת שהייתי בטוחה שעוד אצטרך לחכות לרכבת אבל היא הגיעה בדיוק בזמן, כך שהגעתי מוקדם אבל למזלי גם אתה הקדמת" סיימה האם, עדיין מחייכת. "לדעתי את דווקא איחרת, תביני אימא, בישראל מקפידים על הדיוק, אני פה משתי דקות לתשע, אבל לא נורא, אני תמיד אוהב לשבת במקום הזה, יש בו משהו מעודד" אמר בחיך, "הסיפור של המקום הזה מרתק".

האם העיפה מבט מזלזל משהו במבנה בית הקפה הישן, והחזירה את מבטה אל בנה במבט שואל. "לפני 20 שנה בערך" פתח הבן בטון כאוב, "מחבל מתאבד החריב את המקום. גרתי אז לא רחוק מכאן, באחד הרחובות הפנימיים, ואני זוכר את התמונות הקשות. מה שבאמתדהים אותי במקום הזה זאת העובדה שהוא נבנה ממש מההריסות". הוא הפסיק לרגע, לגם מכוס הקפה שעמדה על השולחן, והוסיף: "ועוד דבר: אנחנו בישראל מאמינים שהוויזיופונים גורמים נזק רב, אנחנו משתמשים בהם רק במקרי חירום, וגם אז מעדיפים שליחת הודעות כתובות". האם נראתה מופתעת מעט מהסיפור על בית הקפה ומהביקורת שהונחתה עליה, "זה מדהים!" היא אמרה, כמעט בצעקה. זוג צעיר משולחן סמוך הסתובב לראות על מה המהומה, הישראלי אותת להם בידיים שהכול בשליטה.

**...לכל אזור**

**מותרות 5 שעות**

**נסיעה שבועית במכונית,**

**אבל רוב האנשים אינם**

**מנצלים את זה, רק למעט**

**מאוד ישראלים יש**

**מכוניות פרטיות...**

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

האם לא שעתה לקורה סביבה והמשיכה לדבר: "הייתי רוצה כל כך לחיות בחברה מתקדמת כמו שלכם, לו רק בארה"ב היו יודעים לעשות זאת... יש משהו נצחי ובלתי מנוצח באנשים שגרים פה, הם מדהימים ביכולתם לקום מן ההריסות ולשקם את עצמם, הם מפיקים את הלקחים לעצמם ומגיעים לתובנות מוסריות שצריכות לשמש השראה לשאר מדינות העולם, איך הגעתם לכזאת דרגה מיוחדת?" שאלה, כשהיא זוכרת בצער את התנגדותה הנמרצת לעלייתו של בנה לארץ לפני עשרים שנה בלבד, כשאז אמרה על ישראל ועל הישראלים דברים הפוכים לחלוטין.

"הפנמנו את דבריו של החכם מכל אדם, שלמה המלך ושל דוד אביו. הוספנו את רשמיהם של הנביאים אליהו, יחזקאל, ירמיה ויתר הנביאים, וכך למדנו את התנ"ך ואת המקורות היהודיים. מהם המשכנו הלאה ובנינו את דמות המדינה" ענה הבן. "אבל לא כולם פה דתיים..." התפלאה האם, אישה שאינה שומרת מצוות בעצמה, תוך בחינה של היושבים בבית הקפה. "נכון," ענה הבן בענייניות, "אבל כולם מכבדים את המסורת היהודית, ומתייחסים אליה כאל המקור החשוב ביותר לנו כיהודים גם בשנת 2025."

האם חייכה לילד בעגלת תינוק שעבר לידה, הוא צחק בחזרה. "לפני עשרים שנה, אגב, המצב היה שונה לחלוטין" המשיך הבן בסיפורו, "אנשים שנאו את היהדות, והיא הוצגה כדבר עוין ומאיים. בבחירות נבחרו מפלגות על רקע דתי, הדתיים בחרו במפלגות דתיות והחילונים במפלגות אנטי דתיות, כמה טוב שהמצב השתנה..."

האם חייכה במבוכה, היא לא הכירה את המצב בישראל לפני עשרים שנה, ולמען האמת גם לא רצתה להכיר, "והיום אני מבינה שאתם בוחרים מפלגות בצורה נבונה יותר" הוסיפה האם בחיוך. "אנחנו פשוט לא בוחרים עוד מפלגות" אמר הבן. האם הרימה גבה ושאלה את הבן למה כוונתו. "אנחנו בוחרים נשיא," החל הבן את ההסבר, "הנשיא ממנה שרים על בסיס מקצועי ולא פוליטי, הוא מעביר את רשימת השרים כשבוע לאחר הבחירות למשאל עם אינטרנטי, והעם בוחר אם לאשר אותה או לא. ברוב המקרים היא מאושרת ברוב גדול, אחת ל-8 שנים נערכות בחירות לנשיאות, שבהן יכול להשתתף כל אדם מעל לגיל 14."

"גיל 14?" שאלה האם בפליאה, "כן" ענה הבן, "אנחנו מאמינים שכך הנוער הופך לאכפתי יותר ומתחבר למדינה."

"ואין לכם פרלמנט?" המשיכה האם לשאול, "ודאי שיש, רק שהוא לא מורכב ממפלגות"

"אלא?" שאלה, "מאנשים רגילים לפי חלקם היחסי במדינה. תני לי להסביר לך, ב'כנסת-החדשה', בית הפרלמנט הישראלי, יושבים 120 חברים, שנבחרים על פי תרומתם לחברה ולמדינה על ידי ועדה של עשרה אנשים שנקראת 'ועדת המשקיפים' שאותה בוחר הנשיא. הם מעבירים את החלטתם לפרסום ובמשך חודש הם מטפלים בכל הפניות וההתנגדויות, לאחר חודש הם מעבירים את הרשימה למשאל עם אינטרנטי. בראש הפרלמנט יושב יו"ר הכנסת החדשה שבאחריותו לאשר את החוקים.

בכנסת גם יושבים תדיר עשרת המשקיפים שבודקים שהחוק אינו נוגד את החוקה ושהוא עונה לרצון האזרחים. אם מדובר ברפורמה משמעותית או בחוק שנוגד את החוקה הוא מועבר למשאל עם כללי".

**...תביני אימא,**

**בישראל מקפידים**

**על הדיוק, אני פה**

**משתי דקות לתשע, אבל**

**לא נורא, אני תמיד אוהב**

**לשבת במקום הזה, יש בו**

**משהו מעודד' אמר בחיוך,**

**'הסיפור של המקום**

**הזה מרתק'...**

הם גמרו לשתות את הקפה ויצאו לדרך. הם הלכו מעט על המדרכה הישנה המשובצת באבן ירושלמית לא אחידה, עד שהגיעו לתחנת הרכבל. הם עלו עם הרכבל להר חומה, ומשם לקחו רכבת מהירה לפתח תקווה. לאחר מעט יותר ממחצית השעה הם כבר היו בעיר הריחנית שבדרום השרון. עם הירידה מהרכבת היכה בהם הניחוח המשכר של פרי הדר בפריחתו. האם נראתה מוקסמת, "איזה ריח נפלא!" אמרה בהתפעלות. הבן צחק בלבו, הוא עוד זכר את פתח תקווה האחרת, שבה היה אפשר להריח בעיקר את ריח אדי הבנזין שנפלטו מאגוזי המכוניות. הוא זכר את פתח תקווה שלפני ההחלטה על שיקום הפרדסים, את פתח תקווה שרק הרסה עוד ועוד פרדסים כדי לספק שטח חום לבנייה גסה ומכוערת.

הם יצאו מהתחנה לבקשתה של האם שרצתה לסייר קצר בעיר. מתחנת הרכבת נשקף פארק מוריק שבמרכזו זורם נהר שוצף ונקי, "זה הירקון" הסביר לאמו והוסיף, "פעם הנהר הזה היה נחל קטן ומזוהם, שפכו לתוכו ביוב ושפכים תעשייתיים. היום כבר אפשר להתרחץ בו. ישראל הפסיקה לשאוב ממנו מים, ניקתה אותו ושיקמה את גדותיו. בצמוד לו נבנה פארק גדול וירוק שבו אנחנו נמצאים עכשיו," "מדהים" אמרה האם, שהנהר היחיד שהכירה היה ההדסון המזוהם שנשקף מחלון משרדה בבניין רב-הקומות, "פשוט מדהים", היא אמרה שוב.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הם ירדו במדרגות הנעות למסוף הרכבת התחתית ונסעו למרכז העיר. הם ירדו מהרכבת בתחנת השוק, האם היססה מעט והעירה לבנה בנימה חינוכית שיש בה מהטפת המוסר, ששוק אינו הדבר האסתטי ביותר שקיים. הוא רק חייך ושתק. הם ירדו בתחנה מטופחת ועלו בעזרת דרגנועים למפלס הרחוב, הרחוב שהיה משוחזר ברובו הציג את פתח תקווה כפי שנראתה בעת הקמתה, בין הבניינים המשוחזרים היו פזורים דוכנים שהציעו מגוון רב של מוצרים, דברי מאכל ומזכרות, הם עצרו לאכול ארוחה קלה. השעה הייתה שעת צהרים מוקדמת, הם אכלו גפילטע-פיש עם פלאפל בפיתה. האם קצת נבהלה מהשילוב הלא אופייני, ומעצם העובדה שהיא אוכלת בשוק, אבל בכל זאת טעמה מהפיתה, "זה דווקא נחמד האוכל שלהם כאן" לחשה באוזנו של בנה, "האוכל שלכם, לא האוכל שלהם" הוא הזכיר לה בחיך.

הם המשיכו בדרכם, עלו על רכבת השומרון והיו בדרך לתפוח. הרכבת חצתה את הנוף המוכר של השרון והאם נראתה מכורה, מתפעלת מהמרחבים הגדולים. הנוף השתנה אט אט, מעצי התפוז האופייניים לשרון להרים ולגבעות האופייניים לשומרון. הנסיעה ארכה עשרים דקות, הם ירדו בתפוח, עיר קטנה ומודרנית שבנויה בחוכמה רבה. הבן הסביר לאמו שהישוב עוד קיים מאז תקופת המלחמה, ושהוא נבנה מחדש לפני כעשר שנים. בין העיר תפוח לעיר הפלסטינית שממול היה ואדי ירוק, שבו הוקם מוזיאון המלחמה, שתיעד את המלחמה שהתחוללה על האדמה הזו ממש. האם לא אהבה כל כך את סיפורי המלחמה הקשה שהארץ הזאת חוותה. היא ראתה את העתיד המזהיר שצפוי למדינה הזאת, וניסתה להתעלם מהעבר ההרסני שלה. הם נכנסו למוזיאון, במרכזו היה חדר מלא נרות. "הנרות כאן הם לעילוי כל האנשים שמתו במלחמה" הסביר לה הבן. הם עברו בחדרי המוזיאון, שתיעדו את הסכם האוטונומיה שנחתם עם הפלסטינים, את הרפורמות של 2015, את הכרזת העצמאות המחודשת ב-2020, ויותר מכל את המלחמה הנוראית שהתחוללה על האדמה הזאת. הם הגיעו לחדר גדול מאוד, שבמרכזו ניצב אוטובוס הרוס למחצה ומפויח. הבן הסביר: "בעת המלחמה נהגו אזרחים רבים לנסוע באוטובוסים. ביניהם היו גם נשים, זקנים, וטף. כולם שימשו זירה למתאבדים הפלסטינים, אנשים חסרי לב התפוצצו באוטובוסים הללו והרגו אנשים רבים".

הם יצאו מהמוזיאון לאחר פחות משעה, והאם ביקשה לראות משהו מעודד יותר. הבן הבטיח לקחת אותה למקום המעודד בישראל. הם נסעו כשעה ברכבת, במהלכה שוב התחלף הנוף, מנוף השומרון הירוק לנוף מדבר צחיח. הם ירדו בתחנת קליה, שהייתה, כפי שהישראל הסביר לאמו במהלך הנסיעה, יישוב קטן שלא מזמן הפך לעיר גדולה ופורחת.

הם נסעו כעשר דקות נוספות עד שהגיעו לעיר עין גדי. הוא שם לב שמבטה של אמו מופנה אל קבוצת מתפללים לובשי חליפות, "אלא חרדים" הסביר לאמו, "בדיוק כמו בניו יורק". היא חייכה והוא המשיך בהסבר: "פעם הם היו מנותקים מן המדינה, לא שירתו בצבא ובדרך כלל גם לא עבדו וחיו על קצבאות מהמדינה. ברפורמות של 2015 הם החלו להיות חלק פעיל מהמדינה. זאת גם הייתה אחת הסיבות העיקריות להגדרה של ישראל כמדינה חילונית מסורתית, מדינה שחיה על עקרונות היהדות ויושבת על ברכי התנ"ך, ויחד עם זאת נותנת חופש דת מוחלט ופועלת בצורה חילונית, כל עוד אין זה מפריע לאזרחים הדתיים של המדינה".

... 'אנחנו

בוחרים נשיא,

החל הבן את ההסבר,

הנשיא ממנה שרים על

בסיס מקצועי ולא פוליטי,

הוא מעביר את רשימת

השרים כשבוע לאחר

הבחירות למשאל

עם אינטרנטי...

הם המשיכו ללכת על טיילת העיר שצפתה לאגם גדול, שנקרא "ים החיים". הבן הסביר לאמו את פשר השם "האגם הזה נקרא בשמו המקורי 'ים המלח' בגלל ריכוז המלחים הגבוהה שיש בו. הוא גם נקרא 'ים המוות', כי ריכוז המלחים הגבוה בים גרם לכך שאף יצור חי לא יכול היה להתקיים בו, את זה את ודאי יודעת," הוא הפסיק קמעא ומיד המשיך, "בשנת 2010 האגם כמעט התייבש, סכר חסם בינו לבין מקור המים שלו, נהר הירדן. מים רבים נשאבו ממנו כדי להפיק ממנו מלחים. הים שהתייבש לאטו יצר תופעת טבע שנקראת בולענים, אלה חדרים תת-קרקעיים ענקיים, שכאשר נפלה תקרתם, נוצרו חורים עצומים שאליהם נפל כל מה שהיה בנוי מעל לבלוען. ב-2010 חפרנו תעלה מיוחדת שנקראת 'תעלת הימים' שחיברה בין ים סוף לים המלח, ובין ים המלח לים התיכון. ים המלח חזר לגודלו הטבעי ונבנו הערים שבהן אנחנו מטיילים עכשיו. למדנו איך להשתמש במלחי ים-המלח לריפוי מחלות קשות וכך הוא הפך מים המוות לים החיים".

הם המשיכו ללכת עד שהגיעו לבניין גבוה ומרשים, שממולו התנופפו דגלי כל מדינות העולם. האם הבחינה בתנועה רבה סביב לבניין, ובשלט הגדול, שעליו טבוע סמל האו"ם. "אז זהו ודאי בניין האו"ם" אמרה לעצמה, "כן" ענה לה הבן והוסיף: "האו"ם החליט להחליף את מושבו, והעיר עין גדי הציעה את עצמה כמועמדת. האו"ם החליט לעבור לכאן, מפני שלדעתו המקום מייצג את חזונו יותר מכל מקום אחר". הם ישבו על ספסל שצופה לאגם,

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

ליד בניין האו"ם, ליקקו גלידה, ודיברו על הזמן שחלף. לפתע החלה האם לבכות, "אני מצטערת" היא אמרה, קולה נחנק מהדמעות. "אני מצטערת כל כך," המשיכה, "אני נזכרת בצעקות ובכעס שליוו את המעבר שלך לישראל, במה שאמרתי על המדינה הזאת, על האנשים שגרים בה, במאמצים שעשיתי כדי לנסות לשכנע אותך להישאר בארצות הברית, וכדי להקשות עליך את המעבר. לא נשאר לי אלא לבקש סליחה, אני טעיתי, אני דמיינתי את המקום הזה כמדבר שומם ולא מפותח, כך ראיתי אותו כשהייתי פה לפני 40 שנה. אבל היום גיליתי שלא עוד, גיליתי שהפכתם את המדבר לגן עדן, הפכתם זבל לזהב, באמת הפרחתם את השממה, אני באמת מצטערת..."

"זה בסדר," הוא אמר לה רכות.

"לא, זה לא," היא ענתה בתקיפות "אנחנו כעסנו עליך כל כך, אבא שלך ואני, כשהודעת שאתה עוזב את ארצות הברית. אמרנו שישראל זה מקום נידח, שזה מסוכן, שזה לא כדאי ולא הבנו, לא הבנו מה היא המדינה הזאת בעבורנו כיהודים, ובעבור כל העולם. היום אני מבינה". הוא חיבק אותה ובתוך החיבוק היא אמרה שוב: "היום אני מבינה".

הם המשיכו לסייר בעיר עד רדת הערב, אכלו ארוחת ערב במסעדה שצופה למפל עין גדי, הלכו מטרים ספורים עד לתחנת הרכבת התחתית, עלו על הרכבת לערד ושם נחו קצת על גדות התעלה שמובילה את המים מהים התיכון לים החיים. משם נסעו ברכבת מהירה לירושלים. לאחר שעה הם כבר היו בתוך העיר, השעה הייתה תשע בערב. הם שכרו אופניים ורכבו לנחלת שבעה, שם אכלו עוגה ושתי מעט קפה. הם המשיכו לדווש במעלה הרחוב כשמדי פעם הם עוצרים לראות את מופעי הרחוב. הם הגיעו למלון של האם ונפרדו לשלום. האם, נופפה לבנה לשלום וקבעה אתו להיפגש למחרת לטיול נוסף. הוא נכנס לתחנת הרכבת התחתית, עלה על רכבת "סובב ירושלים" והתיישב על כיסא. הוא חשב על היום שעבר עליו, על הטיולים, על השיחות עם אמו ולאט לאט עצם את עיניו ונרדם.

לפתע הרגיש כאילו משהו מסנוור אותו. הוא ניסה לקום והרגיש שאינו יכול, הוא הסתכל מסביב ודמעות עלו בזווית עיניו. הוא נזכר במאורעות שהביאו אותו למיטת בית החולים בפתח תקווה. השנה הייתה עדיין 2020, המציאות שונה לחלוטין, מחבל מתאבד התפוצץ במסעדה שבה אכל עם אשתו. הוא נפצע קשה, הרופא שבא בינתיים סיפר לו שהוא התעורר מתרדמת של יום וקצת לאחר הפיצוץ במסעדה, המציאות הכתה בו כאלף



פטישים כבדים אם לא יותר. מחלון חדרו נשקפה פתח תקווה האחרת, על הכביש העירוני עמדו עשרות מכוניות בפקק בלתי נגמר, התפוזים נראו רחוקים מתמיד. לחדר נכנסה משפחתו הוא חייך לכולם, אשתו הצייתה סיגריה והחלה לעשן, הוויזיופון של בנו החל לצלצל. כותרת העיתון שניצב בזווית מיטתו הכריזה על התייבשותו של ים המוות תוך שבועיים.

לפתע נכנסה לחדר אישה בשנות ה-60 לחייה, סימני עייפות וקמטי דאגה רכים נראים על פניה, היא הייתה לבושה בחליפת עסקים מחויטת, על צווארה תליון מגן דוד ובידיה גיליון עיתון באנגלית, שבו העיפה

מבט מפעם לפעם. "הי, שלום..." אמרה כשהיא אומרת את

"השלום" בעברית בעלת מבטא אמריקאי כבד. תוך כדי

היא חייכה חיוך מתנצל, שלמעשה נראה די מזויף, כמו

כל המפגש, שלמציץ מהצד נדמה כמחזה עם שחקנים

לא מאוד מוכשרים. אך זו הייתה המציאות, שטפחה על

פניהם של המציצים בזוג המוזר, לא סרט ולא הצגה.

הישראלי והתיירת היו אם וכן, והשיחה שהתקיימה

ביניהם הייתה תוצאה של אי-נעימות הדדית, אי-

נעימות שנבעה אולי מהשיחה האחרונה שקיימו

ביניהם אותה האם ואותו הבן שנים קודם לכן. הישראלי

חייך חיוך אחרון. לא כך רצה להראות לאמו את הארץ. זו

לא אותה הארץ, לא הארץ שעליה לחם, לא הארץ שאותה

חלם ולא הארץ שאליה התפלל. האם חייכה אליו, הוא חייך

חזרה חיוך שאחרי אחרון. הוא נשם בכבדות, המוניטור שלידו

החל לצפצף. רופאים מבוהלים נכנסו לחדר, רצים הלך ושוב. בני

המשפחה הוצאו מהחדר, האם החלה לבכות בקולניות, "ידעתי שאסור היה

לו לעלות לישראל" אמרה לבעלה. ברק נשמע בשמים, מהחלונות נשקף גשם חורפי

אפור, קבצנית מרודה נראתה בחלון, רצה ברחוב, מחפשת מחסה מהגשם העז. הגשם

ירד בחוזקה, דמעות גדולות, אפורות, מכוערות ניתכו בעוצמה על הקרקע. הכול אמר

סוף. הוא יכול היה להתמודד עם הפגיעה, אך לא יכול היה להתמודד עם האכזבה. על

הכוננית ליד המיטה שעליה שכב היה מונח ספר סגור, "אוטופיה" היה כתוב עליו בשחור

כהה, כשברקע תמונת אדם מזוקן רוכן ממרפסת וצופה אל הרחוב, מתחת היה כתוב "אם

תרצו אין זו אגדה" בקטן, יותר מדי קטן.

...ב-2010

חפרנו תעלה מיוחדת

שנקראת 'תעלת הימים'

שחיברה בין ים סוף לים

המלח, ובין ים המלח לים

התיכון. ים המלח חזר

לגודלו הטבעי...



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## מכונת הזמן

מאת: עמית גרין | כיתה י' | בי"ס העמק המערבי | גבעת אלה

השעון המעורר צלצל, סיגל כיבתה אותו וחזרה לישון, התכרבלה בשמיכה הנעימה שכיסתה אותה, וניסתה לחזור ולהיזכר בחלומה המשונה. היא לא הצליחה לזכור ממנו כמעט כלום, רק הרבה עשן, או אולי ערפל. מקץ כמה דקות שוב התעוררה ואמרה לעצמה: אני חייבת לקום לעבודה.

סיגל קמה, התלבשה, התארגנה ולפני שיצאה מהבית הספיקה לחטוף ארוחת בוקר מזינה בצורה של חטיף אנרג'יזר קטן, שמכיל את כל החלבונים והוויטמינים הדרושים לה לאותו היום. בעת הנסיעה ברכבת הסתכלה סיגל על הארץ הנקייה והיפה, על הפרחים המרהיבים שפרחו, ועל להקת ציפורים מדהימה, שעפה לה בשלווה בשמים הכחולים והבטוחים של

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

המדינה, ושקעה במחשבות. היא חשבה בעיקר על מכונת הזמן שהיא עצמה עבדה עליה זמן רב, ושהיא עומדת לנסות שוב היום. אולי הפעם משהו יהיה שונה, חשבה, אבל לא ממש האמינה בזה.

התרגשות גדולה ופתאומית אחזה בה כאשר הגיעה לבסוף למקום עבודתה, ואיחלה "בוקר טוב" לכל העובדים (בכל זאת, היא הייתה המנהלת הראשית ולא יכולה הייתה שלא לשמש דוגמה לחבריה). לאחר מכן, ניגשה למעבדתה הפרטית והתחילה מיד בעבודה. היא בדקה את המכונה. או קיי, הכול נראה תקין ועובד כרגיל, אמרה לעצמה, מה שאני צריכה עכשיו זה רק לנסות אותה. כדי לדעת שהפעם מכונת הזמן פועלת, רצתה תחילה לזרוק חפץ כלשהו ולשלוח אותו למקום כלשהו בהיסטוריה המרוחקת או לחלופין, בעתיד הרחוק. סיגל לא יכולה הייתה להשתמש בבני אדם, משום שזה היה מסוכן מדי ובניגוד לחוק, והיא התנגדה להתעללות בבעלי חיים, כך שחפץ היה הדבר ההגיוני היחיד שעלה על דעתה. סיגל התבוננה סביבה וחיפשה חפץ מתאים, זה צריך היה להיות חפץ פשוט כדי שהמכונה לא תסתבך עם אטומים מסובכים מדי. עיניה נפלו על הספר "אלטנוילנד", שלקחה לקרוא אתמול מספריית המעבדה, אך שכחה אותו כאן. היא שמה אותו בתוך המכונה, מתוך הנחה שאם יקרה לו משהו (חס וחלילה) היא תמיד תוכל לשלם בעבורו קנס של 50 שקל. אם הכול יפעל כראוי, הספר אמור להיעלם ואם הוא ייעלם, סימן שמכונת הזמן עובדת כמתוכנן והיא הצליחה במשימתה עד כה.

סיגל הפעילה את המכונה. לא קרה דבר. לפתע נשמע פיצוץ אדיר והחדר התמלא עשן סמיך. סיגל נפלה, נחבטה בראשה, איבדה את הכרתה והתעלפה. כשהתעוררה כעבור זמן לא ידוע, ראתה דמות פוסעת לעברה מתוך ערפל העשן הכבד, שעדיין לא התפוגג. היא צמצמה את עיניה לכדי חריצים כדי להיטיב את ראייתה, וכמעט שהתעלפה בשנית לאחר שהבינה מי הדמות העומדת לפניו. היא התקשתה להאמין בכך, ובכל זאת הוא עמד שם הביט בה ואמר: "שלום! היכן אני? ומי את?" סיגל פתחה את פיה כדי לענות, אולם בדיוק באותו הרגע נשמעו צעקות רמות מבחוץ, מלוות בניסיון לפתוח את הדלת, שכנראה נתקעה כאשר חל הפיצוץ. "התחבא!" קראה אל הדמות והדמות עשתה כמצוותה. צוות של אנשים מוכרים לה נכנסו ושאלו בבהלה: "הכול בסדר?"

"כן," השיבה, "היה פיצוץ כי עשיתי כנראה משהו לא נכון במכונת הזמן, אבל עכשיו אני בסדר גמור, חוץ מקצת בלגן" (צוות האנשים הביט סביב: קצת?!)

"שום דבר לא קרה ואתם יכולים לחזור לעבודתכם. ותודה רבה על דאגתכם הרבה ועל הרצון לעזור" הוסיפה בנימוס.

האנשים הנהנו, נתנו מבט אחרון משתאה בחדר, ששררה בו מהפכה מוחלטת, ובמנהלת הצעירה ועזבו, כשהאחרון מביניהם סוגר אחריו את הדלת. הדמות יצאה ממקום מחבוא וסיגל חשה צורך להתנצל: "אני מצטערת, פשוט חשבתי שאם לא תתחבא והאנשים יראו אותך ייווצר פה כאוס רציני. אתה מבין, לא בכל יום מגיע לכאן איש חשוב מהעבר הרחוק".

"אני מבין" אמר "הרשי לי להציג את עצמי, אני הוא..."

"אני יודעת מי אתה" התפרצה לדבריו בהתלהבות שהתקשתה לכבוש, "אתה הוא בנימין זאב הרצל - חוזה מדינת היהודים".

הרצל הנהן בראשו, "ומי את?" שאל.

"לי קוראים סיגל עמר, ואני מייסדת החברה שבה אתה נמצא כרגע ומנהלת אותה" ענתה.

"והחברה הזאת, איפה היא נמצאת?" המשיך הרצל לחקור.

"החברה הזאת נמצאת בעיר בירתה של ישראל - ירושלים,

והשנה היא שנת 2025" השיבה סיגל, כשהבינה לאן הוא חותר:

"הגעת לכאן בגלל מכונת הזמן שהמצאתי, אם כי אינני מבינה למה

וכיצד הגעת, לכמה זמן תישאר ולמה אתה מדבר עברית במקום גרמנית.

אולי התרגום של הספר הוא זה שהשפיע עליך. המכונה אמורה להעביר את תכונות החפץ למקום אחר, לזמן אחר, אבל אולי היא לקחה את התכונות הללו והפכה אותן למשהו ממשי כמון, זה הגיוני, אבל מאין המכונה שאבה את האנרגיה לעשות את זה? חייב להיות מקור כלשהו... המשיכה סיגל למלמל ולנתח לעצמה את הנתונים בהתרגשות גוברת. בסופו של דבר היא הייתה מדענית וזה מה שהיא ידעה ואומנה לעשות - לחקור ולנתח נתונים.

**...כן, השיבה, 'היה  
פיצוץ כי עשיתי כנראה  
משהו לא נכון במכונת  
הזמן, אבל עכשיו אני  
בסדר גמור, חוץ מקצת  
בלגן' (צוות האנשים  
הביט סביב: קצת?!)...**

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

היא נעצרה והסתכלה במשיכת כתפיים באיש שהתיישב מולה. הוא היה שקט. אולי כיוון שהוא לא הבין את מה שאמרתי, אולי אני צריכה להסביר לו את זה שוב, חשבה, אך כשפתח את פיו ודיבר ידעה שאין זו הסיבה לשתיקתו, אלא ההלם שבו היה שרוי.

"אז אני במדינת היהודים? ארץ ישראל? זה אומר שכל מה שחזיתי הפך להיות אמת?" שאל בהתרגשות גדולה כשהוא מתקשה לעכל את הדברים.

"כן, פחות או יותר".

הרצל ישב ופשוט שתק לזמן מה, מנסה להתגבר על רגשותיו ועל מחשבותיו הרבות, שהציפו אותו בבת אחת.

בינתיים הפעילה סיגל את המחשב, "התחל" ציוותה, ונתונים החלו לרוץ על הצג. "חדשות" הורתה, המחשב הראה את החדשות. "נשמע פיצוץ עד במעבדה בחברת 'התקווה' בירושלים עקב תאונת עבודה, לא היו נפגעים." איך שהחדשות רצות היום, חשבה סיגל והמשיכה לקרוא בקול רם "היום צוין יום השנה ה-121 למותו של בנימין זאב הרצל, חוזה המדינה - כמובן!" צעקה סיגל וצלפה באצבעותיה, "היום הוא היום שבו מציינים את יום השנה ה-121 למותך! לכן התאפשרה הגעתך לכאן! בגלל כל האנרגיה שמושקעת בעיסוקך! איך יכולתי לשכוח? אפילו הזמינו אותי להשתתף בטקס זיכרון לכבודך". הרצל רק הביט בה.

"לא חשוב, אתה לא תבין גם אם אני אנסה להסביר".

הרצל משך בכתפיו וסיגל חשבה שזה מוזר מאוד לדבר על מישהו כאילו הוא מת, אבל בעצם הוא עומד פה לידך. ודאי גם הוא חשב על זה.

"אפשר שנצא ונסתובב קצת בחוץ? אני חושב שאני זקוק למעט אוויר צח" ביקש.

"בוודאי", הסכימה סיגל, "רק תן לי למצוא בשבילך תחפושת מתאימה".

סיגל מצאה חלוק לבן וכובע של עובדי המחלקה ונתנה לו אותם. הוא לבש אותם והם יצאו. בחוץ ראה הרצל מראות שלא ראה מעודו, מראות שלא חשב שאי פעם יוכל לראותם: ארץ יפהפייה פרושה לפניו, נקיה ומטופחת, הוא ראה מכוניות מוזרות, הוא ראה הרבה אנשים - יהודים, ערבים, גרמנים, רוסים ובני עדות רבות אחרות חיים יחד סביבו בשקט ובשלום, אינם מודעים לימים הנוראים שהוא עצמו חווה וראה, כאילו מעולם לא היו.

סיגל הסתכלה על פניו המוקסמות והחלה לספר: "בשנת 2004 המצב בארץ ישראל היה ממש רע, היה ריב גדול מאוד בין הערבים ליהודים, כל אחד מהצדדים חשב שארץ ישראל שייכת לו בגלל כל מיני סיבות. הערבים חשבו שארץ ישראל שייכת להם מפני שהם חיו בארץ לפני שהיהודים החלו להגיע בהמוניהם בעליות למיניהן, והחלו, לטענתם, לגנוב את פרנסתם, ולנשל אותם מאדמתם. היהודים חשבו שארץ ישראל שייכת להם משום שהם באו, יישבו את הארץ, ייבשו את הביצות ופיתחו פה תשתיות למדינה עצמאית. הם ראו בכך ציונות שמגשימה את

החזון שלך, לבנות פה את מדינת היהודים שמגיעה לנו בזכות היסטורית עוד מימי התנ"ך. בעקבות הריב הזה המצב הביטחוני היה רעוע, היו פה פיגועים רבים, מחבלים רצו לפגוע בנו משום שהם לא הסכימו אתנו, הרבה אנשים טובים מתו באותה התקופה, גם ילדים קטנים, גם נשים, גם גברים, הארץ הייתה ספוגה בדם חפים מפשע. זה היה נורא. לא יכולת לצאת מהבית בלי לחשוש שמשהו יקרה לך". סיגל נרעדה לרגע והרצל תהה אם היה זה בגלל הרוח הקרירה שנשבה.

**...אני יודעת**

**מי אתה' התפרצה**

**לדבריו בהתלהבות**

**שהתקשתה לכבוש, אתה**

**הוא בנימין זאב הרצל -**

**חוזה מדינת היהודים'...**

סיגל המשיכה בקול יציב, שקיוותה כי ישפיע על הרגשתה: "גם המצב הכלכלי בארץ היה קשה מאוד, המוני אנשים מצאו עצמם בלי יכולת למצוא עבודה שתספק להם את פרנסתם. זה היה קשה בעיקר לילדים שסבלו מזה, חלקם לא יצאו לטיולים שנתיים בבית הספר שלהם עם חבריהם לכיתה, הם קיבלו תרומות מעמותות למיניהן וזה בייש אותם ופגע בהם.

המצב החברתי היה קשה אף הוא - היו פה הרבה מעמדות שנוצרו בגלל המצב הכלכלי, בגלל העדות השונות, הוותיקות והחדשות, שנאבקו על מקומן בחברה. זה יצר פערים גדולים בחברה. צחקו על עולים חדשים, הפלו אותם לרעה, לא קיבלו אותם בסבר פנים יפות, וזה לא היה כלל מה שציפו לו העולים. פשוט הוציאו עליהם את הכעס על המצב בארץ, הם היו הקורבן. שלא נדבר איך הארץ נראתה! היה לכלוך בכל פינה! לא יכולת ללכת שני מטרים רצופים ברחוב בלי לראות משהו זרוק על הרצפה," אמרה סיגל בנימה כעוסה משהו, "וחוץ מזה היו עוד בעיות מדיניות, פוליטיות ואחרות. המצב נראה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

חסר תקווה, כך כולם חשבו. מדינת ישראל הייתה בדרך לעולם השלישי, נזכרה סיגל וצחקקה בעצב.

"ואז מה קרה?" שאל הרצל בעניין, "איך מכל המצב המסוכן הזה יצאה בסוף מדינה לתפארת?"

"לא מזמן, בערך בשנת 2008 החלו להשתנות פני הדברים. אזרחי ישראל הבינו סוף סוף שאם הם לא יתעוררו ויעשו משהו, אף אחד לא יעשה את זה בשבילם. לכן, הוקמה החברה שאני עובדת בה, 'התקווה'. החברה הזאת מחולקת למעשה לאגפים רבים: אגף תברואה, אגף חינוך, אגף חקלאות וכדומה. כמו במדינה קטנה בתוך מדינה, הוטל על האגפים למצוא פתרונות לכל הבעיות שמדינת ישראל מתמודדת אתן: המצב החברתי, המצב הכלכלי, הביטחוני, איכות הסביבה, מדע וטכנולוגיה ועוד. החברה פעלה למען היושבים בארץ ישראל בכלל, ולמען היהודים בפרט. היא הצליחה להגיע להישגים יפים. בתחום הסכסוך שהתקיים כבר עשרות שנים, לדוגמה, הצלחנו להשיג הפסקת אש ואפילו שלום עם כמה מדינות. בזכות העובדה שגם הערבים וגם היהודים רצו שינוי, לכולם נמאס מהבוץ שבו הייתה שקועה ישראל עד הראש, אבל אף לא לאחד היה האומץ לנסות באמת ולהתחיל לשנות. אחרי שכבר התחיל השינוי, הוא התגלגל וצבר תאוצה רבה, וכיום חברת 'התקווה' היא החברה בעלת ההשפעה הגדולה ביותר בכל ארצות מזרח התיכון ב-100 השנים האחרונות!" אמרה סיגל בגאווה לא מוסתרת.

כשראתה את מבט ההתפעלות בעיניו של בן שיחה המשיכה בהתלהבות: "הצלחנו להשיג חוזי שלום עם סוריה ועם עיראק, וגם הפסקת אש עם המדינות הערביות האחרות שאתן היו לנו עימותים רבים. זה לא היה קל בכלל, ולא קרה בין לילה, זה נמשך זמן רב מאוד ונדרשה סבלנות אין-סופית משני הצדדים - ערבים ויהודים, אבל לאט לאט התחלנו לבנות את מה שהיה הרוס, לתקן את המעוות ולעשות סדר, צדק ושלום בין כולם. בסופו של דבר הערבים הבינו שהם לא ישיגו שום דבר באלימות, וישראל הבינה שלא תשיג שום דבר אם 'תחזיר' באלימות. הגיעו להסכמה שארץ ישראל שייכת בעקרון לשני הצדדים, אולם כיוון שהיהודים באו לכאן והקימו כאן מדינה כמעט מכלום וכיום יש פה רוב יהודי, הזכות להיות פה היא של היהודים, ולערבים נתנו שטחים שכבשנו מהם במהלך השנים: חצי האי סיני, ויתרנו עליו בעבר, כך שלא הייתה בעיה רצינית לוותר עליו שוב, רצועת עזה והמשולש. הוויתור על השטחים תרם לנו, מעבר לשלום שלו ייחלנו זמן רב כל כך, בשני תחומים: ראשית, המצב הביטחוני חזר להיות רגוע, מלבד מתנגדים ספורים שלא הסכימו



עם המסקנות שהגיעו אליהן הערבים והיהודים. הם עשו צרות, אך כיום התנגדותם פחתה, וחוץ מזה, תמיד יהיו מתנגדים, לא משנה מה יציעו. שנית, התיירות חזרה לשגשג משום שפסקו הפיגועים, השלום שרר ביננו לבין הערבים, ולכן הם ואנשים ממדינות אחרות החלו להגיע לישראל. המצב התיירותי תרם לעלייה במצב הכלכלי. כך הביאה חברת 'התקווה' לתהליך השינוי ולשלום בארץ ישראל, ההישג הגדול ביותר שלנו, לפי דעתי. למצב הכלכלי החברה מצאה פתרון קודם כל בעצם הקמתה, משום שכך סיפקה מקומות עבודה לאלפי אנשים. אתה צריך להבין שהחברה היא בקנה מידה עולמי, שפועלת בשיתוף פעולה עם הסוכנות היהודית העולמית,

**... 'ומה בקשר אליהן? שאל,**

**'אף פעם לא ראיתי**

**דבר מוזר כמותן! הצביע**

**הרצל על המכוניות**

**המוזרות המנצנצות באור**

**השמש, שחלפו במהרה**

**על פניו והיו עטופות**

**במה שנראה כמו**

**קולטי שמש...**

"אני ייסדתי את הסוכנות היהודית!" קטע אותה הרצל בשמחה, "בכל זאת יש דברים שלא משתנים!"

"וטוב שכך," חייכה סיגל והמשיכה, "האגף לענייני כלכלה בחברה שלנו הציע פתרונות משלו לבעיית המצב הכלכלי הקשה. אני לא מכינה בזה כל כך, אבל אני יודעת שאחת ההצעות הייתה בשיתוף האגף לאיכות הסביבה. הוקם 'מפעל המחזור לניקוי הסביבה', מפעל ענקי שאליו הובאו כל הררי הפסולת העצומים שהיו בארץ, ובו מחזרו אותם. האנשים שעובדים באגף לאיכות הסביבה לא טמנו ידיהם בצלחת, ויצאו למסעות הסברה בקרב הציבור, עם אגף החינוך ועם אגף התקשורת.

גם הם נתנו יד למלחמה במניעת זיהום ארץ ישראל, והסבירו לדור הצעיר בעיקר, עד כמה זה חשוב לשמור על הארץ נקייה. לזכותו של העם החי במדינה הזאת ייאמר, שרובו לקח את ההסברים האלה ברצינות והחל לפעול. הניקיון לא יכול היה להישמר בלי תמיכת הציבור. החברה העסיקה עשרות אלפי עובדים שינקו את הארץ מכל הלכלוך שבה. זאת הייתה עבודה קשה, לכן זוכרים אותה ושומרים על הניקיון."

סיגל עצרה לרגע, לקחה נשימה עמוקה והתבוננה במדשאות הירוקות שלפניה, בפרחים ובעצים, וחייכה. הרצל חייך גם הוא.

"מרתק," אמר ופניו הביעו כנות אמיתית. "מה עוד עשיתם במדינה?" שאל.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"ובכן, החברה שלנו עבדה על פרויקט מיוחד - 'הפרחת הנגב', הגשמת חזונו של דוד בן גוריון, ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל. הצורך להפריח את הנגב נבע גם מההכרח למצוא פתרון לבעיית צפיפות האוכלוסין, למשל, או לבעיית המחסור בדיו. לאנשים רבים באותה התקופה לא היה מקום לגור בו, לא היה להם גג מעל הראש. אנשים אלה פנו אלינו לעזרה. בנוסף, הייתה בעיה של מאחזים לא חוקיים בארץ, חשבנו שעל ידי הפרחת הנגב ויישובו ביישובים יהודיים יפתרו כל הבעיות הללו. המחלקה המיוחדת שנוסדה לצורך עניין זה, בשנת 2011, עבדה בשיתוף עם טובי החוקרים של מכון וייצמן למחקר ולמדע בישראל, עד שלבסוף, בזכותם, נמצאה 'שיטת הנבטים האבודה'."

הרצל הביט בה במבט שואל.

"לא היית ארכיאולוג מוצלח בתקופתך, מה?" הקניטה אותו.

הרצל נד בראשו לשלילה.

סיגל צחקה וענתה "הנבטים היו עם שמי ממוצא ערבי, שפיתח שיטה מדהימה לגידולי חקלאות, כדי שישתגלו במהירות לחום המדבר הלוהט. הם ידעו איך לאגור את המים בצורה ייחודית כך שיתאפשר לגדל גידולי חקלאות בנגב. את השיטה הזאת ניסו לשחזר במשך עשרות שנים! בזכותה כיום הנגב הוא ברובו אזור פורח, חוץ מכמה מקומות שמהם עשו שמורת טבע, לשמירת ייחודו של הנגב כפי שהיה בעבר. החקלאות, ששבה לאיתנה, תרמה לחיזוק המצב הכלכלי ולשיפור המצב בכל הארץ. כך הצלחנו להגשים את חזונו של דוד בן גוריון וגם את חזונו שלך בעקיפין."

"ומה בקשר אליהן?" שאל, "אף פעם לא ראיתי דבר מוזר כמותן!" הצביע הרצל על המכוניות המוזרות המנצנצות באור השמש, שחלפו במהרה על פניו והיו עטופות במה שנראה כמו קולטי שמש.

"אין להם מנוע," הסבירה סיגל, "בשלב כלשהו בין שנת 2009 לשנת 2010 התחילו האנשים להבין את המהות של זיהום האוויר בישראל, שהוא חמור ביותר. אנשים לקו יותר בסרטן הריאות, במחלות לב למיניהן, ובמחלות מסוכנות אחרות, שנגרמו בגלל החלקיקים המסוכנים שאנו שואפים, חלקיקים שנגרמים מהזיהום. היה גם חשש גדול שארצות ערב יפסיקו את אספקת הדלק שלהן לארץ עוד בימים שלפני השלום בינינו. או אז חברת 'התקווה' נכנסה לפעולה, שכללה את המכוניות, והפכה אותן למכוניות סולריות, שמונעות על ידי אנרגיית חום המועברת אליהן מהשמש. החברה אפילו שכללה אותן עוד יותר, כך

שגם בלילה יוכלו לנסוע בהן באמצעות קולט מיוחד, שקולט את החום ומשמרו כך שהוא מפרק אותו לאט. לקולט יש מקור אנרגיה נוסף: הקולט שואב את אנרגיית החום, שהכביש ספג אליו במהלך היום, בין היתר את החום שנוצר כשהגלגלים מתחככים במהירות גדולה בכביש. כך חוסכים במשאבים, באנרגיה, בכסף, ובזיהום האוויר. אנשים החלו להשתמש יותר ברכבות, שגם הן פועלות על פי העיקרון הזה, אך למען ההגינות אגיד שהן שומרות פחם ליתר ביטחון".

סיגל הביטה בשעונה, הגיע הזמן ללכת לטקס שאליו הוזמנה, "121 שנות חזון", שבו היא אמורה לנאום בעוד שעה קלה על החזון שנהפך למציאות - חזונו של הרצל או שלה, לה לא היה ברור.

## ... הרצל

### מחה את דמעותיו,

### ואמר: 'ומה עם כל

### הדברים שאני חזיתי?

### מה, למשל, עם הסכר

### הענקי שיפיק

### חשמל? ...'

במקום לזוז, ישבה עוד מעט והביטה בהרצל, שדמעות חמות זלגו על פניו בעוד השמש שוקעת לאטה באופק ונושקת לעיר העתיקה, שצופנת בחובה סודות רבים והיסטוריה קדומה, ובערפל הקסום שכיסה את העיר כמו שמירה עבה.

הרצל מחה את דמעותיו, ואמר: "ומה עם כל הדברים שאני חזיתי? מה, למשל, עם הסכר הענקי שיפיק חשמל?"

"זה לא התגשם", אמרה, וכשראתה שהוא מאוכזב רצתה לומר לו דבר נחמה שיעודד את רוחו, אך הרצל כמו קרא את מחשבותיה וענה: "זה בסדר, אני לא מאוכזב. מדינת ישראל קיימת וזוהי מהות התגשמות חזוני, זהו הדבר החשוב לי מכל. ועכשיו כשאני מביט בארץ הזאת ושמעתי את מה שסיפרת לי, אני יודע שהיא עלתה על כל ציפיותי, ועוד צפויים לה הישגים רבים בעתיד ואני לא מודאג. האגדה אכן התגשמה, והיא תמשיך להתגשם כל עוד פועם לבו של העם היהודי, בלב של כל יהודי עד יום מותו, עד סוף הימים, ועכשיו היא יכולה להתקיים באמת גם בלבי". באומרו זאת קם, נפנף למדענית הצעירה לשלום ונעלם בתוך הערפל.

סיגל הביטה בו הולך ונעלם. אחר כך פנתה וחזרה למעבדה כדי להתכונן לטקס החשוב.

כשהגיעה למקום הטקס באיחור קל ראתה קהל גדול יושב ומחכה, רק לה. היא עלתה לכמה, רועדת קצת. היא נאמה לפני קהל גדול יותר של אנשים בהזדמנויות רבות בעבר, אולם הערב הזה היה שונה. "ערב טוב לכולם, פתחה, "לפני יותר ממאה שנה קם אדם ובלבו חזון גדול - להקים ליהודים ארץ מולדת משלהם בארץ ישראל, שם יוכלו להגשים את חלומם ולקיים את מצוותיהם, שם יוכלו לחיות בשקט ובשלווה הרחק מהאנטישמיות שרדפה אותם, שם יוכלו להתפתח, להכות שורשים ולהביט אל העולם בלי פחד ובגאווה גדולה. הרעיון שהציג אז היה מטורף לחלוטין בעיני אנשים רבים, ואולי בגלל זה השפיע הרעיון על רבים שנאחזו בו וביקשו לראות בו סיכוי, אולי היחיד והקטן ביותר שאי פעם יהיה להם, למדינה עצמאית משלהם. עברו שנים, קמה פה מדינה יהודית לתפארת - מדינת ישראל. בכך הוכיח הרצל שאם אנחנו באמת רוצים שמשהו יעשה, שום דבר אינו יכול לעצור בעדנו. בזמנים הקשים ביותר שהמדינה הזאת ידעה, לקחנו את מילותיו, את חזונו ואת תקוותו, והפכנו גם אותם למציאות. מציאות שרוב מדינות העולם שואפות להגיע אליה היום. אני יודעת שאם הרצל היה חי היום, הוא היה מוחה דמעה מעינו ואומר שכל מה שהוא חזה, ואף יותר, התגשם. זו אולי המחמאה הגדולה ביותר שהעם היהודי יכול לקבל.

'אם תרצו אין זו אגדה אבל אם לא תרצו, הרי שכל מה שסיפרתי לכם בזה אגדה היא, ותישאר אגדה' אמר פעם בנימין זאב הרצל. גבירותיי ורבותיי, הביטו לפניכם, זוהי הארץ שלנו, שבה גדלנו ושלמענה לחמנו, זוהי אגדה שהפכה למציאות."

הקהל מחה כפיים בהתלהבות. סיגל חייכה בנימוס.

בדרך הביתה סיגל הסתכלה על השמים. הערפל כבר נמוג והשמים היו בהירים ויפים, זרועי כוכבים מנצנצים וירח גדול ובהק. אך לא על השמים חשבה.

בלילה חלמה חלום מוזר, בחלומה ראתה עשן או ערפל, כשלפתע ראתה מישהו פוסע לעברה מתוכו. סיגל זיהתה אותו מיד.

האיש אמר: "אם תרצו אין זו אגדה."

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## עלילות הרצל במדינת היהודים

מאת: גל כהן | כיתה י' | בי"ס גולדווטר | אילת

"דברי הבל אתה דובר, היינריך," אמר תיאודור בביטול. "אפילו למודרנה יש סיג וגבול, ואף אם לא היה לה, בלתי אפשרי הדבר."

הם ישבו בבית קפה בווינה. פסנתרן בית הקפה ניגן שטראוס. היינריך, גדוש דחף פנימי להוכיח את עצמו, לא לגם ולו טיפה אחת מספלו המהביל. מולו ישב תיאודור, ארוך זקן מתמיד, וספקן יותר מאי פעם.

"כלום רמיתך מעולם?" שאל היינריך ברטט, "הנראיתי בעיניך כמנוול או כשוטה?"

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"היינריך, לעתים השיגעון פוגע דווקא בשפויים ביותר. ודומני כי מדבר אני עם ההוכחה החיה לכך!" אמר תיאודור, נרעש אך נעצב.

"תמיד האמנת במדע, תיאודור. תמיד חזית לו גדולות. והנה, כשמתגלה הוא לפניך, אתה משיבו ריקם!" אמר היינריך.

"במדע האמנתי, ולא בבדיה," ביטלו תיאודור.

"אני מצהיר בפניך בהן צדק, תיאודור, שאין זו בדיה, כי אם אמת לאמתה! שבוע ימים הייתי שם," אמר היינריך, "הן לא תבטח בי?".

"אינני יודע איזה דיבוק נכנס בך, היינריך... " אמר תיאודור.

"קולי הוא המדבר מגרוני, תיאודור, ולא אחר".

"היש ביך פיסת הוכחה לדברייך? כלום חזה איש בכך כמו עיניו?" שאל תיאודור.

"כן, תיאודור, אני עצמי!" אמר היינריך בהתלהבות. "חזיתי בזאת כמו עיני! ואוכל אף להוכיח זאת בפניך, אם אכן אין מנוס מהדבר".

"הייתי מבקש זאת, היינריך," אמר תיאודור.

"אם כן - כך יהיה," הבטיח היינריך.

היינריך כהן, איש דעה ויגיעה היה. משסיים בהצטיינות את בית הספר הריאלי של וינה, עבר לברלין, שם למד לתואר ד"ר בפזיקה ובכימיה. משהשיג את הדיפלומה חזר לווינה, ולימד שם בעצמו. הוא התקבל למשרת כותב הטור המדעי ב"נוייה פרייה פרסה", העיתון הווינאי רב התפוצה, אלא שברגע האחרון דחוהו, בגין הרצאה שנויה במחלוקת שהעביר בכנס המדעי השנתי, על אודות מסעות בזמן. כהן פרסם קבל עם ועדה את התיאוריה שלו, הגורסת כי יש אפשרות לנוע ולנסוע לעבר העבר הרחוק ולעבר העתיד הבלתי גלוי. הוא אף הציג משוואות ותרשימים של ההתקן המדעי שיעביר את האדם לזמן הרצוי לו. ואז קרה דבר שכמעט ולא נראה כמותו בווינה - הקהל קם על רגליו ועזב, תוך שהוא פוצע ובוצע את מילותיו של המרצה להברות קטנות, נבוכות. מכתב הדחייה מה"פרסה" לא איחר לבוא. שמו נמחק מכל הארכיבים המדעיים באוסטריה ובגרמניה. ובבוקר שאחרי, במקום מאמר פרי עטו של כהן, בטור המדעי, פורסמה ביקורת בוטה, שכותרתה "ד"ר כהן יצא מדעתו". שמו הודר מכתבי העת המדעיים ומהשיח המקצועי. בזה קץ הקץ על

הקריירה המדעית של כהן, לפחות למראית עין. אחר כך נעלם ד"ר כהן מווינה לתקופה של כשבוע. שמועות עברו בין האנשים, כי הוא מסתגר בביתו, אך כשסוף סוף יצא משם - ההסבר שלו לא התקבל על ידי איש. גם חייו החברתיים של כהן נפגעו קשות. המוניטין שלו הוכתמו, ואיש לא העז להיראות בחברתו. איש, מלבד ד"ר תיאודור הרצל.

"במו ידיך בנית זאת?" שאל תיאודור בהתפעלות. "גם אם שוטה נהיית, שיגעונך לא עצר בעדך מלבנות היטב. גימור מושלם, הייתי אומר".

**...במו ידיך**

**בנית זאת? שאל**

"אל לך להתפעל מן המעטפת, תיאודור, אלא מן התוכן! כי עוד מעט מזער, תחזינה עיניך בפעולתה האמיתית, ושוב לא תראה בי משוגע".

**תיאודור בהתפעלות. גם**

**אם שוטה נהיית, שיגעונך**

הייתה זאת מעין כרכרה קטנה בלי גלגלים, והיא ניצבה בחדר הסלון בביתו של ד"ר כהן. עץ צבוע תכלת היה מעשהה, ושלושה מושבים היו בה. ליד מושב הרכב, בתווך, הייתה מורכבת מכונה ישנה, כעין כישור טווייה. היא הייתה ממוסמרת היטב לחזית הכרכרה נטולת הגלגלים, מה שיצר מראה שרבים היו מכנים אותו "סוריאליסטי".

**לא עצר בעדך מלבנות**

**היטב. גימור מושלם,**

**הייתי אומר'...**

"עלה, אם כן, הזמין היינריך.

"אוי אוי אוי, איכה פרחה דעתך, היינריך... " מלמל תיאודור לעצמו, תוך שעלה, נבוך, אל מה שנראה כמרכבת קרקס.

"האמרת דבר מה, תיאודור?" שאל היינריך.

"לא, לא... שום דבר..." השיב תיאודור.

"ובכן - נסיעה טובה לנו!" בירך היינריך והסיר את כובע הצילינדר שלו במחווה אומרת כבוד. תיאודור עצר את צחוקו אך בקושי.

היינריך התיישב במושב הרכב, והתעסק זמן מה בכישור הטווייה שלו. לפתע החל הגלגל להסתובב במקומו, תוך שהוא משחרר מעט אבק לחלל האוויר.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"מה זאת?" שאל תיאודור, משתעל. "הלחנקני תאמר?"

"חלילה לי מעשות כן," אמר היינריך, "פקח את עיניך".

כמויות האבק שיצאו מכישור הטווייה גדלו והלכו, עד שיצרו ענן אבק של ממש, שאפף את המרכבה המוזרה נטולת הגלגלים מכל עבריה. עד כדי כך שתיאודור לא יכול היה להבחין בדבר, מלבד ענן ערפל בגון אפור כהה. ואז, בהדרגה, שכך הערפל, ומבעדו נגלה נוף. נוף שבשום פנים ואופן לא היה ניתן ליחסו לסלון הווינאי בביתו של ד"ר כהן.

מישורים ירוקים, רחבים, נגלו לעיניהם. באופק הרחוק נצנצו גורדי שחקים. לפניו מזה, השתרעה חורשה מרשימה, ושדות חיטה מצהיבים. נשימתו של תיאודור נעתקה.

משהתאושש מעט שאל: "היכן אנו?"

"פלסטינה, תיאודור, בדיוק כפי שסיפרתי לך אני..." אמר היינריך, "בפאתי קרת באנו".

"איזו היא הקרת?" שאל תיאודור.

"הרצליה", ענה היינריך, ועל פניו החיוך הרחב ביותר שחייך אי פעם.

דרך פרוורי גן הדורים, נכנסו הדוקטורים הרצל וכהן בשערי הרצליה של שנת 2025. למולם נפרשו רחובות ישרים, רחבים, ושדרות ירוקות של אדרים ותמרים. מעל הרחוב הראשי, "רחוב הרצל" שמו, התנשאו בניינים רבי קומות, ובצדיו היו פתוחים לרווחה חנויות רבות ובתי קפה.

תיאודור חש מתועתע. לפני דקות אחדות עוד היה בווינה, אוסטריה, במאה ה-19. והנה פוסע הוא ברחוב הנושא את שם משפחתו, כ-130 שנים הלאה ממנו, בקרת שלמה שבשמו קרויה ובשמו יוסדה! הוא התיישב על אחד מספסלי הרחוב הרבים שבצל השדרה, ראשו סחרחר. היינריך התיישב על ידו.

"אלף התנצלויות, היינריך," אמר תיאודור. "הייתי צריך להאמין לך. תבין, בוודאי, עד כמה בדוי נשמע הדבר, ועד כמה חששתי לבריא אותך..."

"אין בזאת צורך, תיאודור," אמר היינריך.

"כמה זמן התארכו מעליך כאן?" שאל הרצל.



"הו, זמן רב. טיילתי בקרת זו לאורכה ולרוחבה," ענה היינריך.

"איך קיבלוך האנשים?" תהה.

"בדרך הטובה ביותר: לא קיבלוני כלל," השיב היינריך.

"מה כוונתך?" תמה הרצל.

"כוונתי היא, תיאודור יקר, היא שאנו בלתי נראים בעליל לאנשי הזמן הזה. כצל אנו בעיניהם".

...מישורים

ירוקים, רחבים,

נגלו לעיניהם.

באופק הרחוק נצנצו

גורדי שחקים. לפנים

מזה, השתרעה חורשה

מרשימה, ושדות חיטה

מצהיבים. נשימתו של

תיאודור נעתקה...

"צל? כלומר, אם אלך ברחוב שוקק חיים זה... " הרצל הצביע על הרחוב שרחש סביבו מכאן ומכאן, "איש לא ייתקל בי ואף לא יבחין בי?"

"אמת," אישר היינריך.

"מדהים הדבר! מדוע?" שאל הרצל.

"משום שנכון לשנת 2025, שנינו כבר לא בין החיים. ההיגיון איננו מרשה שאחד ההמונים ייתקל בנו בשום דרך שהיא, לפחות לא עד תחיית המתים," אמר היינריך.

"מוזר," אמר הרצל. "המצאות וחידושים גדולים כבר גילית, היינריך, אך כזאת עוד לא נראתה... אתה רוצה לומר לי שכל זה - כל זה! - מתקיים וחי ושריר וקיים במרחק 130 שנים מאתנו?"

"אכן כן, תיאודור," ענה היינריך.

"בפלסטינה?!" שאל הרצל.

"בהחלט," אמר היינריך.

"ומי כל העוברים ושבים? הצרפתים הם אם אנגלים? או שמה בני ערב המה?" שאל הרצל.

"יהודים הם, תיאודור יקר, יהודים כולם!" אמר היינריך.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"יהודים בפלסטינה?" הזדעזע הרצל. "הן חזון תנ"כי הוא זה! מפוזרים אנו על פני כל ארץ ומלכות שבחלד, וכיצד הגענו הנה?"

"הגענו ברצוננו ובכוח לבנו, תיאודור, אמר היינריך, "רואה אתה כל זאת שמסביבך - מלאכה יהודית היא זו!"

"מלאכה יהודית, בפלסטינה העזובה והשוממה?" תמה הרצל. הוא הסתכל וראה בקרן הרחוב תורן, ועליו דגל, הנושא מגן דוד, "כל זאת?"

"כל זאת ואף יותר," אמר היינריך. "בוא ואראה לך את העיר!"

וכך התהלכו כהן והרצל ברחובות הרצליה. בלתי נראים, הם עברו בינות לחנויות ולבתי הקפה. הרצל תמה על אודות "הכרכרות המהירות" - כך קרא למכוניות - שנסעו במקביל להם. היינריך הסביר לו הכול על התפתחות האוטומוביל.

הם המשיכו וראו בצדי הרחוב לוחות מודעות, שהיו מלאים בכרזות עבריות.

"מה זאת?" שאל הרצל.

"הן יודע אתה עברית, תיאודור, קרא בעצמך," ענה היינריך.

באטיות מה, קרא תיאודור את מה שנראה כמו סממת בחירות: "יותם ארז לראשות הממשלה - כי אנחנו אוהבים את ההווה כמו שהוא".

"עת בחירות היא זו, תיאודור," אמר היינריך, "הבחירות תיערכנה ביום המחרת. אשרינו שנחזה בהן!"

הם סרקו בעיניהם את המודעות. סממאות כמו "ממשיכים בתלם", "לשמר את ההישגים" ו"להפגיש את ההווה עם העתיד" שלטו בלוח. מילים כמו "מאבק" לא הוזכרו כלל. כמו כן, לא נראה אף שלט בחירות שעסק בגנות המתמודדים המתחרים.

הם המשיכו במסעם ברחוב, איש לא נתקל בהם ולא בא עמם בדברים. הם היו בלתי נראים לחלוטין. המכוניות נסעו לאורך הרחוב בסדר מופתי, בלי שנשמע קולן. שום עשן ופיח לא עמדו באוויר, שכן המכוניות היו מונעות חשמל ומים, כל אחת ואחת מהן. הנהגים נהגו (והתנהגו!) באדיבות ובזהירות.

אט אט הם הגיעו לקריית האוניברסיטה הענקית של הרצליה. דיסציפלינות רבות היו בה: מלבד חינוך, היסטוריה וספרות, היו שם (למרבה פליאתו וחוסר הבנתו של הרצל) גם מחלקות לגנטיקה (מדע התורשה), קנצרותרפיה (מדע הרפואה של מחלת הסרטן, מדע שפותח בישראל) ואינטרפלנטוטורנספורטציה (תחבורה בין-כוכבית). תלמידים רבים נעו באוניברסיטה הענקית שגודלה כגודל עיר, וידיהם ריקות.

"הכי צד זה הולכים תלמידי האוניברסיטה בלי דבר וחצי דבר בידיהם?" שאל תיאודור. "איה הספרים והמחברות?"

**...משום שנון**

"הם אינם זקוקים להם," אמר היינריך, בטון ידעני. "יש להם ספרים ממוחשבים ומחברות אלקטרוניות, שבהן הם כותבים הכול".

**לשנת 2025, שנינו**

**כבר לא בין החיים.**

"ומי מתקבל לאוניברסיטה כזאת?" שאל הרצל.

**ההיגיון איננו מרשה**

"כולם".

**שאחד ההמונים ייתקל בנו**

"כולם?! תמה הרצל, בזכרו את המבחנים הרבים שנאלץ לעבור ואת הכסף הרב שהיה חייב להשקיע, על מנת שהוא יתקבל לאוניברסיטה.

**בשום דרך שהיא, לפחות**

"החינוך הוא חנם, עד לפרופסורה," אמר היינריך.

**לא עד תחיית המתים,**

"ברוחו של מארקס..." אמר הרצל לעצמו.

**אמר היינריך...**

"לא כל כך," ענהו היינריך. "אין זו מדינה קומוניסטית. זו מדינה דמוקרטית-קפיטליסטית-סוציאליסטית".

"גם סוציאליסטית וגם קפיטליסטית וגם דמוקרטית בעגלה אחת?" שאל הרצל.

"אכן. אחרי מאבקים רבים וגישושים רבים, הגיע השלטון לאיזון בין חופש הבחירה, האחריות והמימוש העצמי של הקפיטליזם, ובין השוויון והתנאים הנוחים של הסוציאליזם. יובלות נדרשו לשם כך".

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הערב ירד על הרצליה. היינריך ותיאודור לא חשו רעב וצמא, קור או חום, שכן אין בני הזמן המה. הם הגיעו להיכל התרבות של הרצליה, מבנה ענק, המעוצב בדמות נבל עשור עתיק.

הרצל וחברו הופתעו לשמוע, בקונצרט שאליו התגנבו למרות רגשות האשם, את אותה נעימה מאת שטראוס ששמעו הבוקר בווינה.

"130 שנים חלפו עברו, ובכל זאת אותם המים זורמים בירדן?" שאל הרצל.

"אכן כן," ענה כהן. "המדינה העברית מכבדת ואוהבת את העבר, בייחוד את העבר שלה. הם מנגנים הכול, חדש לצד ישן, דבר לא נזרק. תתפלא לשמוע שמקצועות הלימוד האהובים ביותר בקרב תלמידי בית הספר, לדוגמה, הם תנ"ך והיסטוריה."

"מעניין באמת איך נראה בית ספר עברי למהדרין," הרהר הרצל, שזכר את ילדותו בבית הספר המעורב. הם הלכו, לפיכך, לאחד מבתי הספר היסודיים בעיר. התלמידים, כולם לבושי חליפות מהודרות, חלפו בשמחה על פני חצר בית הספר. בכיתות הלימודים התנהלו בשקט מוחלט, אך עם זאת, באווירה נינוחה ובחדוות למידה אמיתית. התלמידים דיברו אך בכבוד עם מוריהם, שנהגו עמם כבוד גם כן.

כשיצאו מבית הספר, ראו, בסמוך להיכל התרבות, בית כנסת אחד, כשבשעריו המון אדם. "איך ייתכן הדבר?" שאל הרצל. "אין אפילו כיפות על ראשם! אם היית שואל אותי, אין הם דתיים כלל!"

"נכון," השיב היינריך. "הם יחבשו את הכיפות כשייכנסו לבית הכנסת. הם אינם דתיים."

"אם כן, מה מעשיהם בבית הכנסת?" שאל.

"הם אוהבים את אביהם שבשמים, ונשארים יהודים בנפשם. ברגע שהדת אינה נכפית, היא רק מכה שורשים חזקים יותר. הצביון היהודי במדינה העברית חזק מאוד ואהוב מאוד. חסל סדר התבוללות."

מול היכל התרבות ובית הכנסת עמד בית הקפה "הכוכב השביעי", שהתפרסם כמקום המפגש של הבהמה. הרצל נכנס לתוכו, וכהן, שכבר היה מעורה בפרטים, הציג לו כל אחד ואחד מיושבי הבית: זמרים, מוזיקאים, סופרים, ציירים ושחקני תיאטרון שדנו בענייני היום.

"העבריים כל אלה?" שאל הרצל בשנית.

"עבריים למהדרין", אישר היינריך. "מדינת היהודים פיתחה תרבות עשירה ביותר. התרבות הישראלית הרוויחה את העושר התרבותי המגוון של כל עדה ועדה".

"ומה עם השפעות תרבותיות זרות?"

"יש השפעות כמובן, אבל לא כיבוש תרבותי. התרבות הישראלית מצליחה לשמור על העצמאות, על הייחודיות ועל המקוריות שלה. כל אזרח ישראלי הולך לפחות פעמיים בשבוע לאירוע תרבותי - קונצרט, תיאטרון או מופע בידור כלשהו, הנערך על ידי אומנים עבריים.

## ... אומות

מאוחדות. זהו ארגון

של חבר לאומים,

המאחד את האנושות

כולה. תחילה התכנס

בז'נווה, אחר כך עבר

לניו יורק, ולבסוף שם

משכנו בירושלים, עיר

השלום הנצחית...

הם המשיכו במעלה הרחוב, והגיעו למעיין גרם מדרגות שצף פתאום. היינריך הוביל את הרצל התמה במורד המדרגות, לעבר מנהרה תת-קרקעית. "פלסטינה כולה מחוברת ברשת רכבות תת-קרקעיות", סיפר היינריך. "בשעה אחת יש לאל ידך להגיע לכל פינה בארץ, מנגב עד גליל".

"חפץ אני לראות זאת", אמר הרצל.

הדוקטורים נכנסו לקרון הרכבת, שגמא קילומטרים בדקה. על מושב ריק הם מצאו עיתון עזוב. הכותרת הענקית בישרה: "נחתם הסכם השלום עם איראן".

הרצל וכהן שוחחו על טיב יחסי המדינה העברית עם מדינות ערב שסביבה.

"שורר שלום מלא", סיפר היינריך. "יחסי מסחר, תיירות, תרבות. אמנם ניטשו מלחמות רבות קודם לכן, אך בסופו של דבר נתיישבו המחלוקות. האחרונה שלא חיה בשלום עם מדינת היהודים הייתה איראן, הלא היא פרס המוסלמית, שלפי הכותרת אתה כבר מכין שלאחרונה נאלצה לנטוש עוינותה לטובת השלום".

הרצל דפדף בעיתון. היו שם כותרות על אודות פרסום דוח מבקר המדינה, שבישרו לעיני כול: "השחיתות בישראל - הנמוכה ביותר בעולם המערבי"; "הפערים הסוציו-אקונומיים

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

בישראל הוכרעו סופית; "רמת הפשע בישראל - מהנמוכות בעולם", ו"השנה - 0 תאונות דרכים".

תוך כמה דקות, הגיעו לעיר צפת. עיר גדולה, שוקקה, עמדה לפנייהם. היינריך הוביל את הרצל באזורי התעשייה הענקיים, שם ייצרו מחשבים, מכונות, מחשבים, ספרים, מכשירי חשמל ואף טילים. "למסעות חלל בלבד", הדגיש היינריך. "הגליל והנגב הפכו כמעט לגמרי לחבלים מתועשים ומשגשים, כדוגמת חבל אלזס לוריין, להבדיל. המשאבים הרבים שבהם ממוצים כולם בחוכמה".

"דבר אחד שקשה לי להבין מעבר לכול, אמר הרצל, "הוא איך ייתכן שכל היהודים מכל הארצות פשוט באו הנה והיו באחת לעם אחד. כלום לא היו להם מסורות, סגנונות ואורח-חיים שונים, שלא לומר סותרים?"

"היו גם היו, תיאודור. אך עם הזמן למדו היהודים להתאחד מחדש לכדי תרבות אחת, כמו בימי קדם. הדבר קרה בתהליך אטי ומתמשך, היה סמוך ובטוח בכך..."

"וכולם השתלבו?" שאל.

"בהחלט, ענה היינריך. "שמות המשפחה הם השריד היחיד לעובדה שפעם עוד היה זה עם מפוזר ומפורד בין הגויים".

אחרי כן, נסעו לירושלים הבירה. הם ביקרו שם בבניין נהדר, הבנוי כולו מאבן ירושלמית - בניין האו"ם.

"או"ם?" שאל הרצל.

"אומות מאוחדות. זהו ארגון של חבר לאומים, המאחד את האנושות כולה. תחילה התכנס בדנווה, אחר כך עבר לניו יורק, ולבסוף שם משכנו בירושלים, עיר השלום הנצחית. נציגי כל המדינות באים הנה ומתדיינים ביניהם. כאן נחתמות האמנות הבין-לאומיות, כאן נחתמים הסכמי שלום, מכאן יוצאת בשורת האחוה והערבות ההדדית האנושית לעולם כולו".

מאוחר יותר היו עדים לשיבת הפרלמנט האחרונה לפני הבחירות, במשכן כנסת ישראל. שיבת פרלמנט נינוחה כל כך עוד לא ראו עיניהם. חברי הכנסת דיברו בסדר מופתי ובצורה שקטה, שקולה, מנומסת ומכובדת. איש מהם לא העז להעלות אף את בדל המחשבה לדבר סרה בעמיתו. הרצל הופתע לראות שכמחצית מחברי הכנסת הן למעשה חברות

הכנסת, 50 אחוזים מהם היו נשים. "במדינה העברית הזאת יש שוויון זכויות מלא בין גברים לנשים", אמר היינריך. "במשכורות, ביחס, במשרות, בהשפעה... בכול".

הם האזינו לדיון הכללי, שהיה פתוח לציבור, ודן במנטליות הישראלית. הכול שיבחו את התפנית שחלה בה עם השנים: מהתנהגות פזיזה, חסרת נימוס והמונית, הפכה המנטליות העברית לשם דבר עולמי, בנוגע לתרבותיות, לאחריות ולכבוד הדדי.

**... למרבה**

**הפתעתו של**

**הרצל, שהיה מופתע**

**דיו מהתמונות הזזות**

**ומהקולות שברקע, הוא**

**הוא היה נושא הסרט. זה**

**היה מעין סרט ביוגרפי**

**הסוקר את חייו. הרצל,**

**שנרגש ודמע כולו,**

**יצא באמצע...**

הדיון הכללי שבא אחר כך, נסב סביב המצב המדיני: ישראל כמדינה מחוזרת, אהודה ובעלת עוצמה והשפעה עולמית. עוד דובר על ירידת האנטישמיות בעולם בעקבות הצלחתה המדינית של ישראל, אולם דיון זה נאלץ להיקטע בשל התקרבות מגבלת 24 השעות נטולות התעמולה והפעילות הפוליטית שלפני הבחירות.

הרצל ומלווהו המשיכו לטייל בבירה, ודילגו בין הכיכרות, השערים והאתרים ההיסטוריים. הם הגיעו לנמל התעופה הבין-לאומי הירושלמי, שבו נחתו מטוסים מדי חמש דקות.

כהן ציין בפני הרצל כל מטוס ומטוס, ועל פי הדגל שעל זנב המטוס גם אמר לו מאילו מדינות מגיעים המטוסים: ארה"ב, אוסטרליה, דרום אפריקה, ארגנטינה, מאוריטניה, חוף השנהב, הודו, נורווגיה, טוניסיה, גרמניה, סינגפור ואפילו איראן. "זאת ממש התגשמות הנבואה שבתנ"ך, בדבר עליית עמים רבים מכל רוחות השמים לביקור של שלום בהר-ציון!" התלהב הרצל. "ממש כך", אמר היינריך. "רבים מהם תיירים הבאים לחזות בפלאי ארץ ישראל, או מדענים המבקשים ללמוד ולהשתאות..."

עם לילה ביקרו תיאודור והיינריך בהר הרצל בירושלים, ביקור שהיה מצמרר מאוד לשניהם. "בכל שנה, בערב חמישה באייר, מתאספים כאן כל שועי העם לחזות בטקס יום העצמאות המרכזי של המדינה העברית", סיפר היינריך, נוגע במצבה השחורה, המלבנית, עליה הכתובת הזהובה "הרצל". הרצל עצמו הופתע למראה שמו ורעד כולו. הייתה זו חוויה מוזרה ומלאת יראה.

למחרת בבוקר החל "יום הבחירות", שארך לכל היותר כחמש שעות. המוני בית ישראל כולם, בלי הבדל ובלי יוצא (או יוצאת) מהכלל הלכו לקלפיות האלקטרוניות, שספרו את הקולות בעצמן. אך נדמה היה שאיש לא חשש מהתוצאות: כולם בטחו בכולם. ידוע היה שכל מפלגה ומפלגה לא תביא להרעה. כולם היו ערבים זה לזה, וממילא היתה הקואליציה האחרונה לרחבה ביותר בהיסטוריה הישראלית. אחרי שחזו בפסטיבל הבחירות, סיימו השניים את ביקורם ב"סינמטק ירושלים", כדי לחזות בפלאי הקולנוע. למרבה הפתעתו של הרצל, שהיה מופתע דיו מהתמונות הזזות ומהקולות שברקע, הוא הוא היה נושא הסרט. זה היה מעין סרט ביוגרפי הסוקר את חייו. הרצל, שנרגש ודמע כולו, יצא באמצע. "אני לא מוכן לחזות בזה", אמר להינריך. "שומה עליי לצאת. את העתיד לקרות אשאיר לעתיד לקרות".

"כרצונך", אמר כהן, והם יצאו.

הם נסעו ברכבת המופלאה חזרה להרצליה, עלו על מרכבת הזמן המשונה, וחזרו לווינה של סוף המאה ה-19.

בדף חיצוני ליומנו, כתב הרצל:

"היהודים הם עם, ואם לא ידעתי זאת קודם לכן - הרי שדבר הנבואה הקדושה שנגלתה לעיניי הוכיחה לי זאת. היהודים מוכרחים, ואף מסוגלים, להקים לעצמם מדינה משלהם. מדינה שתהיה מופת ומשל לעמים רבים - לפיד החירות ועמוד האש המנחה את האנושות כולה, לעבר העתיד המזהיר שאליו אנו מייחלים.

טבעי הוא - ולפעמים אף בריא - להיות ספקן. אך אין החזון הזה בגדר פיקציה. לא עלילת שווא היא, ולא תרמית עיניים. חלום בר-ממש הוא, שחלמוהו אבותינו לפנינו זה דורות. עלינו לזכור תמיד - כל מעשה האדם תחילתו בחלום ובחלום אחריתו. ככוח אמונתנו ורצוננו נשיג הדבר, כוח התוחלת בת האלפיים. שכן אם נרצה - אין זו אגדה!"

אחר פנה הרצל לכתוב את "מדינת היהודים" - ויתר דברי גבורתו אשר עשה ונבואתו אשר חזה כתובים המה על ספר דברי הימים לבית ישראל ולאנושות כולה.



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

ללכת שבי  
אחרייך

מאת: צילה קוז'יקרו | כיתה י"ב | בי"ס עמק החולה | כפר בלום

למן הרגע שירדנו מן המטוס ועד שיצאנו במונית משדה התעופה בן גוריון, לא עזבת את ידי. חום ירך, אני מודה, הצליח להרגיע אותי מעט. לא היה לי קל לבוא הנה, ואתה ידעת זאת, תום. שתיקה רועמת, רוויית מתח שררה בין שנינו. אתה היית אפוף בהתרגשות - הנה אתה חוזר למולדת. ואילו אני חנקתי את הדמעות בגרוני. עליתי הנה רק בגללך. חיי היו נפלאים בניו יורק, עברי היה שם, ההווה שלי, וכן גם עתיד. אך אתה היית חשוב מספיק בשבילי כדי שאעזוב את ביתי לטובת מדינת היהודים.

מדי דקה או שתיים העפת את מבטך לעברי כדי לבחון את פניי. כעסתי, ואתה היית מודע לכך. ליהדות בעיני לא הייתה מדינה. אני הרגשתי מצוין עם היהדות שלי גם שם בארצות

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הברית, אך אתה טענת שוב ושוב שעל כולנו - כך קראת לכל היהודים, לעלות לישראל: להשתתף בבנייה הבלתי נפסקת של הארץ, להיות שותפים בפיתוח, ביצירה... ועוד עשרות משפטים ציוניים דקלמת באוזניי. משפטים שבאוזניי חשיבותם הייתה אפס מאופס. שלא כמוך אני לא ראיתי יותר מדי מעלות בישראל. "מה לעזאזל יש לי לחפש שם?!" שאלתי אותך בכל פעם מחדש.

כל הזמן חשבתי על חברתי וחברי שהשארתי מאחורי בניו יורק. על הילדות שלי, שהייתה שם, בין גורדי השחקים, הרכבות התחתיות, והפארקים המרהיבים. במונית חיבקת אותי קרוב לגופך. הרגשת שאני עצבנית, וליטפת את שערי במשך שעת הנסיעה, מנסה להפחית מהמתח. ידעתי שהמניע העיקרי שלך לעלות הנה הוא המשפחה שלך. גדלת פה, וזיכרונותיך עד גיל 21 היו מפה. אבל מדוע לחזור הנה?! אני מצדי, תמיד ראיתי את ניו יורק כאידיאלית לעומת המדינה הקטנטנה הזאת.

במהלך הנסיעה מנתב"ג עברנו בינות לשדות חיטה ומטעים. כל משך הנסיעה המונית דהרה על כבישים שוממים למחצה, העוברים בשטח הפתוח, רחוק מכל שטח בנוי. שעה של נסיעה, בנוף מרגיע, יפה למדי. אך גם אותה התגלות של הטבע במלוא תפארתו לא הניחה את דעתי לגבי המדינה הזו. יפה ככל שתהיה, אני עדיין עמדתי איתנה על דעתי - לעולם לא תוכל המדינה הזאת להשתוות לעיר הולדתי הרחוקה בארצות הברית.

בסמוך לכניסה ל"הרצליה", כך קראת לה, עצרה לנו המונית בפתחו של בניין גדול ומפואר. הסברת לי בקצרה שזהו בניין תחנת רכבת המרכזית. ירדנו שנינו מהמונית, תוך שאני מתחמקת מלתת את ידי בכף ירך. בניין זה של תחנת הרכבת, היה המבנה היחידי בכל מרחב הראייה שנפרש לפנינו, שהיה ממוקם בקרבה אל הכביש שבו נסענו עד כה. תוך פסיעה בשביל המוביל לבניין חשתי מוטרדת מכך שלא היה ולו כביש אחד שהתחבר מכיוון העיר אל מחוצה לה. זה נטע בי את אותה תחושת הפחד שנטעו בי אותן ערי רפאים בארצות הברית, אלה ההרוסות זה שנים, מוזנחות ומנותקות מכל העולם. משהו בעובדה הזאת, בנייתו של העיר מן הטבע הסובב אותה לא התקבל בעיניי כנכון. אבל העדפתי שלא לשאול אותך לפשר הדבר, ולהמשיך ללכת בעקבותיך, בשתיקה, ובלי לעורר דיונים מיותרים.

כשנכנסנו אל תוך תחנת הרכבת הבטתי סביב, ובחנתי את המבנה ואת האנשים. קשה היה שלא להבחין ביופיו עוצר הנשימה של הבניין. הבטתי סביבי המומה, אולם בו בזמן גם השתדלתי לשמור על ארשת פנים קפואה, ולא להיראות מושפעת מן המראות הסובבים

אותי. כל חלל האולם שבו עמדנו היה בנוי ומעוצב מזכוכית בגוון תכלת. באוויר שררה תחושה של תחכום, מודרניות, עוצמה שעייני לא קלטו עד היום. מנורות פלורסנט בעלות אור לבן זורח היו תלויות מכל עברי חלל האולם המרכזי, בכניסה לתחנת הרכבת, ותמונות ענק של נופים ירוקים ומפלי מים השתלשלו מטה מן התקרה מעל ראשינו. "ברוכה הבאה לרכבת," אמרת לי מחייך. החזרת לי לך את מבטי, לא מחייכת, עדיין מלאת ספק לגבי כל העלייה שלנו לכאן.

**...שלא כמוך**

**אני לא ראיתי**

**יותר מדי מעלות**

**בישראל. 'מה לעזאזל**

**יש לי לחפש שם?!'**

**שאלתי אותך בכל**

**פעם מחדש...**

משכת בידי לאחד המסופים, ולאחר עשר דקות של ציפייה עלינו לאחד הקרונות של הרכבת החשמלית. הרכבת ירדה במהרה אל מתחת לפני האדמה. קשה היה להרגיש מה הייתה מהירותה, אולי מהירה, ואולי אטית למדי. אנשים רבים ישבו מכל הכיוונים, על ספסלים הצמודים לדפנות הקרון. מזוודותינו ניצבו על הרצפה לצדנו. הנסיעה הייתה אפולולית למדי. מנורות קיר התלויות על דפנות המנהרה של מסלול הרכבת, הציגו לפנינו ציורי ילדים רבים. לא היה ברור לי הרקע לציורים אלה, אולם שמעתי פעם שבישראל יש מנהג לצייר על קירות של מקומות ציבוריים ציורי שלום של ילדים יהודיים ושל ילדים ערביים. אולי אלה היו אותם הציורים.

כשירדנו מהרכבת, היה זה שוב אל תוכה של תחנת רכבת הדומה לזו הראשונה, רק קטנה יותר. "את רעבה?" שאלת אותי. "קצת, אבל קודם רוצה להגיע לבית...", ענית. אני מניחה שאלה היו מילותי הראשונות בשעה וקצת האחרונות מרגע שנחת המטוס.

יצאנו מתחנת הרכבת התחתית אל הרחוב. בתחילה, המעבר המהיר והחד מן האפולולית שמתחת לאדמה אל אור היום סימא את עייני לכמה דקות. אולם כשהתחנתי לבסוף מבטי התפנית להביט ברחוב שמסביבי. בניינים פשוטים, בעלי תשע קומות בממוצע, הזדקרו בנוף שמולי, לא מפוארים כמו תחנות הרכבת, קונוונציונאליים למדי. בין הבניינים היו מדשאות רבות ושבילים, כמו בפארקים שבניו יורק. ירוק, המון ירוק עטף את כל הנוף. במקום האפור והאביכות של עשן המכוניות שלו ציפיתי, פגשו עיני בצבעים מרנינים. אך משהו בכל זה היה זר ומשונה מדי, משהו שלא הצלחתי להבין ככל שניסיתי... "ואיפה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הכבישים? שאלתי אותך, משחזרת בראשי תמונות מספר שקראתי על ישראל, של הצפיפות בכבישים, של המכוניות הנוסעות בצמוד לבניינים. חשתי שוב את ההרגשה הלא נעימה שאותן תמונות עוררו בי, של מחנק מאדי פליטה של מנועים, את ההרגשה של אוויר לא נקי, של ריח דלק, של צפיפות, הרגשה דומה לזו שבניו יורק. "אין כבישים בתוך הערים," ענית לי בפשטות, תוך שאתה מהלך לאטך ומביט בנוף שסביבנו. "יש רק מחוץ לערים וביניהן". "לא הבנתי..." אמרתי, באמת לא מצליחה להבין את פשר דבריך. "מה יש פה להבין?", חייכת אלי, "בתוך הערים, לא תמצאי אפילו כביש אחד. לא נוסעים פה על מכוניות. פעם אולי כן נסעו, אבל היום נוסעים רק ברכבות התחתיות". "אבל למה?" שאלתי. "איזה שאלות שיש לך..." צחקת, כאילו העניין כולו ברור מאליו. "זה לא ברור?" יחכתי, "לא, זה לגמרי לא ברור!", ענית, מתחילה להתעצבן. "ישראל פעם הייתה מלאה במכוניות, כמו בניו יורק פחות או יותר. וגם האוויר היה באותו המצב - מזוהם, מטונף. לפני עשר שנים, כשסיימו לבנות את הרכבת התחתית מתחת לכל אזור המרכז, הגיעו להחלטה, שהרכבת היא הפתרון המושלם לא רק לבעיות הפקקים ותאונות הדרכים, ולא רק כדרך זולה לתחבורה, אלא גם הפתרון המושלם לבעיות זיהום האוויר" חייכת בעיניים זורחות מאושר, "אז העיריות מצאו עצמן עוקרות את כל הכבישים העירוניים, ואת מקומם תפסו כל אותם פארקים וגנים". הבטתי מסביבי. היה בנוף הזה, נטול התחבורה הצפופה, משהו מרגיע. העיר מנקודת מבט מסוימת הייתה דמוית כפר, משהו בנוסח האזורים הכפריים בדרום ארצות הברית, מעניקה שלווה.

"אז מה עשו עם המכוניות של כולם?" שאלתי. "זרקו, מכרו... אני לא זוכר כל כך... אבל בתוך כמה שנים לא נשארו פה עוד מכוניות. משאיות עוד נשארו מעט, משתמשים בהן כדי להעביר מטענים בכבישים שבין הערים, וגם אוטובוסים ומוניות עוד יש בכבישים הבין-עירוניים, אבל גם כאלה נשארו רק מעט. הרכבות פשוט זולות יותר" וגם מהירות יותר.

הלכנו עוד כמה מאות מטרים ברגל בין הבניינים, ובשבילים שבין הרחובות והגנות. עצים רבים היו שתולים מסביבי. מדי כמה מטרים הצבעת לי על אחד מהם ואמרת את שמו. על האקליפטוס שמעתי כבר פעם מאמי, כאשר נהגה לספר לי מחוויות הילדות שלה בארץ. הזכרת גם את שמם של הדקלים, שהכרתי מקליפורניה, שבה בילינו שנינו כמה פעמים בחופשותינו. ואת עצי הפקאן והאורן, וגם את עצי הערבה - הם היו היפים ביותר בעיניי. הרגשתי כמי שצועדת בתוך חורשה, צלם של העצים עטף אותי מכל עבר, והבניינים התחבאו ביניהם, לגמרי לא בצפיפות אלא מרוחקים ככל הניתן זה מזה, נותנים תחושת

מרחב פתוח. שאפתי לריאותיי את האוויר, שבהחלט היה נקי יותר מזה הניו יורקי, והתחלתי להירגע מעט.

לבסוף עצרת מול אחד הבניינים. "זהו. הגענו, איריס," אמרת בחיך ופנית לעברי. הבטתי על הבניין שמולנו - בניין פשוט, צנוע, לא בנוי בסגנון מיוחד, בגוון צהבהב כשל חול ים. נכנסנו לתוכו ועלינו אל הקומה השלישית. דפקת על דלת אחת הדירות, וקשישה עיפה פתחה את הדלת. גברת שולמן, התברר לי שמה. "מה נשמע תום?" היא שאלה בחיך וחיבקה אותך ממושכות. מאוחר יותר סיפרת לי שהיא הייתה המטפלת שלך כשהיית ילד קטן.

**...כשנכנסנו**

**אלתוך תחנת הרכבת**

**הבטתי סביב, ובחנתי**

**את המבנה ואת האנשים.**

**קשה היה שלא להבחין**

**ביופיו עוצר הנשימה**

**של הבניין...**

היא נתנה לך את מפתח הדירה שבקומה הרביעית ואנו עלינו אליה, אל ביתנו החדש.

"ברוכה הבאה הביתה, איריס" אמרת לי כשפתחת את דלת הדירה. אתה נכנסת ראשון. גם בשבילך זו הייתה הפעם הראשונה בדירה הזו, כיוון שלא אנחנו רכשנו אותה, אלא הוריקן.

נכנסתי אל הדירה, כמה דקות אחריו, והתחלתי לבחון אותה, עוברת בין החדרים. לבסוף הגעתי אל המטבח, שם עמדת אתה, שעון בגבך אל השיש. מביט עלי ומושיט את זרועותיך לעברי. "נו? אז מה את חושבת?"

"בסדר. אני מניחה שהמקום יכול להראות די טוב אם נשקיע כאן קצת מאמץ..." התקרבת וחיבקתי אותך, נהנית מחום גופך. כששחררת אותי מבין זרועותיך, התכופפת מטה אל ארונות המטבח וחיפשת שם אחר משהו. תהיתי מה עבר בראשך באותן דקות. הוצאת משם כוס, וכשנעמדת שוב פתחת את הברז ומילאת אותה מים, פעולה לא הגיונית בעיניי כשלעצמה. עוד לפני שהספקתי לתהות לשם מה, התחלת לשתות מן הכוס. "מה אתה עושה?!" הזדקפתי לעברך, ותלשתי את הכוס מידיך, כועסת על חוסר הזהירות שנקטת. אתה לעומתי געית בצחוק, "ומה חשבת, שהמים כאן רעילים?"

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"תגיד לי, מה עובר עליך לכל הרוחות?! מה זה המשחק הזה, תום?! צעקתי נדהמת לנוכח האדישות שהפגנת. אתה רק הגברת את צחוקך ולא הצלחת לשלוט עליו. "איריס, חמודה, קחי אוויר, יפה שלי. תנשמי עמוק, זה בסדר. את באמת חושבת שהייתי שותה את המים אילו היו מלוכלכים? כבר שנים שהמים בישראל נקיים. מהנקיים ביותר בעולם, יפה שלי..." התקרבת וליטפת את שערי מנסה להשקיט את רוחי. "המדינה שואבת מים מטורקיה. וזה נקי, תאמיני לי שזה נקי. הם מסננים את זה בצורה לא רעה בכלל," אמרת וניסית לקחת את הכוס מידי, אולם בלי הצלחה. אני, כמעט ברעדה, לא הנחתי לך לקחת אותה. בעיניי, עדיין נראית חסר אחריות. שערותיי עוד סמרו כולן מהבהלה. כבר חמש שנים שמשרדי הבריאות בכל העולם הזהירו שלא לשתות מים מהברזים. כמות המחלות שאנשים חלו בהן בגלל אותם מים הייתה בלתי ניתנת לתפיסה.

"מים מטורקיה..." חשבתי, לא מצליחה להבין את הרעיון המוזר. "אבל למה לכם לייבא מים? למה לא פשוט לנקות את שלכם?"

"כי מאז הסכמי השלום עם לבנון ועם סוריה זו פשוט שערורייה שלא לנהוג כפי שאנו עושים. בסופו של דבר, זוהי הדרך הקלה והזולה. מזרימים את המים בצינורות דרך סוריה. הדרך לא ארוכה, והטיפול שהמים צריכים לעבור אחר כך הוא שולי ופעוט."

"ואתה בטוח שזה נקי?" ערכתי בדיקה נוספת. "לגמרי," אמרת בקול רציני, וליטפת את שערי. בהיתי במים שבכוס שחטפתי ממך כמה דקות לפני כן. לגמתי מן המים, מים מהברז, דבר שמעולם קודם לכן לא הייתי מעזה לעשות. היו למי הברז האלה טעם טוב למדי, ובכל אופן, הם היו צלולים יותר, ואף טעימים יותר מן המים שם בניו יורק.

למחרת בערב נסענו לבית הוריך. אמך הזמינה אותנו לארוחה חגיגית בבית משפחתך. הוריך גרו בצפון הארץ, בעיר הגדולה הצפונית ביותר במדינה, מטולה. את הדרך אליהם עשינו ברכבת, הפעם רכבת שנסעה מעל פני האדמה, רכבת חשמלית מהירה כמעט כמו זו התחתית. ביתם ניצב כמטר מהגבול הישן בין ישראל ללבנון.

לפני שפנינו לביתם, החלטת לקחת אותי לטייל מעט באזור הגבול הישן, לספר לי על חוויות ילדותך. נראית כל אותו הזמן כילד קטן ומאושר כל כך, שמעלה נוסטלגיות שהצליוח לחמם גם לי את הלב. באותן הדקות הספורות הצלחתי גם אני לראות את הארץ מבעד לעיניך, במבט ציורי ועליז.

סיירונו ברגל בין הבתים החדשים של הלבנונים שגרו באזור הגבול. בית בצד בית, היו ממוקמים בתי הלבנונים בצד בתי המטולאים. שבילים משותפים עברו בין הבתים, כך שלא ניתן היה להבחין מי גר באיזה בית, הכול היה זהה. לבנונים בצד יהודים, בתנאים שווים.

חצי שעה אחר כך כבר ישבנו בבית הוריק. "אז איך ישראל, איריס?" שאל אותי עמוס אביך. "אני עוד מנסה להתרגל," עניתי בקור רוח.

"אף פעם לא ביקרת כאן עם ההורים?" הוא המשיך וחקר.

"הם ביקרו כאן לפעמים, אבל אותי ואת האחים לא הביאו אתם... הם כעסו אז על הממשלה, על האנשים, ואמרו שעדיף לנו להישאר רחוק."

"זה חבל, את יודעת, שהם עזבו. ואתם עוד שייכים לכאן, יהודים," הוא אמר. "אבל עכשיו כשחזרת, אני מקווה שראית מה הפסדת כל אותן שנים, ותישארי, לא?" הוא נגע בנקודה רגישה.

"אני מאוד מקווה שכן" אמרתי, תוך שהסתובבת לעברי בפנים מלאות תקווה. אני בפנים קפואות מהבעה, השפילתי מבט אל מפת השולחן. העדפתי שלא להגיב.

כשאמך הניחה על השולחן את קערות הסלטים והבשרים, סיפרת להוריק על הטיול הקצרצר שערכנו קודם, באזור הקרוב, בין החלק הלבנוני לחלק הישראלי. "שמעת את השקט שיש פה? כמעט קדוש, אני חושב לפעמים," אמר עמוס אביך. "אבל שלא תשלי את עצמך, חמודה, רק עכשיו זה ככה... לפני השלום תמיד היה פה מתח."

"זה מתקבל על הדעת," אמרתי.

"סוריה מצד אחד, לבנון מצד אחר, והפלסטינים מבפנים - כל אחד מהם עשה את הצרות שלו. וכולם לא עזר. לא חשוב כמה ראשי ממשלה ניסו להגיע אתם להסדרים... כלום לא הלך עם אלה. נסי לתאר לעצמך איך החיים שלנו נראו בשנים ההן."

**...להבטחה**

**שלנו לשפר את**

**החינוך במדינות**

**הערביות הייתה השפעה**

**רצינית. הממשלה הציעה**

**לעשות השתלמויות**

**למורים מסוריה**

**ומלבנון ולשפר את**

**החינוך שם...**

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

אתה ישבת לצדי ואחזת בידי מעל לשולחן בזמן שאביך דיבר. לאמך לא היה הכוח הנפשי או הרצון לדבר על המצב במדינה, והיא הצליחה להשתיק את אביך למשך זמן הארוחה. בסוף הארוחה הוא שוב פרץ בדיבורים על המצב.

"תגידי, את יודעת איך הצלחנו לעשות את השלום בסופו של דבר?" הוא שאל אותי, תוך כדי שאכל אבטיח.

"כסף?" שאלתי.

"גם," אבא שלך אמר בחיוך. "אבל לא רק כסף, כידוע לך, מסובב את העולם. להבטחה שלנו לשפר את החינוך במדינות הערביות הייתה השפעה רצינית. הממשלה הציעה לעשות השתלמויות למורים מסוריה ומלבנון ולשפר את החינוך שם. היא גם הציעה עבודות לבוגרי אוניברסיטאות מסוריה ומלבנון. זה קנה אותם. ולפלסטינים בנינו להם אוניברסיטה ושני בתי חולים על חשבוננו, הישראליים, והממשלה עודדה משקיעים ישראליים להקים בחלק הפלסטיני מפעלים, מה שאומר המון עבודות לפלסטינים".

"זה היה הסדר לא רע," אמרתי.

"אבל תחשבי כמה זמן נדרש עד שהגיעו לזה... שלום שאינו תלוי בויתור על אדמות. שלום שתלוי בעיקר בעזרה. בכנות, ילדונת, אני מאמין שהם היו יכולים להגיע לזה הרבה יותר מהר. מה המדינות הערביות כבר ביקשו? הומניות, שוויון, זהו פחות או יותר. לא היה להם חינוך טוב, לא היו להם שירותים תברואתיים כמו לכל בן אדם במדינה נורמלית. ועבודה... למה את חושבת שהם הגיעו הנה לתוך ישראל בעבר בכאלה כמויות? בשביל כסף, עבודה... רובם לא היו מחבלים, הם היו בסך הכול אנשים מורעבים ועניים, שחיו כמו חיות ורק רצו יחס נורמלי, ואוכל לילדים שלהם..."

"עמוס, אני ביקשתי ממך להימנע מהטפות ומדיונים על המדינה, אתה זוכר?", אמך הזהירה את אביך. "כרמלה, למקרה ששכחת, יקירתי, זה גם הבית שלי. במשך האוכל עשיתי לך כבוד ושתקתי. אבל בחייך! עד מתי תשתיקי אותי? זה לא שאני אומר דברים לא נכונים, ואת יודעת את זה." היא החמיצה את פניה לעברו אבל בחרה לשתוק. אמך קמה ממקומה והגישה לכל אחד מאתנו כוס קפה שחור. "את הקפה הזה," היא אמרה לי, "קניתי בסוריה, בחופשה שעברה. קפה טוב כמו זה אי אפשר למצוא בארץ, וניסיתי, זה לא שאני סתם אומרת," היא אמרה. "עוד מעט אביא לך שק מהקפה הזה," היא הוסיפה. "קחי את זה אתך לבית שלכם, שיהיה לכם".



"כבר התחלתם לסדר את הדירה?" היא שאלה אותך, ואתה ענית בשלילה. אני תהיתי מתי היינו מוצאים לנו זמן לסדר את הדירה, כשמאז שהגענו הנה, כל שעסקנו שנינו בו, היה להקל עלי את ההתאקלמות בארץ. לך לא הייתה בעיה להתרגל למקום, אולם מה הפלא, בהתחשב בכך שמדי שנה בחמש השנים האחרונות, היית נוטש אותי לכמה ימים לבדי בניו יורק, ומגיע לישראל כדי לבקר את הוריך למשך שבוע. "לא ארגנו את הדירה עדיין, וגם עוד לא הגיעו כל החפצים מניו יורק. ועוד לא היינו בבנק, או חיפשונו עבודה..." אמרתי, וחשבתי על כמות הדברים שעלינו עוד לארגן.

... ' א ת

הקפה הזה,

'היא אמרה לי,

'קניתי בסוריה,

בחופשה שעברה.

קפה טוב כמו זה אי

אפשר למצוא

בארץ'...

"קחי את הכול לאט, ילדונת", אביך אמר. "להסתדר פה במדינה הזאת, זה הרבה יותר קל ממה שאת חושבת, אני מודה שהסידורים בבנק יהיו מן הסתם כאב ראש לא קטן, כמו תמיד... אבל למצוא עבודה - את תביני עד כמה החיים כאן קלים מהבחינה הזו".

"מה זאת אומרת?" שאלתי.

"מאז הסכמי השלום עם המדינות הערביות המצב הכלכלי פה טוב מתמיד. כבר לא יפתיע אותי לגלות שהצלחנו להגיע למצב הכלכלי של ארצות הברית. ריכזנו את הניהול השותף על הכלכלה לא בידי בעלי ההון והחברות במדינה, אלא בידי משרד ממשלתי מיוחד לכך. היום למשל, קיים הסדר שעל פיו משרד התעסוקה מקיים קשר שוטף עם כל מקומות העבודה בארץ, ומארגן בעצמו עבודה לכל אזרח במדינה".

"מה שאתה אומר זה שמשרד ממשלתי ידאג לי לעבודה?" שאלתי.

"כן. הם ישלחו לך בקרוב טפסים כדי שתמלאי בהם את הפרטים שלך בנוגע לכישורים ולהשכלה שלך. שבוע לאחר מכן, תקבלי רשימת עבודות אפשריות ממשרד התעסוקה. את תצטרכי רק לבחור את העבודה שמתאימה לך ביותר, והם כבר ידאגו לארגן את הקבלה שלך לעבודה".

"ועד כמה טוב ה'הסדר' הזה של משרד התעסוקה? מישהו באמת עובד בעבודות שהם מסדרים לו? העבודות האלה נחשבות טובות בכלל?" הטלתי ספק.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"איריס חמודה, ההסדר הזה טוב כל כך, עד כדי כך שאחוזי האבטלה בישראל הם הנמוכים ביותר בעולם כיום," אביך חש חובה אזרחית להשוויץ.

אני לא יודעת למה, אבל חששתי להניח לעצמי לעכל את דבריו של אביך. יום וחצי קודם, בכלל לא העליתי על דעתי שאתוודע לכל מה שגיליתי מאז - על התחבורה, על הכלכלה, ועל הפיתוח בארץ. כל אלה, שיוו למדינת ישראל מעמד שונה בעיניי כעת. מעמד שעוד פחדתי להודות בו ביני ובין עצמי. האם ביטחוני בכך שאני שייכת לנוי יורק ולא לכאן החל להתערער? כי אם כן, אני חששתי מדי להודות בכך.

עוד באותו ערב התקשרה אלי אמי. היא רצתה לדעת איך אני מסתדרת, אם הדירה שלנו כבר מסודרת, ועוד פרטים כגון אלה. היא שאלה לשלומי ולשלומך. בטון נחמד, שלו ומרגיע, היא דיברה אתי. באותן דקות של שיחה אתה, יכולתי להניח לעצמי לחוש כאילו אני שם אתה, בניו יורק. אותו חום ביתי הציף אותי ונעם לי כל כך. השיחה הייתה פשוטה, שאלות על מצב רוחנו, על הסביבה שבה אנו חיים. שאלות רדפו שאלות. בתחילה היא נשמעה כמו כל אם קצת סקרנית וקצת מודאגת, אולם בשלב כלשהו התחלתי להרגיש בשינוי מסוים בטון שבו נאמרו דבריה. וברגע מסוים, זה אף החל להישמע כאילו מצאה את העיתוי הנכון והחלה לחתור לכיוון שאליו רצתה כנראה להגיע למן הרגע הראשון של השיחה.

"ואת מאושרת שם?", שמעתי את הכוונה הברורה שבדבריה. ידעתי שהיא מעוניינת להניא אותי מלהישאר פה. היא ואבי, למעשה מעולם לא רצו שאעלה לישראל, ואילו הייתי בוחרת כעת לשוב לשם, זה היה המצב האידיאלי בעיניהם.

"אני לא יודעת", המילים יצאו בשקט מפי.

"את נשמעת מדוכאת..." היא אמרה. "איריס, אם את לא מוצאת את עצמך שם, תעלי על המטוס הראשון, ותחזרי הנה".

"אני יודעת, אבל זה לא כזה פשוט..." מחשבות עליך, תום, עברו בראשי.

"זה פשוט יותר ממה שאת חושבת. אם תום באמת אוהב אותך, הוא יבין". אך מה היה עליך להבין בעצם? וכיצד הייתי אמורה לצפות שתבין, כשידעתי בביטחון שזה לא יקרה.

"ואולי אני לא רוצה לחזור?"

"איריס, אני מכירה את הבת שלי. אם היית מאושרת היית אומרת זאת מיד. אבל את לא". שתקתי, לא כי בחרתי לא להגיב, אלא כי מול כוחה הנפשי, אני הייתי חלשה בהרבה וחסרת כל סיכוי בקרב מולה.

השיחה הסתיימה במהירות, כמצופה. בניצחונה של אימא כמוכן, שהרי הצדק היה עמה במובן מסוים. ייתכן, שהנחתי לה להביס אותי משום שבמקום כלשהו בתוכי עוד כמהתי לחזור לבני יורק. הבית שם לא נתן לי מנוחה. בכל פעם שנשכבתי על מיטתנו החדשה בדירה כאן, שבה ועלתה בראשי תמונת חדרינו במגדל ג'ון ווילסון. באותו הערב בחרתי שלא לתת לשיחה הזו להשפיע עלי. אולם במשך כל הלילה הבא חלמתי על בית הוריי בניו יורק. בבוקר הבא, קמתי מיוזעת ואדומה כולי. אתה הבחנת בכך תוך שניות.

"את בסדר?" שאלת מודאג למראי.

"כן," העדפתי להתחמק משיחה. לא רציתי להיסחף שוב לאותן שיחות לא נעימות כמו אלה שהיו לנו בניו יורק כאשר התעקשת לשכנע אותי לעלות לישראל.

"מה קרה, איריס?"

"כלום".

"את מרגישה לא טוב?" ניסית להוציא ממני את הסיבה לכך שנראיתי כאילו משהו מכרסם בי.

"הכול בסדר", אמרתי וכפיתי על עצמי לחייך. הרגשת חולי עטפה אותי. החלומות הללו שאבו ממני כל תחושה טובה שעוד הייתה לי אתמול.

"זה בגלל המקום החדש," פסקת, מתחיל לחתור בראשך לכיוון הנכון. "איריס, לא טוב לך כאן?" נפל לך האסימון. זה היה קשה כל כך להמשיך ולחסום את המילים שכלאתי בפנים. רציתי לשתף אותך במחשבות שלי, בשיחה עם אמי, בלבטיי אם להישאר כאן, או לחזור לחיק ניו יורק האהובה.

... 'כן', העדפתי  
להתחמק משיחה. לא  
רציתי להיסחף שוב לאותן  
שיחות לא נעימות כמו אלה  
שהיו לנו בניו יורק כאשר  
התעקשת לשכנע אותי  
לעלות לישראל...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"אני רוצה לחזור לניו יורק, המילים יצאו מפי בלי שהצלחתי להתאפק עוד. פנייך הלבנו. אט אט המילים חדרו אל תוך גופך והכאיבו לך. לא רציתי להכאיב לך, אני מקווה שאתה יודע.

"כבר דיברנו על זה לפני שעלינו...", אמרת בשקט, בטון נמוך וקר.

"אני יודעת, הנחתי את כף ידי על פרק ירך, אך אתה משכת את זרועותי ממגע אתי. 'ובאתי אתך... אבל אני כבר לא בטוחה שזה היה צעד נכון...'"

"מה לא נכון פה?!" הזדקפת, מתרגז. "מה יהיה לך שם שאין לך פה?"

"המשפחה שלי, החברים. גם הסביבה המוכרת".

"ואני? מה אתי? את לא מצפה שאני אחזור אתך לשם!", אמרת בכעס. "ואני הייתי בטוח שהבנת מדוע הבאתי אותך לפה. שתעריכי את המדינה הזאת כמו שמגיע לה! במה לעזאזל את שונה ממיליון האנשים שעלו לפה בשנה האחרונה?! למה בשבילם המדינה הזאת הייתה טובה דיה, ולך לא?"

"אל תשווה אותי לכלל!"

"כן, ברור, את, איריס כהן, שונה מכולם! רוב היהודים בתפוצות לוקחים את עצמם ואת המשפחות שלהם וחוזרים חזרה לארץ עכשיו, אבל בשבילך המדינה הזאת לא טובה מספיק. היא לא עומדת בסטנדרטים הגבוהים שלך, מה?"

"אל תהיה ציני, תעשה לי טובה!"

"את יודעת כמה זה מיליון איש בשנה! וככה זה בארבע השנים האחרונות! הגויים כבר אוכלים את עצמם שהם לא יכולים לעלות הנה בכזאת קלות! את יודעת, וגם אני יודע, שישראל טובה פי אלף מניו יורק שלך. כן, מניו יורק שלך, וגם מרוב העולם! ואת יודעת שזה נכון..."

"תום..."

"אל תגידי לי 'תום', בבקשה. תחסכי ממני את ההצגה הזו שלך".

כאב לי כל כך לריב אתך. שוב כבר בפעם האלף, אתה מצאת את עצמך נלחם בשיניך כדי להיאחז בישראל, ואני עשיתי את המקסימום כדי לא להתנתק מניו יורק. "איריס... מה עוד אני יכול לומר לך. מה? שקט פה, לא? יש לך פה שלום... אני הבאתי לך אותו על מגש של

כסף... ושלוש טוב, יחסים של שכנות ושקט עם כל הערבים, יחסי עבודה עם הפלסטינים, תיירות שוטפת עם לבנון ועם סוריה..." , התחלת לגמגם מההתרגשות. רציתי לחבק אותך כל כך כל אותו הזמן, לאחוז אותך בשתי ידיי, ולהרגיע אותך, לומר לך שאני לא אעזוב, אך למעשה לא הייתי בטוחה בדבר, ואתה גם לא רצית להיות קרוב אלי. "והסביבה! גם היא עשתה את כל שיכולה הייתה כדי לענות על הדרישות שלך. הכול ירוק, עץ בכל פינה. גנים יפים יותר מאלה של ניו יורק! והנהרות, והנחלים..."

**את...**

**יודעת כמה**

**זה מיליון איש בשנה!**

**וככה זה בארבע השנים**

**האחרונות! הגויים כבר**

**אוכלים את עצמם שהם**

**לא יכולים לעלות הנה**

**בכזאת קלות!...**

את לא יודעת כמה שנים עמלו פה כדי לנקות אותם, שלא יהפכו לתעלות, שלא יהפכו למקורות זיהום מלאים בשפכים, כמו באירופה, כמו בארצות הברית שלך... טונות של דגים ייבאו מחו"ל כדי למלא את מקורות המים, כדי שינקו את המים..."

התחלתי לבכות. אי אפשר היה לעצור אותך משטף דיבורך. "תעשי לי טובה! תפסיקי להזיל דמעות! כשהבאתי אותך לפה חשבתי עלייך... על הילדים שעוד יהיו לנו! שיחיו בין יהודים, שיתחתנו עם יהודים, שיהיו בהווי, ביופי הזה מסביב. והחינוך? מה את חושבת, שהוא נחות מזה של ניו יורק? החינוך פה מתעלה על זה של ניו יורק! ושלא תנסי לפקפק בי! מורים יהודים, ערבים, דוקטורים ופרופסורים מאוניברסיטאות בין-לאומיות מקדישים ימים ושבעות שלמים בשביל לחנך תלמידי תיכון ויסודי... ימי לימודים משמונה ועד ארבע. שיעורי מחשב, כתיבה, וחשבון כבר מגיל הגן..." דיברת ודיברת ודיברת, מציף את מוחי לחלוטין.

אך לא באותם הפרטים שציינת, אלא בלבטים חוזרים ונשנים. דבריה של אמי התרוצצו בצד אחד של ראשי, ודבריך הדהדו בצד האחר. "אז מה חסר לך? במה ההורים שלך הרעילו אותך? מה את חושבת שתמצאי בניו יורק, את החברים שלך? גם כאן תפגשי אנשים, גם כאן יהיו לך חברים. ואני מצטער מאוד אבל אם מה שאני נתתי לך עד היום, ואם מה שיש למדינה החמה הזו להציע לך, לא מספיק לך, אז באמת קטונתי. מבחינתי את יכולה לאסוף את החפצים שלך כמה שיותר מהר ולחזור להורים שלך, בארצות הברית. אבל אל תשלי את עצמך אפילו לשנייה שאני חוזר אתך. אם תרצי אותי, אני פה" אמרת

ויצאת מהחדר, בלי לסובב ולו לרגע את הראש אחורה כדי להביט בי. דקה מאוחר יותר שמעתי אותך יוצא מן הדירה וטורק אחרייך את הדלת.

אתה ואני יודעים איך נגמר הסיפור הזה בסופו של דבר. בדרך היחידה שהייתה אפשרית, בהתחשב באופי היחסים בינינו. אני אהבתי אותך כל כך, ובעצם עד היום אני עוד אהבת אותך, חצי שנה לאחר ההתרחשות שעליה סיפרתי עד כה. וגם אתה אהבת אותי, ועוד אוהב, ומן הסתם תאהב אותי עד שהגורל יפריד בינינו.

רציתי לעזוב אז, ולא מפני שישראל לא הייתה "טובה מספיק בשבילי", כפי שאמרת אתה. רציתי לחזור לניו יורק, משום ששם הלב שלי היה, משום ששם חשתי בבית, ובישראל לא. אבל אחרי אותו הערב, ולאחר הריב הנורא כל כך שלנו, כשחזרת בוכה, ולא הבטת בי, והתייחסת אלי כאילו נטישתי את ישראל תהיה גם נטישתי אותך, הבנתי. הבנתי את מה שהיה עלי להבין עוד קודם. הבנתי שלאהוב אותך, פירושו לקבל אותך עם כל החבילה הזאת. "חבילה" שפירושה לאהוב אותך ואת מי שאתה, לקבל אותך עם ניצוץ הציונות בעיניים, לקבל אותך ואת ישראל ולאהוב את שניכם באותה המידה. כי אתה וישראל, כמו שלימדת אותי בחצי השנה האחרונה מאז, משלימים זה את זה, כפי שאני ואתה משלימים זה את זה.

נשארתי אתך לבסוף, כאן בישראל. בהתחלה כעסתי על עצמי, הרגשתי חלשת אופי. אבל במהירות שאפילו אני לא הצלחתי להאמין בה, צמחה בתוכי אהבת הארץ הזו. התאהבתי בחום של האנשים פה. התאהבתי במוח הישראלי הגאוני - זה שהבין ששלום בין עמים יוכל לקרות רק אם וכאשר יידעו העמים לדאוג ולהעריך זה את זה, כמו שכל אחד מהם דואג לילדיו שלו. התאהבתי בישראל בגלל האהבה והאכפתיות של האנשים כאן לכל פרט מזערי שקיים סביבם - לסביבה, לטבע, לאוויר, לאמונות, לנפש של כל אדם ואדם, ולשונות.

כאן הריתי את ילדינו הבכור, שלמה, כי כמו שאמרת לי לפני חודש, שמות תנ"כיים מאוד באופנה עכשיו. עבודה מצאתי שבועיים לאחר שהגענו לארץ. את הכול אירגן משרד התעסוקה בעבורי. כל שאני עשיתי כדי להשיג את משרתי היה למלא מכתב בעבור אותו משרד ממשלתי. עבודה משרדית קיבלתי, עם שכר טוב, בחברת היי-טק מכובדת.

ואני מאושרת היום, אתך, עם בנינו שבדרך, ועם עצמי, על שנשארתי פה.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## רון שרד - הסקופ של המחר

מאת: יעלי קרימלובסקי | כיתה י"א | בי"ס תיכון בית יעקב | בני-ברק

1986

מטוס הפנטום עמוס הפצצות והטילים המריא מבסיס רמת דוד שבצפון הארץ בשריקה מחרישת אוזניים, אל עבר יעד בלבנון, להפצצה. בתוך המטוס ישבו שני אנשי הצוות הקבוע, טייס ונווט. שמאל היה הטייס, רון הנווט. ידידי נפש היו השניים, מן הקיבוץ שגדלו בו יחדיו, וחברותם התהדקה והלכה בכל גיחה וגיחה שביצעו יחד, מתוך עשרות הגיחות מאז שסיימו את קורס הטיס באותה השנה.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

- "שמואל", לחש רון במיקרופון הפנימי.

- "עבור" ענה שמואל בקול עליז.

- "שמואל, תיזהר!, אני רואה טילים מימין, לא! בעצם משמאל, מקדימה, מאחורה אנחנו מותקפים שמואל, ברח... שבור את הסטיק". בעודו מביט בנקודות שעל המכ"ם שהלכו וקרבו אל מרכז המכ"ם.

- "עזוב שטויות, רון. מי מסוגל לפגוע בטייסי חיל האוויר הטובים בעולם, שב בנחת" הגיב שמואל בשחצנות צברית, אופיינית.

- "ש-מ-ו-א-ל! טילים! רודפים אחרינו טילי..."

שמואל כבר לא שמע את המשך המשפט בקשר שקרס... ורון כאילו לא סיים את המשפט, טיל קרע את גוף המטוס באכזריות. שמואל הספיק לשחרר מיד את כיסא המפלט שלו ושל רון. תלויים בין שמים וארץ ראו השניים את שברי המטוס מתרסקים על הקרקע, כשהמצנח של שמואל משכו אל עבר ישראל, אך רון נלכד ברוחות ונמשך אל עומק השטח הלבנוני.

מוסטפה פוסע פסיעות אטיות, משרך את רגליו אל עבר האולם. מביט סביבו בהתפעלות ברחובות הנקיים, במכוניות הזורמות על הכביש בלי רעש מנועים מעצבן, הקודח בלי הפסק, שהיה רגיל אליו. הוא מביט בקירות הזכוכית, וחש את האווירה שהייתה רגועה ושלווה. הוא מסתכל באנשים ברחוב, שגם הם רגועים ושלווים, פניהם משקפות את הסכם השלום שזה עתה נחתם.

המכשיר האוטומטי מזהה אותו באמצעות טביעת אצבעותיו. הדלתות הגדולות מחליקות חרש לצדדים ונפתחות בפניו, כשהן אומרות בקולות מכניים רכים שלל ברכות לחולף דרכן. צלילי המנגינה שנשמעים מתערבבים ברוך עם קולות התופים, ויוצרים נעימה חדשה באוזניו. סביב סובבים רובוטי שירות סלולריים שמשרתים את הסועדים, באוכל ובמשקה, מובילים צלחות גדושות מטעמים, מוזגים יין ושתייה. האולם כולו מגיב לסועדים באופן אוטומטי ושומר על מזג אוויר נעים וקריר, והתאורה מתאימה את עצמה לתנועות הסועדים. מוסטפה מוצא לעצמו מקום בין שני סועדים שאינו הכיר. הוא משתלב על אף



מראהו הערבי. לאף אחד מהנוכחים אין זה מפריע, הן שורר שלום. הוא מעיף מבטים סביבו, עדיין מופתע מהמראה המיוחד שטרם התרגל אליו, יהודים וערבים הרוקדים יחד יד ביד.

את שמואל איתרה חוליית סורקים של צה"ל, ולקחה אותו לטיפול רפואי ראשוני ומנעה נפילתו בשבי. רון נחת לא טוב, נפל ונחבל בין שיחי הטבק בשדה של פלאח לבנוני. הוא נפצע קשה בראשו, ואיבד לסירוגין את ההכרה. הוא איבד דם רב בשעות הארוכות שבהן שכב חסר אונים, עד שמצאו אותו איכרים לבנוניים, שכמעט עשו בו ליניץ'. לפנות ערב הובל לבית חולים מחוסר הכרה, שותת דם, מלווה בשמירה כבדה של חוליה מהחיזבאללה, שעקבה אחרי המצנח למקום ההתרסקות. הם אמנם הצילו אותו מתוקפיו, אך מתוך מחשבה לנצלו בעתיד כקלף מיקוח או...

מצבו הגופני היה גרוע מאוד, ובבית החולים טיפלו בו כיאה לחייל ישראלי שניסה לפגוע בחיזבאללה. ריפוי לשם הרעה, לצורך חקירה שאין לה סוף. את אט הקיץ רון למציאות כואבת ומוזרה.

- "מה שמך?"

- שתיקה. רק המבע בעיניים היה ריק, חולם.

- "מי המפקד שלך? מדוע הגעת לפגוע באזרחים שלווים?"

- תשובה אילמת. העיניים בוהות. הפה דומם.

החקירות נעשות קשות, אכזריות. מלוות בהכאות, בעינויים בלי הרף. רון בשלו. אינו עונה, אינו יודע לענות. שעות החקירה הופכות לימים שאין בהם כלום זולת כאב ושכחה. אחרי ימים של עינויים מגיעים החוקרים למסקנה כי רון נפגע במוחו וזיכרונו אבד. כל תמונה מן העבר הרחוק או הקרוב מחוקה אצלו לחלוטין, כמו אצל תינוק שזה עתה נולד.

...המכשיר

האוטומטי מזהה

אותו באמצעות

טביעת אצבעותיו.

הדלתות הגדולות

מחליקות חרש לצדדים

ונפתחות בפניו, כשהן

אומרות בקולות מכניים

רכים שלל ברכות

לחולף דרכן...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

חוקריו החליטו ללמד אותו ולעצב מחדש את זיכרונו, שלב, שלב. הם לימדו אותו הכול מהתחלה, בערבית, דיבור ושפה מ-א'-ב', עוד ועוד, ורון לא זכר עוד כלום מעברו. בחינוכו מחדש, שכלל גם טיפול היפנוטי, החדירו בו את העובדה כי הוא פלאח לבנוני שנפצע על ידי חיל האוויר הישראלי. בטיפול ההיפנוטי החדירו למוחו כמויות אדירות של שנהא לעמו ועוררו בו את יצר הנקם. הזמן עבר, ורון למד מהר, קלט את החומר המוחדר למוחו, ולאחר שעמד במבחן לגבי עברו, והתברר כי אינו זוכר עוד דבר מעברו, וכי הוא משוכנע שמאז ומעולם היה פלאח לבנוני שונא ישראל, צורף רון אל שורות החיזבאללה, תוך מעקב תמידי אחריו, כדי לוודא שאין הוא משטה בהם. עד מהרה גילו הערבים כי רון הוא בעל מוח חריף, גאון שאין כדוגמתו, והוא עצמו כבר היה נתון כולו בלהט אווירת הטרור. רון קיבל הצעה לעבור ניתוח פלסטי בפניו, "כדי שסוכני הציונים לא יזהו אותך". רון הוכנס לחדר הניתוחים ויצא משם כעבור שעות מספר כמוסטפה דחלאן, בעל מראה ערבי טיפוסי, ובידו מיניו לקצין המבצעים של החיזבאללה. מוסטפה החל לתכנן פיגועים נגד ישראל, ולשלוח טרוריסטים ויחידות קומנדו להתקפות בצפונה.

טייס המטוס שמואל, אינו שלם עם עצמו. חיו אינם חיים, המילה "טילים" מוסיפה להדהד בראשו בלי סוף. הוא חי את הטילים, חולם עליהם, נושם אותם. הוא אינו מצליח להיפטר מהם, ונקיפות המצפון רודפות אחריו לכל מקום אפשרי. יום יום הוא חי את הפגיעה מחדש, את הלם ניתוק החופה, את המכה המלווה ואת ההכרה כי רון יידו לא שב עמו הביתה. תמונתו של רון מתחנן חסר אונים, נסחף ברוח ממנו, פוצעת את לבו בלי רחם. "אני, כן, אני, אשם בשוביו של רון ארד, ידידי בלב ונפש". שמואל אינו מסוגל לעכל את העובדה שלא ברח מן הטילים כאשר רון הזהירו. הוא אינו מסוגל להביט בפניה של תמי, רעייתו של רון, ולשמע את צחוקה של יובל בתו הקטנה של רון, בת שמונת החודשים, שאפילו לא הספיקה להכיר את אביה רון לפני שנפל בשבי. מצבו הנפשי מתדרדר, משבר נפשי עמוק נותן לו הרגשה כי הוא אינו אחראי וכי אינו מסוגל אפילו להיות בין טייסי המילואים של חיל האוויר. חסל סדר טיסה. שמואל עוזב את הצבא, ונשבע לעצמו לחפש אחר רון בכל דרך אפשרית, גם אם בחיפושיו יפסיד את כל כספו, את משפחתו ואת רכושו. עם השנים, במהלך החיפוש, מקים שמואל עם שותף חברת מחשבים גדולה, העוסקת בפיתוח מחשבי על, מהמשוכללים בעולם. השנים חולפות, והחברה נקנית על ידי תאגיד אמריקאי גדול, וחבר המנהלים החדש מחליט להשאיר את שמואל כמנכ"ל. אחרי הקנייה מתמלאים כיסיו של שמואל כסף רב, הוא נוסע בכל העולם לכנסים מקצועיים ופוגש

משקיעים חדשים ואנשי עסקים רבים, כאשר מאחורי הנסיעות מסתתר הרצון העז למצוא קצה חוט שיוביל אל רון.

השנים עוברות, ומשפחתו של רון וחבריו מתמידים בחיפושים אחריו, ובלחץ על הממשלה. בכל מקרה של החלפת שבויים מוצפים השרים במכתבים, שלהם תשובה אחת: "...אין אנו יודעים פרטים חדשים על אודות רון, אולם אנו מקווים שנוכל להשיבו במהרה חזרה הביתה".

**...רון נחת לא**

החיפוש אחר מידע חדש, מבחינתה של משפחת ארד, מופקד בידיו של שמואל, בעל הקשרים בכל העולם, שאינו יודע מנוח. אולי הוא יביא את המידע שאבד, אולי הוא ימצא את קצה החוט שיפתור את החידה. אך יחד עם זאת, בני מהשפחה אינם חדלים לרגע לחפש בעצמם. בנסיעה לכל מיני מדינות, בכתיבת מכתבים לשועי עולם, אך לשווא.

**טוב, נפל ונחבל בין**

**שיחי הטבק בשדה של**

**פלאח לבנוני. הוא נפצע**

**קשה בראשו, ואיבד**

**לסירוגין את ההכרה...**

גם המדינה, בכל מיני דרכים, ממשיכה את החיפושים אחר רון. על שלל מוסדותיה מנסה המדינה להפעיל את העולם כולו למטרה הזאת. קשרים ובריתות נרקמים. ראשי ממשלה ושרי חוץ מנסים בכל מדינה לאתרו אך, אפס, כלום. אין בדל של מידע.

1996

בעקבות הבנות "ענבי זעם" בין ישראל לארגון החיזבאללה, מרגיש מוסטפה לפתע כי הוא משועמם, אחרי שהיו ידיו מלאות תמיד בפיתוח אמצעי לחימה ובתכנון פיגועים בישראל. הוא מרגיש חסר אוניס, שכן עדיין לא מילא את שאיפתו לנקום בישראל. מוסטפה מנדנד לממונים עליו שוב ושוב, כי יש להמשיך להתקיף, ואלה מחליטים להטיסו לאפגניסטאן להפגישו עם בן לאדן. נחישותו של מוסטפה והכריזמה של בן לאדן חוברות יחד, והם מוצאים שפה משותפת ומחליטים להדק את שיתוף הפעולה בין שני הארגונים, תוך הפריה הדדית, חילופי רעיונות ושיתוף בידע. במשך כל הימים שבהם מוסטפה מתארח אצל בן לאדן, הוא אינו מבחין במרגלים העוקבים אחרי כל צעד ושעל שהוא עושה, ובוחנים

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

אותו בשבע עיניים. בודקים את אמינותו, ואם אינו שליח של סוכנות בין המנסה להרוס מבפנים את הארגון. אחרי חודשים ארוכים של מעקבים ובחינות למיניהן שעובר מוסטפה בהרי אפגניסטאן, כרע של בן לאדן וכלוחם מוג'אהדין כנגד הכובש הסובייטי, נופלת לידי מוסטפה הזדמנות והוא נשלח להקים תאי טרור בלבה של האימפריה הקפיטליסטית - ארצות הברית של אמריקה. כך, לאחר שנים של פעילות בקנה מידה קטן, מול צה"ל וישראל, יוצא מוסטפה אל הזירה הבין-לאומית, כחלק מרשת טרור שלימים מרסקת שני מטוסים בלבה של ניו יורק, שממטטים את מגדלי התאומים, ומטוס בפנטגון בוושינגטון. בעקבות ההצלחה ממולט מוסטפה מארצות הברית, עד יעבור זעם, והוא פונה לפיתוח פיגועים עתידיים.

עסקי המחשבים של שמואל צוברים תאוצה, וההזמנות לרכש מגיעות מכל העולם. באחד הימים נכנס "נציג אחת ממדינות ממרכז אסיה", שבא לפגישה לא רשמית מטעם ממשלתו להתעניין במוצריו של שמואל. זהו מוסטפה, שבא במסווה כ"נציג" ממשלתה של מדינה בערבות אסיה. מוסטפה מתעניין בטוב ביותר: מחשב שבאמצעותו יוכל לפקח על טילים ועל מטוסים, בסיס שעליו ייבנה הצבא העתידי של המדינה כצבא ממוחשב ומודרני. אחרי סדרה של פגישות, שבהן מציגים שמואל וצוות משרדו את מוצרי החברה ואת יתרונותיהם, מחליט מוסטפה לרכוש כמות התחלתית של מחשבים, כבסיס לפיתוח עתידי של הצבא. שמואל פועל בצינורות המקובלים ומשיג אישורי מכירה מכלל הגורמים הדרושים, וכן מהפנטגון ומהאינטרפול, לקיום העסקה. לאחר קבלת האישור לשווק את המחשב, משלטנות ארצות הברית, נפגשים שוב השניים. שמואל ומוסטפה ממלאים טפסים, וחותמים על הסכם הקנייה ועל דרכי התשלום, ומרימים כוסית. אבל משהו מציק לשמואל, משהו מוזר, שרודף אחריו כבר מהפגישה הראשונה. מה? הוא אינו מצליח להחליט. דבר מה בקולו של הלקוח? הוא אינו יודע. הוא מוטרד. הוא מסכם עניינים, וחושב. אולי החיפוש הבלתי נלאה אחר רון האבוד יצר בו רגישות לקולות, לתווי פנים. שנים שהוא מחפש אחר קולו המיוחד ועיניו העמוקות, הצוחקות... ועכשיו כאן, קרוב כל כך אליו, אותו הצליל, אותו חיתוך דיבור, אבל הערבית שבפי מוסטפה מושלמת, ואין בה רמז ולו הקל ביותר למבטא ישראלי, והעניינים שונות כל כך, אטומות כל כך. מוסטפה, שחש בעיניו הבוחנות של שמואל, ממחר לחתום על כל המסמכים ולהבטיח את הסדרי התשלום. לאחר סיום העסקה, הוא ממחר להסתלק ממשרדו של שמואל. כמה ימים לאחר מכן

בתאריך האמור מתבדים חששותיו של מוסטפה, והוא מקבל את המחשבים וממהר להיעלם מפני השטח.

2015

... חוקריו

החליטו ללמד

אותו ולעצב מחדש

את זיכרונו, שלב, שלב.

הם לימדו אותו הכול

מהתחלה, בערבית,

דיבור ושפה

מ-א'-ב'...

קריאות אכזבה נשמעות בחדר הבקרה בארצות הברית. טיל משוגר מנושאת מטוסים "אינדיפנדנס" שבאוקיינוס ההודי, לעבר מתחם מערות חבוי באזור טרה בורה, שבהרי אפגניסטאן, אולם נקודת הציון שניתנה לבקרי הטיסה הייתה שגויה במקצת, והטיל אינו חודר חדר אל חלל המערה אלא מתפוצץ על צלע הר סמוך.

אולם בפועל, משחק המזל לטובת העולם החופשי. מנהיג אל קאעידה, שחמק עד היום מעשרות ניסיונות התנקשות בחייו, יוצא אל פני השטח לטרק את מקום המחבוא ולבחון דרכי מילוט. הטיל, שמזעזע את צלע ההר, גורם למפולת סלעים קשה, שמוחצת תחתיה את בן לאדן והורגת אותו. בעקבות הפיצוץ שמחריד את פנים המערה, יוצאים קצין המבצעים מוסטפה וסגנו של בן לאדן לבחון את הנזקים, ומוצאים את גופתו המחוצה של מנהיגם. השניים, בתופסם את ממדי האסון מבחינת הארגון, מבינים כי בלי המנהיג הכריזמטי והאידיאולוג, אל קאעידה תגיע לקצה דרכה. הם יודעים שהמשימה מוטלת עליהם, להמשיך לטוות את החלום ואת האידיאה המטרופת. עד מהרה הם מתעשתים ומחליטים לשמור בסוד את מותו הטרגי של בן לאדן, מנהיגם הדגול. הם מתחילים להתווכח ביניהם מי יהיה ראש אל קאעידה הבא. הוויכוח המילולי הופך לתגרת ידיים, עד שזועק סגנו של בן לאדן לעבר של מוסטפהו "יא יאהוד". מוסטפה נבהל מההכרזה, ונפגע קשות מן הידיעה שהסגן שונאו וכינהו "יהודי". הוא מיהר להכריז כי הוא מוותר לסגן על המנהיגות, כשבראשו מתבשל רעיון עמוק לחיסולו. כמה שעות לאחר מכך הפך מוסטפה למנהיג החדש של ארגון הטרור, לאחר מותו של הסגן, שנפגע מהרעלת מזון מסתורית. מוסטפה מינה את עצמו במהרה למנהיג, בתמיכתם של שאר מפקדיה של אל קאעידה, והורה להמשיך

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

בייצור פצצת האטום שבה עסק הארגון לפני מותו של בן לאדן. הוא חתר לחידוש קשרים נשכחים עם מדעני גרעין במדינות תומכות טרור, שחלקו אידיאולוגיות דומות. הוא ראה בעיני רוחו את התמונה, שבה שבעוד שנים ספורות יחזיק ארגונו בנשק יום הדין ויוריד את העולם הנוצרי על ברכיו כך שיהיה נתון לרחמי הארגון המוסלמי... העולם כולו ירעד בשנית מפניו.

רעידת אדמה קשה בירושלים הורסת לגמרי את המסגדים עומר ואל אקצה שעל הר הבית. השיטפונות הנוראים באירופה, בעקבות המסת הקרחונים בקוטב, הפיצוץ הפתאומי בכור הגדול בטקסס שבארצות הברית, המגיפה הנוראית בסין - עוד ועוד אירועים וקטסטרופות גובים מהעולם כולו מחיר כבד, ומותירים את בני המזל, שנותרו בחיים, מוכים וחבולים. האנשים ובעקבותיהן הממשלות כבר אינם רוצים עוד להילחם ולהרוג. הם רוצים לשקם ולתקן. ארגוני הטרור מאבדים מזוהרם ומהשפעתם, ומפוזרים ומחוסלים על ידי רוב הממשלות בעולם.

העולם כולו מחליט כי די למלחמות חסרות התועלת על שטחים שעומדים ריקים, אחרי האסונות שפגעו באוכלוסייה. אווירת פיוס מגיעה, שיחות שלום מתחילות בכל אזורים המסוכסכים. הודו ופקיסטאן חותמות על הסכם בנוגע לקשמיר, מזרח טימור הופכת לאי של שקט, ובישראל השיחות בין הישראלים לפלסטינים בעיצומן, מתוך יוזמה שלהם ובלי התערבות מדינות אחרות. בכל העולם מכינים את היונים הלבנות לטקסי סיום של דורות של איבה, כולם מדברים על ויתור מצד אחד, ועל עזרה זה לזה מצד אחר. שטחים עצומים הגובלים במדינת ישראל, שעומדים ריקים, נתרמים על ידי מדינות ערב לפלסטינים, ושם מוקמת המולדת הפלסטינית. ואילו ישראל, מצדה, מתחייבת לגישה אל המקומות קדושים. כמו כן היא מתחייבת לשלוח מומחים אל המדינה הפלסטינית מומחים לבנייה, לפיתוח חקלאות, להתפלת מים ועוד.

סוף הסכסוכים והשלום משפיעים גם על מוסטפה. הוא מחליט לשים קץ למרדפים אחרי חברי הארגון מצד אחד, ולניסיונות ההרג והטרור של הארגון מצד אחר. מוסטפה קורא, קבל עם ועדה, לפירוק הארגון. הוא עצמו, ורוב חברי הארגון שעוד נותרו בחיים, משנים את מהלך חשיבתם. גם הם רוצים שלום. הוא מפרק את נשקו של הארגון, ומסגיר את עצמו לידי צבא ארצות הברית, עם רוב חברי הארגון יחד. הוא זוכה לחנינה מלאה, ופונה אל דרך הפוליטיקה, מתוך רצון לפתור סכסוכים בדרך של הידברות ולא של רג.

כמו מוסטפה, כך גם שמואל מחליט לשנות את דרכיו ונכנס לפוליטיקה, ומעוניין לתת מעצמו לעמו, כדי להביא את השלום המיוחל. הוא מתחיל את המסע אל עבר נקודות ההשפעה בציבור הישראלי, כדי להיות שותף לעשייה שתביא את השלום.

2025

עם השקט הביטחוני מתחילות ממשלות ישראל למיניהן לטפל בבעיות החברתיות הרבות שהיו לפנים בישראל, אך הפעם מתוך רצון אמיתי לפתרון בעיות ולשיתוף כלל האזרחים. ואכן, מאמצי האזרחים והשלטון נושאים פרי, וישראל הופכת לאי של הצלחה כלכלית וחברתית כבירה, מגדלור המראה לכלל האומות את הדרך אל הקדמה.

השקט הביטחוני מחלחל את אט גם לחיי האזרחים, והם הופכים רגועים יותר ושלווים יותר, עד שאין הם מעוניינים לשמוע עוד חדשות ועדכונים בכל רגע ורגע. ה"צברים" הלחוצים תדיר מתחילים להתרגל לחיי השלווה. ואילו הטלוויזיה, שהייתה מלאה בחדשות ובמבזקים, כבר משדרת בעיקר סרטים ותוכניות בדור.

**...אותו הצליל,  
אותו חיתוך דיבור,  
אבל הערבית שבפי  
מוסטפה מושלמת,  
ואין בה רמז ולו הקל  
ביותר למבטא ישראלי,  
העיניים שונות כל כך,  
אטומות כל כך...**

ישראל של 2025 הופכת לאבן שואבת למנהיגי העולם, שבאים לראות את הפלאים שהיא מפתחת. עשרות נציגים מוזמנים למגוון סיורים בארץ, לתור אותה לאורכה ולרוחב. הנציגים רואים כיצד ישן וחדש חוברים יחד וחיים בהרמוניה; כיצד עתיקות בנות אלפי שנים נמצאות סמוך לתחנות מחקר מהמודרניות בעולם. אולם השינוי המפליא אותם מכול, הוא איכות החיים של התושבים, האוויר הנקי ואיי התנועה העטורים כולם בפרחים בצבעי כחול ולבן. הרחובות הנקיים, ולא נותרו בהם כל עמודי החשמל העתיקים שכיערו את הנוף, מעט התשתית שלא הפכה סולרית הוטמנה בקרקע. המכוניות, שבעבר זיהמו את האוויר, פועלות עכשיו בלי הדלק המזהם, אלא באופן חשמלי. גם בתי החולים מופעלים בעיקר על ידי רובוטים, המטפלים בחולים באמצעות קרני הלייזר המתקדמות.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

ביום חתימת הסכם הפיוס ההיסטורי בין ישראל לפלסטין מקושטים בנייני האומה באלפי דגלים של שתי המדינות. יונים לבנות מרחפות בשמים מעל, ונציגי האומות שבאו להיות שותפים למעמד, זורמים אל המקום. פניהם של כולם זורחות, והעולם כולו צמוד אל מסכי הטלוויזיה. צלמים ועיתונאים רבים נהרו אל המקום עוד שעות מספר קודם, לתפוס עמדת תצפית טובה.

בשעה 17:00 מתחיל הטקס. שמואל הנרגש, שעולה לבמה לבוש בחולצה לבנה, במכנסיים ובד'קט כחולים ובעניבה עטורה במגן דוד, קורא: "זוהי תחילתו של עידן חדש, בלי סכסוכים ובלי מלחמות, עידן של שלום ושגשוג לשני העמים. לא עוד מוות ולא עוד שכול, כי מעתה ועד עולם יהיה שחר חדש לכולם. שתי המדינות יתקיימו ויחיו יחד זו בצד זו, בשכנות טובה ובעזרה הדדית. אנו מאמינים זה בזה, ובטוחים כי המדינות כולן, תמלאנה את כל ההתחייבויות ותעשינה הכול כדי לשמור על היחסים הטובים. יחד נגשים את החזון 'אג' זאב עם כבש'!"

מחיאות כפיים סוערות, שריקות, שמחה אדירה. הנציגים כולם לוחצים ידים זה לזה ולוחשים "מזל טוב!" ושמואל ממשיך: "כולנו תקווה כי כעת, כאשר אין אנו עוינים אלה את אלה, תעשה הקהילה הבין-לאומית כולה כאיש אחד, ותעזור לנו לקיים את כל ההסכמים וביניהם את השבתו של הנווט השבוי, הון ארד, הביתה!"

בחסות קולות מחיאות הכפיים שואל מוסטפה את שמואל, מדוע ברגע זה בחר להעלות את אותה פרשייה עלומה שאין לה פתרון כבר 40 שנה. "הן לא תבין", עונה שמואל, "נניח שהיה לך פעם חבר, חבר טוב, אמיתי, שחושב כמוך, מדבר כמוך, אוכל וישן אתך. חבר שמוכן לתת בעבורך את הכול, את חייו, שידע את סודותיך. חבר... ותאר לך שאתה... כלומר אני, אני, כן אני..."

שמואל טומן פניו בכפות ידיו הגדולות. "אני לא הקשבתי לו כשהזהיר. הייתי שחצן וקל דעת. לא הקשבתי, ו... אני גרמתי... " מוסטפה הניח כף ידו החמה על כתפו של שמואל. הוא לא ניסה לנחמו במילים, משום שאין נחמה. אין. האובדן גדול כל כך. אין לו נחמה.

"אני מבטיח לך", לוחש לו מוסטפה, "אעשה הכול למצוא את הון. להחזיר אותו הביתה. להחזיר אותו אליך."

שמואל מתעודד קמענה. מרים עיניו, נתקל בעיניו של מוסטפה ולוחש שוב לעצמו: "הקול, הקול הזה". הם לוחצים ידיים ונעמדים עם כולם לנגינת שני ההמנונים, הישראלי



והפלסטיני. מוסטפה ושמואל עומדים זה בצד זה ושרים יחד. שמואל, בתוך כל ההמולה וקולות השמחה, אינו יכול להניח את דעתו מהקול, שמעורר בו הד עמום. עיניו, שמחפשות מנוח, נתקלות פעם אחר פעם בפניו של מוסטפה, שכן משהו מושך אותו שוב ושוב להביט בעיניו ולהקשיב לקולו.

מוסטפה נרתם לחיפושים אחר הון ארד. מידע סותר מידע. מוביל לעוד מידע שסותר מידע אחר. מישהו שנחשב ליודע משהו סיפר לו ששמע ממישהו שרון נפגע בראשו, שהשתבש, שנעלם. מוסטפה גם פוגש ערבי זקן שהיה בצעירותו מפקד בכיר בחיזבאללה. הזקן מביט בו בעיניים מוזרות ולוחש: "אם אתה מתכוון ברצינות, אז, שכח ממנו, עזוב, אל תחקור ואל תשאל!!!" ומוסטפה זוכר את ההבטחה וממשיך לחקור, שואל ומחפש קצות חוט חדשים, משהו שיוביל לפתרון השאלה. הוא אינו שוכח את הבטחתו לשמואל באותו היום בבנייני האומה.

יום אחד מצלצל הטלפון במשרדו. שמואל על הקו, מבקש להזמין אותו אישית לאירוע משפחתי: "רצייתי להזמין אישית לחתונתה של בתי עם נכדו של הון ארד".

"הו! שחתיין ומזל טוב, שיהיה בשעה טובה!" מחייך מוסטפה כשהוא מסמן ביומנו את מועד החתונה, "בוודאי ובוודאי שאבוא".  
"ואמור לי, ידידי" פונה אליו מוסטפה, "האם מצאת חדשות נוספות על אודות החידה שרודפת אותך?"

"לא, מוסטפה, אני מצטער מאוד" משיב לו שמואל, "לא עלה בידי להשיג מידע".

בערב שלפני החתונה יוצא מוסטפה במכוניתו אל עבר מרכז החנויות הגדול החדש, כדי לרכוש מתנה לזוג הצעיר, אולם הוא נוהג בהיסח הדעת ושוקע במחשבות, נסחף הרחק. לפתע מתוך מחשבותיו צומחת מול עיניו גדר אפורה וגבוהה... הרכב סופג את מרבית המכה, ולכן כשהוא מתעורר הוא מוצא את עצמו שלם. אני בסדר! הוא חשב. ממש בסדר... אבל... בכל זאת. כדי לוודא שלא אירע כל נזק הוא מפונה אל בית חולים קרוב,

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

ועובר סדרה של בדיקות, המגלות כי אין פגיעות רציניות בגופו, מלבד כמה חבלות קטנות. אך בראשו הוא ממשיך להרגיש שמשהו מתערפל, מתהפך, נסגר ונפתח במוחו.

מוסטפה פוסע פסיעות אטיות, משרך את רגליו אל עבר האולם. מביט סביבו בהתפעלות ברחובות הנקיים, במכוניות הזורמות על הכביש בלי רעש מנועים מעצבן, הקודח בלי הפסקה, שהיה רגיל אליו. הוא מביט בקירות הזכוכית, וחש את האווירה שהייתה רגועה ושלוה. הוא מסתכל באנשים ברחוב, שגם הם רגועים ושלוים, פניהם משקפות את הסכם השלום שזה עתה נחתם.

המכשיר האוטומטי מזהה אותו באמצעות טביעת אצבעותיו. הדלתות הגדולות מחליקות חרש לצדדים ונפתחות בפניו, כשהן אומרות בקולות מכניים רכים שלל ברכות לחולף דרכן. צלילי המנגינה שנשמעים מתערבבים ברוך עם קולות התופים, ויוצרים נעימה חדשה באוזניו. סביב סובבים רובוטי שירות סולרניים שמשרתים את הסועדים, באוכל ובמשקה, מובילים צלחות גדושות מטעמים, מוזגים יין ושתייה. האולם כולו מגיב לסועדים באופן אוטומטי ושומר על מזג אוויר נעים וקריר, והתאורה מתאימה את עצמה לתנועות הסועדים. מוסטפה מוצא לעצמו מקום בין שני סועדים שאינו הכיר. הוא משתלב על אף מראהו הערבי. לאף אחד מהנוכחים אין זה מפריע, הן שורר שלום. הוא מעיף מבטים סביבו, עדיין מופתע מהמראה המיוחד שטרם התרגל אליו, יהודים וערבים הרוקדים יחד יד ביד.

גם כשהוא יושב לסעוד בחתונה לא עוזבת אותו התחושה המוזרה. הוא מרגיש כי משהו במוחו צף ועולה. מין זיכרון פנימי עמוק סיפר לו, על ילדה קטנה, בת שמונה חודשים, לפני כארבעים שנה. התמונה מצטרפת לתמונות נוספות שמספרות על טיסה צבאית, על מצנח, על שמואל, על טילים ושוב על שמואל ו... זהו, בזה זה נגמר, נסתם, נעלם...

לפתע מהדהד באוזניו העלבון הגדול, "יא יאהוד". וזה מתערבב בעיניו הבוחנות, המתחננות של שמואל בכל פגישותיהם, ולבסוף נחתם בצעקה: "שכח ממנו, הפסק לחפש!".

הייתכן...

חיוג אחד לארכיון הממוחשב של מה שנקרא פעם "החיזבאללה" מאשר לו את חשדותיו ואת הרגשתו, אכן מוסטפה זה אני, הוון!!!

הוא מוסיף לרקוד, אף שרוב המוזמנים כבר יצאו. רק המשפחה נותרה במקום. הוא ניגש בצעדים אטיים אל שמואל ולוחש לו "מזל טוב". סבתו של החתן מסתובבת במהירות: "זה הקול שלו... הקול שנעלם לי לפני ארבעים שנה".

"את צודקת", לוחש מוסטפה-רון, "זה אמנם הקול, אך לא רק זה..."

שמואל המתעלף... כולם סביב נבהלים, אך הוא מתעורר מהר מאוד ומזינק!

"איפה רון!! איפה?" מתעורר שמואל מההלם, מחפש אחריו בעיניים כלות, בלי אומר. הנה הוא כאן, עם כל משפתו שעוטפת אותו, דמעות וחיוכים, והלב רועד, מפרפר מהתרגשות. הידיים מחבקות את החבר שנעלם, את זה שקם מן השכחה. איך באיבו הגדול בעבר היה חבוי חברו הטוב של היום, וחברו הטוב מאז ומעולם.

**...חיוג אחד**

**לארכיון הממוחשב**

**של מה שנקרא פעם**

**'החיזבאללה' מאשר**

**לו את חשדותיו ואת**

**הרגשתו, אכן מוסטפה**

**זה אני, רון!!!...**

המוזמנים והאורחים כבר עזבו, רק זוג אנשים מבוגר רוקד עוד לצליל הסקסופון העדין, שמלווה את הלילה. הרגליים כאילו אינן נוגעות באדמה, והשרירים רפים מפאת הגיל, הלילה הוא הלילה שלהם, הלילה שהיו חייבים זה לזו לאחר ארבעים שנה של דממה.

ושוב האולם מתמלא בצלילים מרגשים.

רון ותמי בתווק, סביבם בני המשפחה צוחקים, מדברים, קוראים, והם בתוך עולם של עצמם רוקדים ונוגעים...

רוקדים ורוקדים ו... רוקדים. רוקדים ביחד. הם יודעים כי

הערב, זוהי גם חתונתם שלהם בשנית. החיבוקים והנשיקות

אינן נפסקים. רון ותמי מנסים להשלים את כל שהחסירו

בארבעים שנה האחרונות. הם צועדים יחד עבר המכוננית, כשכל

אחד מבטיח לאחר שיספר לו כל קורותיו בבית. כל רצונם הוא להגיע

הביתה, להיות שוב בבית ביחד, וכל המשפחה בעקבותיהם. מחר הידיעה תהיה

של העולם כולו, אבל הלילה הוא שלהם. הם נכנסים למכוננית ויוצאים, מחשב הניווט

האוטומטי מנהיג את הרכב בעצמו, בדרך המהירה ביותר, עד היעד, עד לביתם.

אל מוזיאון חיל האוויר נכנס זוג מבוגרים, חבוקים. שריקת התפעלות נשמעת מפני המזכירה.

"אילו אורחים!" היא קופצת ממקומה, "אני לא מאמינה! תראו מי בא לבקר"

מנהל האתר יוצא מחדרו במהירות לשמע הצעקות. הוא מביט משתאה, רץ לעברם ומתחבק. "שבנו הביתה!" הם לוחשים מחייכים. בקבוק נשלף, וכוסיות, והשמחה בין המטוסים הישנים מרקיעה שחקים.

- "נו, אז באת לבקר אותנו שוב, לראות כיצד התקדמנו?" שאל המנהל את הימני מבין השניים.

- "לא", אומר השמאלי, "לא לשם כך באנו. באנו לבקש..."

- "בואו, היכנסו לחדרי ונדבר".

השניים צועדו בעקבות המנהל, כשבבלו של כל אחד תקווה להגשמת החלום.

"רצינו", ממלמלים השניים בהתרגשות. "להמריא עוד פעם אחת ביחד".

המנהל הביט מופתע בשניים, לא מבין דבר.

"רצינו עוד פעם אחת ויחידה", מתחיל שמואל להסביר. "עוד פעם אחת לטוס ביחד מעל אותו המקום, באותו דגם מטוס. רק עוד פעם אחת".

מנהל האתר מופתע מאד מן הבקשה, אך הוא מחליט שלא לאכזב את שני האורחים החשובים שלו, ומאשר להם את הבקשה.

הם עולים לטיסה יחד, כמו לפני ארבעים שנה. שמואל הטייס ורון הנווט. הם טסים מעל אותו שדה הטבק הישן ליד אותו הכפר, שהפך עם השנים לעיר גדולה. השטח שטח "אויב" אך כעת הטיסה מותרת, כבר אין אויבים.

"שמואל", לוחש רון במיקרופון הפנימי. "יש בעקבותינו טיל, הוא רודף אחרינו!"

שמואל אינו עונה. הוא נבהל, מחוויר, וחוזר ארבעים שנה אחורנית, אל הימים ההם. רון אינו נתן לו לשקוע במחשבות וממשיך: "שמואל, רודף אותנו טיל. טיל של נאמנות, מזל והצלחה".

שמואל מחייך לעצמו ולוחש אל תוך המיקרופון: "יש לי בשבילך רעיון מטורף, רון. מהיום לא עוד ייקרא שמך רון ארד. כי אם..."

רון שרד.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

**גבוה  
מעל כולם**

מאת: רעות אבינועם | כיתה ט' | בי"ס דגן | קרית חיים

השמש הגדולה והחמה זרחה, כמו בכל בוקר, על העיר תל אביב. קרניה השתקפו כמו מתוך חלום על הבניינים הגבוהים, והקרינו שקט ושלווה על העוברים והשבים. השמים היו גבוהים ובהירים. נראה היה כאילו זה עומד להיות יום נהדר. רק הצעקות מבית מספר שש, בקומה שש מאות שבעים ותשע, בבניין מספר ארבעים ושלוש, שינו את האווירה. הצעקות האלו היו, כפי שאתם ודאי מנחשים, שלי!

"אוף, כמה מעצבן! שוב הלך המנוע! קורקיפף מטומטם... איך עכשיו אני אגיע לבית הספר?" צעקתי על הקורקיפף המסכן שלי, שמרוב טיסות לא יכול היה אפילו להטיס אותי לקומה ארבע מאות ושמונה עשרה, שם היה בית הספר שלי, "זאת כבר הפעם השנייה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

השבוע, מה יהיה?" אותו קורקיפף מעצבן, משגע אותי כל בוקר כבר שנתיים. אבא שלי אמר לי שהוא יהיה מוכן לקנות לי קורקיפף חדש, רק אם אני אשפר את הציונים. יופי, זה יהיה בערך עוד שמונים שנה...

לכל מי שעדיין חי בעבר אני אספר שקורקיפף הוא קורקינט מעופף, במקום גלגלים יש לו מדחפים, והוא מיועד לזוג נוסעים. המדחפים פולטים חום רב שמרים את הקורקיפף באוויר ומטיס אותו גבוה לכל מקום שנרצה, באיזה גובה שנרצה (אם המשקל אינו מכביד עליו יותר מדי). צבעו השחור והיפה של הקורקיפף שלי כבר דהה מזמן, והפך לגוון כלשהו של חום-אפרפר מוזר ולא ברור. אם היה לי רישיון הייתי בשמחה לוקחת את המטוס החדש של ההורים... הוא טס מהר הרבה יותר מכל קורקיפף שהומצא עד כה, ועל אחת כמה וכמה מהקורקיפף שלי. כולם היו מסתכלים עליי בקנאה, ואני הייתי מחייכת את החיוך המהמם שלי ומשחקת אותה עשירה... טוב, די לחלום, איך אני אגיע לבית הספר, השיעור עוד מעט מתחיל!?

קוראים לי צ'ייס, אני בת חמש עשרה ואני גרה בתל אביב החדשה. עיר שנבנתה על שטח מן הים התיכון שיושב, בשנת 2012. אני גרה ברחוב שש מאות שבעים ותשע. זאת אומרת, קומה שש מאות שבעים ותשע. אתם מבינים, כשחיים בשנת אלפיים עשרים וחמש, במדינה מפותחת כמו ישראל, פשוט צריכים לגור ב"בנייני מיליונים". וכשמם כן הם, הם מתנשאים לגובה של אלפיים קומות, בכל קומה יש שמונים דירות. בין הדירות נמצאים כבישים שמובילים אל פתחי הקומה. מהפתחים אפשר לעבור לקומות אחרות או לבניינים אחרים בעזרת קורקיפפים, מטוסים או רולרבייקים (נעליים מרחפות). במרכז כל קומה עומדת מעלית גדולה, לרוב ריקה, שמיועדת לאלה שמעדיפים להגיע מקומה לקומה ברגל. בקומה שלי גרים עוד כמה ילדים מהכיתה שלי, כך שבכל פעם שהקורקיפף שלי נתקע (זה קורה די הרבה) אני סומכת על קייסי.

קייסי היא מאחרת קבועה מהכיתה שלי עם מגה קורקיפף מתקדם. בעוד אני מסמנת לקייסי לבוא לאסוף אותי, המראה שבכניסה לדירה מתחילה להבהב באור אדום... אור אדום?! אוי לא! זה אומר שצמח לי חצ'קון... טוב, אני רק אירגע ואמרח את המשחה שאימא שלי הביאה לי לפני שבוע מבית החולים, מקום העבודה שלה.

ג'וני נבהל מהצעקות שלי. הוא ריחף אלי במהירות מעבר המטבח ונעץ בי מבט שאומר "צריכה עזרה?". "תשלח מייל לכיתה ט' 4 ותודיע שאני מאחרת. תכתוב ש... היו פקקים!" ג'וני קיבל את המסר. הוא פתח את המכסה שעל כף ידו והקליד במהירות ובמימונות. את

ג'וני קיבלתי במתנה לבת המצווה. הוא המודם הכי טוב... בסדר, היה... לפני שלוש שנים! עכשיו הריחוף שלו כבר צולע, ציריו כבר מסריחים מהשמן שאני משפריצה עליו כל שבוע בתקווה לתקנו, אבל יחסית לרובוט של שנת אלפיים עשרים ושתיים הוא בסדר... הוא לא מכין לי את השיעורים כמו שתמיד חלמתי שיעשה, אבל אני מסתדרת. כשלקחתי את התיק שלי, ג'וני התקדם אלי במהירות כשהוא מחזיק בידי את עיתון הבוקר. הוא קירב אל פניי כתבה ארוכה שמעליה התנוססה כותרת גדולה: "מחבל מתאבד משוטט ברחובות תל אביב".

**...קוראים לי**

**צ'ייס, אני בת חמש**

**עשרה ואני גרה בתל אביב**

**החדשה. עיר שנבנתה**

**על שטח מן הים התיכון**

**שיובש, בשנת 2012...**

הבטתי בו במבט משועמם, הנחתי את העיתון על השולחן ולחצתי על הכפתור האדום שבמרכז בטנו. האורות ששימשו בתור עיניו כבו, הוא הפיל את ידיו כלפי מטה ולא עשה דבר. "זה", אמרתי לו. "הדבר האחרון שמדאיג אותי כרגע. יש לי דברים חשובים יותר להתעסק בהם עכשיו." ידעתי שהוא לא יכול לשמוע אותי, כשהוא מכובה, ולכן גם לא ציפיתי ממנו לתגובה.

יצאתי מהבית והתקדמתי לעבר הקורקיפף של קייסי. לקייסי יש שיער ג'ינג'י ארוך וחלק, אך נראה שהיא בלעה היום את הגלולה לעיצוב השיער, משום שהוא נראה חזק ומלא ברק. יש לה עיניים ירוקות גדולות, עור לבן כשלג ואף סולד מלא בנמשים. לי, לעומתה, יש שער חום ומתולתל, צבע עיניי דבש ועורי שזוף. קייסי תמיד קינאה בי, אני יודעת, ובגלל זה תמיד לבשה בגדים יפים לידי. היום היא לבשה מכנסי כסף וחולצת בטן מסננת קרינה, שכבר מזמן יצאה מהאופנה.

הסתכלתי על הבגדים שלי, חולצת סטרפלס אדומה וג'ינס צמוד - הצלחתי! עליתי על הקורקיפף בתחושת ניצחון. "שוב הלך המנוע?" שאלה בציניות, ואפילו לא ציפתה לתשובה. "טוב, תחזיקי בי חזק, אנחנו יוצאות... ושיהיה לך ברור, זאת הפעם האחרונה שאני לוקחת אותך!" אמרה, תוך שהיא מתקרבת לאט אל פתח היציאה. היא חיכתה לאור ירוק מהרמזור, ויצאה במהירות רבה לעבר בית הספר. הרגשתי את הרוח נושבת בשערי, שמש חמימה יצאה מבין הבניינים וליטפה את פניי, הריח המתקתק של הבוקר מילא את ריאותיי, וקולות הצופרים של המטוסים התנגנו ברקע... איזה בוקר! קייסי נכנסה עם הקורקיפף למסדרון בית הספר הארוך והחנתה אותו ליד דלת הכיתה שלנו. הבטתי בשעון

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הגדול שתלוי בכניסה לבית הספר. לא האמנתי, אבל הצלחנו להגיע רק עשר דקות אחרי הצלצול - שיא! אני חייבת לשכנע את אימא לקנות לי כזה קורקיפי!

אנחנו לומדות בבית ספר "החלום 418", גם כן חלום... סייט! בית הספר משתרע על כל הקומה הארבע מאות ושמונה עשרה, בית ספר גדול, לא פלא, לומדים בו תלמידים מכיתה ז' עד ט', בכל שכבה יש עשרים כיתות ובכל כיתה, חמישה עשר תלמידים. בית הספר שלנו הוא הקומה היחידה בבניין שאין בה כבישים, הכיתות בנויות בשולי הקומה המרובעת, ובאמצע כל שורת כיתות, נמצאים פתחי יציאה (שרוב הזמן נעולים). אנחנו לומדות בכיתה ט' 4, הכיתה הקרובה ביותר לפתח היציאה. לכן, אין לי הרבה תירוצים לאיחורים שלי. לפני שנכנסנו לכיתה, שמנו לב שכל בית הספר צבוע בצבעי כחול-לבן, על התקרה היה מצויר בענק דגלה של מדינת ישראל, ומעל כל דלת היו דגלונים קטנים שעליהם סמל בית הספר, סמל המדינה והדגל. כל ילד אחר היה מאושר מהמראה הזה, אבל לי זה רק הזכיר את העבודה הענקית שהטילה עליי המורה למורשת, עבודה על הקמת המדינה... פתחנו את הדלת ונכנסו בשקט לכיתה. התריסים היו סגורים והאורות היו מכובים. בלוח, שהיה בעצם מסך מחשב ענק שמחובר למחשב הנייד של המורה, הוקרן סרט מוזר מאוד. הוא היה בצבעי שחור-לבן והיו בו הרבה שריתות וקווים מעצבנים. זה ממש לא היה הסרט שהתחשק לי לראות באותו הבוקר. התיישבתי במקומי והבטתי בשעמום בסרט, מנסה להקשיב. הראו שם את ארץ ישראל לפני כמאה שנה... אוי ואבוי... מזל שהתפתחנו! המורה אמר שאנחנו רואים בסרט גם את צרפת. מי אמר שלצרפתיות יש טעם באופנה?! איזה שעמום... ומה לעזאזל הוא רוצה ממני עם ה"דרייפוס" הזה?

שנייה לפני שנרדמתי המורה דאג להעיר אותי. האורות בכיתה נדלקו והוא התחיל להרצות לנו על בנימין זאב הרצל. הוא היה המורה השנוא עליי ביותר, תמיד הוא לובש חולצות ריבועים מכופתרות, וג'ינס בגזרה גבוהה שהיה באופנה לפני חמישים שנה. יש לו שער קצוץ מבריק ומשקפיים... למה הוא עדיין עם המשקפיים? למה הוא לא עושה ניתוח לייזר בעיניים? אבל הכי גרוע זה, שבכל שיעור הוא מרצה לנו על נושא אחר ואחר כך בוחן אותנו בעמידה! "אם אני רוצה קורקיפי חדש", חשבתי לעצמי, "כדאי לי להתחיל ללמוד - ומהר!"

בעודי שוברת את הראש מאיפה השם "בנימין זאב הרצל" מוכר לי, הורידה קייסי את העבודה שעשתה עליי בכיתה ד' מהאינטרנט למחשב הנייד שלה, או בשפת היום-יום,



למחברת שלה. לאחר כמה שכנועים קצרים, היא שלחה את הקובץ גם למחברת שלי. הרגשתי מיוחדת, עד שגיליתי שהיא שלחה את זה לכל הכיתה...

התחלתי לקרוא במהירות לפני שהמורה יעמיד אותי וישאל אותי עליו שאלה, שאת התשובה הייתי יכולה לגלות בסרט, אילו רק הייתי צופה בו, או בהרצאה, לו הייתי מקשיבה לה. מהסרט אני רק זוכרת שהיו בתים על הקרקע, ושהם היו נמוכים מאוד. על תשובה כזאת הייתי מקבלת את הציון הקבוע שלי, "בלתי מספיק", ועם ציון כזה לא יהיה לי קורקיפף חדש

לעולם! אז התחלתי לקרוא: הרצל היה יהודי שחי באירופה לפני קצת יותר ממאה שנה. הוא היה עיתונאי, ולכן שם לב מאוד לבעיית האנטישמיות הגדולה שהייתה ליהודים.

הוא הופתע מאוד שהתקיימו הפגנות נגד היהודים אפילו בצרפת, המדינה הראשונה שהעניקה שוויון זכויות ליהודים. הוא החליט לאחד את כל היהודים במדינה אחת. טוב, החלק הזה בסיכום הספיק לי בדיוק לתשובה מלאה שזיכתה אותי בציון "מצוין" הראשון שלי! אף שזה היה יותר נחמד אילו הייתי מבינה משהו...

כשיום הלימודים הסתיים החלטתי לרדת עם קייסי לעיר התחתית, זאת אומרת, לארץ. בשעה ארבע וחצי, נפגשנו בתחנת הרכבת שהובילה אותנו היישר לקומת הקרקע. זה היה יום יפה כל כך, שפשוט היינו חייבות לצאת לטיול. טיול בחיק הטבע, לצאת לשחק בדשא, לראות פרפרים... יש דברים רבים כל כך שאפשר לראות רק בארץ! מה אפשר לראות למעלה, מטוסים?! לא ממש התרגשתי לדרך על הקרקע, דרכתי עליה פעמים רבות, יותר מעשרים פעם בחיי. אני זוכרת שפעם אחת הלכתי לטיול עם המשפחה שלי למרכז תל אביב. ראינו שם את שלושת מגדלי עזראלי,

שעד לפני שנתיים היו הבניינים הכי נמוכים בתל אביב. זה היה מעניין יותר מהטיולים שאנו עושים לערים הגדולות, כשאנחנו מבקרים אצל המשפחה. הם היו שונים, מיוחדים, אבל עכשיו הוסיפו לכל בניין עוד מאה קומות נוספות והעבירו לשם את כל המשרדים של תל אביב (שמעתי שגם חיפה, ירושלים ואילת אימצו שיטה זו).

...אנחנו

לומדות בבית

ספר 'החלום 418'

גם כן חלום... סיוט!

בית הספר משתרע על

כל הקומה הארבע

מאות ושמונה

עשרה...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

אני נמצאת המון בארץ משום שאבא שלי, דניאל, עובד בקומת הקרקע. הוא עוסק בתחום הטכנולוגי. הוא ממציא כל מיני מכונות חדשות ומגניבות. בשנתיים האחרונות הוא כבר המציא טלוויזיית ענק שמתכווצת לגודל של כדור פינג-פונג, מכשיר שיכול להרדים תוך פחות משתי שניות, מראה שמהבהבת בכל פעם שאתה נראה רע, רובוט כיס שיודע לעשות כל מה שרובוט רגיל עושה... הוא גם מתכנן לבנות מנופים מיוחדים, מנופים שיוכלו לבנות עוד בניינים, הרבה יותר מהר ובדרך הכי טובה. הוא עדיין לא יודע איך הוא יעשה את זה, אבל תסמכו עליו - הוא עוד יעשה את זה, ובגדול! את ההמצאות של אבא שלי מייצרים במפעלי אלקטרוניקה מתוחכמים ברחבי הארץ, הפועלים בדרכים ידידותיות לסביבה, ומייצאים אותם לשאר העולם. אני בת לממציא גדול...

קייסי התרגשה מאוד לדרך על הארץ. זאת הייתה הפעם השנייה בחייה שהיא דורכת על הארץ. הפעם הראשונה הייתה כשהיא ילדה קטנה מאוד, לכן היא לא זוכרת ממנה כלום. כל חייה היא חיה בין שמים לארץ, בין בניין לבניין ובין קומה לקומה. היא הופתעה מאוד כששמעה שעל הקרקע רוב הפעולות נעשות על גלגלים או בהליכה, אבל כשגילתה שבארץ יש גנים גדולים שבהם יש דשא ירוק ויפה, גני משחקים, ממטרות ועוד המון דברים שאפשר לראות בכל הסרטים הישנים, היא התלהבה כל כך עד שהחלטתי ללכת אתה לגן ציבורי.

הארץ נראתה שונה מהארץ שראינו בסרט בבית הספר. היא הייתה בנויה מאלפי "בנייני מיליונים", שבהם אנחנו גרים. היו בארץ גנים רבים עם פסלים יפים, צמחייה רבה, כמה כבישים, חנויות והמון, המון מנורות. אור השמש כמעט לא הגיע לארץ בגלל הבניינים הגבוהים, שנישאו לגבהים עצומים. אך לסוף מצאנו גן ציבורי יפיפה, עם המון אור שמש ומרחבים עצומים של דשא ירוק. כל הירוק מסביבי, האוויר, האנשים, הכול היה שונה. הרגשתי בעולם אחר. בבניינים אי אפשר לעשות כל מה שרוצים. אי אפשר לרוץ כמו כאן, אי אפשר לקפוץ כמו כאן הרגשתי חופשייה. שיחקנו, צחקנו, התגלגלנו בדשא, התנדנדנו בנדנדות ורדפנו אחרי פרפרים. הייתי על הקרקע, מתחת לבית שלי, מתחת לבית הספר שלי, מתחת לחברים שלי, אבל איכשהו הרגשתי שאני מתרוממת, ומרחפת מעל כולם. שכבנו על הדשא, צחקנו, מביטות על הבניינים הגבוהים ומנסות לנחש כמה קומות יש. שקט ושלו כאן בארץ, למעלה תמיד רועש ולחץ.

נזכרתי באימא שלי, ליטל. בבית החולים שלה תמיד לחץ ורועש, אבל היא תמיד רגועה. מעולם לא ראיתי אותה נכנסת לפאניקה. היא מנהלת מחלקת הנדסה גנטית. נשמע

מסובך? אז אני אסביר לכם: כאשר אחד האיברים של אדם מסוים נפגע ולא מתפקד, אימא שלי לוקחת תא אחד בריא ממנו, מייצרת איבר חדש, ומשתילה לו אותו לגוף בעזרת לייזר.

אנשים מכל העולם מגיעים הנה להבריא באופן הזה!

פתאום שמתי לב לשמים, הם כבר לא היו בהירים כל כך כמו שהיו מקודם. "מאוחר", חשבתי לעצמי. "צריך לחזור הביתה. אימא תדאג לי."

**...בשנתיים**

**האחרונות הוא כבר**

**המציא טלוויזיית ענק**

**שמתכווצת לגודל של כדור**

**פינג-פונג, מכשיר שיכול**

**להרדים תוך פחות**

**משתי שניות...**

קנינו כמה מזכרות והלכנו לחפש רוֹקֵפִית (בארץ קוראים לזה מונית) שתטיס אותנו לקומה שלנו. עברנו ברחובות הארוכים, וחשבתי על אופנת בגדי הים החדשה שעוד מעט מגיעה לישראל. "צ'ייס", קטעה קייסי את רצף מחשבותיי. "מי אלה האנשים האלה? למה הם לבושים ככה?" היא נעמדה והביטה בחבורת הומלסים גדולה, מפחדת להצביע אליהם, רועדת מפחד.

"אלה הומלסים. לא ראית אף פעם הומלס?" ענית לה בלחש, בעצב.

"הומלס? מה זה? שם של מקצוע?" שאלה. "היא באמת לא יודעת?" שאלתי את עצמי.

"לא קייסי, הומלסים הם אנשים חסרי בית, אני גם בטוחה שאין להם מקום עבודה. בגלל זה אין להם כסף לבית, לבגדים... לאוכל!"

"מה?! אני לא מאמינה... הם בטח אנשים מאוד רעים, לא?"

נשמתי נשימה עמוקה. לא הרבה אנשים יודעים על קיומם של ההומלסים, חסרי הבית, ולכן גם לא הופתעתי מתשובתה של קייסי. הם נקראו "האנשים הנעלמים". אנשי הקומות הגבוהות לא ראו אותם. אולי ראו, אבל התעלמו. גם אני מעולם לא ראיתי אנשים כאלה במציאות, אני רואה אותם רק לפעמים בטלוויזיה, בסרטים.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"אני לא יודעת אם הם רעים, אני רק יודעת שעכשיו הם מסכנים. המצב הכלכלי לא טוב לכולם במדינה. אנחנו לא מרגישות את זה כי שני ההורים שלנו עובדים, אנחנו עובדות בחופשה, ויש למשפחה שלנו כסף. אבל יש בארץ משפחות במצוקה!"

רוֹקֶפִית שהתקרבה אלינו באטיות קטעה את שיחתנו. כל אחת מאתנו הוציאה שטר של מאה שקל. הומלס אחד הסתכל עלינו בכעס, בעיניים עצובות, קרועות ומוטרפות. "רק רגע," אמרה קייסי, רגע לפני שנכנסה לרוֹקֶפִית. היא התקדמה לכיוון ההומלס שהסתכל עליה, הוציאה שטר של עשרים שקלים והכניסה לו ליד. "בבקשה, זה יעזור לך."

ההומלס הרים את ראשו לאט לאט. הוא בחן את פניה, הביט בשטר וחייך, "תודה," הוא אמר בקול רועד, לקח את השטר וברח. היא נכנסה לרוֹקֶפִית ונראתה מאושרת, בידיעה שעזרה למישהו. התחלנו לדבר על בגדי הים, על כובעים ועל השמלות, ששוב חזרו לאופנה. הגענו לקומה שלנו, צוחקות ומחייכות. נפרדנו לשלום ופנינו כל אחת אל ביתה.

כשנכנסתי הביתה ראיתי את ההורים שלי ואת החברים שלהם מהעבודה של אימא, סמירה ואחמד, ליד השולחן. "בואי צ'ייס, שבי אתנו לאכול," אמר לי אבא בחיך. "את מכירה את אחמד וסמירה?" הנהנתי בראשי. הסתכלתי על אימא שלי, היא נראתה כאילו רצתה לומר לי משהו, אבל לא הצלחתי להבין מה.

במהלך הארוחה סיפרה סמירה על הפרוייקט החדש שהאגף שלה בבית החולים מכין. היא סיפרה על ניתוח קשה שעשתה לילד שעבר תאונת דרכים. אחמד סיפר רבות על בנו, יוסטון, שרוצה לצאת למסע במזרח הרחוק אחרי ששירת שירות לאומי. ההורים שלי הציעו לאחמד ולסמירה להצטרף אליהם לטיסה של שלושה שבועות מסביב לעולם במטוס נופש פרטי. הם הסכימו, ויחד הם קבעו שטיול המשפחות הזה ייצא לפועל עם סיום הלימודים. אני לא התנגדתי לרעיון - שלושה שבועות עם יוסטון! חלום שמתגשם...

באמצע הארוחה, אחרי שתכננו את הטיול המיוחל, המבוגרים גלשו לנושאי שיחה אחרים כמו פוליטיקה, כדורגל, המדינה הפלסטינית ועוד כמה שטויות של מבוגרים... בשלב זה של הארוחה אמרתי להם יפה "שלום" והלכתי לראות טלוויזיה בסלון. הנושאים האלה לא מעניינים אותי, הם משעממים! חוץ מזה, שודרה בטלוויזיה הסדרה האהובה עלי, "תיכון העמק 305". אז שאני אפסיד את זה?

בסיום הארוחה, אבא יצא ללוות את אחמד וסמירה לחניון המטוסים שעל גג הבניין. תהיה להם טיסה ארוכה, שעתיים לפחות (אם לא יהיו פקקים), הם טסו חזרה לביתם באילת.

"להתראות ליטל! להתראות צ'ייסי! היה נחמד מאוד!" בירכו אותנו לשלום מהרחוב, כשהתקרבנו לפתח המעלית. ג'וני סגר את הדלת והתחיל לפנות מהשולחן. נשארתי לבד בבית עם אימא. אימא התיישבה על הספה ואמרה לי בכעס: "איפה היית כל היום? דאגתי לך מאוד! להבא תודיעי לי לפני שאת נעלמת ככה פתאום לארבע-חמש שעות... לא שמעת חדשות היום?!" ידעתי שהפעם הגזמתי, הייתי צריכה להודיע לה, אבל שכחתי את הטלפון הנייד שלי הבוקר בקורקיפף של קייסי. אבל בכל זאת, מה ההתפרצות הזאת?!

ג'וני לקח אותי לחדר והקרין לי את החדשות שפספסתי במשך היום.

**...הומלס?**

**מה זה? שם של**

**מקצוע? שאלה. היא**

**באמת לא יודעת?**

**שאלתי את עצמי...**

"והרי סיכום חדשות היום: פיגוע טרור התרחש היום באיסטנבול בבית כנסת יהודי, בית הכנסת נהרס כליל אך למרבה המזל איש לא נפגע; בניו יורק נהרגו הבוקר 28 יהודים בעקבות התפוצצות מחבל מתאבד בחתונה יהודית; שלושה מטיילים ישראלים נרצחו אחר הצהריים בפרו, הרוצח לא נמצא עד שעה זו; חמישה חיילים ישראלים נחטפו הבוקר מגבול ישראל-טורקיה (טורקיה כבשה את דרום לבנון בשנת 2013) ויש חשש כבד לחייהם; צרפת הגישה הצעה לסלק את ישראל מהאו"ם בשל תלונות מהמדינה הפלסטינית"

כיביתי את ג'וני, לא יכולתי לשמוע יותר כלום.

כל יום הטרור מפתיע ומחריד מחדש. זה משהו שנכנס לסדר היום הרגיל, אבל אף אחד עוד לא הצליח להתרגל לזה. נראה לי שתפרוץ עוד מעט מלחמת עולם נוספת... כל העולם נגד היהודים! האמת... שום דבר לא ישתנה, בלי מלחמה או עם מלחמה, עם מדינה או בלי מדינה, הם תמיד ישנאו אותנו ויהיו נגדנו בכל מצב.

רעיון גאוני היה לו להרצל, לאחד את כל היהודים במדינה אחת, המדינה היחידה בעולם שהיא מדינה ליהודים, המדינה שלנו. אני יודעת שאנחנו לא רצויים בשום ארץ אחרת, אף על פי שאף אחד אינו מודה בזה. תהיתי לעצמי למה בעצם הם שונאים אותנו כל כך? איך זה שהשנאה הזאת לא דעכה במשך השנים, ורק רק גברה? מה עשינו להם? במה חטאנו

שנולדנו? עכשיו אני יודעת - זאת המדינה שלנו, המדינה היחידה שלנו, תודות לבנימין זאב הרצל ולשאר חלוצי המדינה.

פתאום שמתי לב שאמרתי את זה בקול רם... ג'וני מחא לי כפיים על הנאום המוצלח... כיביתי אותו שוב, איזה נודניק!

כאב לי הראש, ג'וני הצליח להצחיק אותי אבל עדיין הייתי קצת בדיכאון. הלכתי לעבר החלון כדי להירגע, הייתי צריכה לחשוב. עצמתי את עיניי ולא רציתי לשמוע כלום. חשבתי על איך שהעולם היה נראה אילו האנטישמיות לא הייתה קיימת. אילו היה שלום עולמי. גם בין היהודים לערבים. איזה חלום! שקעתי במחשבות ארוכות ולא יכולתי לשמוע כלום, כלום, חוץ מדבר אחד, משהו חזק, חזק מאוד, זה היה קרוב, קרוב מדי, שמעתי... פיצוץ!

אתם מבינים, מדינת ישראל השתנתה, התפתחה והתקדמה מאוד בעשרים השנים האחרונות, בעיקר מהבחינה הטכנולוגית. אבל האנטישמיות, שנאת היהודים, הרצון להרוג אותנו בכל דרך אפשרית, לא ישתנה לעולם!

נכון, אני לא דתייה, ואני לא מתכוונת לקום בוקר אחד, ללבוש חצאית ארוכה וללכת לבית הכנסת. אפילו השם שלי, צ'ייס, לא מזכיר ממש רבקה, שרה, לאה או משהו כזה. אבל בכל זאת, אני יהודייה, בת לעם היהודי למוד הסבל.

יכול מאוד להיות שלעולם לא הייתי חושבת על כל הנושאים האלה, אבל כשנמצאים בחדר סגור, כשכל גופך מצולק ומלא כוויות... יש זמן רב לחשוב על הסיבה שאני נמצאת פה, בבית החולים הזה, נכה.

# נוער חושב מחדר מה החלום שלך?

## חלומו של ילד

מאת: אביתר בקסיס | כיתה י"א | בי"ס אורט רוגוזין | מגדל העמק

"כן, זה היה חלום, ודאי שזה היה חלום, הרי לא ייתכן, זה לא אמיתי".

אוהד כהרגלו אחרי כל חלום מזור, או אחרי סתם חלום שהוא חולם, הלך אל סבו חיים. חיים כבר יודע, שבכל פעם שאוהד בא אליו, יש לו חלום חדש לספר. לא שזה מפריע לו, להפך, הוא זה שהרגיל את אוהד לספר לו את חלומותיו.

אוהד נכנס מהר לבית סבו וסבתו, אמר שלום, ובלי לשים לב הוא פצח בסיפורי אלף לילה ולילה על חלומו: "אני זוכר את זה מצוין", הוא אמר, "נסעתי במונית, לא סתם מונית, מן מונית מעופפת כזאת, כמו כל שאר המכוניות, ואני בעצם הייתי מבוגר יותר ממה שאני

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

עכשיו, בערך בן 18, וכולם היו כאלו מוזרים, עם חליפות, כמו בסרטים, והכביש, הכביש בעצם לא היה, היו מין קווים משורטטים כאלה על השמים שתפקדו כמו סימני דרך, והשמים שירתו את כולם ככביש. החליפות המיוחדות אפשרו לכולם ללכת באוויר. את הכול ראיתי מעבר לחלון העגול של המונית". אוהד המשיך לתאר בקפדנות רבה את חלומו: "המקום כולו היה מסודר, מאורגן, הוא היה ממש מקום נקי, אבל אני חושב שהוא היה כזה רק מפני שהוא היה מעופף. המונית נעצרה וכמו משום מקום נכנס למונית איזה ייצור מוזר, הוא היה מין בן אדם משונה, הוא פקד על המונית לנסוע ל"רחוב שרון 3", והמונית נסעה לשם כאילו הייתה בן אדם, כאילו היו לה החלטות משל עצמה. ואני, אני לא הכרתי את המקום. החלטתי לצאת ולבדוק מה קורה כאן, איפה אני, הרי מוזר להיות במקום כזה. יצאתי אחרי האיש המוזר, והוא הסתכל אלי בסקרנות ובחדשנות, הוא שאל אותי: אתה לפה? לא השבתי לו, ממש התעלמתי ממנו. הגעתי לשדרה ענקית של בתים יפהיים, שמתחילים מהשמים ועד אין קץ. אם מסתכלים למטה, את הקרקע לא רואים, אולי ענן או שניים, אם מסתכלים למעלה רואים מין שכבה שקופה-לבנה, והחלל השחור מבצבץ במלוא הדרו. התהלכתי בשדרה בלי להתייחס לאיש, שכן אני זוכר שכבר איכשהו הייתי לבוש כמותם, ואז ראיתי כמה חנויות, ופתאום הרגשתי רעב, אז החלטתי לאכול משהו. נכנסתי לחנות הראשונה בשדרה ותוך שניות, ממש שניות, מצאתי את עצמי ליד כל מיני שוקולדים שנראו לי ממש שונה, הם היו בצבעי כתום, אדום וסגול והצורות שלהם היו עגולות, ממש כמו סוכריות שוקולד. ליד השוקולדים היה פתק אלקטרוני שנראה כמו דף, שעליו היה רשום "אם תרצה אין זו אגדה", ואני, בלי לעצור את יצרי, הושטתי ידיים ומילאתי אותן בשוקולדים. יצאתי מהחנות, בלי לשלם, סתם כך. לעברי צעק בן אדם אחד "איזה ישראל!"; לא התייחסתי, אבל אחר כך הרגשתי שמשוהו מציק לי, לכן חזרתי לחנות ובלי שאף אחד שם לב שמתי שטר שהיה רשום עליו 500 ₪, שאותו מצאתי בכיסי. כשהסתכלתי על השטר ראיתי מין תמונות מתחלפות, פעם תמונה של יצחק רבין, פעם תמונה של בנימין זאב הרצל. השטר המשיך להחליף כל מיני דמויות, עד שחזר להתחלה, ושוב חזרו כל אותן הדמויות. המשכתי ללכת בשדרה, פגשתי מישהו שהיה מוכר לי. זה היה אבא, כן אבא, חזר כך מהעולם הבא. הוא היה מין רוח כזאת, אבל היה אפשר להבחין בו, הוא השתנה מאוד. אני קפצתי מאושר, הייתי הבן אדם השמח בעולם, רק אימא חסרה לי והכול היה מסתדר, אבל בחלומות כמו בחלומות שום דבר לא מסתדר. אבא אמר לי שהוא צריך ללכת, לא רציתי, התחלתי לבכות. הוא נתן לי אפשרות לעבור אתו לעולם הבא, ואני ממש בלי מחשבה על אימא, על החברים, על המשפחה, אמרתי לו: כן אני רוצה לבוא. הוא הגיש לי רובה מיוחד, ואמר לי בשעה 12:00 בדיוק תירה בעצמך..." אוהד המשיך בסיפור חלומו,



ועל לחייו זלגו דמעות, דמעות תוך כדי סיפור החלום. סבא חיבק אותנו בעוצמה, ואוהד לא רצה להמשיך ולספר את החלום. לבסוף נרגע והמשיך: "חזרתי לבית שלי, כן סבא, פתאום כבר היה לי חלק ממשי בעולם המוזר הזה שהייתי בו, פתאום כבר ידעתי איפה הבית שלי. בבית אמרתי לאימא שאני הולך ואני אחזור מאוחר, ואימא שאלה אם לחמם גם לי אוכל, אמרתי לה שאין צורך. היא לא הייתה מוכנה לוותר והכריחה אותי לאכול. היא הכניסה למיקרוגל שקית קטנה בגודל של תיון, וכשהמיקרוגל צלצל לסיום, זאת כבר הייתה ארוחה מלאה: בשר, אורז, סלט

**...היו אלפי**

**דוגמאות שבהן**

**המכונות והטכנולוגיה**

**החליפו את האדם הפשוט,**

**אבל את האהבה ואת**

**היחסים הטובים לא**

**ניתן היה להחליף...**

ירקות, רטבים בצד ומרק. אכלתי מהר מאוד, כאילו זאת הייתה הסעודה האחרונה שלי. בשעה 11:30 הגעתי לבית כנסת ענק, בעצם זה לא היה רק בית כנסת, זה היה חלק ממשהו גדול יותר, זה היה בית המקדש, הבנתי שבנו מחדש את בית המקדש. פגשתי באדם בשם זבולון, היו שם המוני אנשים, התחברתי מיד לזבולון שהיה בערך בגילי. הוא הבין שאני קצת לא מתמצה וכאילו קמתי מתרדמת רבת שנים, אז התחלתי לשאול אותו שאלות רבות: מי ראש הממשלה? איך המקום נקרא? למה כל האנשים לבושים ככה? אבל נותרתי חסר תשובות, כי כבר הגיעה השעה 11:55. ביקשתי ממנו יפה פשוט לירות בי, הוא בלי היסוס לקח את הרובה וירה בי, לשנייה אחת הרגשתי מין מטוס נכנס לתוך הבטן שלי, אבל לאחר השנייה הזאת כבר לא הרגשתי שום דבר. הגעתי לעולם הבא ואישה אחת קראה חזק בשמי: אוהד! אוהד! אוהד! זהו סבא, בשלב הזה כבר התעוררתי. סבא, אתה רואה איזה חלום מוזר חלמתי, בחיים שלי לא חלמתי חלום טיפשי כזה, אפשר לקרוא לו חלום מטומטם".

סבא הסביר לאוהד מה שהוא תמיד מסביר לו: "לכל חלום יש פירוש, ואין בני האדם חולמים סתם כך, הם חולמים על העתיד, כל בני ישראל נביאים, הם חולמים על העבר, "אם כן מה ההסבר לחלום הזה, סבא?" התפרץ אוהד לדברי סבו. סבו של אוהד החליט לחשוב קצת, לקחת אתנחתה קלה, לנסות לקשר את הדברים, וגם אם בסוף יסיק שהוא לא ממש יודע, גם "לא יודע" זאת תשובה מבחינתו, אך הפעם האתגר היה קשה.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

כמה ימים לאחר שביקר בבית סבו חלה אוהד בשפעת רצינית, הוא היה ממש מרותק למיטה. לא הייתה לו ברירה, התזווה היחידה שלו הייתה לבית החולים. בבית החולים טיפלו באוהד במסירות. אימא של אוהד אמרה שזה לא מה שהיה פעם, היא התחילה לספר לאוהד ששום דבר לא היה כמו היום: "פעם היית מגיע לבית חולים, היו שולחים אותך להביא טפסים, היית צריך לחכות, לשבת, להיכנס לרופא אחד, ללכת לשני, אבל היום הכול מסודר, כבר אין הבירוקרטיה של פעם, היום זה שונה מאד". כשנכנסו אוהד ואמו אל הרופאה בבית החולים, אימא של אוהד לא נמנעה מלשאול את הרופאה (כהרגלה בכל ביקור אצל רופא), אם נמצאה כבר התרופה להשמנת יתר, שכן היא הייתה חולה במחלה זו. הרופאה השיבה לה בתגובה: "עדיין לא, אבל יש עתיד, בינתיים אנשים צריכים להבין שאוכל הוא לא העיקר בחיים..." הרופאה בדקה את אוהד וביקשה להתייעץ עם רופא נוסף. בינתיים אוהד ואמו חיכו בחדר ההמתנה. "אני זוכרת את המשבר של 2021, מאז הכול השתנה". לאוהד אף פעם לא מפריע לשמוע את אמו מספרת לו על עברה, על כל מיני נושאים שהיו אז, והיום כבר אינם או שהיו ונתרו. אימא של אוהד מספרת שהמאה ה-21 הביאה עמה התפתחויות חדישות ומרהיבות, רובוטים, כלים חשמליים רבים; הטכנולוגיה התפתחה, המדעים התפתחו, אבל הייתה קבוצה קטנה, שלא הפריעו לה כל המדעים, הרובוטים, הכלים החשמליים. זה לא הפריע לה, מה שהפריע לה זה השינוי הגדול. בלי שהעולם שם לב, הוא הפך להיות מקום מרוחק, כמעט נמחק מהעולם המושג "יחסי אנוש". את האנשים ואת היחס החם החליפו מכונות, רובוטים. הטכנולוגיה נכנסה לכל מקום, אם היית רוצה להירשם לחוג מסוים, היית צריך להתקשר והיה עונה לך מענה קולי, היית צריך להקיש מספרים בטלפון וככה היית נרשם לחוג.

אימא של אוהד המשיכה בסיפור: "זה הגיע לכול והיה בכול, זה היה בדברים הקטנים והגדולים כאחד, כבר כמעט ונמחקו מהעולם היחסים החברתיים, והמכונות האלה שהשתלטו על העולם לא רק השפיעו באופן חברתי, אלא גם באופן כלכלי. הרי כאשר יש מענה קולי, כבר לא צריך בן אדם שירשום את הפרטים לחוג כזה או אחר, ואז מפטרים את בן האדם שפעם היה לו תפקיד, והיו פיטורים המוניים, בכל מקום, בחברות גדולות, בחברות קטנות, בגופים, בארגונים, בבנקים. האבסורד היה שאפילו אם היית רוצה להתנדב היית צריך לקבל מענה קולי, וזה לא היה רק מענה קולי, היו אלפי דוגמאות שבהן המכונות והטכנולוגיה החליפו את האדם הפשוט, אבל את האהבה ואת היחסים הטובים לא ניתן היה להחליף, ואז קמה קבוצה של אנשים שאמרו עד כאן, זה מספיק..." אימא מספרת שהיא הצטרפה מהר מאוד לקבוצה הזאת: "היינו בערך 1,000 אנשים שתמכו בשינוי, לא

רצינו עצירה טכנולוגית, אלא שינוי במהות, הכרה שיחסי אנוש זה דבר בסיסי בכל מקום. אני זוכרת שזכינו לתמיכת רבים, הפצנו את הרעיון שלנו בכל הארץ, אנשים הבינו שהם רוצים מה שמגיע להם - דבר בסיסי, את היחס החם שניתן לקבל מאדם ולא ממכונה. את כל הפעולות שלנו עשינו בדרך דמוקרטית לגמרי, מובן שקמו לנו מתנגדים שטענו שאנחנו מחסלים את הטכנולוגיה, אבל אנחנו אמרנו בתגובה שאנחנו רק מצילים אותה. החלטנו לרוץ לבחירות, אמרנו שבמדינה כמו שלנו, אי אפשר לעשות דבר בלי שאתה בכנסת. זכינו בשנה הראשונה ב-7

**...איחדנו את**

**המפלגות שלנו,**

**וביחד, זכינו בלא**

**פחות מ-50 מנדטים**

**מתוך 140. היינו המפלגה**

**הגדולה ביותר בכנסת,**

**וראש הממשלה היה**

**ממפלגתנו...**

מנדטים, ולאחר שנה כשהממשלה נפלה, הגדלנו את כוחנו ל-14. אבל שנה לאחר מכן הממשלה נפלה שוב, בגלל חוסר היציבות הפוליטית. באותה השנה המפלגה החזקה ביותר בארץ 'מהפך', שגם רצה לראשות הממשלה, הציעה לנו שותפות. היא הבטיחה להפיץ את האידיאולוגיה שלנו ובתמורה אנו נתמוך בה. איחדנו את המפלגות שלנו, וביחד, זכינו בלא פחות מ-50 מנדטים מתוך 140. היינו המפלגה הגדולה ביותר בכנסת, וראש הממשלה היה ממפלגתנו. אבל החיים הם לא סוכריה, ולא הכול היה מתוק כל כך. מיד עם עלייתנו לשלטון נקלענו למשבר, שכן היה קשה מאוד להרכיב קואליציה. באופק נראה כי לא נוכל בכלל להרכיב קואליציה, וכי נצטרך ללכת לבחירות חוזרות, אבל אתה יודע, שפוליטיקאים כמו פוליטיקאים, הם הולכים עם דעת הרוב ורוב העם תמך בנו, אבל לא זכינו בעוד מנדטים, בגלל סיבות פוליטיות סתמיות. הפיצו עלינו שאנו הורסי המאה ה-21, וחלק גדול מהעם, כמו עדר צאן, הלך עם מפלגות אחרות, שהתמקדו בהשמצתנו באופן בוטה וחד-משמעי. לאחר הבחירות, שבהן זכינו במנדטים רבים, החליט העם לצאת באופן חד-משמעית נגד כל המפלגות, והראה שהוא תומך בנו בהפגנות, בכרזות ובמסע תעמולה שהוא ארגן באופן ספונטני. כך הראה העם לנבחרינו כי הוא רוצה את השינוי, את המהפך הזה שהמפלגה שלנו מציעה, וכמו נוסחת פלא גישרנו על כל המחלוקות, והרכבנו עם מפלגות רבות אחרות קואליציה של 100 חברים. כך התגברנו על המשבר הנורא של שנת 2021."

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

אימא של אוהד המשיכה לתאר את המשבר שהיה עמוק ומשמעותי, ומיד אחרי תיאורו היא עוברת למה שנעשה בפועל: "זאת הייתה הקואליציה הגדולה ביותר בתולדות עם ישראל, והשונה בה היה שהיא באמת הצליחה לעשות משהו. לא היו בקואליציה שרים רבים, אלא רק כמה שבאמת צריך, שרים הכרחיים. התקציבים הגדולים הופנו לחינוך, לביטחון הופנה פחות, וזאת לאחר שנעשה הסכם הידברות, לא הסכם שלום. אתה הלא יודע שאין שלום בינינו לבין הפלסטינים, אבל שני הצדדים הבינו שכולנו בסך הכול בני אדם, ושאם נדבר כמו אנשים מתורבתים נוכל לפתור את כל המשברים, ואכן יש עתיד, ועדיין אוֹקֵדִי, הם יושבים ומדברים, וכנראה שאי פעם בשנות ה-30 כבר יהיה פתרון ממשי, ותקום מדינה פלסטינית בשטחים, בעזה, במזרח ירושלים ובשטחים נוספים". אימא של אוהד לא הפסיקה את רצף מחשבתה: "ניתן לומר שמאז הפוליטיקאים השתנו, הם עושים יותר בשביל הציבור ופחות בשביל עצמם. גם היריבות הפוליטית בין הפוליטיקאים התמתנה, כבר כמעט אין שומעים על פוליטיקאי מושחת, על פוליטיקאי שמנסה 'לתפור תיק' לאחר, אין שומעים כבר על פוליטיקאים שמעלים את מעמדם בעזרת דריכה על אחרים וכהנה וכהנה... אתה יודע, גם העם השתנה החל מאותה השנה. הישראלים של פעם היו חצופים בצורה בוטה; הם היו ממש 'אסטרונאוטים', הם כל הזמן איחרו. אבל העם התמתן, החוצפה והגוזמה ירדו בצורה ניכרת, ומאז השעון אצל הישראלים הוא למטרת זמן ולא לענידה בלבד.

הממשלה אז עשתה עוד שינויים רבים. השינוי הראשון שהיא עשתה הוא חקיקת חוק חירום שהיא כינתה אותו 'חוק היחס האנושי', ובו בין היתר הוטלה חובה על יחסי אנוש בסיסיים. החוק צמצם באופן ניכר את שיעורי האבטלה, אבל המדינה הבינה שאין די בכך. היא הבינה שיש צורך בדברים נוספים, בין היתר, הממשלה הורידה את שכר נבחרי העם, כלומר: שר או חבר כנסת כבר לא קיבל כל כך הרבה כסף, זה עודד מאוד את העם ונתן דוגמה אישית, מהתקופה ההיא כבר אסור לשר לקנות דברים בשם הממשלה למען צורכי הציבור, כי זה עשה את ההפך - העליב את הציבור. כך יצא שמהתקופה ההיא ישראל הפכה למודל להצלחה, משום שישראל הייתה הראשונה בעולם שהשכילה להבין שיחסי אנוש הם המפתח למדינה טובה. ישראל עשתה עוד צעדים למען צמצום האבטלה. מאז שהממשלה ההיא עלתה לשלטון כבר כמעט אין אנשים שמרמים את המדינה, אין אנשים שעובדים ומצהירים שהם מובטלים, אין נשים שמתגרשות כשיש להן ילדים רק כדי לקבל כסף מהמדינה, המדינה נהייתה קפדנית יותר בעניינים האלה. ובענייני מסים, המסים הוסרו כמובן, וזאת כי רובו המוחלט של העם שילם את המסים, וכך נוצר הטיפול המסור יותר במובטלים האמתיים, בנכים האמתיים, בגרושות האמתיות, באנשים קשי היום האמתיים,

בחולים. המוראל של העם עלה פלאים, וישראל הפכה מאוחדת ומלוכדת יותר, שכן רק אז הבינו את הבסיס לכל הדברים האלה - האהבה, היחס החם והאוהד."

אוהד שבדרך קבע אינו שואל שאלות רבות ורק מקשיב, הרגיש שיש שינוי מסוים בדברי אמו. הוא חש את הדקדוק בפעם הזאת, להבדיל משאר סיפורי אמו, הוא חש שאמו נתנה לו פרטים רבים יותר, ולמרות היותו במצב גרוע, שכן השפעת

שלו הייתה חזקה מאוד, הוא התעניין ושאל שאלות. לא היה אכפת לו להתפרץ לדברי אמו ולהתעניין. לאחר שאוהד שמע את

הסיפור מפי אמו הוא חש הקלה מסוימת. הוא לא ידע למה או כיצד, אבל הוא חש מין אבן שירדה לו מהלב. הרופאה

יצאה ונתנה לאוהד מרשם לתרופה חדישה שיצאה לשוק ממש בימים אלה. עוד בטרם נטל את התרופה

מצבו הבריאותי השתפר פלאים. מצבו השתפר יותר כאשר נטל את התרופה החדישה שהרופאה רשמה

לו, ואימא של אוהד, כמו בדרך כלל, מלמלה לעצמה:

"והם עוד אמרו שאנחנו רוצים למחוק את הטכנולוגיה מהעולם, הבל".

אוהד חזר לביתו עם אמו. הפעם, שלא כמו בכל הפעמים האחרות, הוא התייחס רבות לדברי אמו. הוא הבין שלא

כל מה שהוא לוקח היום כמובן מאליו היה פעם, הוא הבין שאנשים עבדו ועמלו כדי שיהיה לו טוב, כדי שהוא יגדל ויתחנך

בעולם טוב יותר. אוהד חש צורך ללכת ולשתף את סבו בעניין. הוא רצה ללכת אל סבא שלו ולספר לו מה שקרה לו. הוא חשב שיש קשר

מסוים בין החלום שהוא חלם לפני כן, לבין כל מה שאימא סיפרה לו היום במקריות רבה. הרי לא סתם הוא חלם על עולם מוזר שהוא נמצא בו. הוא שאל את עצמו האם יש

קשר? למה אביו הגיע מהעולם הבא בחלום שלו? למה אבא שלו היה מת בחלום ואיך הוא הגיע לשם?

כשהגיע יום שישי, כמידי שבוע אוהד הלך לבקר את סבו, והפעם הוא מיד סיפר לו את כל מה שקרה לו במשך היום שבו היה חולה. הוא סיפר לסבו את מחשבותיו, שכלום לא

מקרי. הוא ביקש מסבא שינסה להסביר לו. סבא של אוהד הצדיק אותו ואמר: "הכול כתוב

**... החלום**

**שלך הוא פשוט**

**מאוד. נכון שיש בו**

**הרבה פרטים מסובכים,**

**אבל הפירוש שלו הוא**

**פשוט מאוד... והעולם**

**המוזר והשונה שחלמת**

**עליו הוא בעצם העולם**

**שהיה לפני שנים**

**רבות...**

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

למעלה". הוא אמר לאוהד שהוא חשב על החלום, אבל עכשיו הוא מקשר בין הדברים ומבין טוב יותר את פשר החלום.

סבא חיים התחיל להסביר לאוהד מה הוא מבין מהחלום שאוהד חלם: "החלום שלך הוא פשוט מאוד. נכון שיש בו הרבה פרטים מסובכים, אבל הפירוש שלו הוא פשוט מאוד. אתה היית בעולם שנראה לך מוזר ושונה, והעולם המוזר והשונה שחלמת עליו הוא בעצם העולם שהיה לפני שנים רבות, כשאימא שלך היית ילדה, בערך בשנת 2004. זה לא שהכול היה בשמים כמו שחלמת, אלא זאת בעצם דוגמה, או השלכה, למצב שהיה: אנשים היו מעופפים, לא היה אכפת להם מהזולת. השדרה שאתה הגעת אליה היא בעצם המעצור בחיים, הרי לא סתם אכלת שוקולדים שונים ממה שאתה מכיר, לא סתם אבא שלך היה שונה והוא בא כאילו מהעולם הבא - הדברים השונים מייצגים את השינוי, את האלטרנטיבה, את הדבר הטוב, ובגלל זה אבא שלך הציע לך להרוג את עצמך, כדי שתוכל לעבור למקום טוב יותר. כשהסתכלת לקרקע ולא ראית אותה, ומיד לאחר מכן הפנית מבטך לשמים וראית מין שכבה שקופה, זה בדיוק סמל להתקדמות - אנשים, ואתה ביניהם, מרגישים אחריות. הם כבר לא משתמשים בתרסיסים ובחומרים שפוגעים באוזן ויוצרים בו חור. היום חל שיפור גדול ביחס של האנשים לאיכות הסביבה. אמרת גם שהיה שם מאוד נקי ומסודר, אבל חשת שזה רק כי המקום הוא בשמים, וזה בדיוק העניין: הכול נראה בעבר טוב ונקי, אבל זה בעצם לא היה ככה, אפילו הרחובות, שהיו אז היו מלוכלכים, להבדיל מהיום... אני לא יודע אם אימא שלך סיפרה לך גם את זה, אבל אתה יודע שבעבר אנשים היו זורקים אשפה על הרצפה. הם היו מלכלכים המון, ולא היה להם אכפת מהנזק הסביבתי שזה גורם. אבל מאותה השנה של המשבר שאימא שלך סיפרה לך עליו, כחלק מהשינויים שהוכנסו, הייתה רפורמה ענקית בחינוך ובה היה סעיף קטן אך משמעותי, שהורה לחנך מהגן את הילדים לשמור על הסביבה. החל מגיל הגן הילדים למדו לדאוג לאיכות הסביבה, ובנוגע למבוגרים - אותם חייבו לדאוג לאיכות הסביבה ולכל המשתמע מכך, ואת זה אכפו באמצעות קנסות חמורים. כל השינויים האלה ממש שינו את התרבות הישראלית."

אוהד הנהן רבות בראשו והחל להבין את חלומו, אך פיו היה מלא שאלות נוספות. הוא התפרץ לדברי סבו, ושאל: "ולמה הייתי בבית מקדש? ולמה כשהרגו אותי הרגשתי רק כאב של שנייה ואחרי זה כבר לא הרגשתי כלום?" לסבא של אוהד היו תשובות לכול: "היית בבית המקדש כסמל לחזרה בתשובה, בית המקדש מסמל את ההיטהרות ואת החזרה בתשובה". סבא השיב גם לשאלה השנייה: "הרגשתי רק כאב חד פעמי, בדיוק מאותה הסיבה שאתה סיפרת לי - אתה גדלת בעולם שאתה חי בו כיום, אתה הרגשתי כאב חד

פעמי רק כשהיית צריך להתאקלם, זה לא היה קשה לך כי לא הייתה לך אלטרנטיבה. אחרי זה לא הרגשת כלום, כי נכנסת לעולם שברובו הוא טוב, שהשינוי הגדול כבר התחולל בו. כל זה מראה בדיוק על מה שאתה למדת - על השינוי שהיה בארץ, על מה שקבוצה או אפילו אדם אחד יכול לעשות. הרי מה היה רשום בפתק שלידי השוקולדים? 'אם תרצה אין זו אגדה'."

החלום של אוהד כבר לא נראה לו מוזר כל כך כמו בתחילה. אוהד חיבק חזק את סבו והודה לו. הוא אמר שהוא למד בשבוע האחרון דברים חדשים רבים: שצריך להתחשב בזולת, שיחס חם הוא דבר חשוב מאוד, שלא כל מה שהיום מובן מאליו בשבילו היה כך גם בעבר. לפני שחזר לביתו, אמר אוהד לסבו שהדבר העיקרי שהיום הוא השכיל בו היה הבנת המשפט של הנשיא קנדי שעליו למד בבית ספר. סבא של אוהד התעניין: "איזה משפט הנשיא קנדי המפורסם אמר?" אוהד תמה: "סבא, אתה לא מכיר את המשפט של הנשיא קנדי?!"

אוהד אמר לסבו את המשפט, שמשמש כפתגם, והבטיח שאת המשפט הזה הוא לא ישכח לעולם וכי ישתמש בו בדרך קבע. "אל תשאל מה המדינה יכולה לעשות בעבורי, אלא מה אני יכול לעשות בעבור המדינה!!!".

**... הם כבר**

**לא משתמשים**

**בתרסיסים ובחומרים**

**שפוגעים באוזון ויוצרים**

**בו חור. היום חל שיפור**

**גדול ביחס של האנשים**

**לאיכות הסביבה...**





# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## המבדיל

מאת: רותם פלדמן | כיתה י"א | ביו"ס תיכון תורני מדעי לבנות | ר"ג

דנה וגאיה הן בנות אותו הגיל. קיום האחת ועולמה תלוי באי קיומה של השנייה ועולמה. כל אחת מהאפשרויות תלויה בנו.

### דנה

דנה התעוררה בחדר החשוק. על אף האפלה היא ידעה כי הגיע הבוקר. היא התלבשה, הסתרקה ויצאה אל המטבח כדי לאכול ארוחת בוקר זריזה לפני שתלך לבית הספר. במטבח האפלולי ראתה את הוריה, יושבים כבר ואוכלים ארוחת בוקר. אחותה מרב עמדה ליד הארון.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"בוקר טוב! מה את אוכלת?" שאלה דנה. "חביתה וסלט", ענתה מרב. "יש לי היום בחינה ואני רוצה להיות רעננה", הוסיפה, "אז תכיני לי גם. ו-בהצלחה!" חיכה דנה. מרב הוציאה שני מכלי מתכת מהארון. מכל מכל הוציאה שתי כפות גדושות של אבקה ושמה בקערות מים שעמדו לידה. תוך דקות מספר הייתה הארוחה מוכנה. מרב חילקה את העיסות בין שתי הצלחות והגישה לאחותה את הצלחת שלה. הם ישבו יחד ואכלו בדממה.

## גאיה

באותו בוקר גאיה התעוררה מוקדם מהרגיל, כיוון שערב קודם לכן שכחה לסגור את התריס ועתה קרני השמש נפלו ברכות על פניה והעירו אותה. גאיה דווקא שמחה להזדמנות לקום מוקדם. היא התמתחה בעייפות מה, מנסה להתעורר לגמרי. אחר, קמה, התלבשה ונכנסה לאמבטיה כדי לצחצח שיניים. היא התקרבה לפתח שבקיר שבו היה מתקן הצחצוח שלה, מגחכת קלות כהרגלה למראה הכתובת על המתקן: "ללא מגע יד אדם". היא ואחיה תמיד צחקו ואמרו שהכתובת מדויקת להחריד. ידיים אמנם אין צורך לשים במתקן, אך השיניים, החניכיים וכל הנלווה מכירים את המברשת מקרוב. בעוד המברשת מסתובבת בקדחתנות ועושה את מלאכתה נאמנה, נזכרה גאיה כי היום יתקיים המבחן המסכם בחשבון.

החשבון לא הטריד אותה כלל. בסופו של דבר, עם כל הנוסחאות החדשות שהומצאו ושיטות הלימוד החדשניות שהומצאו בארץ, כל תרגיל הוא משחק ילדים. היסטוריה היה מקצוע שהטריד אותה יותר. גאיה נדהמה כל פעם מחדש עד כמה התפתח העולם בעשרים וחמש שנים, אך למרות זאת, תאריכים מקומות ושמות רבים כל כך קשה היה לה לזכור. גאיה התעניינה מאוד במדעים כמו ביולוגיה וביוטכנולוגיה. היא אף הייתה פעילה באגודה שהתנגדה לנושא השיבוטים, שהתפתח רבות בעשור האחרון. בעקבות ההתפתחות המהירה של העולם המודרני מבחינה חברתית, כלכלית ואף מדעית, השאלה המוסרית בשיבוטים הפכה לנושא חשוב ואקטואלי. באותה התקופה נושא הוויכוח העיקרי בין עמי העולם היה, האם להגביל את התפתחות השיבוטים או לא. מדינות אחדות כמו גרמניה, רוסיה, וצרפת תמכו בשיבוט בלי הגבלה. בישראל נחלקו הדעות, אך הרוב התנגדו לשיבוטים, מטעמי דת או מצפון.

## דנה

אחרי האוכל הלכה דנה לחדרה כדי לסדר את מיטתה, וכדי לקחת את המחשב הנייד שלה, שבו היו כל שיעוריה. אחר כך נפרדה מהוריה, איחלה שוב הצלחה למרב, ויצאה

מביתה. היא יצאה למסדרון הארוך המואר בנורות כחלחלות. המסדרון הזה יוביל אותה, כבכל בוקר, מפתח ביתה עד לפתח בית הספר.

מסדרונות דומים היו גם בפתחי בתיהם של כל חבריה. מסדרונות אחרים בפתחי הבתים הובילו לכל תחנה רצויה. מכולת, גן הילדים להורים טריים, עבודה, חוגים ועוד. החשבונות שולמו דרך המחשב, ובשביל הדואר היוצא והנכנס התקינו צינורות שקופים מיוחדים מחומר עמיד שקישרו בין כל בית לסניף הדואר, וממנו אפילו לסניפי דואר שונים ברחבי העולם.

**... באותה**

**התקופה נושא**

**הוויכוח העיקרי בין**

**עמי העולם היה, האם**

**להגביל את התפתחות**

**השיבוטים או לא...**

דנה החלה לצעוד לאטה לאורך המסדרון הארוך. בתי הספר הממוחשבים, שנוסו בארץ לשנה, התגלו ככישלון עוד לפני זמנה. הם בוטלו, והנוער חזר למסגרת בית הספר. אותם המבחנים והשיעורים, אך עם תוספת של חברה. דנה חשבה שהרעיון ללמוד מהבית לא היה טוב מלכתחילה, ושמחה על כך שבוטל לפי שהחלה ללמוד.

**גאיה**

גאיה חזרה לחדרה. היא מחאה כף והחלון נפתח, מצויף את החדר באור הבוקר. גאיה התקרבה לחלון ונשמה עמוק את אוויר הבוקר הצלול. אחר, ניגשה אל מכשיר הטלפון. היא לחצה על כפתור ואמרה: "חייג לג'ו-אן." כעבור שניות מספר הופיעה מולה בהולוגרמה תמונתה הצוחקת של ג'ו-אן. "בוקר טוב!" אמרה גאיה בשמחה. "אצלך בוקר," ענתה ג'ו-אן, "אצלי ערב" הוסיפה בחיוך. גאיה חייכה. תמיד שכחה את הפרשי השעות. הטלפון היה מחשב אותן אוטומטית, ואם הייתה השעה מוקדמת או מאוחרת מדי, לא היה מבצע את השיחה. בשל ההסכמים הכלכליים של ישראל עם מדינות ברחבי העולם, ובזכות הטכנולוגיה המתקדמת, מחירי השיחות היו נמוכים למדי. לכן, גאיה לא דאגה לכן, ודיברה עם חברתה הטובה במשך זמן מה. הן החליפו חוויות על סביבתן ועל חבריהן, המשותפים והנפרדים. גאיה סיפרה לחברתה על התלמידה החדשה שהצטרפה לכיתתה, שמה היה ג'מלי. היא הגיעה מארצות ערב לישראל לפני כחצי שנה, והצטרפה לכיתה חודש לאחר מכן. במהלך אותה תקופה הגאיה וג'מלי נעשו חברות טובות. ג'מלי לא ידעה עברית היטב, וגאיה עזרה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

לה. ג'מלי למדה מהר, ותוך פרק זמן קצר יחסית ידעה לדבר עברית כמעט כאילו נולדה בארץ.

כשסיימה גאיה את השיחה כבר הגיע הזמן לצאת לבית הספר. בדרכה החוצה עברה גאיה במטבח, לקחה יוגורט מהמקרר ונפרדה לשלום מהוריה ומאחיה. היא נכנסה לאחת מהמעליות בקומה. זאת הייתה המעלית שלה, והיא אף עיצבה אותה כרצונה. היא לחצה על כפתור שעליו היה כתוב "בית ספר"... המעלית זזה קדימה, יצאה דרך פתח שנפער בצד הבניין, והחלה לשייט באוויר הפתוח לכיוון בית הספר שבו למדה גאיה. במעליתה של גאיה הקירות היו שקופים. הוריה, לעומתה, חשו סחרחורת בגבהים, למרות תנועתה החלקה של המעלית, ולכן להם היה רק חלון, ואילו הקירות היו אטומים. המעליות המעופפות החליפו זה מכבר את המכוניות, בשל הרצון למנוע את החמרת הבעיה האקולוגית. המעליות, שהיו פרי המצאה ישראלית, פעלו בשיטת תדלוק ייחודית. בכך הן גם הקטינו את רמות הזיהום וגם מנעו לחלוטין את התאונות הקטלניות, וצמצמו את התאונות הקלות כמעט לאפס. המעליות שייטו באוויר לאט יחסית, אך לא עיכבו את הנוסעים, כיוון שנסעו בדרך אווירית. התאונות היחידות קרו בשל תקלות טכניות, כגון מעלית שיצאה ממסלולה, אך הן התקלות מעולם לא היו רציניות, בזכות המהירות הנמוכה והגובה הנמוך שבהם שייטו.

## דנה

בסופו של המסדרון הייתה הכניסה לבית הספר שבו למדה דנה. דנה ירדה ונכנסה דרך השער אל מתחם בית הספר. חבריה כבר ישבו על ספסל בגינה המלאכותית ליד הבניין ודיברו ביניהם. דנה התיישבה לידם והצטרפה לשיחה. כעבור דקות מספר הפעמון הודיע על תחילת יום הלימודים. הם נכנסו לכיתה והתיישבו במקומותיהם.

באותו היום אמור היה להתקיים הדיון השבועי בבית הספר. הפעם דנה השתתפה בדיון. מטרת הדיונים הייתה לפתח מודעות, כושר ביטוי, ודעות אישיות אצל התלמידים.

באותו השבוע נושא הדיון היה: "התפתחות העולם - לאן?" דנה לא הייתה בטוחה מה עמדתה בנושא, והאם העולם השתפר ביחס לעבר או לא. על פי העמדה שאותה הייתה צריכה להציג, העולם באותה התקופה היה טוב מבעבר, ואף הוסיף להשתפר. דנה חשבה על כך רבות, ואף עיינה בספרים רבים כדי לבסס את טענותיה, ועתה הייתה נרגשת מאוד וציפתה לתחילת הדיון בכליון עיניים. דנה וחבריה ידעו שהכוונה בנושא הדיון הייתה ההתפתחות הפוליטית, הרפואית, והחברתית. נושאים נוספים שהיו כאובים יותר באותם הימים השתדלו להסתיר מהנוער.

בשעה עשר וחצי, אחרי הפסקת האוכל, הדיון החל. דנה עמדה על הבמה באולם הגדול. בקצה האחר של הבמה עמד רועי, שיצג את הדעה הנגדית. רועי החל להציג את טענותיו. "עולמנו במצבו העכשווי אינו עונה ולו במעט על הקריטריונים הדרושים לקיום חברה צודקת. הפערים בין המעמדות עוד קיימים, אף כי בסדר גודל מצומצם יחסית. גם יחסינו עם ארצות ערב ועם עמי העולם השתפרו, אך עדיין אינם תקינים. מה גם, שלדעתי השקט הוא רק השקט שלפני הסערה. לדעתי ההפוגה הארוכה בלוחמה חלה לא ממניעם טהורים, אלא בגלל הבעיות האחרות, הדי-"

### ...החשבונות

**שולמו דרך המחשב,**

**ובשביל הדואר היוצא**

**והנכנס התקינו צינורות**

**שקופים מיוחדים מחומר**

**עמיד שקישרו בין כל בית**

**לסניף הדואר, וממנו אפילו**

**לסניפי דואר שונים**

**ברחבי העולם...**

"זה מספיק!" קטעה אותו המורה "אתה גולש מהנושא!" הוסיפה.

"מצטער", אמר רועי. "אבל, כמו שאמרתי, אני בטוח שגם בעבר לפני עשרים שנה, ואפילו לפני מאה או מאתיים שנה הילדים דמיינו לעצמם ולעולם עתיד ורוד וחיובי, ובכל זאת, תראו לאן הגענו ואיך הכול נראה..." הוא הפסיק לדבר בשל מבט זועם של המורה שנשלח לעברו. דנה ניצלה את מבוכתו כדי להתחיל בהצגת טענותיה: "לדעתי, ומהמחקר שערכתי בספרי ההיסטוריה והתנ"ך, עולמנו אמנם אינו מושלם, כדברי רועי, אך הוא בהחלט במגמת השתפרות. מתח בינינו לבין הערבים והאומות תמיד היה, לאורך כל ההיסטוריה, ואפילו בתנ"ך. הגר ושרה, ישמעאל ויצחק, המלחמות עם שבעת עמי הארץ ועוד. כמובן, אל לנו לשכוח את המלחמות בעבר הקרוב יותר, כגון מלחמת הגרילה של הפלסטינים בנו ובעמי העולם בשנים 2000-2004. הרי אין כלל אפשרות להשוות. בנוסף, דבר שלדעתי מרכזי ביותר בשינוי הוא התקדמות הרפואה. הרי לפני עשרים שנה אנשים היו מתים מסרטן!" "והיום הם מתים מדברים אחרים" קטעה אותה רועי. "רועי!" אמרה המורה בכעס. "מה?! זעם רועי. "אני הרי צודק! ומתי לאחרונה ראית את אור היום?" "רועי!" זעקה המורה וקפצה על רגליה: "זה מספיק! אני מבקשת ממך לרדת מן הבמה! הדיון נסגר! כולם משוחררים!"

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## גאיה

המעלית נחתה בחצר בית הספר. גאיה לחצה על כפתור. הדלתות נפתחו והיא יצאה החוצה. לפתע היא שמעה קול קורא בשמה. היא הסתובבה לאחור וראתה את ג'מלי רצה לעברה ומנופפת בדפים שאחזה בידה המורמת. "בוקר טוב!" אמרה גאיה. "מה זה?" שאלה וחייכה למראה פניה הקורנות של ג'מלי. "זה מאמר חדש של פרופסור לוין שהתפרסם אתמול! הוא ממש שינה את דעתו באופן קיצוני! נכון מדהים?!" היא הגישה את המאמר לגאיה הנרגשת שהחלה לעיין בו, בעודן פוסעות לעבר בניין בית הספר. פרופסור לוין היה פרופסור לסוציולוגיה ולמדעי החברה. הוא היה מפורסם מאוד בארץ ובעולם בזכות תחקיריו ותגליותיו בתחום הפסיכולוגיה. הוא היה ידוע בכושר הביטוי המעולה שלו וביכולת השכנוע המיוחדת שלו. על אף הצלחתו הכבירה גם בעולם, הוא פרסם את כל מאמריו בשפה העברית, שפת אמו. באותו היום הנושא המדובר ביותר ברחבי בית הספר היה המאמר. פרופסור לוין היה ידוע בתמיכתו בנושא השיבוטים. הוא סבר כי יצירת אנשים "טובים יותר", בלי מחלות גופניות ונפשיות, דבר שיוכל לקרות בעזרת המדע, יוביל לבניית חברה טובה יותר, כאשר המטרה הסופית בעיניו הייתה יצירת אנשים טובים יותר מבחינה מוסרית. לדעתו, בטבע האנושי יש פגמים וחסרונות. אחד מהם הוא יצר המלחמה. אם ניתן להוציא תכונה זו מאופי האדם ייטב לכולנו.

אך לא עוד! במאמר שהראתה ג'מלי לגאיה בבוקר פורסמו דעות שונות לחלוטין. בצהרים נאספו כל התלמידים באולם, ונציג מועצת התלמידים קרא חלק מן המאמר:

"...אני סבור כי בעקבות הניסויים וההדמיות האחרונות שנערכו בארץ, אין ספק כי התערבות במעשה הבריאה יהיה משגה שעליו נצטער ונשלם כולנו בעתיד. את ההשלכות של ההתערבות המיותרת הצלחנו למנוע ברגע האחרון, לפני עשרים שנה, כאשר מדענים ישראליים גילו את הסכנה המיידית לעולמנו מבחינה אקולוגית, ופעלו במהירות וביעילות כדי למנוע את ההשלכות החמורות של מעשינו. אין לדעת היכן היינו היום, אלמלא התושייה הרבה שהפגינו. בנוסף, חקרתי לעומק את העניין, ואני מרגיש צורך להביע את החששות שעלו בי בעקבות מחקרי. רעיונות השכפול הגנטי הם מהפכניים למדי, ועלולים לערער את המצב הביטחוני היציב שאליו הגענו לאחר מאמצים רבים. שכפול גנטי יפתח אפשרויות חדשות לטרור ולהגדלת החימוש על ידי כך שיאפשר יצירת צבא משובט של לוחמים חזקים ויעילים. כמו כן, מלימודי ההיסטוריה עלינו ללמוד שיעור חשוב. מלחמת העולם הראשונה והאנטישמיות שלה כולנו בזים כל כך התבססה בין השאר על תורת הגזע. על ידי יצירת אפשרות ליצור אדם טוב יותר, אנו פותחים פתח לאנטישמיות חדשה, לרצח המוני

של ה"פגומים", וכך אנו מורידים עצמנו לדרגה נחותה יותר משל חיות הבר, המותירות את החלשים לגוע ברעב. עצם הגדרתנו כבני אנוש, בעלי רגשות, מוסר וערכים, אינה שווה מאומה אם נפקיר את החלשים בחברה, כמו אותן חיות הבר, גם אם אין אנו הורגים אותם כמו ידינו. עצם מתן ההיתר להרוג עובר בשל "פגם" שנתגלה בו מוריד מערכנו המוסרי, לא רק כבני אדם, אלא כיהודים, וגורם לי בושה. הבה נתעלה מעל רמת חיות הבר, ולא ניתן לאותן התגליות הנהדרות לעמעם את זוהר עולמנו, במקום לשפר אותו להורידו לאשפתות..."

**...שכפול גנטי**

בעוד המילים מוסיפות להדהד בחלל החדר, גאיה חייכה לעצמה באושר. היא ידעה שהם הצליחו להגשים את שאיפותיהם. הוריה, פרופסור לוין ובני דורם הצליחו להפוך את העולם למקום שטוב יותר לגדול בו.

**יפתח אפשרויות**

**חדשות לטרור ולהגדלת**

**החימוש על ידי כך**

**שיאפשר יצירת צבא**

**משובט של לוחמים**

**חזקים ויעילים...**

**דנה**

בית הספר רחש כולו בעקבות הדיון. כולם דיברו רק על דברי רועי וניסו לפרשם ולהבינם. רק דנה נמנעה מלהתערב בשיחות מסביבה. היא חשבה על הדברים שאמר. היא חשה בכאב רב במילותיו. היא חשה שיש צדק בדבריו. היא ידעה שיש משבר, אך גם ידעה שהמדינה מתמודדת אתו בצורה הטובה ביותר. בשל הבעיות בעולם, כולם היו פתוחים יותר והשתדלו להבין ולקבל את השונה. עד עכשיו עובדה זו ניחמה את דנה, אך עכשיו, על רקע דבריו של רועי, היא החלה לתהות. ייתכן שהזמן שנותר להם כה מועט, עד שכולם כה חוששים ומנסים לנצל בצורה הטובה ביותר, ולמנוע אסון גדול יותר. דנה עלתה במדרגות בית הספר אל הקומה העליונה. בקומה זו היה החדר היחיד שבו היה חלון. תלמידים לא הורשו להיכנס לשם, אך דנה הרגישה צורך עז להבין סוף סוף על מה מדובר, ולא לחיות עוד באפלה. היא פתחה את הדלת ונכנסה לחדר החשוך. החלון היה קטן, גבוה, והיה מוקף בחומר אטום שהותך סביבו. בתחילה לא ראתה דבר מלבד ההשתקפות של החדר שבו הייתה. היא הצמידה את פניה לזגוגית העבה ואחרי שניות מספר ראתה את הרחוב. המראה היה מזעזע. מעולם לא תיארה לעצמה עד כמה חמורה הבעיה האקולוגית. אף עץ לא עמד ברחוב. הכול היה שחור וחשוך. צל של מוות הילך על העולם שבחוץ. חיות קטנות היו מוטלות מתות על המדרכות. היחיד שנע ברחוב,

לבוש חליפה אטומה, כסופה עם מכל אוויר מחובר לגבו, היה רועי. כאשר הפנה את פניו לעברה ראתה דנה דמעה אחת יורדת במורד לחיו.  
"המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים..."  
מתוך ההבדלה למוצאי שבת.



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## הצלה נסתרת

מאת: ענבר פרנקל | כיתה י' | בי"ס אשל הנשיא | באר-שבע

"ואתה פשוט מצפה שאאמין לך?" שאלתי את הבחור עם המגבעת המוזרה. חיוך זדוני שהופיע על פניו מלאות הקמטים, חשף שיניים שהצהיבו מעישון רב לאורך זמן. היה לו מבט מוזר בעיניים, מין ברק מנצנץ שהאיר את המשדר האפל. הרעיון הראשון שעלה במוחי היה להעניף לו את כובע הליצנים המטופש דרך החלון, בתקווה שאיזו ציפור תעשה עליו את צרכיה בטרם יפגוש את האדמה הלחה. לאחר מכן, להראות לו את הדרך אל המעלית. אחר כך לנוח עם סיגריה לפני שיבואו הרקולס והנסיכה שלו סיסי, שסמוכים ובטוחים כי הם הולכים להציל את העולם, אם רק אתן להם, מידי סכנת השתלטות של חיידקים בלתי נראים שיהרסו את עולמנו המזוהם ממילא. מסיבה בלתי ידועה משהו עצר בעדי,

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

והוביל אותי לרעיון השני שממש לא חשבתי שאצטרך לגבשו. היה לו מבט אומלל בעיניים, כשל חתול שרואה את תשע נשמותיו נשאבות ממנו ברגע כואב וממושך. הסתכלתי עליו למשך דקה ארוכה, ושכחתי לשם מה הוא נמצא במשרדי. כשדעתי שבה אלי, חיכיתי שיאמר דבר מה וימנע ממני תכנון טקטיקה נוספת, אך הוא לא אמר דבר. "רוצה סיגריה?" הושטתי לעברו את החפיסה הטובה ביותר שהייתה במגרתי, מודעת לכך שערכה רב משל חייו העלובים. "אני לא מעשן", הוא אמר בקול קר ושקט. היה ברור לי שהוא משקר, הרי במו עיניי ראיתי את שיניו הצהובות והמחרידות שדי קשה לפספס אותן, אך היה לו מבט של דובר אמת. בלי לדעת מה אני עושה, מצאתי את עצמי מרימה את קולי, ונכנסת אל תוך האפשרות השלישית, שלא הייתה מוגדרת כלל כאופציה. "היציאה נמצאת ממש מולך, ואני מצפה שתשקול בשניות הבאות לעבור דרכה! פה אין זה בית ספר לשחקנים, ולא אסבול מעשה קונדס שיבזבז את לוח הזמנים העמוס שלי, גם אם הוא ראוי לשמו!" רציתי לצרוח עליו שיעוף לי מהפרצוף, ולהעיף עליו את הטיוטות המיועדות לזריקה שעל שולחני, אבל חשבתי שזה מיותר, ועדיף שלא אצא משליטה, אם אני רוצה שוב לסיים עם דופק לב מהיר בבית חולים. הוא לא זז ממקומו, ובעיניו נשאר אותו המבט שלא הצלחתי להגדיר את משמעותו. לאחר ארבעים דקות שבהן לא הצלחתי להגיע לפשרה אתו בנוגע לעזיבתו את משרדי, ולאחר שנאלצתי להסביר להרקולס ולבת זוגו, בצער רב, ובדמעות קולוניות של ה"נסיכה" היפהפיה, כי אשקול את הצלתם את העולם מחר, באותה השעה, עברתי, בלית ברירה, לאפשרות האחרונה והמועדפת פחות. אמנם שתיקתו המתמשכת של בעל המגבעת עוררה בי זיק של תקווה, אך הוא כבה, כשנזכרתי עד כמה שקטה וחמודה הייתה לילי עד שהפכה לנסיכה סיס, שדיבוריה הבלתי פוסקים הצליחו, בסופו של דבר, לחדור אף לסיסטי הנוראים.

"אז, מר - מה שמך שוב?"

- "אלי"

- "מר אלי, מה סיפורך?"

בעל המגבעת המוזרה הביט בי למשך כמה דקות, שבסופן נמתח חיוך על פניו המצולקות, מלאות הקמטים, שמשמעותו נותרה בגדר סימן שאלה.

"אני משתתף בחוג ללימוד ראייה בבדולח כדי לראות את העתיד, פעם בחודש. התחלתי לחשוב על 'ראייה' לפני כמה שנים, אך הכבוד הרחב של להיות 'הרואה' לכמה דקות, נפל בחלקי לפני חצי שנה."

פיהוק רחב שלא הצלחתי לעצור, הביע את התעניינותי הרבה במסופר, ועצרתי את עצמי מלבצע סדרת פיהוקים אחריו.

"בחוג לגילוי עתידות, המשיך אלי, "לכל אחד בתורו ניתנת הזכות לראות אחד מהנוכחים למשך כמה דקות. בדרך כלל בפעם הראשונה לא רואים יותר מדי, לכן הייתי די מופתע כשהסתכלתי אל תוך עתידו המתוכנן של...".

**... הרעיון**

**הראשון שעלה**

**במוחי היה להעיק**

**לו את כובע הליצנים**

**המטופש דרך החלון,**

**בתקווה שאיזו ציפור**

**תעשה עליו את צרכיה**

**בטרם יפגוש את**

**האדמה הלחה...**

בדיוק בשביל רגעים כאלה יש חברים! חשבתי לעצמי שאגמול לשולי על ההצלה הנהדרת מהשעמום הנורא שעתיד היה לתקוף אותי, בכל דרך פרועה שתעלה על נפשו בעלת הסטיות הלא מועטות. שולי נכנס עם הודעה קצרה וחשובה, ואני נאלצתי להיפרד מידידי היקר.

"תקשיבי," אלי אחז בידי לאחר ששולי יצא מדלת המשרד ופניתי בעקבותיו, "זה עניין חשוב מאוד. מנשה רבינוביץ' יכול להביא לידי מהפיכה בכל אזור המזרח התיכון, ולמחוק כליל את ארצנו הקדושה והיקרה." "אלי, באמת שאין לי זמן לזה כעת," אמרתי, שמחה על כך שבתי היקרה (והלא ממש אחראית) נכנסה ברגעים אלה ממש לבית היולדות, וחסכה לי שיחה מייגעת עם בן אדם הוזה. התבוננתי בו במבט המזלזל ביותר שהצלחתי לעטות, ויצאתי במהירות הבזק, כשאלו לצדי מגולל את סיפורו, ואני, בייאוש, מקשיבה, מחכה לרגע המאושר שבו אצא מהדלת הראשית ו...!

"מה? אני לא מאמינה שגררו לי את האוטו! עד שאזמין מונית יכול להיות מאוחר מדי, אני תמיד חונה בחניה הזאת! במקום כזה מכובד לא גוררים מכוניות!!!"

"בואי, אני אקח אותך," השיב אלי. המחשבה לנסוע עם אלי במשך שעה תמימה, ולשמוע את סיפורו המשעמם עוררה בי לחלחה, אך מאחר שלא היו לי אפשרויות אחרות נאלצתי לשלם את המחיר, ולהקריב את סבלנותי. בתחילה נראה לי חשוד שמיד הציע את עזרתו, אך חשבתי לעצמי שלאנשים שבאים לשפוך את לבם בפניי ודאי אין דבר טוב יותר לעשות מלבדז את זמנם חסר התועלת.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

כשנכנסנו למכוניתו השחורה והנאה, הופיע בעיני אלי מבט מחודש שמילא את עיניו ברק וזוהר. לרגע חשבתי שהוא עומד לאנוס אותי, כשהסיר את חולצתו בפראות, אבל אז ראיתי שמתחתיה הייתה גופייה ספוגת זיעה בעלת ריח איום, ולאחר הסרת החולצה היה בכוונתו להוציא כדור זכוכית עלוב שבלי ספק מילא אותו בגאווה.

"את רואה?" שאל אלי בהתלהבות יתר בלתי מוגדרת, שלא הייתה מופיעה בעיניו בצורה חזקה יותר, אפילו אם היה מקבל את פרס האוסקר ברגעים אלה ממש בקטגוריית הסרט הטוב ביותר.

כל שראיתי, היה כדור זכוכית עלוב, אבל זה לא מנע מאלי להמשיך את סיפורו. כך שבליט ברירה נאנחתי בכניעה סופית.

"זהו כדור הבדולח שהזכרתי. יש כמה גדלים לכדורי בדולח, ובתור מתחיל אני משתמש בגודל המינימלי. לקטני אמונה," אלי אמר בנימה עוקצנית, "הכדור יראה ככדור זכוכית עלוב ותו לא, אבל כדור זה יכול לתרום יותר מפועלים, מאנשי עסקים וממנהיגים רבים שטעו בדרכם, משום שכדור זה מרמז על הטעויות העתידות לבוא בעתיד ועל אפשרויות לתיקון.

כשם שהתחלתי לפני כמה דקות, יש אדם, ששמו מנשה רבינוביץ', שעוסק בהברחת עובדים זרים לארץ, ובחזרה לארצותיהם. בעוד כעשרים שנה, זהותו הפלונית תהפך למפורסמת ביותר. ידיד ותיק שלו העוסק בתחום המדע, שאת שמו ואת עיסוקו המדויק לא הצלחתי לזהות, ימצא דרך ליצור פצצה בסדר גודל עצום, אפילו גדול יותר משל פצצת אטום. הפצצה תיפול על מדינת ישראל, ותחריב אף את שכנותינו, הקרובות והרחוקות, מדינות הערב. בדרך זו, מנשה וידידו יוכלו לאיים על העולם מפני הטלת פצצה נוספת שתחריבו לגמרי, ויתפשרו על שליטה בכל המזרח התיכון."

סיפור ההבל הזה לא היה לרוחי. כיוונתי את אלי אל יעדי היקר, וקיוויתי שהזמן יחליט לעבור מעט יותר מהר, כמו ברגעים המעניינים יותר, שבהם הוא טס...

בדקות ארוכות כאלה, אני לא מצליחה למצוא סיבה הגיונית לכך שבחרתי להיות יד ימינו של ראש ממשלתנו היקר. הזכרתי לעצמי שאין לי ברירה, ועדיף לתת לבחור לסיים את סיפורו, כך שלא יבוא פעם נוספת להטרידני. אז השתדלתי לשמור על קור רוח.

"תשמעי," אלי החל שוב, "איני יודע מה שורשייך ועד כמה חשוב לך לגור בארץ האבות" (הערת גרמה לי להרמת גבה, אבל הבלגתי). "עם המידע שכרגע הענקתי לך, את יכולה

פשוט לעבור לגור ביבשת אחרת, או למות עם שאר תושבי המדינה יחד בעוד כעשרים שנה, אבל אני לא רוצה לקבל אחריות על העתיד לבוא. אבותינו לא עברו התעללויות בלתי פוסקות ושואה איומה, כדי להקים מדינה שלא תחזיק מעמד יותר מ-80 שנה... והשיניים שלי צהובות בצורה מחרידה בגלל שבע שנים של מרד בעולם, שבהן הרשיתי לעצמי לפעול בלי רסן," אמר אלי כשראה אותי מדליקה את הסיגריה התשיעית מאז שהתחלנו בניסיעה. "והחרא הזה פוגע בשכבת האוזון שלנו, שלא תהיה קיימת בשבילי להגן על דורותייך הבאים, בגלל אנשים כמוך, ואולי גם בגלל אנשים כמוני," הוסיף. "אז אם את לא חושבת על עצמך, תחשבי על אלה שיבואו אחרייך ושימלאו את מקומך, ונסי לצמצם את הנזק שאת גורמת!" אלי סיים את נאומו בתחושת ניצחון

## ...אני משתתף

### בחוץ ללימוד ראייה

### בבדולח כדי לראות

### את העתיד,

### פעם בחודש...

הדבר הראשון שחשבתי הוא להיכנע לצחוק המתפרץ שעתידי היה לתפוס אותי. הצחיקה אותי מאוד המחשבה על אלי המיושן, בעל הכרס העגלגלה, שמסיבה בלתי ידועה מחמיאה לו, "פועל בלי רסן". התיאורים של אלי, עם קולרים בכל מקום ופירסינגים בכל נקודה שאפשר לחזור, לחלוטין לא השתלבו לי עם הדמות ישבה לשמאלי. עוד יותר הצחיקה אותי המחשבה שאדם זר לגמרי חשב, משום מה, כי יוכל להביא לידי גמילה מהרגל עתיק ימים, על ידי מכירת קלישאה שכבר הצמיחה זקן, המדברת על מצב האוזון שממש מעניין אותי עכשיו! בתי בת ה-16 עומדת ללדת ברגעים אלה ממש, ואיני יודעת אם לשמוח או להיעצב, אך ודאי שאיני צריכה את שיחות הבולשיט האלה כרגע! אמנם הטריד אותי מעט שדיבר על מצב שיניים, שכן באותו רגע ממש התבוננתי בהן, מודעת לכך שהוא "שיקר לי בפרצוף" באומר, בביטחון כה רב, כי אינו מעשן, אבל שכנעתי את עצמי שזה היה די ברור שעל זה חשבתי, למסתכל מהצד, שכן נעצתי בו מבט שנץ היה מסתנוור ממנו...

הגענו אל התחנה האחרונה, שבה דרכינו עתידות היו להיפרד. יצאתי ממכוניתו בלי לומר דבר, כשאלתי ביצע את ניסיונו האחרון: "תשמעי, רבקה"

"עזוב, זה לא יילך, זה ממש לא הזמן, אם אתה מתעקש אז תבוא בפעם אח..."

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

התבוננתי בו המומה, לפתע הבנתי את המשמעות העמוקה של התרחשויות השניות האחרונות. רבקה הוא שמי השני, האמצעי, על שם סבתי זיכרונה לברכה. אף אחד לא קרא לי כך, פרט לסבתי היקרה שנהנתה מכך שחלקנו את אותו השם.

"חשבתי שאולי זה יעורר את אמונך," אמר אלי, "ואולי אוסיף, שאני מטפח את הכרס הזו יומיים שלמים במיוחד בשביל שאני אתאים לטעמך המוזר, ואותו זיק בעיניים שבו הבחנת, לא היה בגלל כדור הבדולח היקר, אלא בגללך. מסתבר שמצאת חן בעיניי גם כן..."

בעניין שמי האמצעי יכולתי לחשוף, שמא בדק זאת טרם הגיע לשיחה עמי, אך שאר הפרטים לא מצאו דרך להתיישב בצורה הגיונית אחרת, אלא אם הייתי מאמינה לדבריו.

"איני מאמין בממשלה ובמנהיגיה הכושלים," הוסיף אלי, כשבפניו ניכר סיפוק של ניצחון מכך שדבריו התיישבו בראשי בצורה הגיונית, "ולא פניתי אלייך כי את אשת ימינו של אריאל שרון, פניתי אלייך, כי כשם שאמרתי..."

"יש דרך לבטל את העתיד לבוא, ויש פתרון מוצע שהגורל הטמין בדרכינו, גנבתי לאלי את המילים, וכעת היה תורו להישאר בהלם.

"סבי זיכרונו לברכה היה רואה עתידות, ולאחר שסבתי זיכרונה לברכה נפטרה, הפסקתי להאמין לדברי סבי בדבר גילוי העתידות, משום שאם לא יכול היה למנוע את הנורא מכל בעבורי, ולהציל נפש יקרה כל כך, אז מה הטעם בגילוי עתידות?" אמרתי.

"תשמעי," התפרץ אלי לדבריי, "אני מצטער מאוד על מות סבתך, אבל לא תמיד ניתן לראות את העתיד, ויש מקרים שהגורל אינו משאיר פתח, או לפחות פתח הנגלה לעין, המאפשר גישה לדרך אחרת. אין זו פעולה פשוטה, לחזות את העתיד, ואני בטוח שגם סבך זיכרונו לברכה היה מלא בקמטים טרם זמנו, בשל הדאגה והמתח שבהם היה שרוי..."

אני פונה אלייך בלחץ וחרדה, כי אין זמן, אמנם ההרס יבוא בעוד כעשרים שנה, אבל הצלת העולם מהטרגרדיה הנוראה צריכה להתחיל להתבצע ברגעים אלה ממש!

הערב יצוץ בראש ידידו היקר של מנשה אותו הרעיון הרסני שיביא נזקים איומים. מנשה הזמין אותי למסיבה שתיערך בביתו, שבה הכול יתחיל. לא סיפרתי לו על חזוני לגבי המתרחש בעוד עשרים שנה..." הוסיף אלי בתגובה למבט הפליאה שעלה על פניי.

"את נכנסת לתמונה, בכך שאת צריכה להיות בת זוגי, ולהביא את כדורי השינה שאביך ייצר. בדרך זו, על כל ידידיו של מנשה תיפול שינה עמוקה, שתימשך עד שהרעיון המופלא כבר לא יוכל לעלות למוחו המבריק של ידידו היקר והלא ידוע, של מנשה."

"תשמע," עניתי לאל, "אני מאמינה לך כעת, אך איני יכולה לנטוש את בתי ככה, היא עומדת ל..."

"לצערי, הוולד נולד מת," אמר אלי. "אם היית משאירה את הסלולרי דולק היית כבר יודעת זאת."

לאחר שהדלקתי את הסלולרי וראיתי כי אכן בתי בת 16 תזכה להמשיך בחיים של נערה רגילה בינתיים, החלטתי כי אתן לה ולבן זוגה לנהל שיחה חשובה שתוביל למסקנות, ואולי לכמה דמעות על הרך שלא זכה להיוולד, ואעניק לה את החופש שהיא לא מפסיקה להזכיר לי כמה היא רוצה בו. בינתיים אשתף פעולה עם אלי למען הצלת מדינתנו היקרה.

בדרכנו לכיוון בית אבי ומשם למנשה, אלי אמר לי כי בעזרת השם, לא רק נציל את מדינת ישראל וסביבתה מחורבן, אלא נביא לידי שלום כולל במזרח התיכון ולידי כלכלה משגשגת ופורייה במדינה. "ואפילו," אמר אלי בפה מלא בעוגיות תוצרת בית, שאמי אפתה לכבוד הנין שהיה עתיד לצאת לאוויר העולם, "מדינת ישראל והעם היהודי יובילו את כל הכלכלה בעולם, וכבר לא תשמעי אנגלית ברחוב, כי עברית תהיה שפה מדוברת."

"את מבינה," אמר אלי, "זה קורה בקיצוניות. כשהגורל פותח פתח לאפשרות נוראית כל כך העתידה להתרחש, הוא נותן, לעומת זאת, פתח לאפשרות שהיא בגדר חלום ופלא. כך שעם קצת מזל נגרום למדינת ישראל להיות, עוד כעשרים שנה, המפתח לתעשייה ולמסחר בעולם כולו, ואז נצחק על כל מי שחשב שלא יקום הבית הלאומי, ושזלזל בהרצל, זיכרונו לברכה, שחזה בהקמת המדינה היהודית."

עצרתי את אלי בזמן, משטיפת מוח על ההיסטוריה של העם היהודי, תוך פלטת קללה מרירה על הנהג שצפר מאחורינו, שוודאי לא היה עושה כן אם היה יודע לאן פנינו מועדות ומדוע, ונכנסנו אל מסיבת טראנס רעשנית. מלאים במרץ ובכדורים, שאותם החדרנו

לכל כוס בירה, מיץ ואפילו מים, שמען לגמו במסיבה. אפשר לומר שהצלנו את מדינת ישראל, את המזרח התיכון ואת העולם כולו, מפגיעה נוראית שעתידיה הייתה להתרחש עוד עשרים שנה, שכעת תישאר בגדר חלום בלהות. מובן שלא התכוונו לספר למישהו על ההצלה המפוארת שלנו, ולדרוש בכבוד הראוי לנו על כך שהצלנו את העולם, בכל מקרה אף אחד לא היה מאמין. למרות זאת, ראיתי אז נקודת אור נוספת, פרט לעובדה שהצלנו את העולם. הכרתי, לאחר שש עשרה שנים ארוכות, גבר, שגרם לדמיוני להתפרע, וגרם לי להרגיש כנערה פזיזה שכל שנייה עומדת להסתער עליו בנשיקה ממושכת... ואחסוך מכם את שאר הפרטים... בטרם ירדתי ממכוניתו, לא יכולתי לעצור את עצמי, ושאלתי אותו על פשר המגבעת המטופשת. אלי אמר שנדבר על זה עם כוס קפה, אחרי שאעזור מחר לסיסי ולהרקולס להציל את העולם. כשעמדתי לרדת מהמכונית, הוא שאל אותי מי היה סבי. אלי היה די מופתע כשעניתי לשאלתו, הוא אמר שסבי זיכרוננו לברכה היה אישיות די מפורסמת בקרב רואי העתידות. בדרך הקצרה ממכוניתו של אלי לביתי, עמדתי להדליק סיגריה טובה שלאחר יום מפרך, אך כשהדלקתי אותה נזכרתי בדברי אלי, ובהזעפת פנים קלה, כיביתי את הסיגריה. בסופו של דבר, נכנסתי אל יעדי האחרון, "home sweet home" בהרגשה די טובה.

כשחזרתי אל בתי בת ה-16 בשעת לילה מאוחרת, היא התעוררה בבהלה. שמעון, בן זוגה, נפרד ממנה והעניק לה חיבוק אחרון, ולי העניק לחיצת יד מלאת חשיבות.

מיכלי חיבקה אותי בחוזקה, ומשום מה לא כעסה עלי שהזנחתי אותה בשעות הכי קריטיות של חייה, כנראה היו לה מספיק דברים שאותם ראתה בחמרה.

לאחר שנתיים שלמות, שבהן לא ניהלנו שיחה שארכה יותר מעשר דקות, מיכלי שיתפה אותי בלבטיה, וניהלה אתי שיחה חכייתי זמן כה רב. רוב שיחותינו עד היום הכילו חששות וטענות, והסתכמו בכך ש"בית הספר הולך מדחי לדחי, בית החולים לא מציל חיים כבעבר ומדינת ישראל כולה עומדת להתפורר!" האמירה הצינית היחידה, שעשויה הייתה להישמע אופטימית בהערותיה, הייתה שלפחות כעת, בנה לא ייוולד אל מדינה כושלת שלא תחזיק מעמד יותר מעשרים שנה...

לא רציתי לצאת בדיבורים נגדה, חשבתי לעצמי שעבר עליה יום קשה מאוד. משום כך, אמרתי בשקט שמשהו בי אומר לי שיהיה בסדר. חיבקתי אותה בחוזקה, וליטפתי קלות את שערה המתולתל והפרוע עד ששקעה בשינה עמוקה.



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

לא משעמם  
לדגע

מאת: יחזקאל כהנא | כיתה י"א | ישיבת בני צבי | בית אל

צפירה ארוכה של מכונית קטעה את שיחתנו. מכונית עצרה לידנו ואדם מבוגר פנה אלינו: "סליחה, איך מגיעים לרחוב הארז 3?" "סע ישר, פנייה שנייה ימינה" מיה השוויצרית ענתה לו, וכמעט באותה נשימה הוסיפה למכוניתו המתרחקת: "ואם היית נוסע במכונית קצת פחות עתיקה לא היית מפריע לנו עכשיו." "כן", הסכימה נועה, החנפנית הזאת, "אני בחיים לא אעלה על מכונית ידנית, רק על הנורמליות, אומרים להן לאן רוצים להגיע והן נוסעות בעצמן". "שמעתי על אחד שהוא ממחר מאוד בבוקר, אז הוא הרכיב מקלחון במכונית שלו והוא מתקלח בנסיעה". אף אחת אינה יודעת אם להאמין לוורד, תמיד היא מספרת כאלה סיפורים משונים. אבל בכל זאת אני דווקא מחבבת אותה. "מעניין מה האיש הזה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

רוצה מהמועדון של שכונת חלמיש? תהתה נועה. "אה, וואלה, שמה זה המועדון באמת, מעניין, הוא לא מהקהילה שלהם, "מה זה משנה?" התעצבנה מיה. התפלאתי, לא מתאים לסקרנית הזאת להיות אדישה כל כך. כמה בניס גדולים מהקהילה עברו על המדרכה לדינו, מיה צחקקה. אני לא סובלת את זה, כל הזמן היא חושבת רק על בנים. אחד הבנים, דווקא לא מהקהילה, הסתובב אלינו ושר בקנטרנות: "היא בת שתים עשרה וחצי/ ולא יודעת מה היא רוצה/ כל כוכב ששר לה פוצי מוצי/ היא רק רואה מיד מעריצה." "מאז שהשיר הזה יצא לרדיו, אני כבר לא יכולה ללכת ברחוב, אני לא סובלת את זה" אמרה מיה בקול מעורר רחמים, וכולנו ידענו שהיא מה זה נהנית מזה. "אני לא מבינה מה פתאום עלו על בנות שתים עשרה, אני חושבת שפשוט נגמרו הנושאים לשירים. או שהבת של ארז שחר ממש משגעת אותו" אמרה ורד. מיה חיכה בעיניים חולמניות. היא פשוט דלוקה על ארז שחר. טוב, זו לא חוכמה, מיה מעריצה כל זמר בשנייה שהוא פותח את הפה. ורד גם ראתה אותה וחייכה בבוז.

במשך עשרות שנים הציבור הישראלי חי לבד, כפרטים פרטים, כשהמאגדת העיקרית שלו הייתה הטלוויזיה, שאיחדה את כולם מסביב למדורת הרייטינג - תוכניות רדודות, ריגושים נמוכים, הרבה ציניות, מין ואלימות. הוכר הצורך לאגד את האנשים בקהילות קטנות. במבצע לוגיסטי מסובך שארך כשנה הוקמו הקהילות, שאיגדו כמאה משפחות כל אחת, בדרך כלל החלוקה נעשתה לפי אזורים. התארגנו אירועים חברתיים, מסיבות חג, וגם עזרה הדדית בקהילה לנצרכים, ובכלל - המבוגרים עזרו לצעירים במה שיכולים היו, והצעירים עזרו למבוגרים במה שהיו צריכים. הקהילות ארגנו את הנוער בינו לבין עצמו, ובינו לשאר הקהילה. הקהילות נתנו לאזרח תחושת שייכות ואחריות, וכן הגדילו את המודעות לנתינה ולעזרה, דברים שהיו קיימים אצלו עד אז, אך בצורה מעורפלת למדי. אחוזי הצפייה בטלוויזיה ירדו בצורה תלולה.

"אז לאן את הולכת בשנה הבאה?" שאלה אותי נועה, ובכך חזרה לשיחה מתחילת הסיפור. "אני עדיין לא יודעת, אני מתקשה להחליט", אמרתי בקול מסכן ולחוץ. כבר כמעט כולן החליטו כבר. "אני רוצה לטכנולוגיה, וגם מדעי החיים מעניינים אותי נורא, ואבא שלי דוחף אותי למדעי החברה, הוא אומר שזה חשוב נורא." "פפפ" נשפה מיה בבוז, "אני לא יודעת

להחליט כי הכול תת-רמה, נראה לי שבסוף אני אלך על הטכני, כל החתיכים הולכים לשם, ורד ואני כמעט התפוצצנו מצחוק, נועה לא הבינה למה אנחנו צוחקות. "נכון" היא הסכימה עם מיה, "כשהייתי באמריקה ראיתי את התיכונים שם - יש שם הכול - תיכון למזיקה, תיכון להתעמלות, ולא תאמינו - תיכון שלם רק למתמטיקה". "איחס", נגעלנו כולנו, "זוועה". "תשמעו סוד", אמרה נועה, "בשנה הבאה אני הולכת ללמוד בתיכון בדימונה", "מה?" התפלאנו כולן, "כן, כשהייתי באמריקה התלהבתי מהתיכון להתעמלות, וחיפשתי בארץ תיכון כזה, מצאתי משהו דומה בדימונה, אז המון זמן ביקשתי מההורים שלי ללמוד שם והם לא הסכימו - רחוק מהבית וכאלה סיבות, ולפני שבועיים בערך, דודה שלי, שגרה במושב ליד דימונה ויודעת שאני מאוד מאוד אוהבת התעמלות, הציעה לי ללמוד שם ולגור אצלה. אמרתי לה שאני רוצה מאוד, אבל ההורים שלי לא מסכימים. אז היא הציעה לי פשוט לא להגיד להם עד כמה זמן אחרי תחילת השנה כשהיה קשה מאוד להעביר אותי". כשנועה גמרה לדבר היה שקט, כולנו היינו המומות, נועה הסמיקה ואולי קצת התחרטה שסיפרה לנו. הופתעתי מאוד מאוד ממה שנועה סיפרה, משתי סיבות, סיבה ראשונה הייתה העובדה שנועה מסתירה מההורים שלה כאלה דברים, הסיבה השנייה היא שלפני כמה ימים, שמעתי את אבא של נועה מדבר עם אבא שלי ואומר לו: "נועה רצתה מאוד ללמוד בתיכון בדימונה, ואני ואשתי לא רצינו ובימים האחרונים חשבנו על זה מחדש ואולי כן בכל זאת, אבל נועה הפסיקה לדבר על זה, אז אנחנו מבינים שהיא ירדה מהעניין. ובכל מקרה עדיף ככה, לא?" אמרתי לעצמי שאני צריכה לדבר אחר כך עם נועה, ולהסביר לה כמה דברים. כשמיה וורד נמצאות, אני ודאי לא יכולה להגיד את זה.

**...שמעתי על אחד**

**שהוא ממהר מאוד**

**בבוקר, אז הוא הרכיב**

**מקלחון במכונית שלו**

**והוא מתקלח בנסיעה'...**

אני באמת לא יודעת מה להחליט, אחרי שבחטיבת הביניים גמרנו את הלימודים הכלליים, ולמדנו עוד שנה "לימודי הכוונה" שבהם למדנו הכול - קצת מדעי הרוח, מדעי החברה, טכנולוגיה, עבודות מקצועיות - עכשיו אנחנו צריכות להחליט לאיזה תיכון אנחנו הולכות, זה חשוב מאוד, כי בשנים האלה אנחנו הולכות ללמוד את המקצוע שיהיה לנו כל החיים, וזה

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

מסובך מאוד לעבור באמצע התיכון, צריך ללמוד הכול מההתחלה. אני מתייעצת המון עם ההורים שלי לגבי התיכון. אבא אמר לי פעם שהוא מקנא בי שאני לומדת ככה, הוא אמר שהוא בזבז את כל התיכון, כי כל הלימודים בתיכון לא היו רציניים אז. "מה?" התפלאתי, "אז מתי למדת מקצוע?" אבא הסביר: "אחרי הצבא, פעם כולם למדו מקצוע אחרי הצבא." אני גאה מאוד באבא שלי, תמיד אני מתרגשת כשאנחנו חוזרות מבית הספר ועוברות ליד אתר הבנייה שלו, והוא מחייך ומנפנף לי לשלום בידי החזקות. נראה לי שהבנות מקנאות מעט, האבות של מיה וורד עובדים יחד בהנדסת אלקטרוניקה והם לא כאלה נחמדים, אבל בטח זה לא קשור לאיפה שהם עובדים. "תקשיבו", מיטל רצה אלינו במהירות "מישהו פרץ למועדון." "מה?" הזדעקנו. דברים כאלה כמעט לא קרו, "ומה הוא עשה שם?" שאלתי, "לא גנבו כמעט, בעיקר עשו שם השחתה לא נורמלית, החלונות שבורים, הכול מטונף, פיצצו את המנורות, המקום נראה כמו אחרי קרב." "ברור שזה הבנים", אמרה מיה מיד, "הם כאלה מופרעים, צריך לעשות לכל הבנים בדיקת אמת ולהעיף מהקהילה את הפושעים", "כן", הודיעה מיטל "מיכל, רכזת הנוער, קוראת לכל הנוער של הקהילה למועדון, להחליט איך מגלים את העבריינים ומה עושים בהם, היא רמזה שחושבים להעיף אותם מהקהילה". זה עונש די מקובל לסלק עבריינים מהקהילה. המסולקים מתאקלמים בקהילות שמסכימות לקבל אותם. בסופו של דבר, הרוב מסתדרים. אבל אף אחד אינו אוהב את המחשבה שהקהילה שהיה בה מאז שהיה קטן, אינה רוצה בו עוד, ושלעולם יהיה הסילוק כותם על עברו. "אני בעד שיעשו לכל הנוער בדיקה במכונת אמת, ויטיסו על טיל את העבריינים" אמרתי. מיה התעצבנה "למה מה קרה?! למה שיעבירו את כולם בדיקה? אני לא פושעת, ואין סיבה שיתייחסו אל כולם כאילו הם גנבים" אף אחת לא ענתה למיה, כאילו לא שמנו לב שלפני שנייה מיה האשימה את כל הבנים. "יאללה, בואו", אמרה מיטל, "נתווכח שם". הגענו למועדון, הוא נראה נורא, למרות שהחבר'ה התחילו לנקות אותו. הכול היה מטונף, והחלונות הכפולים היקרים מאוד היו שבורים. הפורעים לא השאירו חלון אחד שלם. הקבוצה ישבה ביחד, כולם דיברו בשקט ונראו קצת המומים. "שבו", אמרה לנו מיכל, הרכזת, "בדיוק אמרתי עכשיו שאני בטוחה בתשעים ותשעה אחוזים שלפחות אחד מהעבריינים הוא מבני הקהילה שלנו, אין שום סימני פריצה, ואף אחד שאינו מבני הקהילה אינו אמור לדעת את הקוד". אצלנו בקהילה המועדון נעול כל הזמן, כל המבוגרים יודעים את הקוד, ומהנוער - יודעים אותו רק נציגים שנבחרו. הם לא אמורים לתת את הקוד לאף אחד, אבל קצת מחפפים בזה, ומדי פעם הם נותנים את הקוד למישהו מהחבר'ה שמבקש. זה לא נורא, כי פעם בכמה זמן מחליפים את הקוד. אבל להעביר את הקוד למישהו מחוץ לקהילה זה מעשה שלא יעשה. נועה היא אחת מהנציגים, אבל אף אחד

לא חושד בה וגם לא בשאר הנציגים. הנציגים נבחרו כמעט פה אחד כי הם אמינים מאוד. "אני מבקשת מכם להעלות הצעות לדרך שבה נמצא את העבריינים, כבר עכשיו אני אומרת שהקהילה כנראה תסלק את העבריינים". הרבה חברה הנהנו בהסכמה. "מכונת אמת", אמרו כמה ביחד. "לא נראה לי", אמרה מיכל, "חשבתי שגם אם נתעלם מהבעיה של ההתייחסות לכולם כאל פושעים, יש בעיה קשה של אמינות המכונה, למרות העובדה שהיא כבר השתכללה עד שהיא נחשבת אמינה מאוד. אם מישהו זכאי ייחשב משקר בטעות, אנחנו מגרשים

**...החל גל ענק**

**של מחאות ציבוריות,**

**בבחירות שלאחר מכן**

**ירד שיעור ההצבעה**

**לעשרים אחוז בלבד, היה**

**ברור שמהו צריך לקרות,**

**והיה ברור לכולם שאסור**

**לו לקרות באמצעות**

**ה כ נ ס ת . . .**

אותו מהקהילה וזה מחיר גבוה מדי, ולא שווה לנו לקחת סיכון". שקט. "משטרה" אמרתי, והתחרטתי מיד. המוני זוגות עיניים הסתכלו עלי בזעם, "השתגעתי?! את רוצה לדפוק לאנשים את החיים?! "אין לך לב?". הקטע של המשטרה רגיש אצלנו מאוד, כיוון שתיק במשטרה מפריע לבעליו להתקבל לכל מקום עבודה כמעט. אני חושבת שזה אחלה עונש לעבריינים. "מי שדואג לחיים שלו שלא יעבור על החוק", התעצבנתי. מיכל הרגיעה את כולם ואמרה, "נעשה הצבעה דמוקרטית, מי שבעד לערב את המשטרה שירים פתק כחול ומי שנגד שירים פתק אדום".

בעקבות כמה פרשיות שחיתות גדולות, וכמה החלטות ממשלה לא הגיוניות בצורה מוזרה, ירד אמון הציבור בפוליטיקאים ובפוליטיקה לשפל חסר תקדים, והגיע למקום הנמוך ביותר האפשרי. החל גל ענק של מחאות ציבוריות, בבחירות שלאחר מכן ירד שיעור ההצבעה לעשרים אחוז בלבד, היה ברור שמהו צריך לקרות, והיה ברור לכולם שאסור לו לקרות באמצעות הכנסת.

לאחר חיפושים ארוכים התגלה האדם שבא מלב הקונצנזוס, חסר דעות פוליטיות ואינטרסים, והכי חשוב - חכם מאוד. הוא התמנה לנשיא המדינה. הוא מינה תחתי לשרי הממשלה שורת אנשים מוכשרים, איש איש בתחומו. כל מיני אושר על ידי העם, בשיטה מיוחדת של משאל עם שפותחה, ובה מצביע כל אדם בביתו במכשיר מיוחד שמזהה אותו.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

בצורה הזאת אושרה כל החלטה בעלת משמעות שהייתה צריכה להתקבל. הבחירות בוטלו, ונשארה רק כנסת קטנה שבה היו נציגים מקומיים.

כולם היו מרוצים, העם הרגיש שהוא באמת משפיע, במשרדי הממשלה עבדו אנשים מוכשרים בלי אינטרסים, וקידמו את ענייני המדינה. המתח בין מגזרים ובין יריבים פוליטיים, שגדל וטופח על ידי המפלגות שהרוויחו ממנו, ירד לבלי היכר. עם ישראל התרגל לבחור ולהכריע בשאלות שעלו על סדר היום, ולא לבחור באנשים. מדינות אחרות בעולם שראו את השיטה העתיקה אותה אליהם, ועם ישראל הוסיף לטנק המרכבה, לתכונה "חומת אש", לאמונה באל אחד ולשיטה איך-לעבוד-על-מכונות-למכירת-שתייה, גם את המצאת הבחירות המודרניות.

ויום אחד הם הלכו. כולם. בדיוק אחרי שהשמאל הבין שאף פעם לא נסתדר אתם ולא נגיע לשלום, ואחרי שהימין הבין שאי אפשר לסגור אותם לנצח ולהילחם בהם לנצח, ואי אפשר להמשיך להתעלם מאיום הדמוגרפיה. אחרי רשימה אין-סופית של ניסיונות לפתרון ושל הרוגים בקרבות ופיגועים. בדיוק רגע לפני שהיאוש החל להזדחל ללבות כולם. ביום אחד, כאילו ניתן אות, הם יצאו מהערים ומהכפרים, בשקט, בצורה מסודרת - בשיירות ארוכות ארוכות, לקחו את מטלטליהם ואת בני משפחותיהם והתחילו ללכת. הם הגיעו לירדן ולסוריה ולמצרים ולעיראק ולאיראן וללוב ולסודן ולמרוקו ולאלג'יר ולעוד מדינות אחרות, אבל זה לא עניין כל כך את העם היושב בציון. העם היושב בציון שינס מותניים והתחיל לטפל בבעיות אחרות שעד אז לא היה לו זמן אליהם - השסע בעם, והפערים החברתיים, והשחיתות בכל מקום. הוא התחיל להתעניין בשאלות כמו: איך משפרים את החינוך ואת הכלכלה. עם ישראל רק ניסה לרפא את הפצעים ולתקן את הדברים החשובים באמת.

ים אדום התרומם, רק פה ושם ראיתי נצנוץ כחול. שתקתי, העדפתי ככה, אני לא בטוחה שמשטרה זה רעיון טוב, אז גם ניסיתי ועשיתי מה שאני יכולה, וגם לא הצלחתי. אדם מבוגר נכנס למועדון, הוא היה מוכר לי, ברור - זה מי ששאל אותנו איך מגיעים למועדון של חלמיש. "שמעתי שצריך לתקן פה ת'חלונות", הוא פנה אל מיכל, "אני מוכן לעשות את העבודה הזאת, רק שמונת אלפים שקלים בלי...". "טוב, תודה, אנחנו נדבר אתך אחר כך", מיכל כמעט גירשה אותו, הוא הבין ויצא. "טוב", אמרה מיכל, אחרי שחיכתה ואף אחד לא הציע עוד רעיון, "תחשבו על זה, בשבוע הבא ניפגש שוב. מי שחושב שהוא קשור לעניין

הזה בדרך כלשהי או שיודע משהו, מוזמן לבוא אלי אחר כך בשקט". כולם קמו והתחילו לצאת מהמקום, מדברים בהתרגשות. הלכתי לשירותים, בדרך לשם שמעתי את נועה, רצינית מאוד, קוראת למיה: "בואי לשירותים של הנכים". הסקרנות שלי קפצה. רצתי מהר לשירותים של הנכים, נכנסתי לאחד התאים, וסגרתי את הדלת בלי לנעול אותה. אם מישהו רוצה לומר למישהו משהו שאף אחד לא ישמע, זה בשירותים של הנכים, אין לנו אף נכה בקבוצה, חוץ מיוני, השאקל, שתמיד נכנס עם הקבויים שלו לשירותים הרגילים. עמדתי שם בשקט גמור, הן

**...כולם היו**

**מרוצים, העם**

**הרגיש שהוא באמת**

**משפיע, במשרדי**

**הממשלה עבדו אנשים**

**מוכשרים בלי אינטרסים,**

**וקידמו את ענייני**

**המדינה...**

נכנסו. מיה שאלה "מה את רוצה?" נועה דיברה בשקט בקול רציני: "מיה תגידי את האמת, למה ביקשת ממני את הקוד אתמול בערב?" מיה צחקקה "נו, אמרתי לך אתמול, הייתי צריכה להיכנס ולקחת משהו ששכחתי;" "אני לא מאמינה לך," אמרה נועה, היא התחילה להפחיד אותי. "תגידי לי למה היית צריכה את הקוד" היא דרשה. "תשמעי," אמרה מיה, "אני אגלה לך, אבל תדעי שאם את מוציאה את זה מהפה אתה הורסת לי את החיים. אתמול בבוקר התקשר אלי אחד שמתקין חלונות, עלה לו בראש רעיון מופרע איך לשווק את החלונות שלו, הוא הציע לי הרבה כסף תמורת הקוד, אני נתתי לו את הקוד והוא כנראה קצת השתולל שם, זה מי שנכנס היום באמצע

הפגישה והפריע." "אנחנו גם ראינו אותו מחפש את המועדון של שכונת חלמיש" הוסיפה נועה. שמעתי שהיא בשוק. בהלם של החיים שלה. "זהו, אמרה מיה, כאילו בקלילות. "בכלל לא זהו" ענתה נועה בתקיפות. "שזה לא יצא, הבנת?!" "אני לא יודעת", אמרה

נועה. לא הייתי רוצה להיות במקומה. "לא כדאי לך שמישהו יידע, אני חושבת שאבא שלך ישמח לשמוע על התוכניות שלך בשנה הבאה." נועה נדהמה, היא לא חשבה על זה. "זה יהיה לא נעים, אה?" אמרה מיה בהדגשה. עכשיו כבר ממש ריחמתי על נועה. הן יצאו מהשירותים. רק אחרי חמש דקות העזתי לצאת גם, הלכתי מהר הביתה, בדרך ראיתי את נועה הולכת לאט בפנים המומות, עכשיו היא ודאי נקרעת בין צו המצפון שאומר לה לספר את מה ששמעה עכשיו, לבין החלום שלה ללמוד התעמלות. מעניין מה היא תחליט, בכל מקרה זה לא כל כך משנה. אני כבר החלטתי, אני מקווה שמיא תתאקלם במהירות בקהילה החדשה שלה.

זהו. עכשיו הכל הסתדר. אני יושבת בבית, המורה נתנה לכולם עבודה: "מה השינוי שהכי הייתם רוצים שיקרה במדינה עד עוד עשרים שנה". זה די ברור לי מה אני רוצה: שכל האנשים במדינה, כולם, כי גם אם יש אחד שהוא לא, הוא הורס הכול - שלכולם יהיו ערכים ברורים ולכולם תהיה אמת פנימית חזקה, שלכולם יהיה אמון באחר, ושהאמון הזה יהיה בצדק. אני לא יודעת אם כולם יכולים להסכים על משהו טוב, אבל שכולם יסכימו על הדברים הרעים שהם רעים. וזה קשה כל כך להגיע לכזה מצב, אבל אם נקבל רק שנייה מהמצב הזה, אז אני בטוחה שהוא יימשך בלי הפסקה. האמת היא שאני רוצה שזה יקרה תוך שנה, אבל אני אכתוב עשרים שנה בכל זאת, ליתר בטחון - שלא נשתעמם בדרך.



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

לתת

מאת: צילה קוז'יקרו | כיתה י"ב | בי"ס עמק החולה | כפר בלום

על פי רעיון של מרב קוז'יקרו ובעזרתה

יצאתי מהבניין הראשי של מערכת העיתון. רציתי לתפוס את יוריק שלי ולחבק אותו חיבוק אימהי לוחץ. תמיד אהבתי לעשות כך כשהייתי מאושרת.

הם הסכימו לקדם אותי. לא עוד עריכת מודעות דרושים ואבל. מעכשיו, כתבת מן המניין, ותודה לאל על שזה קרה לבסוף!

עורך העיתון אמר שזה השבוע הראשון והיחיד שלי שבו אני יכולה להדהים אותו. כי אם לא, כמו שקיבלתי את הקידום הזה, ככה הוא גם ידאג להעיף אותי מהתפקיד. הוא רוצה משהו

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

חזק, כתבה מעולה. בראש טוב, הוא אמר, ואני הסכמתי לאמץ את המוח בן הארבעים ואחת שלי כדי לכתוב לו בדיוק את מה שרצה.

חשבתי לכתוב על פרס הנובל שראש הממשלה עומד לקבל השנה... אבל אחרי כל הכתבות שכבר נכתבו על הנושא זה הפך קצת נדוש בעיניי... אז ויתרתי.

חשבתי גם לכתוב על נדידת הציפורים לעמק החולה בכל שנה מחדש... אבל זה בכלל היה שפל המדרגה, זה התאים יותר למגזין מדע, ולא לכתב עת מוביל...

אז החלטתי לקבל ייעוץ מאנשים שבאמת מבינים עניין. אנשים אינטליגנטים, בוגרים, שכמוכן גם יעניקו לי המון חום, עם עצותיהם הטובות.

עשר דקות מאוחר יותר מצאתי את עצמי בחצר המשחקים האחורית שבגן הילדים של יוריק. יושבת במעגל מאולתר שארגנתי, אתו יחד, עם הגננת וכל שאר 21 הילדים האחרים שבגן. החלטתי שהם היו האנשים הכי אובייקטיביים וענייניים שאפשר למצוא באזור.

"תחשבו על משהו שמרגיז אתכם... שקורה כאן מסביב. ולא מי אוהב את מי..." "ורד אוהבת את יוריק!!!" אחד הילדים צחק וסחף את כל הילדים אחריו למשך דקה או שתיים. "לא, באמת, תחשבו על סיפור שההורים סיפרו לכם על משהו שמרגיז אותם, או משהו שקורה במדינה..."

"אימא שלי אומרת שנמאס לה..." אחת הקטנטנות אמרה. "ממה?" שאלתי מקווה שתזרוק לי קצה של חוט...

"שהשכנה כל הזמן צועקת עליה. היא אומרת שלפטימה השכנה שלנו לא מספיק האצבע... שהיא רוצה את כל היד..." הכרתי את אימא שלה, גלית שקדי, טיפוס נפוח, עורכת דין יבשה. פטימה, אם אני לא טועה (וברוב המקרים אני לא טועה), היא השכנה שלהם. למשפחה של פטימה הם נתנו את השדה שלהם כמשק. זה קרה כבר מזמן, כשהמדינה הוציאה חוק שכל חקלאי יעביר את כל השדות שלו למשפחות של פלסטינים שאושרה להם התיישבות בגבולות המדינה. אנחנו עצמנו, היה לנו שדה, אבל לא בתחומי המושב כאן, אלא במשק של ההורים שלי, במושב אוריה. הם העבירו אותו למשפחת פליטים ענקית. שיח' חוסיין אבו יוסיף, שלוש הנשים שלו, ועשרים ומשהו הילדים שלהם. הם בנו שלושה בתים בתוך המטע שההורים שלי עקרו, והשתדלו לשמור על השקט בין שתיים לשש, כדי שאימא שלי לא תתעצבן. חוץ מזה, היחסים בין ההורים שלי, ובין משפחת הפליטים, היו על מי מנוחות.

"נו... לעוד מישהו יש משהו לספר לי?"

"אימא שלי חושבת שאת טיפשה שקראת לילד שלך יוריק" אלו, הבן הקטן של חדווה, פלט. אני עוד אראה לאימא שלו מה זה לקרוא לי טיפשה, הרהרתי ביני ובין עצמי... נראה אם אני אוותר לה בפעם הבאה שתשלח את עצמה בלי להודיע לי לארוחת צהרים בבית!

**...כתבתי על**

**המצב החדש**

**בצה"ל. על הצורך**

**הדחוף להפוך אותו**

**למקום עבודה, ולהפסיק**

**עם שיטת גיוס הנוער**

**שלנו, ככלות הכול, כבר**

**נמצאנו במצב שלום**

**במשך שנתיים...**

"אבא שלי אמר שראש הממשלה עומד לקבל פרס. כמו כזה שמקבלים בגן", הבלונדינית שעד היום לא הצלחתי לזכור את שמה, אמרה.

"פרס נובל", אמרה הגננת. "ואת יודעת למה?" הבלונדינית היפה נענעה לימין ולשמאל את ראשה, מנופפת את שערוחיה המתולתלות הנה והנה. "כי הוא והאנשים נתנו לפלסטינים שהיו טובים מקום טוב לגור בו, בשדות שלהם, על יד הבית שלהם". היא גרמה לי לצחוק, אולם בציניות של כתבת משופשפת. ראש הממשלה והאזרחים עשו זאת כי היו חייבים, אלא מה. אם לא היו חייבים, מי יודע אם באמת היו עושים את מה שעשו ובוחרים להעביר את הפלסטינים אל תוכנו, ואל שטחינו. בסופו של דבר הרי כולם יודעים, שהיה זה החוק שבגללו העבירו היהודים את אדמות שדותיהם לערבים, אה... ושגם להתמטטות ענף החקלאות במדינה היה, כמובן, חלק בעניין (עד היום אבא שלי טוען שלממשלה הייתה יד בדבר, ושמיחירי השוק ליכול החקלאי צנחו כחלק מקנוניה של הממשלה מאחורי גבם של האזרחים).

"ואיזה מין פרס זה?", "הג'ינג'י שבין הילדים שאל, "צעצוע, אוטו חדש?"

"כסף", אמרתי. "המון כסף!"

אחרי חצי שעה של סיפורים קטנוניים ונדושים מעט, אני מודה, מפי הילדים, התייאשתי. הבנתי ששם לא אמצא את "מכרה הזהב" שאותו חיפשתי. הייתי צריכה ללכת עד למפעל

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הייצור של עיתון רכילות, בשביל להבין שגם שם אין לי מה לחפש. לבסוף החלטתי לשים את כל מה שעבר לי בראש כל על מרקע המחשב. כל מה שאני חושבת, החלטתי לרשום. רשמתי, והבעתי במילים את כל מה שהיה לי להגיד. כתבתי על המצב החדש בצה"ל. על הצורך הדחוף להפוך אותו למקום עבודה, ולהפסיק עם שיטת גיוס הנוער שלנו, ככלות הכול, כבר נמצאנו במצב שלום במשך שנתיים. כתבתי על העובדה, שהנה, ארצות ערב כבר התחילו לבטל את ארגוני הטרור ואת הארגונים הצבאיים, אז מדוע לנו אחד כזה? דיברתי גם על חשיבותן של שלוש שנות השירות בצבא לבני הנוער, על הלימודים הגבוהים, על העבודה, ועל החינוך שהם יכולים לצבור בשלוש שנים אלה, וזאת במקום להשקיע את זמנם בצבא שפג הצורך בו. לבסוף, כעבור יומיים אינטנסיביים של כתיבה, שכתוב, כתיבה חוזרת, ושוב שכתוב, הבאתי את הכתבה לידי של עורך העיתון, גדי שלמון.

אחרי יומיים, צלצול טלפון העיר אותי בשעה שבע בבוקר. הייתי מוכנה להישבע בהן צדק שהרמתי את עצמי מהמיטה ובקושי, רק בקושי, גררתי את רגליי עד למכשיר הטלפון. רציתי כל כך לנפץ אותו על הקיר ולהגיד למי שהתקשר והעיר אותי בשעה מוקדמת כזאת שיילך ל... אבל...

זה היה גדי, העורך. "כל הכבוד, גלית, זאת הייתה כתבה טובה, בדיוק מהסוג שרציתי, הטיעונים שלך היו כמו כוס קפה חזק, עוררו אותי, ואני מאמין שישפיעו באופן דומה גם על עוד מאות אלפים אחרים במדינה," הוא אמר. ניסיתי להשחיל משפט אך בתוך שטף הדיבור שלו זה היה בלתי אפשרי בעליל. הוא המשיך לדבר בלי לנשום בין מילה למילה. "תמשיכי ככה, אני אוהב את הגישה שלך, חדה ומחוכמת, מחוצפת קצת, אולם לא מוגזמת מדי," הוא אמר בקצב של אוטוסטרדה, ומיד כשסיים ניתק. חצוף מעט, לא? גם העיר אותי, גם לא נתן לי להשחיל מילה, וגם ניתק לי בפרצוף. אבל נו, טוב, זה היה די חצוף גם מבחינתי, אני מודה, להתלונן בנסיבות הנוכחיות, ככלות הכול קיבלתי את העבודה שרציתי. במצב הכלכלי הנוכחי, שבו כמעט כל אזרחי המדינה היו בעלי עבודה נורמלית ושכר לא רע בכלל, המצב הקודם שלי, של "כמעט מובטלת" היה נדיר למדי, ואני שמחתי על שסוף סוף נחלצתי ממנו ועברתי להיות כמו רוב האזרחים, בעלת עבודה.

ביום הבא התברר לי שגדי שלמון היה יותר מסתם נחמד אלי. הוא העניק לי מדור משלי. ולא סתם מדור, חדש ומחודש, וכולו רק שלי. ואני החלטתי לעשות את המקסימום כדי

שלא לאכזב אותו. שבועיים מאוחר יותר, הגיע גדי למשרדי החדש, שממנו כתבתי וניהלתי את המדור שלי.

"היי," אמרתי בגישה ידידותית.

"שלום שלום," הוא אמר. "רציתי לספר לך שמישהו די חשוב עקב אחרי המדור שלך, והוא אוהב את הדעות שלך."

הנקודה הזאת העלתה בראשי את המחשבה שהנה מתקרבת אלי הזדמנות פז להעלאת המשכורת שלי.

"הוא השאיר את כרטיס הביקור שלו וביקש שתתקשרי אליו."

**...תוך שנה**

**מצאה את עצמה**

**הכנסת מחוקקת**

**כשישה חוקים חשובים**

**בנושא המחזור, שזהו**

**הנושא שבו עסק הצוות**

**המצומצם שלי...**

"או קיי, תודה שאמרת לי על כך," חייכתי אל גדי.

ביררתי על מה היה כל העניין, ומיהו אותו איש שגדי הזכיר, וגיליתי שהאיש, יהודי עשיר ממוצא קנדי, רוצה שאני אשתתף בצוות העובדים שלו בארץ, שנקרא "ביחד נשנה את פני ישראל".

פניתי אליו, ג'ייק רובינשטיין, כדי לדעת מהו התפקיד שהוא ייעד לי. איש נחמד היה אותו איל ההון יהודי, ג'ייק. הוא הזמין אותי לפגישה במשרדו בארץ, כיוון שלמזלי שהה באותה תקופה במדינה לרגל עסקיו. הוא הסביר לי שתפקידי בחברה שלו לא יהיה בהתנדבות, אלא מדובר בפרנסה טובה. הוא הסביר לי שבחברה הקטנה שפתח, חברה לפיתוח רעיונות וגישות, הוא אוסף

אנשים מכל תחומי התעסוקה ומכל השכבות החברתיות בארץ, ומקבל מהם דעות על המצב, ורעיונות לשינוי המצב במדינה. אותי הוא רצה כמוח נוסף בצוות הענק שלו שמנה כ-40 עובדים. ביקשתי ממנו זמן לחשוב על הצעתו, והוא השיב בחיוב. הרהרתי בנושא בלי להיחפז. לבסוף החלטתי שבחלק מזמני הפנוי, כלומר מיום ראשון עד יום חמישי, משעה חמש אחר הצהרים ועד שבע בערב, אני אתן את מה שיש לי להעניק לצוות המוחות של ג'ייק רובינשטיין, ובשאר הזמן אני אמשיך לעבוד בעיתון. אבל אני מודה, בלב נקי מנקיפות מצפון, שהסיבה היחידה שבזכותה הסכמתי להשתתף בחברת מוחות זו, הייתה הרעיונות

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

והדיונים שהתנהלו בקרב כל חברי הצוות על המדינה. הפקתי מעבודתי שם רעיונות בלי סוף, והשראה בממדים שקשה בכלל לתאר, למדור שלי.

הפרייקט שבו התמקדתי בעבודתי בחברתו של ג'ייק רובינשטיין עסק בנושא המחזור בארץ. החלטנו, פה אחד, שזהו אחד מהנושאים שעל המדינה לקדם בסדר גודל ענק. נימקנו זאת בין היתר בכך שמצב הרוח הכללי יעלה, תוך ניקוי הארץ מכל הפסולת ומכל הרעלים שבהם זיהמנו אותה בשנים האחרונות. במשך שבועות עבדנו על רעיונות כיצד לשכנע אנשים, שחייהם תלויים בניקיון הארץ. כיצד לעודד את האנשים לעסוק ולהקדיש תשומת לב רבה יותר למיזון האשפה שלהם לפי החומרים שמהם עשויים המוצרים: פלסטיק, זכוכית ומתכות. דנו כיצד לארגן מפעלים ברחבי הארץ המתמחים במחזור, ועסקנו גם ברעיונות כיצד לשלב בצורה טובה יותר את המוצרים הממוחזרים בתעשייה בארץ - כיצד להכניס את כל הנייר הממוחזר לתעשיית הנייר, כיצד לאלץ את חברות המשקאות הקלים להשתמש רק בבקבוקי זכוכית ופלסטיק ממחוזרים, ועוד רעיונות גדולים וגאוניים כאלה. האחראי על הפרייקט אמר לי שוב ושוב, בכל פעם מחדש, שיש לי כוח שכנוע מעולה, וראש טוב, ואני מודה שמשלב מסוים מצאתי את עצמי מפיקה סיפוק עצום מהשתתפותי בחברה זו. אך בכל אופן, המשכתי בעבודתי במדור שלי בעיתון. כעבור שנתיים של עבודה בצוות המוחות שעסק במחזור, התחילו להגיע התוצאות הגדולות של הפרייקט שלנו. קולות רבים החלו להישמע בקרב הציבור בעקבות הפרסומים שלנו באמצעי התקשורת, ובעקבות המבצעים שערכנו בקרב האוכלוסייה. המצב הגיע לכדי כך, שהכנסת הייתה חייבת לעשות משהו בנדון. תוך שנה מצאה את עצמה הכנסת מחוקקת כשישה חוקים חשובים בנושא המחזור, שזהו הנושא שבו עסק הצוות המצומצם שלי. אולם בחברת המוחות שבה עבדתי היו עוד צוותים. הצוות לצמצום הפערים הכלכליים גם הוא נחל הצלחה כבירה. פגישה מתוקשרת נערכה בין הצוות ובין שר האוצר. בסופה של פגישה זו, החליט שר האוצר לעשות את כל שביכולתו כדי להעניק לחברה שלנו תמיכה כספית ממשלתית, כדי שנפעל באופן מעשי לצמצום הפערים הכלכליים בחברה. מיד עם קבלת תקציבים אלה פתחנו בתי ספר מעולים בשכונות של אוכלוסיות המצוקה בארץ. האמנו שאם נעניק חינוך טוב יותר לאותן האוכלוסיות, הן יוכלו לזנק מנקודת פתיחה מעולה, ומשם להגיע גבוה למקומות חשובים בחברה הישראלית. צוות המוחות שלנו גם העניק מלגות רבות לבני אוכלוסיות נזקקות, לשם לימודים גבוהים באוניברסיטאות בחו"ל ובארץ.

כעבור כשנתיים, הגשתי את מכתב ההתפטרות שלי לגדי שלמון.  
"אני מצטערת, אבל החובה שלי למדינה קוראת לי," אמרתי לו בחיוך נבוך ומתנצל.  
"אני מעריץ שלך, גלית," הוא אמר לי בחיוך זורח משלו.  
"תודה," אמרתי ופניתי ממנו.  
"אני יכול רק ללחוץ לך את היד?" הוא ביקש.

"בוודאי," אמרתי.

... באותו

רגע הבנתי את

ההשפעה שיש לכל

אדם שמנסה להשפיע

על המצב. לכל אחד

השפעה קטנה משלו,

אך ביחד, לכולם יש

כוח להשפיע על

הממשל, ועל החיים

במדינה...

באותו רגע הבנתי את ההשפעה שיש לכל אדם שמנסה להשפיע על המצב. לכל אחד השפעה קטנה משלו, אך ביחד, לכולם יש כוח להשפיע על הממשל, ועל החיים במדינה. אני הבנתי זאת רק בגיל 43. אבל אני מקווה שכל אחד מכם יבין זאת מוקדם יותר ממני, ויתרום את כל מה שיש לו למדינה, ולאיכות החיים שלנו בה.





# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## דמעות של מכורה

מאת: שי ויסמן | כיתה י"ב | בי"ס האלון גינסבורג | יבנה

דמעה זלגה מעיני, והחליקה בעדינות על לחיין, ואחריה עוד דמעה, ועוד אחת, וככה זה נמשך דקות ארוכות שנראו כמו נצח. אלה לא היו הדמעות הראשונות של נגב וגם לא האחרונות, אבל כאשר גדל והתבגר, הוא ידע שזה היה הבכי הראשון שבכה מצער אמתי, מהזדהות של כאב. לא רק נגב בכה, אלא גם אמו שניסתה להסתיר ממנו עובדה זו, ואמרה בקול חנוק שזה כלום, פשוט אלרגיה לאבק. גם אביו, שכל חייו זכר אותו כאדם רציני, שאף פעם לא אהב להראות את רגשותיו, ניגב כל כמה דקות את פניו. כמוהם הייתה מדינה שלמה.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

השדרן בטלוויזיה שתק, לא היו לו מילים לתאר את זה, ואפילו אם כן היו לו, זה לא היה מצליח לחדור לאוזני הצופים שבהו בתדהמה בכותרת שהופיעה בתחתית המרקע. "ניסיון התנקשות בראש הממשלה, מצבו לא יציב" היה כתוב בגופן גדול וברור בצבע לבן על רקע כחול. שנים לאחר מכן, הכותרת הזאת תהיה זיכרון קולקטיבי של דור שלם.

אביו של נגב, ראובן, התקרב אליו והצמיד אותו אליו ככל שיכול היה בזרועותיו העבות, ולחש לאוזנו רק שתי מילים: "אני מצטער", לחש שוב ושוב, באופן רצוף ועקבי עד שבשלב מסוים זה היה בסנכרון מוחלט עם מקצבן הדומם של הדמעות, שזלגו על מרצפות הסלון. לאחר דקות ארוכות לקח ראובן את בנו והשכיב אותו לישון.

"אבא, השעה רק 8. אתה תמיד מרשה לי להיות ער עד 10. אני רוצה להיות עוד עם אימא, ונראה לי שהיא גם רוצה שאני יהיה אתה" אמר נגב.

"אל תדאג לה, אל תדאג" אמר ראובן "אתה לעומת זאת צריך לישון ולאגור כוחות. יש לנו יום ארוך מחר,"

"לנו?" אמר הילד בן ה-12, בקול תמוה.

"כן, עכשיו תעצום עיניים, ותחלום חלומות פז, כי עומד להיות לך יום ארוך מחר."

ראובן יצא מהחדר, והלך לתבת הבקרה האחראית לחדרים בבית, הקיש את הקוד הסודי והתאים את טמפרטורת החדר של נגב ל-21 מעלות צלסיוס, ואת עוצמת האור בחדר לרמה 2 מתוך 10, כך שלנגב לא יהיו סיוטים בגלל החושך.

נגב חש את הקור היוצא מהקירות, ושחדרו מתקרר את אט והאור מתעמעם. הוא עצם עיניו וניסה לחלום חלומות טובים, כפי שאביו ביקש. אך כל מה שיכול היה לחשוב עליו היה על האדם שהראו כל הזמן בטלוויזיה. נגב ראה את תווי פניו שהיו מבוגרות עם מעט קמטים, את שערו שעדיין לא האפיר לגמרי, את שפתיו הדקות שחיוך אף פעם לא נראה עליהן. אבל יותר מכל נגב זכר את עיניו. עיניו החומות הכהות שהקרינו ביטחון ושלווה, עיניים של אדם שאיבד משהו יקר לו ולא היה מוכן שאחרים יאבדו גם.

באותה העת, ראובן התקרב לאשתו דינה, הסתכל בעיניה ושתק. היא הביטה בו ושתקה גם. דממה בחדר התפשטה מקיר לקיר. דינה ניסתה לדבר, אך גרונה היבש לא אפשר לה, היא כחכחה בגרון וניסתה שוב. "אתה חושב ששוב הסיכוי לשלום אבד?" היא אמרה בקול חנוק ועם צער בעיניים. ראובן השפיל ראשו, שתק לכמה שניות והרים ראשו שוב. הוא הסתכל בעיניה של אשתו, פשט זרועותיו וחיבק אותה, ולחש לה באוזן: "לא, אסור לנו להרשות שזה יקרה".

**...ה ש ד ר ן**

**בטלוויזיה שתק,**

**לא היו לו מילים**

**לתאר את זה, ואפילו**

**אם כן היו לו, זה לא היה**

**מצליח לחדור לאוזני**

**הצופים שבהו בתדהמה**

**בכותרת שהופיעה**

**בתחתית המרקע...**

השמש עוד לא הפציעה והשחר עוד לא עלה, כאשר ראובן התעורר. הוא קם מן המיטה ונישק את אשתו על הלחי. הוא נעצר לשנייה והביט עליה ישנה בשלווה. הוא חיך, השלווה שלה נתנה לו תחושת הקלה מסוימת לאחר הלילה השחור של אמש. הוא לבש את החולצה החצי-תרמית שדינה הזמינה במיוחד בשבילו ליום ההולדת בערוץ הקניות האינטראקטיבי של הטלוויזיה, ומכנסי דגמ"ח ישנים שקנה פעם בשוק, בתקופה שעוד היה שוק. הוא נעל את נעלי הריצה/הרים האורתופדיות המותאמות אישית לרגלו, והלך להעיר את נגב.

הוא לחץ על הכפתור שליד הדלת, והדלת החליקה פנימה לתוך הקיר. הוא הסתכל על בנו היחיד ישן, איך שבטנו עולה ויורדת עם כל נשימה ונשיפה. הוא פסע פנימה והתיישב על שפת המיטה. הוא החליק את ידו בשערות ראשו והעיר אותו בעדינות. "קום, נגב. הגיע הזמן שאני אעשה אתך משהו שהיית צריך לעשות לפני זמן רב".

"עוד 5 דקות של שינה, אבא, רק עוד 5 דקות" מלמל נגב. אך ראובן המשיך להפריע למנוחת ילדו, והנער קם לבסוף. נגב התחיל להתלבש, בזמן שראובן הלך להכין לו אוכל. נגב יצא מחדרו והתיישב ליד השולחן שבמטבח, על הצלחת הוא ראה 2 מלפפונים מקולפים וחיביתה.

"למה אני חייב לאכול ירקות? אני לא יכול פשוט לקחת גלולות ויטמינים כמו שאר הילדים?" שאל נגב בתמיהה.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"כי אני אמרתי שאתה צריך, עכשיו תאכל את הירקות שלך כמו ילד גדול, אתה תצטרך את הכוח" אמר ראובן. ראובן אף פעם לא היה תומך נלהב של תוספי מזון, בלשון המעטה, הוא האמין שזה לא טבעי ולא נכון, בייחוד אחרי הרפורמה של משרד הבריאות שאפשרה ב-2010 הכנסת חומרי הרגעה כגון ריטאלין לתוספי מזון שמיועדים לילדים. הרפורמה הוכתרה בהצלחה והאלימות בקרב הנוער ירדה, אך ראובן האמין שהמחיר של התנהגות טבעית היה גבוה מדי.

כאשר נגב אכל את ארוחת הבוקר שלו, ראובן לקח בינתיים כיכר לחם, נקניק מעושן וארבעה וחצי ליטר מים והכניס לתוך תיק הטיולים שלו. הוא שם את האמתחת על הגב, וברגע שנגב סיים לאכול ולצחצח שיניים שניהם יצאו מהבית לכיוון הרחוב.

הם צעדו ברחובות דימונה לכיוון תחנת הרכבת המרכזית החדשה שהייתה רק במרחק שני רחובות מביתם. השחר התחיל להפציע, והעיר החלה להתעורר. ראובן זכר איך דימונה שהיום נחשבת לעיר משגשגת ומודל לדוגמה לערים רבות בישראל ואף בעולם, הייתה פעם עיירת פיתוח עם אבטלה גואה. עודדה אותו הידיעה שתמיד יש סיכוי למשווה טוב יותר, שאף פעם לא הכול אבוד.

הם הגיעו לתחנה וראובן הלך למכונת הכרטיסים האוטומטית שעמדה בפינה והעביר את כרטיס האזרח שלו, כדי להוציא שני כרטיסי רכבת לשדה בוקר. לאחר שזוג הכרטיסים היו בידיו, הלך ראובן לכיוון נגב, שנעץ מבטים בקבוצת צעירים שישבו במעגל שבמרכזו היו נרות זיכרון. חלק מהצעירים שרו, אחרים בכו, ואחת תלתה שלט על הקיר שבו היה רשום בגדול: "לא נשכח אותך, לא נוותר, אנו מבטיחים לך אלישע בן דור".

ראובן לקח את ידו של נגב, ואמר לו שהם חייבים לעלות על הרכבת שיוצאת בעוד שנייה. נגב שמע את אביו, אך לא יכול היה לזוז. הוא לא ידע למה, אבל היה משהו מהפנט בקבוצת צעירים הזאת. לבסוף הוא התעשת ושניהם עלו על הרכבת, שיצאה לדרכה עשר שניות אחרי שעלו. בדיוק בזמן שנקבע, כמו תמיד.

הרכבת אצה על מסילת הברזל המגנטית בבטיחות ובשקט. הרכבת הייתה עמוסה למרות שעת הבוקר המוקדמת, מסיבה פשוטה מאוד. תדירות הרכבות ובטיחות הנסיעה בה, וכן זמן ההגעה הקצר ליעד, גרמו לרכבת להיות אמצעי התחבורה הפופולרי ביותר בישראל כבר יותר מעשור. האב ובנו נאלצו להצטופף בין כמה אנשי עסקים וסטודנטים שהיו אתם בקרון. כמוהם, גם להם לא התמזל המזל, והם לא הצליחו לתפוס מקום ישיבה.

הנסיעה ברכבת מהתחנה המרכזית של דימונה לתחנת המדרשה בשדה בוקר ארכה רק 10 דקות. אם נגב היה גבוה יותר רק בעשרה סנטימטרים, הוא היה מצליח לראות בין האנשים ובעד החלון את המדבר שהוא נקרא על שמו. אותו המדבר, שאנשים מסוימים קראו לו שממה, ואילו אחרים קראו לו בית.

ראובן ונגב ירדו מהרכבת ויצאו מהתחנה, כמו בדימונה, גם כאן, ישבו בפינות הרחוב אנשים בקבוצות ודיברו בלחש או בכו. מנגני המוזיקה הציבוריים שהונחו ליד הספסלים ברחובות לפני שנים רבות, כדי להנעים את זמנם של היושבים, בקעו בלדות עצובות שביטאו את התחושה ששררה בלבם של כמעט כל אזרחי ישראל, תחושה של צער וכאב, אובדן והחמצה.

**...זכור בן,**

**הדברים הקטנים**

**הם אלה המעצבים**

**את הנוף. לפעמים**

**אבן אחת נראית חסרת**

**חשיבות, אך למעשה היא**

**ואלפים כמותה הם אלה**

**שבידם הכוח לעשות**

**את השינוי...**

האב והבן התקדמו לכיוון דרום מזרח, ונכנסו לשטח הגן הלאומי. הם עברו בין הפסלים הסביבתיים שניצבו בצדי הדרך. הם פסעו בשביל העקלתוני והמפותל עד שהם נעצרו פתאום, מול מצבה שחורה שעליה היו כתובים שמות הקבורים: דוד ופולה בן גוריון.

"אתה יודע מי הם היו?" שאל ראובן. נגב שתק, שמותיהם נשמעו מוכרים משיעורי מולדת ומורשת של המורה חנה. הוא לא ידע מה לענות לאביו, וכדי לא לאכזבו הוא ענה תשובה שתמיד מזכה בשיעור של המורה חנה במעט נקודות זכות כאשר היא שואלת שאלה בסגנון.

"הם היו ציוניים" הוא אמר בטון הססני. ראובן חייך.

"זה בסדר אם אתה לא יודע" אמר האב, בן ה-37 שזיפים כיסו את עור פניו.

"אני יודע מי זה, אני פשוט לא זוכר" תירץ הילד בן ה-12, שיעברו עליו כמה שנים לפני שזיפים יצוצו על פניו.

ראובן הרים אבן והניח על המצבה, כאות כבוד לזוג הנכבד, וכך עשה גם נגב, אלא שהוא עשה זאת כיוון שאביו ביצע פעולה זו כמה שניות לפני כן, והדבר נראה בעיניו ראוי לעשותו. האב והבן פנו והתיישבו על דרגש של אבן שהשקיף על נחל צין. ראובן העביר את ידו

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

בשער בנו והסתכל בעיניו. הוא ידע שהגיע הזמן להעביר לבנו שיעור על החיים בעולם ובישראל.

"לפני מאה שנה מדינת ישראל לא הייתה קיימת במציאות, אלא רק בראשם של אלה שהעזו לחלום, לחלום על בית לאומי לעם היהודי. יש אנשים שהטילו ספק בצורך במדינה, אחרים אמרו שאין סיכוי שמדינה יהודית תצליח לקום, והיו כאלה שאפילו אמרו שאם החלום יקרום עור וגידים והמדינה תקום, היא לא תשרוד אפילו יום אחד. אבל כמו במקרים רבים עם חלומות, אלה שמעזים ומנסים ועונים לאתגר מצליחים לבסוף להגשימם".

"אחד מהאנשים שהעזו לחלום את החלום הזה, החלום הציוני, שחי בסתר או בפומבי בלבו של כל יהודי, ודבקו בהגשמת החזון, היה דוד בן גוריון. וכך, בה' באייר תש"ח, לאחר 2000 שנה בגולה, קמה שוב מדינה יהודית בארץ ישראל, ארץ אבותינו. מדינה שתחבק לקרבה כל יהודי ותשמש לו בית ומקלט. השנים הראשונות היו קשות, המדינות השכנות לא סמפטו במיוחד את הרעיון שהוקמה לידם מדינה, במיוחד לא מדינה שעל דגלה ניצב מגן דוד, ומלחמות והיתקלויות ביטחוניות היו בשגרה. הכלכלה הייתה בשפל, ובבתים רבים הארוחה בבוקר לא הייתה דבר ברור מאליו. אך בכל זאת שרדנו".

ראובן הפסיק לדבר, קם ושם את התרמיל על הגב, הידק את רצועות התרמיל לגופו, והידק את שרוכי נעליו. "קדימה, אנחנו צריכים לזוז, יש לנו עוד הרבה מה לראות", אמר ראובן לנגב.

"אתה לא מתכוון להמשיך לספר? אימא תמיד אומרת שמה שאתה מתחיל אתה צריך לסיים" אמר הנער הצעיר.

"אל תדאג, אני מבטיח שאני אמשיך, אך לא כאן", אמר האב.

נגב קם והזוג החל לצעוד, כאשר האב מוביל. הם ירדו בנקב עקלתוני ומפותל שהוביל לאפיק המרכזי של הנחל האכזב הגדול, שבימות החורף הגשומים הוא שוצף כמו הירדן, בדיוק כפי שעשה דורות רבים לפני.

הם צעדו בשביל המסומן בצבע שחור, שממבט ציפור נראה כצלוקת עמוקה בשטח המדברי הטהור. ישראל, עם השנים, הפכה למדינה שבה מספר השבילים הגבוה ביותר

יחסית לקילומטר מרובע. שינוי זה תרם לכך שתרבות הטיול תהיה עממית יותר, אך בו-זמנית גרם לכך שפינות חמד רבות, שהיו ידועות רק למעטים, איבדו מעט מקסמן.

ראובן הסתכל על הנוף, על השלוחות, על הוואדיות, על הכיפות ועל האוכפים שעיטרו את השטח החום-צהבהב. הוא הביט על התצורות הגיאולוגיות, על אבני הגיר והצור. הידיעה שהם היו כאן לפניו ויהיו כאן אחריו העלתה חיוך על פניו. הנחמה הקטנה, שיש דברים שאינם משתנים, עודדה אותו. יש אנשים שהשקט של המדבר מטריף את דעתם, אך ראובן לא היה כזה. הוא תמיד אהב את המדבר, את השקט ואת האווירה הטהורה שלו. במדבר הוא חש את הקרבה הגדולה ביותר לעולם, רק במדבר מושג הזמן קיבל אצלו משמעות. ראובן הרים אבן קטנה ושיחק בה בידו, ואז הוא נעצר.

"מה קרה אבא?" שאל נגב. "מה מיוחד באבן הזאת?" שאל ראובן ונתן לנגב להסתכל עליה.

נגב הסתכל, לקח אותה בידו ומישש, אך לא ראה בה שום דבר מיוחד. "לא יודע, מה מיוחד?" שאל נגב בטון מיואש וסקרני. "תסתכל ותחשוב טוב יותר," אמר אביו. נגב שנא שאבא שלו אומר לו את זה, אך בכל זאת הוא הסתכל ובדק בדקדקנות רבה יותר את האבן, אך שום דבר בה לא נראה לו מיוחד. "אין שום דבר מיוחד בה."

ראובן הביט בבנו ואמר "מה שמיוחד באבן הזאת היא העובדה שהיא יחידה במינה, יש אבנים מאותו הסוג, אך המראה של זו ייחודי."

"אבל אתה יכול לומר זאת על כל אבן" טען נגב.

"אם אני אקח את האבן הזאת, האם המקום הזה יהיה אותו הדבר?" שאל ראובן.

"לא, אבל יהיה דומה מאוד" ענה נגב.

## ...ואז ב-4 ביולי 2008 קרה הנורא מכול. פרצה המלחמה... המלחמה ההיא...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"ומה אם אני אקח שתי אבנים?" שאל ראובן.

"הוא עדיין יהיה דומה."

"ואם אקח את כל האבנים הקטנות שכאן?" תחקר האב.

"אז הנוף ייראה שונה" אמר נגב, את הברור מאליו.

"בדיוק. זכור בן, הדברים הקטנים הם אלה המעצבים את הנוף. לפעמים אכן אחת נראית חסרת חשיבות, אך למעשה היא ואלפים כמותה הם אלה שבידם הכוח לעשות את השינוי. בלעדיהם הכול היה נראה אחרת. הדברים הגדולים אולי מכוונים את הכיוון, אך הדברים הקטנים הם אלה שמבצעים את השינוי בפועל," אמר האב.

נגב הסתכל על אביו, והיה מוכן להישבע שראה לשבריר שנייה דמעה בקצה עינו של אביו. "אז שום דבר לא חסר חשיבות, אבא?" שאל נגב.

"בדיוק, בן. בדיוק" אמר האב עם חיוך על הפנים.

נגב הניח את האבן על השביל והשניים המשיכו לצעוד. מדי פעם הם עצרו לשתות ולנוח לכמה דקות, ואז המשיכו לצעוד, כאשר מולם מתנוסס חוד עקב. הם החלו לטפס לכיוון הפסגה, לנקודת התשקיף הגבוהה. מדי פעם ראובן נעצר ועזר לבנו, שמאמץ הטיפוס ניכר בפניו האדמדמים והמיזעיים. לבסוף, לאחר 40 דקות של מאמץ, ישבו האב והבן על פסגה והסתכלו על הנוף.

מולם נפרש נוף בראשית. הראות הייתה צלולה והרוח שרקה באוזניהם. השניים ישבו ושתקו דקות ארוכות, עד שראובן פילח את השתיקה בשאלה אחת: "אתה יודע למה קראנו לך נגב?"

"כן, מפני שאתה ואמא נפגשתם במדבר והתאהבתם, וכאות תודה למדבר שהפגיש ביניכם קראתם לי על שמו" אמר הנער בן ה-12.

"אתה יודע למה דווקא נפגשנו במדבר?" שאל הגבר בן ה-37.

"לא ממש פירטתם את החלק הזה אף פעם" ענה הילד.

"פעם הנגב לא היה מיושב, רוב האוכלוסייה של מדינתנו חיה בערים צפופות במרכז הארץ, אף על פי שהמדבר היה מרבית שטחה. אף אחד לא רצה להתיישב בו. בן גוריון... זה שדיברתי עליו קודם" אמר ראובן. נגב הנהן ואמר לאביו שהוא זוכר.



"איפה הייתי... בן גוריון רצה להפריח את השממה, ואפילו נתן דוגמה אישית והצטרף לקיבוץ שדה בוקר". ראובן הצביע על הקיבוץ שנראה באופק. "המון אנשים עודדו אותו ותמכו בו, אך רק מעטים הלכו אחריו. בשביל אותם אנשים ציונות והגשמה לא היו מילים שנאמרו לרוב ביחד ולפעמים אפילו לא לחוד".

"אז איך זה שהיום יש ערים ויישובים בנגב?" שאל בתמיהה נגב.

"מה שסיפרתי לך כרגע היה בשנות ה-70 וה-80 של המאה הקודמת, אך נמשך גם בתחילת המאה הנוכחית. כשאני הייתי ילד, אנשים ופוליטיקאים בפרט נהגו לדבר הרבה, אך מעשיהם ומילותיהם לא היו שווים. יש אפילו אנשים שטוענים שבתקופה הזאת המילה ציונות איבדה את משמעותה, אנשים שכחו למה הוקמה המדינה ולמה אנו צריכים אותה. אם בשנות ה-40 של המאה הקודמת יהודים בארצות הברית ובאירופה עשו הכול כדי לעלות לישראל, ארץ הקודש, נכדיהם וניניהם עשו הכול כדי לעזוב את המדינה".

"אבל הכול השתנה בשנת 2008, הפער החברתי היה בשיאו. השחיתות במוסדות הממשלתיים הזכירה לאנשים את הברוקרטיה של מדינות מזרח-אירופיות של סוף שנות ה-90. אנשים דיברו ברחובות על האפשרות למחפכה, להפלת השלטון. ואז ב-4 ביולי 2008 קרה הנורא מכול. פרצה המלחמה... המלחמה היא."

ראובן שתק. איך אפשר להסביר לילד בן 12 מה המשמעות האמתית של מלחמה? ראובן אף פעם לא נהג לדבר על מה שהתרחש בשלושת השבועות ההם של יולי 2008, איך נאבק על חייו, איך לא הצליח להירדם בגלל ריח הגופות החרוכות, איך מצא את עצמו מאחורי מחסה מפני אש התופת שנורתה מסביב, מזיל דמעה על חברים שאף פעם לא יחזרו. אפילו לאשתו שלה נהג לספר לה כמעט הכול, הוא סיפר רק את הכמות שהיה צריך כדי לספק את סקרנותה.

**...זה מדהים**

**ביופיו, אך אני**

**לא חושב שהוא**

**ראוי לתואר מלך. אני**

**תמיד הערכת י יותר**

**ציפורים שעפות**

**ולא דואות...**

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

ראובן ישב על הפסגה וניגב את הדמעה שזלגה מעיניו. הזיכרונות הציפו אותו. זיכרונות של הקרבות העקובים מדם, ושל רשימות השמות שהיו תלויות על לוחות שניצבו במרכזי הערים והשכונות. שמות של גיבורים, של אנשים שהקריבו את עצמם למען מכורה. ראובן אזר כוחות, הוא ידע שהוא חייב להמשיך לדבר, וכך הוא עשה.

"יש אנשים שמכנים את המלחמה הזאת 'מלחמת תמוז' בשל תאריך פריצתה, יש שמכנים אותה מלחמת ההגנה, משום שנלחמנו למען ההגנה על אורח חיינו. אני מכנה אותה פשוט 'המלחמה', אולי כי לא לחמתי במלחמות אחרות, אולי מפני שאני יודע כמה אכזרית היא הייתה ואני לא רוצה להכיר אחרות... כאשר חזרתי לאחר הקרבות, הייתה תחושה של מרמור ושל הקלה. שוב המולדת הייתה מוגנת, אך איך המנהיגים אפשרו לזה לקרות? איך הציבור יכול היה להיות עיוור ואדיש כל כך למה שקורה במדינה שבה הוא חי."

פתאום צל ירד על ראובן ונגב, הם הסתכלו למעלה, וראו חוויאי דואה מעליהם, מדלג בין התרמיקות, מרחף מעל ראשם.

"תראה אותו אבא, הוא כמו מלך השמים" אמר נגב בפליאה למראה העוף הדורס.

"זה מדהים ביופיו, אך אני לא חושב שהוא ראוי לתואר מלך. אני תמיד הערכתי יותר ציפורים שעפות ולא דואות. כאשר ציפור עפה היא מתאמצת, היא בוחרת את הדרך שלה ונלחמת עם ברוח ובקשיים. לעומת זאת, ציפור שדואה ונסחפת עם הרוח, אולי לפעמים תגיע גבוה יותר ותאבד פחות כוח, אך היא תלויה במשהו, היא אינה עצמאית. מלכים צריכים ללכת בדרכם, לא בדרך שנוחה להם, לא?"

"כן, אני משער שאתה צודק" אמר נגב.

הם הסתכלו על הציפור המשייטת בשמים במשך כמה דקות, ואז ראובן המשיך.

"במשך חודשים לאחר סיום המלחמה התנהלו ועדות חקירה ודיונים, כל יום היו הפגנות ברחוב. הייתה תחושה שכל המדינה עומדת להתמוטט, שעומדת לפרוץ מלחמת אחים.

יום אחד, במהלך הפגנה המונית בתל אביב, פתאום עלה על הבמה חייל לא מגולח. מקומו לא היה על הבמה והמארגנים ניסו להורידו, אך הוא התעקש ולבסוף הצליח להגיע לדוכן הנאומים שניצב במרכז הבמה. הוא פתח את המיקרופון, ושתק, וככה פתאום, כל האלפים שניצבו והרעישו פתאום שתקו. ואז הוא אמר את הדברים ששינו את הכול."

"אנחנו צריכים להתבייש", הוא אמר, 'באנו כדי להטיף לעשיית מעשים, אך כל מה שאנו עושים זה להחזיק שלט ביד ולדבר. זה קל לדבר, אם זה לא היה קל, לא כולם היו עושים את זה. במקום ללכת לכיכרות ולרחובות ולשבת בשילוב ידיים, אנו צריכים להתחיל לעשות. אני לא מאמין שיש כאן אחד שחושב שהאבטלה עוזרת במשהו, אין כאן אחד שלא מאמין בפיתוח הפריפריה, אך בכל זאת אנו יושבים כאן בתל אביב ומדברים, ולא הולכים לנגב או לגליל כדי לעשות שינוי. כשעמדתי אתכם בקהל שמעתי אנשים מדברים על מהפכה חברתית. מהפכות מתרחשות כאשר מאמינים בהן ומוכנים להקריב למען. אני מבקש מכל אחד מכם, לחשוב כמה הוא אוהב את המדינה ומה הוא מוכן לעשות למענה.

... 'אז איך

**זה שאם הוא לא רצה להיות ראש ממשלה, הוא נהפך להיות?'**

"אני לא כאן כדי להטיף לכם מוסר, אני כאן לקרוא לכל מי שכאן להצטרף אלי, להתיישב אתי בנגב, לעזור להפריח את השממה. יש לנו הכוח לשנות, בוא ננצל אותו' אמר החייל. במקרה ההפגנה הזאת שודרה בטלוויזיה, חצי מהמדינה ראתה אותה, כולל אני. והנאום הזה, שלא בא מפוליטיקאי, אלא מאדם פשוט, ונאמר בכנות מוחלטת, נגע באיזשהו עצב בלבי, גם בלבה של אמך, וכמונו גם בלכם של אנשים רבים אחרים.

"מנהלי חברות העתיקו חברות והקימו מפעלים בערים כמו דימונה וירוחם, צעירים וצעירות החליטו לעבור לגור בדרום, ובכך הובילו להקמת מוסדות לימודים גבוהים לא רק בבאר שבע אלא גם באזור ערד והערבה. אמך ואני גם באנו לדרום ונפגשנו והתאהבנו, והחלטנו שכאן אנו רוצים להקים את המשפחה שלנו. בחמש דקות החייל הלא מגולח גרם לשינוי שלא נעשה ב-30 שנה. קראו לחייל הזה אלישע בן דור."

"זה לא ראש הממשלה?" שאל נגב.

"כן, אבל זה היה לפני שהוא היה ראש הממשלה. האמת היא שהוא בכלל לא רצה להיות פוליטיקאי. לאחר הערב ההוא הוא קיבל עשרות הצעות מכל המפלגות כדי להצטרף אליהן, הם ידעו שיש בידיו כוח פוליטי שכמעט לא היה שני לו, אך הוא סירב לכל ההצעות. הוא האמין שחלוציות ופוליטיקה הם שני דברים סותרים. הוא הקים גוף שנקרא 'פרחים

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

במדבר, שמטרתו הייתה להגשים את חלומו של בן גוריון, שהנגב ישגשג ויפרח, וקיבל תרומות מאלפי בני אדם, בעיקר מהורים שכולים, שעדיין האמינו בחלום העתיק ההוא, החלום הציוני.

"עבר זמן, אבל הנגב התחיל לשגשג, ערים שנקראו עיירות פיתוח השתנו תוך שנים ספורות ונהפכו לערים משגשגות. האבטלה והעוני עוד שררו, אך בשיעורים נמוכים הרבה יותר. המדינה השתנתה לטובה, יש הטוענים שזה קרה מפני שלאנשים התחיל להיות אכפת. אחרים טוענים שזה קרה כי השינויים התרחשו כיוון שהם נעשו מיושר ולא מצרכים פוליטיים. לא משנה מה הסיבה, זה לאט לאט גרם למדינה להיות מקום טוב יותר."

"אז איך זה שאם הוא לא רצה להיות ראש ממשלה, הוא נהפך להיות?" לא הבין נגב.

"עם השנים, מספר הפניות שרוץ גדל והלך, וכך התארכה רשימת מעשיו ותרומותיו. לבסוף הוא נכנע ללחץ, הקים מפלגה ורץ לכנסת ולראשות הממשלה," הסביר ראובן.

"ואז הוא זכה ברוב מוחץ?" שאל נגב.

"לא, האמת היא שהוא הפסיד" אמר ראובן בחצי חיוך. "אך הוא היה ראש האופוזיציה, אופוזיציה בפשטות זה כל חברי הכנסת שאינם בממשלה. הוא יזם חוקים ורפורמות ששינו תפיסות עולם. הוא הכריח עובדי ציבור להשתמש בתחבורה ציבורית, ומנע כניסה של כלי רכב למרכזי ערים כדי להוריד את רמת הזיהום האוויר. בבחירות שהיו לאחר מכן, שאירעו רק לפני שנתיים, הוא נבחר לראשות הממשלה."

"אז אם הוא היה כזה טוב, למה ירו בו?" תהה נגב.

"כי כאשר אתה פועל לטובת הרוב, לרוב המיעוט מרגיש פגוע. פעמים רבות אנשים מעדיפים את טובתם האישית, על פני טובת הכלל" הסביר ראובן.

לנגב היו עוד הרבה שאלות, אך השעה התחילה להיות מאוחרת, הם ירדו מההר והתקדמו לכיוון עובדת, פעם עיר נבטית קדומה, וכיום אתר ארכיאולוגי, מרכז קניות ותחנת רכבת. בדרך נגב נזכר במשהו שאביו הסביר לו פעמים רבות: "לזכור את העבר, כי בלעדיו אין עתיד. ללמוד מהטעויות שנעשו, כך שהעתיד יהיה טוב יותר."

הם צעדו במהירות ותוך כמה שעות, מצאו עצמם השניים מחכים לרכבת. גם בתחנה הזאת ישבו אנשים על רצפה בצד, הדליקו נרות זיכרון, ושרו שירים שנגב לא הכיר. על הרצפה היו פזורים העמודים הראשיים של העיתונים של היום, על אחד מהם היה כתוב

באותיות גדולות ולבנות על רקע אדום "מדינה שלמה באבל, ראש הממשלה נרצח". נגב הביט בעיתון, וידע ששש המילים הללו תיארו את התחושה של מדינה שלמה באותה העת.

הם התיישבו על ספסל וחיכו לרכבת. הפנים של ההולכים והשבים בתחנה שיקפו את האווירה ששררה במדינה טוב יותר מכל כותרת. חלק היו מדוכאים ודמעה זלגה בסתר מעינם, אחרים בהבעה רצינית התקדמו ישר ולא העזו להביט לצדדים. כל אדם הלך בדרכו, חוץ מהעובדה שלכולם היה מכנה משותף של התנהגות: כולם לא ידעו מה מצפה להם מחר, מה עומד לקרות במולדתם.

## ...דינה לקחה

### את שתי ידיה וחיבקה

### את בנה בחוזקה, קירבה

### את גופו לגופה, ולחשה

### באוזנו: 'כשתגדל לא

### יהיו עוד מלחמות'...

הרכבת הגיעה ונגב וראובן עלו ותפסו מושב זוגי. ראובן שם ידו מסביב ראשו של בנו ולחש "יהיה בסדר, אתה תראה." אך נגב לא ידע אם להאמין. הוא ראה את חוסר הידיעה ששרר אצל ההולכים והשבים בתחנת הרכבת, גם בעיניו של אביו.

הם לא ירדו בתחנה בדימונה וגם לא בבאר שבע, אלא בתל אביב. כמו הוריו, גם נגב לא חיבב את העיר הזאת, הבניינים הגבוהים שהסתירו את קו האופק, אף פעם לא היו חביבים עליו. השמש התחילה לשקוע ופנסי הרחוב האירו את הרחובות באור ניאון. השניים התחילו לצעוד לכיוון מרכז העיר, אתם צעדו עוד עשרות אנשים, כולם צעדו לאותו המקום.

בדרך הם פגשו את דינה, ראובן נישק אותה על לחיה ושאל: "איך עבר עלייך היום בעבודה?"

אשת העסקים שתמיד הייתה גלויה ולא הסתירה דבר מבעלה, הודתה שכמו כולם, גם לה היה קשה להתרכז. דינה נישקה את בנה על המצח והמשפחה התקדמה אל כיכר רבין.

נגב אף פעם לא ראה במציאות אנשים רבים כל כך, גברים נשים וילדים מרוכזים במקום אחד, במטרה אחת. כל המשפחה הצטופפה יחד, בזמן שאומנים ונאומים עלו על הבמה

המאולתרת. פוליטיקאים הבטיחו הבטחות ריקניות, ומוזיקאים שרו שרים בלי תוכן. אף חייל לא מגולח לא עלה על הבמה.

דינה לקחה את שתי ידיה וחיבקה את בנה בחוזקה, קירבה את גופו לגופה, ולחשה באוזנו: "כשתגדל לא יהיו עוד מלחמות". באותה העת מאות הורים לחשו מילים אלה באוזניהם של ילדיהם, והילדים לא ידעו מה לומר ושתקו. שתקו כמו אבנים במדבר, שבלעדיהן כל הנוף יהיה שונה.

# נוער חושב מחדר מה החלום שלך?

## קלפים פתוחים

מאת: חנה לוי | כיתה י"ב | מכון ברנקו וייס בשיתוף תיכון אזורי גליל מערבי בכברי

עמדתי בפתח בית האבות "יד לקשיש" בבאר שבע, נלחם ברצון העז לתפוס את עצמי ולהסתלק משם, אך נשארתי במקום. ידעתי שאם לא אכנס תהיה לי בעיה רצינית עם קצין המבחן שלי, שלומי, כעבור דקה נכנסתי. העברתי את האישומט שלי, ככה אני קורא לתעודת הזהות שלי, הכרטיס עם השבב האלקטרוני שמכיל את כל הפרטים האישיים של האדם ומשמש גם ככרטיס אשראי גם ככרטיס קופת חולים, ובעצם מה לא? כשסיימתי להעביר את הכרטיס בקע מהרמקול קול נשי שאמר "שלום יבגני שוורצמן, הנך מתבקש להגיע לקומה 32, חדר 517, האח עוואד ממתין לך". וכך פסעתי לי, גורר את רגליי תוך כדי

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

גמגום "כמה חוסר מזל יכול להיות לכן אדם? גם תקעו אותי עם כל הזקנים האלו ובנוסף אני צריך עוד לסבול בוס ערבי!"

נכנסתי למעלית ובטרם הספקתי לחשוב פעמיים, כבר ריחפתי לי היישר אל הקומה ה-32. בפתח החדר חיכה לי מחויך, אדם צעיר הנראה כבן עשרים וחמש. הוא הציג את עצמו כעוואד סוהיל, ומיד התחיל לדבר ולדבר. אני חושב שהוא הסביר לי על ייחודיות המקום ועל מה אני עומד לעשות שם, אך בכל מקרה לא רציתי להקשיב. הוא צעד בזריזות קדימה ואני בלית ברירה הלכתי אחריו.

הגענו לחדר פינתי קטן. היה בו כיסא מרופד, כיסא גלגלים אורתופדי, שלושה כיסאות עץ, שולחן קטן עם מפה ועליה ערמת קלפים, אישה קשישה ונמוכה, שולחן עגול ומנורת שולחן.

ליד השולחן ישב נער בגילי שהציג עצמו כאלעד. הוא אמר שהוא גר בחיפה, פרט שממש נראה לי תמוה. מה יש לאדם לחפש בעיר רחוקה כל כך?! אמנם בישראל המדבר היום פורח, עם כל היישובים החדשים בנגב. המפעלים שהוקמו והתקציבים שהוזרמו הפריחו את השממה.

אך לנסוע עד לכאן, אפילו ברכבת, במשך שעתיים מהצפון? זה עדיין נראה לי מוזר, במיוחד בעולם שבו הכול מתרחש בשניות. רציתי לשאול אותו מה יש לו לחפש כאן, הרי גם בחיפה יש בתי אבות. אבל לא שאלתי, בין כך ובין כך אני רק רוצה לסיים את השעות שלי כאן וללכת.

אני לא זוכר איך, ודאי שכחתי מחמת הסבל מה קרה ברגעים שלאחר מכן. אולם אני זוכר תמונה שבה ישבתי ושיחקתי בקלפים עם עוואד, אלעד והקשישה. די מהר תפסתי את העניין וגם הצלחתי לנצח, בדרך השחורה כמובן, אך המשתלמת. בלתי מנוצח, כמו בחיים כך במשחק, זה המוטו שלי, ואכן לא זכור לי מתי הפסדתי בפעם האחרונה. שיחקנו כארבעה משחקים והזמן פשוט לא זז. אני לא מאמין שמכל העונשים דווקא שלחו אותי לבית אבות. הייתי מעדיף כבר לשטוף רצפות, בחיי!

סוף סוף, בתום שעתיים, כשהלכתי לכיוון הרכבת התחתית שתוביל אותי הישר לביתי, שמעתי מישהו קורא לי. זה היה אלעד. הוא רץ לעברי והספיק להדביק את קצב הליכתי, שניות לפני שיצאתי לכיוון השער הראשי של התחנה. אלעד אמר שהוא שמח להכיר אותי



ושנוכל להיות חברים. הוא הוסיף וגילה שהוריו גרושים טריים. ולכן יומיים בשבוע הוא שוהה אצל אביו. הוא מלמלל דבר על כך שהוא מעניש את אביו ו"בורח" מהבית לבית האבות. כדי לראות כמה שפחות את אביו. היום, למשל, הוא התנדב אחר הצהריים לארבע שעות, בדיוק בזמן שבו אביו חוזר מן המשרד. כשיחזור, אמר, כולו תקווה ש"הבוגד יישן כבר".

אולי המשפט האחרון הוא שגרם לי להגיב, באמת שאינני יודע. אך גיליתי לו שאני מתנדב בבית האבות מסיבה אחרת: פרצתי לבית הספר הקודם שלי וגנבתי משם את התוכנה הראשית שמכילה את כל חומר הלימודים, אם אותי מסלקים משם אז שאף אחד לא ילמד!

**...פרצתי לבית**

**הספר הקודם שלי**

**וגנבתי משם את התוכנה**

**הראשית שמכילה את כל**

**חומר הלימודים, אם אותי**

**מסלקים משם אז שאף**

**אחד לא ילמד..!**

רק חבל שנפלתי על הקצין המבחן הזה, נראה כי הוא שם לו למטרה לדאוג אישית לכך שלא אחזור לפשע. כבר עדיף היה לי לא להיות בפרוייקט "מצילה". מי אמר שאני משתייך לקבוצת בני הנוער שבסיכון? למה אני צריך בכלל שיקדמו אותי? עד עכשיו הסתדרתי טוב מאוד בעצמי! הם עוד מצפים ממני לחזור וללמוד בבית הספר, כבר עדיף לי לסבול כאן, או לברוח אני כבר לא יודע...

בלי משים לב מצאנו שנינו, אלעד ואני, את דרכנו אל בית האינטרנט-קפה הקרוב, שם תפסנו מקום בשולחן פינתי והתחלנו לדבר. התברר לי ששנינו בני אותו הגיל, והשנה ימלאו לנו 16 שנה, בהפרש של שבוע אחד. אני סיפרתי לאלעד על הטיול האחרון שלי לגליל עם משפחתי, שם שהינו בעיר הצימרים במשך שבוע שלם. החלפנו חוויות מטיולים שנתיים, מסתבר ששנינו ביקרנו באותם אתרים וישנו בשקי שינה ובאהלים מאז כיתה ז'. מי צריך בתי מלון שיש לנו "רקיע בלי מצרים" ושמיים זרועי כוכבים ולבנה? זאת החוויה הארץ-ישראלית בהתגלמותה, ואלעד מסכים אתי בעניין זה. אלעד זכר שהוא נושא עמו אלבום תמונות ושלף ומיד אותו מתיקו ופתחו. בתמונה הראשונה שקלטו עיניי נראה ילד קטן שכותב על דף. התמונה ישנה יחסית, ונראה כי צולמה בטכנולוגיית הצילום הישנה, בטרם נכנס עידן התמונות הרב-ממדיות. התאמצתי לקרוא מה נכתב על הדף. אלעד, שקלט את ניסיוני

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

לפרש את הכתוב, אמר "זה אני בגיל 4 בגן חובה, כותב את שמי. הוריי למדו קרוא וכתוב בהגיעם לכיתה א', אני לעומתם, עם שאר ילדי ישראל יחד התחלתי ללמוד כבר מהגן!" חשבתי שזה באמת חכם, ללמידה אין גבולות במיוחד, בגיל הינקות. הילד שואף לדעת עוד ועוד וטוב שיש מי שמספק לו את הידע.

בתמונה השנייה נראה אלעד מחובק עם אמו כשברקע טרמינל 5 בנתב"ג. אלעד סיפר לי שאת הטיול ההוא לברזיל הוא לעולם לא ישכח: "גרנו סמוך לקריית שמונה, בכפר בלום.

מהכפר נסענו אמי ואבי ואני ברכבת עד לתל אביב ומשם באוטובוס הישר לנתב"ג. הגענו יום לפני ולנו בבית המלון 'ישראלה' הנמצא בנמל. למחרת יצאנו מבית המלון וכעבור שעתיים כבר היינו בדרך לברזיל. בילינו שם שבוע שלם, שבוע שלא אשכח לעולם. זה היה לפני שנולדו אחיי, ולפני שהוריי התחילו לריב כל שני שלישי וחמישי. זה היה למעשה הטיול המשפחתי היחיד והאחרון שלי אתם יחד." בשלב הזה הבחנתי שקשה לו לדבר על גירושי הוריו, אז העברתי נושא.

התעניינתי בתמונה הבאה באלבום, "התמונה הזאת צולמה בהרצליה, במוזיאון הציונות על שם הרצל. כאן אני ליד פסלו, אחרי המיצג האור-קולי. הייתי באתרים רבים בארץ, אבל האתר הזה השאיר בי את חותמו. בתמונה הזאת אני עם סבתי בטיול בעקבות המים, במאגר המים המושבים 'לב הגליל'. בזכות המאגר החקלאים משקים את משקיהם במים שממילא אינם מיועדים לשתייה, מים המופקים בעלות מזערית. כך גם המים המופקים ממי הים, המשמשים את חקלאי הנגב, וחוסכים כמות נכבדת מתצרוכת המים הארצית.

וכאן אני באולפני ישראל, מאזין למוזיקה המקורית שלנו. כישרונות רבים מאוד, זמרים ויוצרים ישראליים, מתפרנסים בכבוד ממכירת שיריהם. זכויות היוצרים נשמרות לבעליהם והתמורה מתחלקת באופן הוגן ושווה בין כל הגורמים. תעשיית המוזיקה הפיראטית גוועה מזמן, בכל אופן, שנים רבות לפני שנולדנו אנו. עם חסימת האפשרות להוריד שירים דרך המחשב בחינם, באמצעות תוכנות שאינן מאושרות על ידי ארגון זכויות היוצרים לישראל, בעבר אקו"ם, נאלצו האנשים לרכוש מוזיקה בעצמם, דבר שהביא לצמיחה מחודשת של התעשייה המוזיקלית בארץ."

בתמונה האחרונה נראה אלעד באתר להנצחת זכרו של אילן רמון ז"ל, האסטרונאוט הישראלי הראשון, בנהלל. בתמונה נראה אלעד מחזיק בידו דגם המעבורת הישראלית הראשונה, שנקראה על שם רמון. לא מכבר עשתה זו היסטוריה כשנחתה על כוכב הלכת

"מאדים" ובה שלושה אסטרונומים, ישראלי, אמריקאי ורוסי, הצוות הראשון שהלך על אדמת מאדים.

בהמשך השיחה דיברנו על החלומות שלנו: טיול ארוך לחו"ל אחרי הלימודים, כמובן. אלעד סיפר לי על משפחתו ועל היותו נצר לניצולי שואה. אני, למרות היותי נכד של קורבן פיגוע, שתקתי.

שנתיים אחר כך הצצתי בשעון ואמרתי לאלעד שצריך לזוז בטרם נפספס את הרכבת, אך הוא השיב שהוא דווקא ייסע באוטובוס, "אני אוהב יותר לנסוע באוטובוס" אמר לי. כך נפרדנו לשלום ליד עץ האון שמול לתחנת הרכבת. אני המשכתי לנוע לעבר הרכבת, בעוד אלעד הלך לעבר תחנת האוטובוס הקרובה. חשבתי שאם זה מה שהוא רוצה, שיהיה. לא התאמצתי לחפש את סיבותיו. אסור לי להיקשר אליו כעת, אין סיכוי!

**...ז'ה אני בגיל**

**4 בגן חובה, כותב את**

**שמי. הוריי למדו קרוא**

**וכתוב בהגיעם לכיתה א',**

**אני לעומתם, עם שאר**

**ילדי ישראל יחד**

**התחלתי ללמוד**

**כבר מהגן!...**

בלילה לא הצלחתי להירדם, לא רציתי שייגמר הלילה ואצטרך לחזור מחר לבית האבות, למה אני צריך את זה עכשיו?! ואלעד, גם כן. הטיפוס הזה משחק אותה נחמד, אבל בסוף הוא יגלה את פרצופו האמיתי, כמו כולם. בבוקר בדרך לתחנה לא השתפר מצב רוחי, למעשה לא קיים עוד בן אדם בעולם עם פחות מוטיבציה ממני כעת. מבחינתי, להסתובב עכשיו ולנסוע בחזרה ברכבת עד לדמשק ומשם למדינה אחרת, לבדי. אבל חלומותיי נגדעו כשהבחנתי בשלומי, הוא חיכה לי מחוץ לתחנה. הוא רוצה לבחון אותי, ידעתי. בטרם הספקתי לשחרר מילה שלומי פנה אלי ואמר: "בין שתי נקודות מחבר רק קו ישר אחד, יש אפילו שיר כזה, אתה יודע יבגני?" "אבל מה הקשר?" השבתי. "כרגע לבך הוא נקודה אחת והשנייה היא ראשך, אני זה הקו ואני לא זז מכאן לפני שתבין את זה. אני כאן בשבילך, לא נגדך."

כן, בטח, חשבתי, אך אמרתי לו בכל זאת "בסדר". הייתי חייב להשיב, אחרת הוא עוד היה עושה לי בעיות. אמרתי לו שאני ממהר לרכבת, אחרת אני עוד עלול לאחר. חייכתי חיוך מאלץ ונפרדתי ממנו לשלום. כשהגעתי פגשתי את אלעד באותו החדר, בקומה ה-32.

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

הוא ישב ושיחק עם שרה, כך מסתבר קוראים לה. הם שיחקו בקלפים. הפעם שאלתי אם אפשר להצטרף. "בתנאי שלא תרמה, החיפזון מהשטן והמתנות מהרחמן," אמר עוואד שבא מאחוריי. וכך ישבנו ארבעתנו, עוואד, אלעד, שרה ואני ושיחקנו. על אלעד ידעתי כבר הרבה. אבל על עוואד לא ידעתי דבר וחצי דבר, פרט לעובדה שסוהיל הוא שמו הפרטי. לכן אמרתי לו "תגיד עוואד, מה ערבי כמוך עושה כאן, בבית אבות יהודי?" הוא נעץ בי מבט ושתק, לא ציפיתי לתגובה הזאת.

אחרי רגע הוא אמר "כולכם אותו הדבר, כפויי טובה, וואחה תשווי לחם על קפוף ידיק - אפילו שאצלה את כפות ידיי לא תעריך זאת!" ויצא מן החדר בטריקה. אלעד נעץ בי מבט וצעק "תגיד מה אתך, בן אדם? עד שלא תמאיס את עצמך על כל העולם והיקום שמעבר לא יימאס לך?!" הוא זרק לעברי את קלפיו ויצא לכיוון עוואד. וכך נשארנו שרה ואני. שרה חיכה אלי ובין הקמטים עיניה הבריקו באומרה לי: "כולנו בסוף בני אדם, תראה אותי למשל. פעם היה לי הכול: הייתי צעירה, יפה, היה לי כסף, הייתה לי משפחה ולאן הגעתי? היום גם בני משפחתי אינם טורחים לבוא לבקרני. כולנו גומרים באותה הצורה, זקנים וממורמרים. אל תהיה כמו כולם, ילד. תחייך אל העולם והוא יחייך אליך בחזרה. תראה את ברוך מהחדר ממול, עד היום אפילו מבקר אחד אין לו וגם האחים כבר אמרו נואש. כל אדם שמנסה לגשת אליו 'זוכה' לקבל ממנו ספל על הראש במקרה הטוב. לפני שבוע הוא אפילו פצע את האחות מהמחלקה השנייה, המסכנה לא הבינה מה נפל עליה".

"פור ברוך, סו לונלי, באט דונט נו האו תו בי קלזו תו א פרסון" היא המשיכה ובמבטאה האמריקאי חממה את לבי. "עברתי הרבה בחיי, מלחמות, שכול, גירושים, עלייה למדינת הקודש הנפלאה הזאת, רגעי שמחה ועצב. מעשים שעשיתי קבעו את מסלול חיי, מעשים שלא עשיתי גרמו לי לחרטה עד היום. מילים שאנו אומרים לעתים נובעות מהכאב שלנו, ויוצאות בלי מחשבה. קשה לעצור בעדן לצאת, וכשהן יוצאות החוכמה היא לדעת איך לתקן את הנזק. מילה אחת קטנה יכולה לשנות את מצב הביש כולו, בני. הרי לחטוא זה אנושי, לסלוח אלוהי, עשה את הצעד ולא תצטער".

למחרת, ככל שרציתי, עדיין לא הצלחתי להתנער מדברי שרה. אמרתי לעצמי "יבגני, עזוב אותה, היא בכלל לא יודעת איזה יום היום. סתם זקנה מבולבלת, מה לה ולחיים? היא בעצמה בכלל לא מתפקדת, שלא נדבר על לראות את העולם חוץ מהחצר בבית האבות." אך עמוק בתוכי ידעתי כי יש אמת בדבריה. חזרתי ל"יד לקשיש". בכניסה נשר עלי עלה,

שוב יש שלכת. זה רק הבהיר לי שהזמן אינו עוצר, ועכשיו זה הזמן לתקן את הנזק. לא השתהיתי, נכנסתי הישר לחדרו של עוואד. הוא, כרגיל, לא היה שם. מסכן, כל המחלקה על ראשו, חשבת. החלטתי לחכות לשובו, הרי בין ממילא ירשמו את השעות שלי. עיניי שוטטו ברחבי החדר. על הקירות היו מכתבים רבים ממשפחות קשישים שהודו על הטיפול

המסור, תעודות מקצוע, תעודות הצטיינות, תמונות, תעודת הוקרה של "הקרן לגישור בין ישראל לפלסטין" שבה נכתב בעברית, בערבית ובאנגלית: "לעוואד סוהיל, בהוקרה על פועלך למען קידום יחסי

הידידות בין האזרחים הפלסטינים לאזרחי מדינת ישראל".

על השולחן הבחנתי בתמונה של עוואד מחובק עם אישה

יפה הנראית בת גילו, ברקע בניין הממשל הפלסטיני

בחרון. באותו הרגע נכנס עוואד לחדר, מזמזם פזמון

משיר ים תיכוני ידוע. כשראה אותי השתתק. כעבור

רגע פנה אלי ואמר "חשבתני שלא תחזור לכאן עוד."

"באתי להתנצל", אמרתי. "הייתי טיפש ונרגן, דיברתי

בלי לחשוב, מתוך כעס של שנים, מתוך הכאב של

משפחתי, דיברתי מגרון קורבנות הטרור הזועקים אלי

מבין מצבות האבן, מתפילות האנשים ומנרות הזיכרון

שנותר מהם רק פח. להבא אברור את מלותיי, אני

מבטיח."

"יש פתגם ערבי שמשמעו מי שמקיש על דלת, ישמע תשובה.

היית רק צריך לבוא ולהתנצל, לא צריך יותר, אני מבין. אדם

שמחפש סיבה מוצאה. אתה חיפשת דרך לשחרר את כאבך ומצאת.

זה בסדר, אני מבין", אמר. "דרך אגב לא קוראים לי עוואד, קרא לי סוהיל."

"מעניין אותי לדעת, אם אפשר לשאול, מיהי הבחורה בתמונה?" "זאת לילה ארוסתי,

החתונה בחודש הבא, אינשאללה." "התמונה צולמה בפלסטין?" "שאלתי, כן," אמר "כל

יום אני עובר במעבר הגבול 'האור השקט' כדי להגיע לישראל. בזכות השלום אני יכול

לעבוד כאן, וללמוד שם באוניברסיטה. אני עכשיו לומד רפואה, אבל צריך קודם פרנסה

לאישה, ובעתיד לילדים. לילה לומדת משפטים, נפגשנו באוניברסיטה. אם אללה יעזור,

תפגוש אותי עוד כמה שנים במרפאה שלי." שוב לא יכולתי עוד, התפרקתי. אמרתי לו:

**...בתמונה**

**נראה אלעד**

**מחזיק בידו דגם**

**המעבורת הישראלית**

**הראשונה, שנקראה על**

**שם רמון. לא מכבר עשתה**

**זו היסטוריה כשנחתה**

**על כוכב הלכת**

**'מאדים' ובה שלושה**

**אסטרונואוטים...**

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"איך אתה יכול לחיות עם עצמך ולהמשיך להאמין באללה שלך, שהדבר היחיד שאתם ידעתם תמיד ותמיד תדעו לעשות זה להיות שאהידים".

עוואד שתק. אך הפעם הוא חיך ואמר: "אתה לא היחיד, איבני. שנים רבות של כאב לשני הצדדים לימדוני שאת כאב העבר צריך להניח בצד. יש לנו שתי מדינות נפרדות עכשיו, מה שהיה אז, לא היה מוצדק בעיניכם ובעינינו. שפיכת הדמים נפסקה, אך הצלקת נשארה עמוק אצלך כמו שהיא אצלי. היא טרם הגלידה. היינו כמו אחים שרבים בלי הפסק וצריך כל הזמן להפרידם. כיום התבגרנו, החכמנו, אך עדיין לא סלחנו. אותם הסיפורים הכואבים נישאים בקרב כל אחד, אם הוא יהודי או ערבי. אך בוא לא ניתן לכאב להרוס את העולם החדש הנפלא שבנינו לנו כאן. האמת והצדק חזקים יותר מהכול".

שתקתי לרגע, יש צדק בדבריו, ידעתי.

"אבל איך, איך אתה אומר שזה כאב הדדי?" הוספתי, "הרי אתם שלחתם אנשים, גברים נשים וטף שייכנסו לאוטובוסים שלנו ויהרגו אנשים. אתם הרגתם את סבא שלי! החיים של משפחתי נהרסו בגללכם, סבתי מתה מצער לאחר מות סבי והכול בגלל אותה שנאה שלכם!"

איך אתה מצפה שנחלים? איך?!"

"אני מבין אותך, ואת תהייתך" אמר סוהיל.

"גם אני בעבר לא הבנתי. אחי הבכור מאהר נהרג בהפצצה של צה"ל, השני, יאסין מחמת זעמו וכאבו שקע בעיוותי הדת, התמכר לנאומים של מטיפי הטרור והפך לשאהיד. חצי שנה לאחר מכן נהרג בעת שביצע פיגוע ירי כנגד ישראלים בשטחים הכבושים דאז. בפיגוע ההוא איבדתם שני חיילים, אני איבדתי את האח השני שלי. איבדתי שני אחים במלחמה ההיא, כל אח היה כמו אב בשבילי. בעבר נתתי לשנאה לקחת ממני את הכאב, אך לא יכולתי לגרום למשפחתי עוד צער, ולכן אני כאן. הימים הטרופים הללו עברו, אסור שהם ישכחו וצריך להמשיך להידבר בינינו. לכן אני מתעקש לעבור כל יום לצד הישראלי ולעבוד עמכם, כדי להוכיח יום אחר יום, פעם אחר פעם, שאפשר גם אחרת. והנה, תראה איזה מזרח תיכון חדש קם כאן אחרי 20 שנה בלבד! בזמנים ההם של הטרור, אנשים לא חשבו אפילו שהשלום אפשרי, מזל שהיו האנשים שהעזו לנסות!"

האינטיפאדה שייכת לעבר, הזכרתי לעצמי. למזלי אינני יודע מה פשר המילה "פיגוע", רק משפחתי מכירה את התחושה. אך אצלי היא טרם נמחקה מהלקסיקון. לכאב משפחתי אין מרפא, הוא שורד שנים. מעניין איך עוואד עושה זאת? איך הוא מצליח להתגבר על כל הכאב ולהפכו לדבר טוב? חשבתי, אם הוא ביקש, אולי הוא ראוי שאקרא לו סוהיל? באותו הרגע שמעתי את קולו "אתה בא?" הוא שאל, "לאן?" עניתי. "שרה מחכה לנו" סוהיל נכנס מיד, אני היססתי. בכניסה לחדר הבחנתי באלעד. הוא עמד שם ופניו נפולות, נבוכות. בדיוק כמו תמיד, חשבתי. אנשים מיד מטיחים את האשמה, ואז כשמתברר להם על שכול משפחתי הם מצטערים ונשארים חסרי מילים. ואז הבנתי, שלמעשה גם אני נהגתי בדיוק כך. "אתה יודע", אמרתי לו, "מה שאתה עושה לאבא שלך, אינו שונה מהאופן שבו התנהגתי כלפי סוהיל. אתה לא יכול להעניש את אביך על כך שהוא התגרש מאמך. אנשים טועים, לפעמים מתחננים עם בן האדם הלא נכון, לפעמים מזניחים את הקשר עם בן הזוג. החיים משנים את האנשים, ואולי אביך הבין שהוא רוצה לבנות את חייו אחרת. כולנו רוצים ששני הורינו יאהבו זה את זה, זה צורך בסיסי של כל אדם לדעתי. אבל צריך להכיר במציאות. אני מעדיף הורים שאינם רבים כל הזמן. מי כמוני מכיר את התחושה הנוראה של חוסר האונים למשמע צעקות הוריי, בלי יכולת מצדי לעזור להם. המריבות רק מתחזקות ומתגברות, עד שלעתים 'בני מזל' כמוני זוכים לראות את אביהם מכה את אמם. זה למעשה מה שגרם לי בין השאר להתחיל לעשות בעיות בבית הספר. בגלל זה העיפו אותי משם, בגלל זה פרצתי לשם ועכשיו אני כאן." בשלב הזה רעדתי בחוזקה וצמרמורת אחזה בכל גופי, המילים חנקו אותי עם כל הברה והברה שהוצאתי מפי. לא שיתפתי אף אדם בסיפורי מעולם. עד לרגע זה לא היה לי למי. זמן רב מדי של הדחקה ושל בריחה הביאו אותי לדרך בלי מוצא. כעת, כשסיפורתי, משהו בי השתחרר. לא רציתי לבכות. לא בכיתי בהלוויה של סבתא, למה שאבכה עכשיו? מבטי התנגש במבטו של אלעד, לשבריר שנייה נדמה היה לי שיש לחלוחית בעיניו. הוא קרב אלי, חיבק אותי ואמר "יהיה בסדר חבר, יהיה בסדר." הרגשתי שאימצתי לי את.

...בין שתי נקודות

מחבר רק קו ישר

אחד, יש אפילו שיר כזה,

אתה יודע יבגני? 'אבל

מה הקשר?' השבתי...

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

שרה קראה לעברנו "חבר'ה! שכחתם את הזקנה שלכם? מה עם משחק קטן, ג'סט פור פלודר?" וכך שוב מצאנו את עצמנו ארבעתנו, שרה, אלעד, סוהיל ואני סביב השולחן, מחליפים חיוכים ומשחקים, כמובן, קלפים. הפעם אני יצאתי המפסיד. שרה חיכה אלי ואמרה "אתה רואה יבגני? ככה זה במלחמה. תמיד יש מפסידים, אתה לא ניצחת ואני הפסדתי, כי אתה הולך." החלטתי להישאר עוד קצת, מה יש לי להפסיד? כשחזרתי לביתי שוב ראיתי את שלומי, הוא ישב על הספסל הציבורי וקרא לי לבוא. התיישבתי לצדו, הוא ציטט לי קטע מספר תהילים, פרק ל"ד: "מִי-הָאִישׁ, הֶקְפֵּץ חַיִּים; אֶהָב יָמַי, לְקָאוֹת טוֹב. נָצַר לְשׁוֹנֵךְ מֵרָע; וּשְׁפָתַיךָ, מִדְּבַר מִרְמָה. סוֹר מִרְמֶה, וְעַשְׂהָ טוֹב; בְּקִשׁ לְשָׁלוֹם וְרַדְּפֶהוּ."

המשמעות של הפסוקים הללו היא, שאם אתה חפץ לחיות טוב בימי חייר, הישמר מלשון הרע ומדברי מרמה, התנהג טוב והתאמץ להביא שלום בין רעים. אתה כבר בחצי הדרך, כפי שנאמר, קשה באימונים - קל בקרב. אל תתייאש! משום מה מצאתי בדבריו מקור חיזוק, אולי באמת עוד יש תקווה...

למחרת הגעתי לבית האבות שעה לפני הזמן. חיפשתי את אלעד, אך מצאתי רק את סוהיל "הוא לקח יום חופש", אמר. גמלתי בלבי לחבק אותו בפעם הבאה שניפגש, הוא באמת החליט להפסיק להעניש את אביו! הלכתי לחדרה של שרה, סיפרתי לה שהיום זה היום האחרון שבו אני חייב להגיע לבית האבות, תם המאסר! אך הבטחתי לה שאשמור זאת בסוד. אני אוהב את המקום, יש כאן אנשים טובים, יש לי חברים. סוף סוף באמת אוהבים אותי! ובכלל, אף אחד בבית הספר החדש שלי לא צריך לדעת על כך. משחק קלפים אחד קטן אינו מזיק לאף אחד. אמרתי לה: "מחר יש לי מבחן שלישי בהיסטוריה, ואם לומר את האמת, לא הקשבתי למורה בכלל". היא שאלה אותי על מה אנחנו לומדים, ואני השבתי שעל מאורעות ה-11 בספטמבר ותקופת המלחמה בעיראק. היא השיבה שהיא הייתה שם בזמן האסון. היא הייתה עדה לתופת, נשמה את טונות האבק והפיח. בקול רועד וחנוק היא סיפרה לי על הדקות שלפני שהגיע המטוס שהתנגש במגדל הראשון, ההלם, אי-הוודאות, הצווחות, הזוועות, שותפה לעסקים שקפץ מן הבניין בדקות של ייאוש, המחלצים שנספו, מות הנספים הרבים והכאב העצום, הכאב שניפץ לה את האשליה. זאת הייתה הסיבה לעלייתה ארצה בגיל מבוגר יחסית. היא הזדהתה עמוקות עם כאב העם כאן, הבינה את קורבנות הטרור, רצתה לעזור, לתמוך, לתת תקווה ולהראות שאפשר גם בדרך אחרת. ומאחר שהיא יהודייה ההזדהות עלתה בקנה אחד עם עלייה: "דיס הורכול דיי ויל בי אין מיי ממורי אנטיל מיי לסט דיי! ז'ה טרור איז ז'ה ביגסט ת'רט אוף ז'ה יוניברס, ת'נק גוד



ת'אט איטס גון פוראבר" אמרה שרה חרישית. כך שוחחנו כשעה, שעתיים, ולא שמתי לב שהחשיך ושעות הביקור הסתיימו. שאבתי כל פיסת מידע מהסיפור שלה, שעזר לי כנראה להצליח למחרת בבחינה, כי זה היה המבחן הראשון שבו לא נכשלתי, ואף קיבלתי 92 בלי להתאמץ!

לזר... יומיים לאחר המבחן קבעתי עם אלעד להיפגש ב-5 אחרי הצהריים בבית האבות. בדרך ראיתי אותו. הוא סיפר לי שהשלים עם אביו, ושניהם הבינו, כל אחד את טעותו. אלעד אמר לי שמעתי שהוא ישהה יותר בבית אביו מאשר ב"יד לקשיש", אך למרות זאת הוא אינו מוכן לוותר על ביקוריו בבית האבות, ובכוונתו לבוא ולבקר פעמיים בשבוע לפחות. סיפרתי לו על החלטתי לחזור לסורי, ואף גיליתי לו שפניתי ליועצת בית ספרי, וביקשתי ממנו שיתלווה אלי לפגישה אתה, רק ליתר ביטחון, לוודא שלא אקח את רגליי ואברח משם. אלעד חיך אליי וקרץ, הבנתי שהוא מסכים.

כשהגענו לחדר של שרה ראינו שם את סוהיל. מיטתה של שרה הייתה ריקה, המנורה כבויה והקלפים בתוך החפיסה. סוהיל הסיר את התמונות מהקירות ומחה דמעה. הבנו.

בדממה עזרנו לסוהיל להוריד את תמונותיה מהקיר. את התמונה האחרונה של ארבעתנו החלטנו לשכפל לכולם.

ההלוויה הייתה צנועה ושקטה. לא נשארו לה קרובי משפחה רבים בארץ, היא הייתה אישה בודדה, הייתה - זה מוזר לדבר עליה בזמן עבר - רק אתמול הרי שיחקנו יחד קלפים.

לפני ההלוויה קנינו זר, והנחנו אותו על קברה.

לזר צרפנו פתק, שבו נכתב: "לאישה המדהימה ביותר בעולם הזה ובעולם הבא, שהראתה לנו את הדרך אל עצמנו ועזרה לנו לראות את האחר. מי ייתן וזיכרונו יגן עלינו ועל הדורות הבאים עלינו, לטובה. שולחים ברכות לגן העדן, מודים אנו היום על הזכות להכירך. אוהבים וכואבים, סוהיל, אלעד ויבגני, נכדייך המאמצים".

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

אחר ההלווייה נפגשתי עם שלומי במרכז הקהילתי. הוא בדיוק סיים להעביר שיעור תגבור לנוער המקומי. הוא הבחין בי וחייך, את חיוכו לעולם לא אשכח. מבט אחד ואתה פשוט נשבה בקסמו. מובן שמיד התגנב לעיניי חיוך בחזרה. שלומי נתן לי פתק ובו נכתב: "התקווה היא חלומם של האנשים הערים. לעולם אל תפסיק לקוות לטוב, ולשאוף להשיג יותר. החלום מאתמול הוא התקווה של היום והמציאות של מחר. אתה מיוחד יבגני, אל תשכח זאת לעולם!

גא בכך היום, ונפעם מהתרגשות, כי מחר אתגאה בכך יותר. בעוד שנתיים תסיים את לימודיך, תוציא תעודת בגרות, תתגייס לצבא, או לשירות לאומי, שם תתרום את חלקך למדינה ותחזיר לי כגמולי בכך שבעוד שניפים ספורות אתה תפרח. היקום כולו נפרס בפניך, השינוי הזה הוא שלך. כדברי חז"ל, 'אין שמים עוזרים אלא למי שעוזר לעצמו'. מעריך אותך עד מאוד, שלך תמיד, מעריצך מספר אחת - שלומי".

נדרתי נדר למלא את משאלת לבו, ומכאן רק לטפס הלאה. לחצנו ידיים, הגנבנו חיבוק ונפרדנו איש, איש לדרכו. "כשנסגרת דלת אחת, נפתחת אחרת", מלמלתי לעצמי והמשכתי הלאה.

חמש שנים חלפו מאז, חמש שנים שבהן פעמיים בשבוע למשך שעתיים אנו נפגשים סביב קברה. סוהיל הקים מרפאה קהילתית ששמה "קול שרה", מרפאה הנמצאת על קו הגבול בין פלסטין לישראל. שם הוא מגיש עזרה רפואית לכול, עם אשתו לילה, שדואגת לרווחתם ולצורכיהם המשפטיים של האנשים במרפאה. אלעד לומד עבודה סוציאלית וחינוך, הוא החליט שיהיה מורה בישראל. הוא בחר במקצוע מכובד לכל הדעות, לא פשוט להתקבל ללימודי חינוך כיום, אך אלעד שלנו הצליח!.

כיום הוא מתגורר בתל אביב. בסופי שבוע הוא עושה "תורנויות": פעם הוא אצל אמו ופעם מבקר את אביו. אם הייתם מסתכלים מהצד על הצמד הזה, הייתם יכולים עוד להתבלבל ולחשוב שהם חברים, זה מצחיק איך שהחיים מסתדרים!

אני גר בגליל על קו מישור החוף, שם מצאתי שילוב ארץ-ישראלי בין הירוק והטבע לבין הים - הסמל הנצחי לנשמה - פעם הוא בגאות ופעם הוא בשפל, פעם שקט ופעם רוגש. בגליל מצאתי את עצמי. הימים ההם בבית האבות שינו אותי. מי היה מאמין שאני, יבגני

ה"עבריין המועד", בחרתי דווקא ללמוד משפטים? זה אבסורד של ממש, אני יודע. אך החלום שלי זה להיות שופט ביהת המשפט העליון הבא, אינשאללה.

אלה קורות חיי וסיפורי שמתפרס על פני שנים. הטעויות שעשיתי בחיי הן אלה שהעניקו לי חיים וחברים, והכול בזכות - משחק קלפים.



# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

## התמזגות

מאת: רן חורי | כיתה י"ב | ישיבה תיכונית עירונית | קריית-אתא

התמזגות. פשוט כך. איכשהו, תמיד השרתה עליה המילה הזאת והמשתמע ממנה מעין תחושה מהורהרת כזאת, רוויה, פילוסופית. תמיד התעוררו בי תהיות על מהות החיבור, האחדות והאחידות. גם עכשיו, בשעה שיצאה מהמחלף והתמזגה עם התנועה, התפעלה בפעם המיליון בחייה על זרימת החיים הבלתי פוסקת במחלפים, על מאות אלפי הרצונות והסיפורים הקטנים במכוניות היוצרים את התנועה הנצחית, שהזכירה לה נמלים שרתות אחר מזון.

היא הוציאה עוגיית גזר נוספת מן השקית ולעסה אותה, תוך כדי צפייה בנוף שבצדי הכביש. אורח החיים של אנשים רבים השתנה בשנים האחרונות, לאחר מסע הסברה אינטנסיבי

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

בנוגע לכריאות. היו שטענו כי המדיניות החדשה הייתה קיצונית מדי, ובהחלט לא מקובלת במרבית המדיניות המערביות. היא זכרה את ההפגנות, את הסבל... היא עצמה הייתה מפעילות ההתנגדות... אבל עכשיו, שנים אחרי זה, ידעה שטעתה.

שלט ירוק הודיע על קרבתה אל מחוז חפצה. שלושים יום...

חמש עשרה שנה, ועדיין לא פענחה את חידתו הנסתר של המוות.

היא נופפה לשלום אל כמה חיילים שעמדו במחסום, והמשיכה להתקדם לעבר אריאל.

אילנית למדה אתה באותה האולפנא באותן השנים הרחוקות. מאז שהתרחקה ועזבה את החממה שגדלה בה, הכול השתנה, כל זווית הראייה שלה בנוגע לכל נושא בחייה, עם ההתרחקות מהאנשים שהזכירו לה את העולם שעזבה. באזכרות לאביה ולאחיה, מדי שנה, לא השתתפה במה שקראה "פולחן פגאני", ובאופן הפגנתי למדי לא ענתה אמן אחר הקדיש שקראו הקוראים.

רק עם אילנית הכול היה אחרת. רק אתה, מכל נציגי העולם שמעבר, הייתה יכולה לנהל שיחות נפש ארוכות אל תוך הלילה, לשמוע על החתונה הממשמשת ובאה, על הילדים הנולדים, על הקריירה המתפתחת, על החיים המבצבצים. רק עם הנפש היחידה הזאת, שהייתה כה קרובה אליה, הייתה יכולה לחלוק את החיים באופן שלא עשתה עם האנשים בעולמה החדש.

ודווקא לאילנית זה קרה.

"ברוכים הבאים לאריאל", בישר שלט הכניסה, שמאחוריו צפו בנינים רבי-קומות רבים בעיר המתפתחת והולכת. שני חיילים הביטו בה מעמדת השמירה כשנכנסה אל העיר, שהייתה מוקד מרכזי לקליטת העלייה הנרחבת מארצות הברית. שנים ארוכות שכמעט לא נכנסה לשם, שלא עברה את הקו האסור, ועכשיו היא מגיעה מיוזמתה אל החברה הטובה שלה, שנתקעה שם, בודדה.

רחובות חדשים הוקמו מאז הפעם האחרונה שהייתה שם, ב"שבת כלה" של אילנית, אך עם חוש ההתמצאות שלה מצאה את הבית במהירות. אילנית גרה בקומה השנייה של בית הקומות. בהתרגשות מסוימת, שהשתדלה להדחיק, החנתה את המכונית, וניגשה לאינטרקום לצלצל.

"נעמה, אני שמחה שהגעת, את נראית ממש טוב!" שמעה את קולה של אילנית בוקע מן המכשיר, ומיד אחר כך את הצלצול שהביא לפתיחת הדלת. עכשיו תעלה במדרגות ותראה אותה שוב, שלושים יום אחרי.

מפגשן המיוחדש היה מלא רגעים, שכמו הגלים המתנפצים אל החוף אך חוזרים כלא מוצאים את מקומם, ניסו לעלות אל מקומם, ולסגת. הן התחבקו, ובחנו זו את פניה של זו. בפני שתיהן ניכרו עקבותיהן של נסיבות החיים. העצב הדק והצפוי שגילתה נעמה בפניה של אילנית, ואולי, הפחדים והחששות שמצאה אילנית בנעמה.

...ברוכים

הבאים לאריאל,

בישר שלט הכניסה,

שמאחוריו צצו בניינים

רבי-קומות רבים בעיר

המתפתחת והולכת...

"מה לך, אילנית?"

"אני לא יודעת איך אני אשרוד..."

וחיבוק נוסף.

הן ירדו למטה בעצת אילנית, שרצתה להשתחרר מהבית, ועד מהרה מצאו את עצמן יושבות על נדנדות באחד מגני השעשועים של אריאל. השעה הייתה שעת בוקר, הילדים שהו בגנים ובבתי הספר, הצעירים יותר שלחו נציגות מסוימת מסביבן. שתיהן האזינו לדממה עד שהחלה אילנית לדבר, בהתחלה בהיסוס, עד שהתגבר שטף קולה ודיבורה קלח:

"כשהייתי צעירה, חשבתי שעד היום כבר לא יהיו חולים. לא שתומצא תרופה לסרטן, אלא שלא יהיו חולים. חשבתי שהכול יהיה נפלא, מושלם. שיבוא המשיח ונשב איש תחת גפנו ותחת תאנתו<sup>1</sup>, שכל החזיונות הנבואיים שאהבת שכל כך... כולם יהפכו למציאות."

"אבל באה המציאות וטפחה על פנייך, העירה נעמה בציניות מסוימת.

1. מיכה ד' 4

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"הייתי בטוחה במאה אחוז שהמחלוקות עם הערבים ייגמרו, שכולם יהיו דתיים, שנהיה מדינה עצמאית לחלוטין, בלי תלות במדינות אחרות, ונפעל כרצוננו, לפי חוקי התורה."

"וזה לא קרה."

"לא. ועכשיו אני מסתכלת למעלה וכל כך הרבה שאלות מכרסמות בי."

השתררה שתיקה. עיניה של אילנית נצצו.

"את זוכרת את איוב?"

"ברור. כל כך הרבה סבל, כל כך הרבה תהיות ושאלות, ובסופו: 'הנגלו לך שערי מוות, ושערי צלמוות תראה?'<sup>2</sup>"

"וכמה עסקנו בזה לפני ואחרי הנסיעה לפולין"

"וכמה קשה, עכשיו, להחיל את זה על המציאות"

"אבל את בחרת לחיות במציאות שמקבלת את זה, שזה חלק מהותי מהעקרונות שלה..."

אילנית הביטה בה לעומק, כחוקרת את כל השנים האבודות.

"ואת לא..." אמרה.

"מסתבר."

"דווקא את, הדוסית של השכבה, עשית את המהלך הזה."

"בואי לא ניגרר לדבר עלי. באתי כדי להיות אתך."

"וטוב שבאת. חסרת לי. איך היה באפריקה?"

"את מתעקשת שנדבר עלי."

"נו, זה עוזר לי, לשכוח קצת, וגם לשמוע מה קורה אתך."

"שיהיה. היה מצוין. הם מאוד מעריכים את השותפות של המדינה בכריאות ובחינוך. בהשוואה לתנאים ששררו במדינות האלה לפני עשרים שנה, המצב השתפר מאוד."

2. איוב ל"ז 17



"לא היה לך קשה שם, לבדך, בג'ונגלים העבותים בין כל הפילים והשכטים?"

"עוד אחת עם הסטיגמות שלה. אם משתחררים מהסטיגמות, בכל עניין, הרבה יותר קל. מדינות אפריקה התפתחו מאוד. גם לפני עשרים ושלושים שנה המצב לא היה כזה, וודאי לא עכשיו. וכן, היו קשיים בדרך, הייתה התמודדות עם מנטליות שונה, עם התנגדויות מסוימות, עם מחסומים של זרות וחשדנות, אבל כל העניין בחיים הוא האתגר, הוא ההתגברות על הקושי והפקת המרב ממנו."

**...כרגיל, את**

"ואת כל זה למדת בקורסים שלך."

**נסחפת. מה שווים**

"ואני גם מאמינה בזה."

**כל הברורים והאמונות**

"אז איך היית מתמודדת עם אובדן של בעל, אהוב לך, אחרי שנה ארוכה של ייסורים?"

**הללו, אם בתכל'ס**

"אילנית", החזיקה בידה בעידוד, "את בטוחה שאת רוצה לדעת מה הייתי עושה אילו הייתי במצבך? כלומר, מה עשיתי במצבך?"

**החברה הישראלית מלאה**

**מחלוקות ושסעים? מה**

אילנית נתנה בנעמה מבט מבין.

**שווה השפעה של זה**

"אני מניחה שזה לא ינחם אותי. הפתרון שלך הוא לא הפתרון שלי."

**על התרבות...**

"וכל הנסיבות שונות. כן, את צודקת. ואם הייתי במצבך, דתייה מתנחלת עם ארבעה ילדים בשיא הקריירה שלה, שמאבדת את בעלה מסרטן, מאוד יכול להיות שהיית נשארת במצבי, עם כל השאלות והכעסים."

"זה מה שצריך לעשות. ואני אגיד לך את מה שתראי כמנטרה שחוקה - אנחנו לא יכולים להבין את דרך ה' בעולם."

"נו, טוב" נעמה ידעה שמדיון שלהן על דרך ה' בעולם לא יצא דבר.

"אבל תודה שבאת. אני ממש מעריכה את זה. גם אם אי אפשר לנחם אָכֵל."

"היה ברור שאני אבוא. את לא צריכה להתחיל עם התודות הרגשניות האלה. ממך לא התנתקתי ובחיים אני לא אתנתק."

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"כשאת אומרת את זה ככה, זה נשמע כביקורת כלפי אלה שכן התנתקת מהם."

"טבעי, ונכון, שאני ארגיש ביקורת כלפי העולם שזרק אותי."

"את השלכת אותו מעלייך."

"בן-דם שמתרחק, משליך מעליו את עול מלכות שמים, מגיע לו שהחברה שלכם תמחק אותו ותנתק אתו קשר?"

"לא, אבל זה לא ככה. ומה שקרה אתך נבע מההשלכה הבוטה של האנשים, של הערכים."

"את טוענת שבמקרה של השלכת הערכים, ובסוגריים אני אוסיף, אילו ערכים, מוצדק למחוק את העוזבים בצורה כזאת?"

"לא מוצדק. השלכה של אנשים לעולם אינה יכולה להיות מעשה מוצדק. אבל את, והנה אנחנו שוב מדברות עלייך, הלכת ונהיית פעילה נגד הכיבוש ובעד הפלסטינים, אז את יכולה להבין שלאנשים, שאיבדו אנשים שקרובים להם, היה קשה, בלתי אפשרי, לקבל אותך אחרי זה."

אילנית ונעמה לא היו נסערות. הן ניהלו את השיחה בנועם ובענייניות. האהבה ביניהן כמו גישרה והייתה המצע למערכת היחסים ביניהן.

"למען האמת, אני יכולה להבין. אחרי 15 שנה אני יכולה להבין את מה שהיה לכם נגדי. לא לסלוח, לא לשכוח, בהחלט, אבל כן להבין. כל הדיונים הציבוריים האלה שאנשים יזמו כאן, בטלוויזיה למשל, לא הזיקו."

"לא הזיקו? את ממש מצחיקה אותי עם הסגנון שלך לפעמים. כל השיח הציבורי הזה שהתפתח בשנים האחרונות הוא הדבר הכי טוב שקרה למדינה."

"בואי ניסחף."

"תחשבי על זה. אנשים מדברים ביניהם. אנשים מבררים את העקרונות בצורה יסודית ולא רק לפי מאורעות היום והשבוע האחרון. תחשבי על ההשפעה שיש למועצת כינרת על הציבור ועל המדיניות, על מה שזה גרם ליחסים בין הקבוצות בחברה, על הנושאים שעומדים על סדר היום, על התרבות, על הנוער, על החינוך, על התקשורת..."

"כרגיל, את נסחפת. מה שווים כל הבירורים והאמונות הללו, אם בתכל'ס החברה הישראלית מלאה מחלוקות ושסעים? מה שווה ההשפעה של זה על התרבות, אם הדעה שלי שהכיבוש פסול ואסור, למשל, אינה מקבלת ביטוי, אם הדעה שלך שצריך לספח אינה מקבלת ביטוי, אם בסופו של דבר, אחרי כל החלטה שתבוצע, תמיד תהיה קבוצה שתישאר מקופחת?" "אני אגיד לך מה היא שווה. עם שאינו מנסה לברר מהו החזון שלו ולאן פניו מועדות, אינו צועד לאף מקום. ומי שאינו צועד לאף מקום - בסופו של דבר הולך אחורה. לדור שהקים לנו

... נ ע מ ה

התנשמה. 'אני

מסכימה אתך

שכל הבירורים האלה

מפתחים אותנו, בייחוד

את הנוער, שמוכיח כי

כאשר מציבים בפניו

אתגרים הוא שמח

לענות להם'...

את המדינה היו אידיאלים ומטרות. הם היו אנשים ערכיים, גדולי עולם. אבל עם השנים שעברו, גדל פה דור שלא הכיר את המצב שלפני קום המדינה, שהתרגל לחיות במסגרת הזאת, כשהשאלה מה אנחנו בעצם עושים פה ומה המטרה שלנו לא עמדה על סדר היום שלו."

"אני משערת מה ההמשך. כל ההרגל יצר הסתאבות, חומרנות, התפרקות, הדרדרות ערכית וכל זה, ועכשיו, החזרה לנושאים בעלי ערך נצחי יותר, לא לנושאים שמפרנסים כל יום לכשעצמו, כל בירורי העקרונות וההידברויות האינטנסיביים... וכאן אני נשארת בלי המשך. מה עם החזרה הזו?"

"הדיונים הם אלה שמחזירים אותנו לעצמנו! הם אלה שמפתחים ומקדמים אותנו! כשעם שחזר לארץ שלו עוסק בדמות שלו ואיך הוא רוצה לבנות אותה, זה חשוב הרבה יותר מפילוג בין קבוצות, ומהשתקעות בעניינים הפרטיים ובחומרנות כמו שהיה אז. צריך רק לפתוח את השכל, להקשיב, לגלות את האמת שמסתתרת בכל דעה, ולברר, לברר!"

נעמה התנשמה. "אני מסכימה אתך שכל הבירורים האלה מפתחים אותנו, בייחוד את הנוער, שמוכיח כי כאשר מציבים בפני אתגרים הוא שמח לענות להם. אבל אותי מעניין המישור המעשי. אולי משום שאני פעילה בו. הנה, שתינו יושבות כאן בגן שעשועים על נדנדות בשטח שאני רואה ככבוש ואסור. וכל ההידברויות האלה שינו את הכיוון, ובמקום לדבר על הצורך בשטחים האלה, מדברים על זכותם של ערכים דתיים שאינם מקובלים

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

על רוב העם, "אילנית עיוותה את פרצופה, "להתממש במסגרת הקיימת. אבל הם עדיין ממומשים."

"אני לא מסכימה אתך בהגדרת טווח ההסכמה. ונכון שעיקר השיח נוטה לכיוון הזה, אבל המישורים הביטחוני והמוסרי לא נעלמו ממנו. הערכים האלה, של החזקה בשטחים האלה, עדיין ממומשים, אבל שימי לב להשפעה של כל ההשקפות על העניין הזה: כל המאחזים הלא חוקיים פונו, כל הסבסודים בוטלו, השטחים האלה לא סופחו לשטח מדינת ישראל, המתפנים מרצון מגוש קטיף ומצפון השומרון קיבלו פיצויים לפני שהפסיקו לנשוב רוחות הפינוי, לפלסטינים יש מוסדות הנהגה ובחירות להם במועדים קבועים, גדר ההפרדה הוקמה, ומנגד: היישובים פותחו והתפתחו, חלק נרחב מגל העלייה מארצות הברית הגיע לאזורים האלה, איש אינו מונע מכל המעוניין לבוא ולהתיישב כאן."

"נראה לי שהערך של מניעת מלחמת אחים בעם, ערך שמונע הכרעה חד-משמעית בעניין הזה, גובר על ערכים שאני רואה כמקודשים."

"מה לעשות, נעמה? אנחנו עם אחד. אנחנו לא יכולים, במצב שלנו כרגע, עם המחלוקות - ואני לא מסכימה אתך בנוגע לשטחים, שמבטאים שנאה וקיטוב ביחסים, כי הם כבר מתפוגגים והולכים - לבוא ולחתוך. להכריע החלטות קשות. שום מנהיג, נבון וכולל בתוכו את כל רובדי העם ככל שיהיה, לא יוכל לעשות דברים כאלה כל עוד זה המצב מבחינת ההשקפות."

"זוהי מה שהביא אותנו לבידוד בין-לאומי. כשהזמן עבר והמצב נשאר כמות שהוא כולם התייאשו מאתנו."

"זוהי מה שהביא אלינו את כל היהודים שחוזרים הביתה. העובדה שלמרות קיומן של המחלוקות, אנחנו לא נותנים להן להפוך לשטחים. העובדה שהמחלוקות ענייניות. בתקופת הנעורים שלנו סמאלנים בס' הייתה מילה נפוצה. אין שמאלנים - אין פיגועים. גועל נפש. ובצד השני הפכו המתנחלים למסואבים ולכוחניים, אל הנוער החילוני התייחסו כבהמי, ואל הנוער הדתי כפנאט, היו מחלוקות כלכליות ושביתות רבות. היום אנחנו מבינים שכולנו איברים של אותו השלם, ושלכולנו יש אינטרס אחד."

נעמה החליקה את שערה. השיחה הזאת עשתה לה טוב, אף שלא ציפתה לקיים עם נעמה דיון מורכב שכזה. היא הביטה סביבה, על העולם שפעם הכירה את הניואנסים שלו, את הנורמות הקטנות, הכובלות. שימחה אותה ההתפתחות, לשיטתה, שראתה בו,

שהתקדמה עם גלי העלייה הגדולים. בתקופתה, לימוד תורה לנשים היה אוונגרדי, וכעת היה טבעי ומבורך שאישה תצא ללמוד את תורתה. לה אמנם לא נגעו הדברים באופן אישי, אך גם בתהליכים אלה שמעה את המילה ששמעה בכל מקום, ואהבה לשמוע: התקדמות.

"מה השנה עכשיו?"

"אחת וחצי."

...נראה לי

"בדרך כלל את בהליכה בשעה הזו?"

"אכן כן."

שהערך של מניעת

"אז מה אנחנו רובצות פה כמו פרות?"

מלחמת אחים בעם,

"למען האמת, אמרה אילנית בעיניים מושפלות, "אני לא כל כך מקפידה על זה מאז."

ערך שמונע הכרעה חד-

"מה זה צריך להיות? את צריכה לשמור על הבריאות שלך, את צריכה לחזור לשגרה!"

משמעית בעניין הזה,

"אז יאללה, נלך."

גובר על ערכים שאני

רואה כמקודשים'...

שתי הנשים קמו מהנדנדות והחלו לטייל ברחובות אריאל. רבים מהעוברים והשבים בירכו את אילנית לשלום, ועל פני חלקם הייתה נסוכה הבעת השתתפות וחמלה. אילנית תיארה לנעמה את התפתחות העיר, שנשארה ממוקמת ממזרח לגדר, את השכונות החדשות שקמו, שהיו מעורבות בכוונה תחילה - גרו בהן, דתיים וחילוניים, את איצטדיון הכדורגל, המכללה שגדלה והשתכללה, התיאטרון וישיבת ההסדר. כשהגיעו למרכז בתי הכנסת, שבו עמד בית הכנסת האשכנזי אל מול הספרדי, נעמה קראה בבוז:

"בציבור שלכם המקום שממנו באו הסבים של הסבים עדיין לא נשכח. אצלנו זה כבר איבד כל משמעות."

"הייתי רוצה שזה יקרה. וזה קרה, בהרבה מובנים. אבל בית הכנסת זה עניין מורכב מאוד."

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

"כן, הנוסח שבו התפללו האבות ואבותיהם, הנוסח המקודש."

"אוי, נעמה, את לא צריכה להיות צינית. התפילות נהיות דומות יותר ויותר, מנגינות עוברות מפה לשם. בישיבות ההסדר כבר לא שולטת הגמונית הנוסח האשכנזית."

"נראה שכשאינ תפילה גם אין היבדלות עדתית."

"קשור למדי", אמרה אילנית וטפחה על גבה, "ניתן לזמן לעשות את שלו. עכשיו אני רוצה לקחת אותך למקום שוודאי תאהבי."

"לאן?"

"אל בית המדרש לנשים."

"ומה בדיוק נעשה שם? נלמד?"

"אני חושבת שכן."

"טוב, זה לא יזיק."

אילנית צחקה, והזכירה את הפעילויות שהעבירו בנערותן כמדריכות בתנועת בני עקיבא על חשיבות העיסוק בתורה. נעמה אצרה בתוכה עדיין את הפליאה על נושאי השיחות שלהן, ועל החיוכים על פניה של אילנית במצבה הנוכחי. היא ציפתה לשבת אתה ולשמע זיכרונות על ישי אהובה, אך הוא כמעט נעדר משיחתן. כשאביה ואחיה, מחלליה האחרונים של האינתיפאדה, נהרגו בפיועו ירי, המכה שקיבלה הייתה חזקה כל כך שבמשך זמן רב לא רצתה לחזור לשגרה. ואילו אילנית...

"את יודעת משהו, נעמה? כשאני מטיילת אתך כאן, עכשיו, ושתינו הולכות ללמוד תורה בבית מדרש לנשים, בעיר מתפתחת שמקבצת גלויות, כששתינו בנות לעם שמחפש בעקשנות את הייעוד שלו, שמממש את חזון האור לגויים, נראה לי שהמציאות היא נפלאה כל כך, פרס שקיבלנו מהשמים. אבל כשבערב מחכה לי המיטה הריקה, וכשהערב מחכה לי האזכרה של ישי, וכשאת איבדת את אחיך ואת אבא שלך, הכול מקבל פתאום לא משמעות, אלא חוסר משמעות, ואני מרגישה רצון להתפרק, לזרוק את עצמי. זה קשה כל כך, אני לא מוצאת את עצמי בתוך כל הבלגאן הזה."

נעמה רצתה להגיד משהו, אבל במחשבה שנייה העדיפה להניח לאילנית להמשיך ולהשתחרר.

"העולם משתפר, פחות אנשים מתים, פחות אנשים שונאים. אבל תמיד באמצע הדרך, הדרך הטובה, לא מחכים אנשים טובים שיבנו לנו גשרים כדי לחצות נהר. מחכים התהומות הקשים האלה."

"ואת לא מוצאת את הדרך להתמודד?"

"אין ברירה אלא להתמודד. הזמן ממשיך לעבור, האמונה ממשיכה לפעום בלב. אבל הכוח! הכוח אוזל והולך."

**...בציבור**

"הכוח אינו יכול לאזול לך. שימי לב לעצמך, לחיוך שעלייך, לטבעיות, ליכולת לעסוק בדברים אחרים, לבית שהקמת, לקריירה."

**שלכם המקום**

"אני מקווה מאוד שכן."

**שממנו באו הסבים**

"לכל יהודי יש כוח."

**של הסבים עדיין**

"דווקא את אומרת את המשפט הזה?"

**לא נשכח. אצלנו**

"העובדה שאני לא מכירה בקדושת התורה אומרת שאני לא מאמינה בסגולת העם? לכל יהודי יש כוח, ואפשר לראות את זה. אז, כשלחמתי נגד כל מדיניות הבריאות הזאת, העליתי גם את הטיעון שהיא בלתי אפשרית. אבל עכשיו, תשע שנים אחרי שהסגירות הפכו ללא חוקיות, אני נדהמת כל פעם מחדש לגלות איך אנשים, שתיארתי שיתמטטו בגלל זה, עומדים בגאווה מול היצרים והחולשות שלהם, כשהם יודעים מה טוב ומה נכון. היה קשה להם להתנתק, אבל הם עמדו, ועדיין עומדים בזה, בכוחות גדולים."

**זה כבר איבד כל**

**משמעות'...**

"נחמד לדעת שאנחנו המדינה היחידה בעולם שסיגריות בה הן לא חוקיות. אבל בכל מקרה, זה לא דומה למקרה שלי."

"אילנית?"

"ואולי דווקא כן?"

# נוער חושב מחור מה החלום שלך?

הן המשיכו בשתיקה את הדרך הקצרה שנשארה להן עד לבית המדרש. נעמה הביטה על גינות הירק שבצד, על המדרכות הנקיות, על הסביבה הנעימה. אילנית התכנסה בעצמה במה שנראה כעין חיוך עצוב. בניין בית המדרש לנשים היה רחב וגבוה. הן נכנסו פנימה, אל חדר מבוא גדול, ומשם עברו מעבר לדלת כסופה אל בית המדרש, שבו ישבו עשרות נשים ולמדו - בעיקר ספרים שעסקו בפרשנות התנ"ך ובחסידות. הייתה גם קבוצה שלמדה גמרא.

"מפליא אותי לגלות שהגמרא היא לא העיקר כאן."

"נראה שהנשים מעדיפות עניינים אחרים, פחות חותכים וקונקרטיים."

"פמיניזם בהתגלמותו. אבל אם זה מתוך בחירה... אבל אני, אילנית, רוצה ללמוד גמרא."

"חוזרת לבית המדרש בגדול, הא? ניקח את ברכות, אני אוהבת."

הן ניגשו אל המדפים העמוסים ולקחו שתי גמרות מסורתיות, ולאחר מכן התיישבו.

"איך את מרגישה לחזור לכאן?"

"שש... ביטול תורה."

"אוי, למרות שאני מתעבת ציניות, הציניות שלך פשוט חמודה."

נעמה פתחה באקראי את המסכת, עיינה מעט בדף, והתחייכה. "נושא הבריאות רודף אותי. אחר כל אכילתך אכול מלח ואחר כל שתייתך שתה מים ואי אתה ניזוק. הרגיל בעדשים אחת לשלושים יום מונע אסכרה מתוך ביתו. הרגיל בקצח אינו בא לידי כאב לב.<sup>3</sup> דווקא בעמוד הזה הייתי צריכה לפתוח."

"אולי נלך להתחלה? יש שם דברים מעניינים."

"אני מניחה שנעשה את זה. מעניין מה הם היו אומרים על הסיגריות."

"אם הייתה להם הידיעה בנוגע לנזק שלהן, הם היו אוסרים בלי שום מחלוקת. נואמים נואמים חריפים יותר מהנאומים של קצמן."

3. ברכות מ' ע"א



"ערך שנותן לגיטימציה למוות אינו ערך", חיקתה אותו נעמה, "הוא היה אדם גדול. רק מי שעניין בעבר היה יכול להפוך את הסיגריות ללא חוקיות."

"כמה אנשים היו נהרגים בשנה מעישון פאסיבי? הוא היה צועק את המספר בזעזוע."

"את כבר לא זוכרת, זה ממש נחמד. 1,400 בשנה במדינה, 8,600 מאקטיבי, חמישה מיליון בכל העולם, יותר מהמתים בתאונות, ממנות יתר, בהתאבדויות, ומפעילויות טרור גם יחד, גורם המוות הראשון שניתן לשינוי."

## ... העולם

משתפר, פחות

אנשים מתים, פחות

אנשים שונאים. אבל

תמיד באמצע הדרך, הדרך

הטובה, לא מחכים אנשים

טובים שיבנו לנו גשרים

כדי לחצות נהר. מחכים

התהומות הקשים

האלה...'

"ממש למדת את זה בעל פה!"

"זה היה כדי לדעת את האויב. הייתי צריכה להתמודד עם הנתונים האלה."

"וכל הלחימה שלך הייתה לחינם."

"מטעויות לומדים, יקרתי. ורכשתי לי מוניטין במאבק הציבורי הזה, שעוזר לי עכשיו לייעץ במאבק הציבורי המוצלח נגד השוק השחור של הסיגריות."

"טוב. הנה, מצאתי עמוד נחמד..."

שתיהן ישובו, קיפצו ממדרש לאגדה, ממאמר להלכה.

הן למדו על הקב"ה, האומר לעם ישראל שמכיוון שעשאוהו

חטיבה אחת בעולם יעשה את העם לחטיבה אחת בעולם, על

רבי ישמעאל המברך את הקב"ה שיכבשו רחמיו את כעסיו, על רבי

יוסי שלמד ממעשיו של אליהו הנביא שאסור להיכנס לחורבה. נעמה נהנתה

מההיחשפות לתרבות העבר בלימוד, אף שלא האמינה בקדושתה, ואילנית נהנתה מכל

הצדדים. תוך כדי לימוד הן גלשו לדיונים בכל מיני נושאים, משליכות מן הדפים העתיקים

על האקטואליה של ימינו, כפי שהצד התורני בפורומים הציבוריים ובתוכניות הטלוויזיה

נהג לעשות כשהביע את עמדותיו. הן דנו בתורה ועבודה, בתנועות הנוער; בדרך החיים

החרדית, שכללה, עקב התפתחות הנח"ל החרדי והענקת תמיכה לישיבה גם, לפי כמות

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

תלמידיה המתגייסים, יותר חיילים ומתנדבים במשמר האזרחי; בשירות הלאומי, בכיבוש, ובאהבה.

מראן של נשים חילוניות בבית-המדרש לא היה נדיר. נעמה ראתה סביבה עוד כתריסר. הן לא עשו זאת כאקט של חזרה בתשובה, אלא מתוך רצון להכיר את מקורותיהן. בכתי המדרש הגבירים התופעה לא הייתה נפוצה כמו באלה, אולי בגלל התחרותיות והאינטנסיביות המאפיינות אותם. אמנם בית המדרש היה מבוסס על ערכי התורה ולא היו מגידות ומגידי שיעור חילוניים, אך כפייה וסלידה לא אפיינו אותו, כעדות לתהליך שעבר על כל החברה בישראל.

אילנית פגשה כמה מחברותיה, שבירכו לשלום גם את נעמה הזרה. כשהביטו בשעון האותיות הגדול שהיה תלוי בקדמת בית המדרש, קראה אילנית שהשעה כבר מאוחרת ועליה לחזור לילדיה, ששהו אצל חמיה וחמותה.

"הרבה זמן לא הניתתי ככה", אמרה נעמה, כשיצאו. "זה עוד רחוק? אני מרגישה קצת עייפה."

"לכל יהודי יש כוח! כן תצליחי, כן תצליחי! עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה," צחקקה אילנית.

"פּוּחַד. אם זה היה מפחד בעבר זה אמור להיות פּוּחַד, ומכיוון שבעבר זה פחד זה בניין קל ובהווה זה פּוּחַד."

"אשרי אדם מפחד תמיד"<sup>4</sup>. אם זה כתוב במשלי אז זה לגיטימי."

"ממש כיף לערוך את אותן השיחות כמו אז."

"נכון. וגם אז היית בצד שאומר שהעברית החדשה של האקדמיה צריכה לעמוד בראש, ולא העברית עם חוקי הדקדוק הגמישים של התנ"ך."

"כבר אז נצצו בי זרעים של פורענות, הא?"

"לא!" קראה אילנית וצחקקה.

5. ברכות נ"ח ע"א

הילדים לא הופתעו למצוא את אמם עם חברה. היא ביקשה את היום הזה לעצמה והרחיקה את כולם מעליה. הגדול למד בכיתה ח' בישיבה התיכונית לחינוך סביבתי באריאל, והצעירה למדה באחד מהגנים הממלכתיים-דתיים שם. אצל חמיה וחמותה שהו גם קרובי-משפחה נוספים, שאחד מהם גירה את סקרנותה של נעמה כשסיפר לה על עבודתו בעזרה לבניית הממשל החדש באיראן. הם ניהלו שיחה על תפקיד המדינה בשיקום מדינות אחרות. הפליאה אותה מאוד העובדה שהאיש חבש לראשו מגבעת שחורה.

...נחמד

לדעת שאנחנו

המדינה היחידה בעולם

שסיגריות בה הן לא

חוקיות. אבל בכל

מקרה, זה לא דומה

למקרה שלי'...

דקות אחר-כך, כשנעמה ישבה לצד אילנית בבית, תוך שדובכה במקצת את צורית הקטנה והעייפה, חשבה שזה זמן רב שלא הייתה רק היא, לבדה, עם אילנית. חשבה שהיא מפסידה, עם כל נסיעותיה הרבות לחו"ל, עם כל המטען השלילי שיש לה כלפי העולם שעזבה וכלפי ערכיו, שיח וקשרים שהולכים ומתפתחים, שייכות להתקדמות הזו בעם. היא ידעה שלפי השקפתה של אילנית, ולפי השקפתם של כל הדתיים, בסופו של דבר כולם יהיו כמוהם, יבנה בית המקדש, יבוא המשיח ותהיה תחיית המתים, כששטחה של מדינת ישראל יהיה מהנילוס ועד הפרת. לגביה היו הדברים האלה תחזיות אוטופיות בלבד, אך בתוכה ידעה, שעל אף הפער הגדול בין ראיית העתיד שלהם, כולם יודעים שיהיה טוב, וביחד.

הקונצנזוס בדבר הצורך בשמירת הסביבה, בשמירת הבריאות, בעלייה לארץ, בעזרה לעמים חלשים. כל כך הרבה דבק ואיחוד נחשפו לפניה, כשחשבה על הדברים, כל כך הרבה דברים שהוציאו את העם מעייפותו והפכו כל אחד ואחת לשליחים. האזרחים נהיו אכפתיים וגילו הרבה יותר מעורבות בחברה. כן, גם הצורך בהידברות עלה בראשה. גם בהידברות על נושאים שאין הסכמה עליהם נוצרת אחדות. אין אחידות, וכנראה לעולם לא תהיה, משום שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומים זה לזה<sup>5</sup>, אך ההבנה כי יש לפעול כעם, ביחד, הייתה כה חזקה עכשיו, שכאבה לה ההתרחקות. אמנם היא פעלה במשך חייה, כפרט, למען מטרת שראתה

6. מתוך פתיחת תפילת שחרית

# נוער חושב מחר מה החלום שלך?

כחשובות. היא פעלה בעד הזכות לעשן ונגד השוק השחור של הסיגריות, בעד ההתנחלות ונגד הכיבוש, היא פעלה למען שיקום ופיתוח מדינות באפריקה. אבל עכשיו הבינה שמה שחסר לה במשך כל הזמן הזה, והביא אותה להתרגשות בנסיבות מסיימות, היה ההידברות.

"מה יש לך? את נראית מהורהרת" אילנית התיישבה לצדה עם עוגה עבודה, בשעה שארוחת הצהרים התבשלה.

"אילנית?"

"כן?"

"אני אוהבת אותך, אוהבת אותך מאוד. בכל הפשטות של המילה הזו, ועם כל המורכבות שלה."

אילנית חיבקה אותה לפתע, וכשנעמה חשבה שהמשפט שלה נשמע שכלי ולא אמיתי בעוד שלא היה כזה, פרצה אילנית בבכי.

וגם נעמה.

הריני מקבל עלי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי וכמאודי.<sup>6</sup>

היא בכתה, כיוון שצג בחלון האיר לעברה את האמירה הזו. היא בכתה, כיוון שאהבה כל כך את העם שלה, שכל כך רוצה לפעול ולממש וכל כך קשה עליו הדרך, ולמרות הכול נשאר באונו. היא בכתה, כי האמינה שהדבר הכי טוב למדינה ולעם יהיה שאילנית ומשפחתה יעזבו את הבית אל תחומי הקו הירוק, ועם זאת העריכה את מסירות הנפש שלהם בעבור מה שראו כמועיל לעם.

**והריני מזמן את פי להתפלל לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.**

זו הייתה הכתובית שהתחלפה בצג. ממנה דווקא בחרה להתעלם, כרגע.

היא נופפה לשלום לחיילים שישבו ביציאה מאריאל, כשבמושבה האחורי שני נערים שתפסו אתה טרמפ למרכז. היא לא ענתה אמן על הקדיש באזכרה, לא בירכה על המאכלים, לא הפגינה כל שייכות דתית, מפני שכך האמינה. אך בתוכה בערה תחושה שלא הכירה זה זמן רב, תחושת הודיה ואהבה, למה שהיה מכונה בכתבים שאהבה "כוח עליון".

תוך שעברה את המחסום וחזרה אל העולם שמעבר, אל מה שראתה כעולמה, הביטה אל ההרים המתרחקים.

היא הגיעה למחלף, אל זרימת החיים הבלתי פוסקת, וראתה את התומך בה ואת המתנגד לה, ראתה את העשיר ואת המתקשה, ראתה את בני עמה המבקשים לפעול ולעשות. היא התמזגה אתם אל תוך כליל העם, אל תוך כליל ההווה.

והרגישה איך עולה בה הקול, "תן לי כוח לעשות."

"אמרת משהו?" שאל אותה אחד הנערים מאחורה, שלבש חולצת תנועה שציציות ארוכות השתלשלו ממנה. היא הביטה בו במראה, וראתה עיניים שרוצות לפעול ולעשות. בכיוון המנגד לכיוון שלה, אך לפעול! לא הכירה את ההתרגשות הזאת, שפיעמה בה.

"כן, התפללתי. ביקשתי ממי שברא את העולם שייתן לי כוח," אמרה את שלה בלי ציניות, בחירות, באהבה, כמאה שתמשיך להתפשט על כל יושבי הארץ.

**...לכל יהודי יש  
כוח! כן תצליחי, כן  
תצליחי! עם הנצח לא  
מפחד מדרך ארוכה,  
צחקקה אילנית...**

